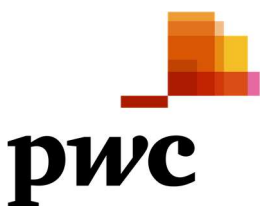

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

Vergelijking van de elektriciteits-
en aardgastarieven

Finaal rapport

31 januari 2019

Inhoudstafel

Executive summary	14
Vergelijking van de distributietarieven	14
Distributiekosten voor de afname van elektriciteit	14
Distributiekosten voor de injectie van elektriciteit	15
Distributiekosten voor de afname van aardgas	15
Vergelijking tussen de distributiekosten voor elektriciteit en aardgas	16
Vergelijking van de volledige energiefactuur	16
Vergelijking tussen de totale energiefactuur voor elektriciteit en aardgas	16
Inleiding	18
1 Beschrijving van de data	19
1.1 Beschrijving van de profielen	19
1.1.1 Voorstelling van de verschillende gebruiksprofielen	19
1.1.2 Samenvatting van de gebruiksprofielen.....	20
1.2 Beschrijving van bijkomende assumpties	21
1.3 Beschrijving van de data voor de vergelijking van de distributietarieven	22
1.3.1 België	22
1.3.1.1 Vlaanderen.....	22
1.3.1.2 Brussel.....	24
1.3.1.3 Wallonië	24
1.3.2 Duitsland	27
1.3.2.1 Elektriciteit: afname en injectie.....	27
1.3.2.2 Aardgas: afname	28
1.3.3 Nederland	30
1.3.3.1 Elektriciteit: afname en injectie.....	30
1.3.3.2 Aardgas: afname	31
1.3.4 Frankrijk	32
1.3.4.1 Elektriciteit: afname en injectie.....	32
1.3.4.2 Aardgas: afname	32
1.3.5 Verenigd Koninkrijk	32
1.3.5.1 Elektriciteit: afname en injectie.....	32
1.3.5.2 Aardgas: afname.....	34
1.4 Beschrijving van tarieven en toewijzing van profielen aan tarieven	36

1.4.1	Beschrijving van de tarieven	36
1.4.1.1	Vlaanderen.....	36
1.4.1.2	Wallonië	39
1.4.1.3	Brussel.....	40
1.4.1.4	Nederland	42
1.4.1.5	Duitsland.....	43
1.4.1.6	Frankrijk	44
1.4.1.7	Verenigd Koninkrijk.....	45
1.4.2	Toewijzing gebruiksprofielen aan tarieven	47
1.4.2.1	België.....	47
1.4.2.2	Nederland	48
1.4.2.3	Duitsland.....	49
1.4.2.4	Frankrijk	50
1.4.2.5	Verenigd Koninkrijk.....	51
1.5	Schatting van de kosten voor transmissie.....	52
1.5.1	Duitsland.....	52
1.5.1.1	Afname en injectie van elektriciteit.....	52
1.5.1.2	Afname van aardgas	53
1.5.2	Nederland.....	53
1.5.2.1	Afname en injectie van elektriciteit.....	53
1.5.3	Frankrijk	54
1.5.3.1	Afname en injectie van elektriciteit.....	54
2	Vergelijking van de Vlaamse distributietarieven.....	55
2.1	Vergelijking van de tarieven tussen de netbeheerders (2018).....	55
2.1.1	Afname van elektriciteit	55
2.1.1.1	Profiel 1	55
2.1.1.2	Profiel 2.....	57
2.1.1.3	Profiel 3.....	57
2.1.1.4	Profiel 4.....	58
2.1.1.5	Profiel 5.....	59
2.1.1.6	Profiel 6.....	60
2.1.1.7	Profiel 7.....	61
2.1.1.8	Conclusie afname elektriciteit	62
2.1.2	Injectie van elektriciteit.....	62
2.1.2.1	Profiel 8.....	63
2.1.2.2	Profiel 9.....	64
2.1.2.3	Conclusie Injectie Elektriciteit.....	65

2.1.3	Afname van aardgas	66
2.1.3.1	Profiel 10	66
2.1.3.2	Profiel 11.....	67
2.1.3.3	Profiel 12	67
2.1.3.4	Profiel 13	68
2.1.3.5	Conclusie aardgas.....	69
2.2	Evolutie van de nettarieven 2014-2018	69
2.2.1	Evolutie voor de profielen met afname van elektriciteit	69
2.2.1.1	Profiel 1	69
2.2.1.2	Profiel 2.....	70
2.2.1.3	Profiel 3.....	71
2.2.1.4	Profiel 4.....	71
2.2.1.5	Profiel 5.....	72
2.2.1.6	Profiel 6.....	73
2.2.1.7	Profiel 7.....	73
2.2.1.8	Conclusie afname elektriciteit	74
2.2.2	Evolutie voor de profielen met injectie van elektriciteit	75
2.2.2.1	Profiel 8.....	75
2.2.2.2	Profiel 9.....	75
2.2.2.3	Conclusie injectie elektriciteit.....	76
2.2.3	Evolutie voor de profielen met afname van aardgas	76
2.2.3.1	Profiel 10	76
2.2.3.2	Profiel 11.....	77
2.2.3.3	Profiel 12	78
2.2.3.4	Profiel 13	79
2.2.3.5	Conclusie afname aardgas	80
2.3	Vergelijking van nettarieven tussen verschillende types netgebruikers (2018)	80
2.3.1	Vergelijking nettarieven tussen de verschillende types netgebruikers voor de afname van elektriciteit	81
2.3.2	Vergelijking nettarieven tussen de verschillende types netgebruikers voor de injectie van elektriciteit	82
2.3.3	Vergelijking nettarieven tussen de verschillende types netgebruikers voor de afname van aardgas	83
3	Vergelijking van de Vlaamse distributienettarieven met deze in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest, Nederland, Duitsland, Verenigd Koninkrijk en Frankrijk.....	84
3.1	Vergelijking van nettarieven per profiel tussen de regio's	84
3.1.1	Vergelijking nettarieven tussen de verschillende regio's per type netgebruiker voor de afname van elektriciteit	84
3.1.1.1	Profiel 1	85

3.1.1.2	Profiel 2	87
3.1.1.3	Profiel 3	88
3.1.1.4	Profiel 4	90
3.1.1.5	Profiel 5	92
3.1.1.6	Profiel 6	94
3.1.1.7	Profiel 7	96
3.1.2	Vergelijking tussen de profielen voor de afname van elektriciteit.....	98
3.1.3	Vergelijking nettarieven tussen de verschillende regio's per type netgebruiker voor de injectie van elektriciteit	100
3.1.3.1	Profiel 8	100
3.1.3.2	Profiel 9	102
3.1.4	Vergelijking tussen de profielen voor de injectie van elektriciteit.....	103
3.1.5	Vergelijking nettarieven tussen de verschillende regio's per type netgebruiker voor de afname van aardgas	104
3.1.5.1	Profiel 10	104
3.1.5.2	Profiel 11	106
3.1.5.3	Profiel 12	108
3.1.5.4	Profiel 13	109
3.1.6	Vergelijking tussen de profielen voor de afname van aardgas.....	111
3.2	Algemene conclusies over de vergelijking van de distributienettarieven	112
4	Vergelijking van de totale energiefactuur in Vlaanderen met deze in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest, Nederland, Duitsland, Verenigd Koninkrijk en Frankrijk	114
4.1	Beschrijving van de data voor de vergelijking van de totale energiefactuur.....	114
4.1.1	Introductie	114
4.1.2	Beschrijving van de bijkomende assumpties voor de vergelijking van de totale energiefactuur.	115
4.1.3	Elektriciteit: Zuivere energiecomponent	115
4.1.3.1	Profiel 1, 2, 3, 4, 5	115
4.1.3.2	Profiel 6 en 7	117
4.1.3.3	België.....	117
4.1.3.4	Nederland	120
4.1.3.5	Frankrijk	122
4.1.3.6	Duitsland.....	123
4.1.3.7	Verenigd Koninkrijk.....	126
4.1.4	Elektriciteit: Netwerkkosten	128
4.1.4.1	België.....	128
4.1.4.2	Nederland	129
4.1.4.3	Frankrijk	129

4.1.4.4	Duitsland.....	129
4.1.4.5	Verenigd Koninkrijk.....	129
4.1.5	Elektriciteit: Taksen en belastingen (exclusief btw).....	129
4.1.5.1	België.....	129
4.1.5.2	Nederland	132
4.1.5.3	Frankrijk	133
4.1.5.4	Duitsland.....	133
4.1.5.5	Verenigd Koninkrijk.....	134
4.1.6	Elektriciteit: BTW (profiel 1, 2, 3, 4)	134
4.1.6.1	België.....	134
4.1.6.2	Nederland	134
4.1.6.3	Frankrijk	135
4.1.6.4	Duitsland.....	135
4.1.6.5	Verenigd Koninkrijk.....	135
4.1.7	Aardgas: Zuivere energiecomponent.....	135
4.1.7.1	Gebruikte methode voor profiel 10, 11, 12.....	135
4.1.7.2	Gebruikte methode voor profiel 13.....	135
4.1.7.3	België.....	135
4.1.7.4	Nederland	136
4.1.7.5	Frankrijk	138
4.1.7.6	Duitsland.....	138
4.1.7.7	Verenigd Koninkrijk.....	141
4.1.8	Aardgas: Netwerkkosten	142
4.1.8.1	België.....	142
4.1.8.2	Nederland	142
4.1.8.3	Frankrijk	143
4.1.8.4	Duitsland.....	143
4.1.8.5	Verenigd Koninkrijk.....	143
4.1.9	Aardgas: Alle taksen en belastingen (exclusief btw)	143
4.1.9.1	België.....	143
4.1.9.2	Nederland	144
4.1.9.3	Frankrijk	145
4.1.9.4	Duitsland.....	145
4.1.9.5	Verenigd Koninkrijk.....	146
4.1.10	Aardgas: BTW (profiel 10)	146
4.1.10.1	België.....	146
4.1.10.2	Nederland	146

4.1.10.3	Frankrijk	146
4.1.10.4	Duitsland.....	146
4.1.10.5	Verenigd Koninkrijk.....	146
4.2	Vergelijking van de totale energiefactuur per profiel tussen de regio's	147
4.2.1	Vergelijking van de totale energiefactuur tussen de verschillende regio's per type netgebruiker voor de afname van elektriciteit.....	147
4.2.1.1	Profiel 1	147
4.2.1.2	Profiel 2	149
4.2.1.3	Profiel 4.....	150
4.2.1.4	Profiel 5.....	151
4.2.1.5	Profiel 6.....	152
4.2.1.6	Profiel 7	153
4.2.2	Vergelijking tussen de profielen voor de afname van elektriciteit.....	155
4.2.3	Vergelijking van de totale energiefactuur tussen de verschillende regio's per type netgebruiker voor de afname van aardgas	156
4.2.3.1	Profiel 10	156
4.2.3.2	Profiel 11.....	158
4.2.3.3	Profiel 12	159
4.2.3.4	Profiel 13	160
4.2.4	Vergelijking tussen de profielen voor de afname van aardgas.....	161
4.3	Algemene conclusies over de vergelijking van de totale energiefactuur	162

Lijst met tabellen

Tabel 1 De gebruiksprofielen en hun kenmerken voor de afname van elektriciteit	20
Tabel 2 De gebruiksprofielen en hun kenmerken voor de injectie van elektriciteit	21
Tabel 3 De gebruiksprofielen en hun kenmerken voor de afname van aardgas	21
Tabel 4 Vlaamse DNB's voor elektriciteit met hun EAN-connecties en marktaandeel.....	23
Tabel 5 Vlaamse DNB's voor aardgas met hun EAN-connecties en marktaandeel	24
Tabel 6 Waalse DNB's voor elektriciteit met hun EAN-connecties en marktaandeel.....	25
Tabel 7 : Waalse DNB's voor aardgas met hun EAN-connecties en marktaandeel	26
Tabel 8 Duitse DNB's voor elektriciteit met hun EAN-connecties en marktaandeel	28
Tabel 9 Duitse DNB's voor aardgas met hun EAN-connecties en marktaandeel	28
Tabel 10 Nederlandse DNB's voor elektriciteit met hun EAN-connecties en marktaandeel	30
Tabel 11 Nederlandse DNB's voor aardgas met hun EAN-connecties en marktaandeel.....	32
Tabel 12 Britse DNB's voor elektriciteit met hun EAN-connecties en marktaandeel per zone	33
Tabel 13 Britse DNB's voor aardgas met hun EAN-connecties en marktaandeel.....	35
Tabel 14 Vlaamse tariefcomponenten voor de afname van elektriciteit.....	36
Tabel 15 Vlaamse tariefcomponenten voor de injectie van elektriciteit	37
Tabel 16 Vlaamse tariefcomponenten voor de afname van aardgas.....	38
Tabel 17 Waalse tariefcomponenten voor de afname en injectie van elektriciteit.....	39
Tabel 18 Waalse tariefcomponenten voor de afname van aardgas.....	39
Tabel 19 Brusselse tariefcomponenten voor de afname van elektriciteit	41
Tabel 20 Brusselse tariefcomponenten voor de afname van aardgas	42
Tabel 21 Nederlandse tariefcomponenten voor de afname van elektriciteit.....	42
Tabel 22 Nederlandse tariefcomponenten voor de injectie van elektriciteit	43
Tabel 23 Nederlandse tariefcomponenten voor de afname van aardgas	43
Tabel 24 Duitse tariefcomponenten voor de afname van elektriciteit	43
Tabel 25 Duitse tariefcomponenten voor de injectie van elektriciteit.....	44
Tabel 26 Duitse tariefcomponenten voor de afname van aardgas	44
Tabel 27 Franse tariefcomponenten voor de afname en injectie van elektriciteit.....	44
Tabel 28 Franse tariefcomponenten voor de afname van aardgas	45
Tabel 29 Britse tariefcomponenten voor de afname en injectie van elektriciteit	46
Tabel 30 Britse tariefcomponenten voor de afname van aardgas	46
Tabel 31 Toewijzing profielen aan verschillende Belgische tarieven.....	47
Tabel 32 Toewijzing profielen aan verschillende Nederlandse tarieven	48
Tabel 33 Toewijzing profielen aan verschillende Duitse tarieven	49
Tabel 34 Toewijzing profielen aan verschillende Franse tarieven.....	50
Tabel 35 Toewijzing profielen aan verschillende Britse tarieven	51
Tabel 36 Toewijzing profielen aan de verschillende EUC-banden	51
Tabel 37 Duitse transmissiekosten voor de afname en injectie van elektriciteit	52
Tabel 38 Duitse transmissiekosten voor de afname van aardgas	53
Tabel 39 Nederlandse transmissiekosten voor de afname van elektriciteit.....	54
Tabel 40 Franse transmissiekosten voor de afname van elektriciteit	54
Tabel 41 Legende voor de afname van elektriciteit Vlaanderen	55
Tabel 42 Legende voor Vlaamse distributietarieven profiel 8 (2018).....	64
Tabel 43 Legende voor de afname van aardgas Vlaanderen	66
Tabel 44 Geselecteerde producten voor profiel 1 en 3 in België	118
Tabel 45 Geselecteerde producten voor profiel 2 en 4 in België.....	118
Tabel 46 Geselecteerde producten voor profiel 5 in België.....	119
Tabel 47 Gebruikte indices voor de Belgische regio's.....	120

Tabel 48 Marktaandelen voor elektriciteitsleveranciers in Nederland	120
Tabel 49 Geselecteerde producten voor profiel 1, 2, 3, 4 in Nederland.....	120
Tabel 50 Geselecteerde producten voor profiel 5 in Nederland	121
Tabel 51 Gebruikte indices voor Nederland	121
Tabel 52 Geselecteerde producten voor profiel 1 en 3 in Frankrijk.....	122
Tabel 53 Geselecteerde producten voor profiel 2 en 4 in Frankrijk	122
Tabel 54 Geselecteerde producten voor profiel 5 in Frankrijk	122
Tabel 55 Gebruikte indices voor Frankrijk.....	123
Tabel 56 Geselecteerde producten voor profiel 1, 2, 3, 4 in Duitsland	123
Tabel 57 Geselecteerde producten voor profiel 5 in Duitsland	125
Tabel 58 Gebruikte indices voor Duitsland.....	126
Tabel 59 Marktaandelen voor elektriciteitsleveranciers in het Verenigd Koninkrijk	127
Tabel 60 Geselecteerde producten voor profiel 1 en 3 in het Verenigd Koninkrijk.....	127
Tabel 61 Geselecteerde producten voor profiel 2, 4 en 5 in het Verenigd Koninkrijk.....	127
Tabel 62 Gebruikte indices voor het Verenigd Koninkrijk.....	128
Tabel 63 Prijzen voor groenestroomcertificaten en warmtekrachtkoppeling certificaten voor profiel 1, 2, 3 en 4 in België	130
Tabel 64 Prijzen voor groenestroomcertificaten en warmtekrachtkoppeling certificaten voor profiel 5 in België	131
Tabel 65 Prijzen voor groenestroomcertificaten en warmtekrachtkoppeling certificaten voor profiel 6 en 7 in België	131
Tabel 66 Tarieven voor energielasting (Regulerende Energie Belasting (REB))	132
Tabel 67 Tarieven voor de ODE-heffing (Opslag Duurzame Energie (ODE))	132
Tabel 68 Geselecteerde producten voor profiel 10 in België.....	135
Tabel 69 Geselecteerde producten voor profiel 11 en profiel 12 in België	136
Tabel 70 Marktaandelen voor aardgasleveranciers in Nederland	137
Tabel 71 Geselecteerde producten voor profiel 10 in Nederland	137
Tabel 72 Geselecteerde producten voor profiel 11 en 12 in Nederland.....	137
Tabel 73 Geselecteerde producten voor profiel 10 in Frankrijk.....	138
Tabel 74 Geselecteerde producten voor profiel 11 en 12 in Frankrijk.....	138
Tabel 75 Geselecteerde producten voor profiel 10 in Duitsland	139
Tabel 76 Geselecteerde producten voor profiel 11 en 12 in Duitsland	140
Tabel 77 Marktaandelen voor aardgasleveranciers in het Verenigd Koninkrijk.....	141
Tabel 78 Geselecteerde producten voor profiel 10, 11 en 12 in het Verenigd Koninkrijk.....	142
Tabel 79 Overzicht van de distributielastingen en -heffingen	144
Tabel 80 Tarieven voor de Regulerende Energiebelasting (REB)	144
Tabel 81 Tarieven voor de ODE heffing (Opslag duurzame energie (ODE))	145

Lijst met figuren

Figuur 1 De Duitse transmissiezones	27
Figuur 2 De Nederlandse distributiezones voor elektriciteit	30
Figuur 3 De Nederlandse distributiezones voor aardgas	31
Figuur 4 De distributiezones van het Verenigd Koninkrijk voor elektriciteit	33
Figuur 5 De distributiezones in het Verenigd Koninkrijk voor aardgas	35
Figuur 6 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 1 (2018) - Vlaanderen.....	56
Figuur 7 De totale kost in euro per jaar voor de tariefcomponenten ondersteunende diensten en toeslagen voor profiel 1 (2018) - Vlaanderen	56
Figuur 8 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 2 (2018) - Vlaanderen	57
Figuur 9 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 3 (2018) - Vlaanderen	58
Figuur 10 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 4 (2018) - Vlaanderen	59
Figuur 11 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 5 (2018) - Vlaanderen	60
Figuur 12 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 6 (2018) - Vlaanderen	61
Figuur 13 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 7 (2018) - Vlaanderen.....	62
Figuur 16 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 8 (2018) - Vlaanderen	63
Figuur 17 De totale distributiekost opgedeeld in de verschillende tariefcategorieën in euro per jaar voor profiel 8 (2018) - Vlaanderen	64
Figuur 18 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 9 (2018) - Vlaanderen	65
Figuur 19 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 10 (2018) - Vlaanderen.....	66
Figuur 20 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 11 (2018) - Vlaanderen.....	67
Figuur 21 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 12 (2018) - Vlaanderen.....	68
Figuur 22 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 13 (2018) - Vlaanderen	68
Figuur 24 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 1 - Vlaanderen	70
Figuur 25 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 2 - Vlaanderen.....	70
Figuur 26 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 3 - Vlaanderen.....	71
Figuur 27 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 4 - Vlaanderen.....	72
Figuur 28 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 5 - Vlaanderen.....	72
Figuur 29 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 6 - Vlaanderen.....	73
Figuur 30 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 7 - Vlaanderen.....	74
Figuur 31 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 8 - Vlaanderen	75
Figuur 32 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 9 - Vlaanderen.....	76
Figuur 33 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 10 - Vlaanderen.....	77
Figuur 34 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 11 - Vlaanderen	78

Figuur 35 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 12 - Vlaanderen	79
Figuur 36 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 13 - Vlaanderen	80
Figuur 37 Gewogen gemiddelde distributiekost van Eandis/Infrax uitgedrukt in c€/kWh voor profiel 1 tot 7 (2018) - Vlaanderen	81
Figuur 40 Gewogen gemiddelde distributiekost van Eandis/Infrax uitgedrukt in c€/kWh voor profiel 8 en 9 (2018) - Vlaanderen	82
Figuur 41 Gewogen gemiddelde distributiekost van Eandis/Infrax uitgedrukt in c€/kWh voor profiel 10-13 (2018) - Vlaanderen.....	83
Figuur 42 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 1 (2018) - België.....	85
Figuur 43 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 1 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	85
Figuur 44 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 1 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	86
Figuur 45 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 2 (2018) - België.....	87
Figuur 46 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 2 (2018) - vergelijking tussen de landen	87
Figuur 47 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 2 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	88
Figuur 48 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 3 (2018) - België	89
Figuur 49 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 3 (2018) - vergelijking tussen de landen	89
Figuur 50 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 3 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	90
Figuur 51 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 4 (2018) - België	90
Figuur 52 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 4 (2018) - vergelijking tussen de landen	91
Figuur 53 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 4 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	92
Figuur 54 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 5 (2018) - België.....	93
Figuur 55 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 5 (2018) - vergelijking tussen de landen	93
Figuur 56 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 5 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	94
Figuur 57 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 6 (2018) - België.....	95
Figuur 58 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 6 (2018) - vergelijking tussen de landen	95
Figuur 59 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 6 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	96
Figuur 60 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 7 (2018) - België.....	97
Figuur 61 Totale kost in euro per jaar voor profiel 7 (2018) - vergelijking tussen de landen	97
Figuur 62 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 7 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	98
Figuur 63 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 1 tot 7 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	99
Figuur 64 Gewogen gemiddelde distributiekost voor de tariefcomponent “gebruik van het net” in c€/kWh voor profiel 1 tot 7 (2018) - vergelijking tussen de landen	99
Figuur 65 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 8 (2018) - België	100
Figuur 66 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 8 (2018) - vergelijking tussen de landen	101
Figuur 67 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 8 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	101
Figuur 68 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 9 (2018) - België	102
Figuur 69 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 9 (2018) - vergelijking tussen de landen	102
Figuur 70 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 9 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	103

Figuur 71 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 8 en 9 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	104
Figuur 72 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 10 (2018) - België.....	105
Figuur 73 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 10 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	105
Figuur 74 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 10 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	106
Figuur 75 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 11 (2018) - België.....	106
Figuur 76 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 11 (2018) - vergelijking tussen de landen	107
Figuur 77 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 11 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	107
Figuur 78 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 12 (2018) - België.....	108
Figuur 79 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 12 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	108
Figuur 80 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 12 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	109
Figuur 81 Totale kost in euro per jaar voor profiel 13 (2018) - België.....	110
Figuur 82 Totale kost in euro per jaar voor profiel 13 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	110
Figuur 83 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 13 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen.....	111
Figuur 84 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 10 tot 13 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	112
Figuur 85 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 1 (2018) - vergelijking tussen de landen	147
Figuur 86 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 1 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	148
Figuur 87 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 2 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	149
Figuur 88 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 2 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	149
Figuur 89 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 4 (2018) - vergelijking tussen de landen	150
Figuur 90 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 4 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	150
Figuur 91 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 5 (2018) - vergelijking tussen de landen	151
Figuur 92 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 5 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	152
Figuur 93 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 6 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	152
Figuur 94 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 6 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	153
Figuur 95 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 7 (2018) - vergelijking tussen de landen	153
Figuur 96 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 7 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	154
Figuur 97 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 1 tot 7 (2018) - vergelijking tussen de landen	155
Figuur 98 Gewogen gemiddelde netwerkkost in c€/kWh voor profiel 1 tot 7 (2018) - vergelijking tussen de landen	155
Figuur 99 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 10 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	156
Figuur 100 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 10 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	157
Figuur 101 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 11 (2018) - vergelijking tussen de landen	158
Figuur 102 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 11 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	158
Figuur 103 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 12 (2018) - vergelijking tussen de landen	159
Figuur 104 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 12 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	159
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas	

Figuur 105 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 13 (2018) - vergelijking tussen de landen ...	160
Figuur 106 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 13 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	160
Figuur 107 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 10 tot 13 (2018) - vergelijking tussen de landen	161
Figuur 108 Gewogen gemiddelde netwerkkost in c€/kWh voor profiel 10 tot 13 (2018) - vergelijking tussen de landen.....	162

Executive summary

In deze studie worden, voor de periode 2014-2018, voor verschillende elektriciteits- en aardgasprofielen enerzijds de distributienettarieven in Vlaanderen onderling vergeleken, en worden ze anderzijds vergeleken met deze van toepassing in Wallonië, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en vier andere landen: Duitsland, Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.¹ Daarnaast wordt voor de afnameprofielen ook de volledige energiefactuur vergeleken met deze in de bovenvermelde regio's voor het jaar 2018.

Er worden 13 gebruiksprofielen gedefinieerd: 4 residentiële en 3 professionele profielen voor de afname van elektriciteit, 2 professionele profielen voor de injectie van elektriciteit, 1 residentieel en 3 professionele profielen voor de afname van aardgas.² De profieldefinities en de daarmee samenhangende assumpties worden uitvoerig gedocumenteerd.

Vergelijking van de distributienettarieven

De vergelijking wordt voorafgegaan door een uitgebreide **beschrijving van de componenten waaruit de distributienettarieven zijn opgebouwd**. Om een zo objectief mogelijke vergelijking te realiseren worden een aantal algemene hypothesen aangenomen. In een aantal landen zijn geïntegreerde nettarieven van toepassing die zowel de kosten voor elektriciteitstransmissie of aardgastransport als distributie omvatten. Daarom wordt voor deze landen een proxy opgesteld die de totale kosten voor transmissie of transport inschat op basis van de kosten voor transmissie of transport van elke DNB afzonderlijk en de jaarlijks door hem verdeelde energie.

Dit rapport stelt vast dat er sterke verschillen zijn in opbouw van de distributienettarieven tussen de verschillende regio's en landen, wat de vergelijking complex maakt.

Distributiekosten voor de afname van elektriciteit

In het algemeen valt op dat een significant deel van de distributienettarieven in de Belgische regio's bestaat uit toeslagen en openbardienstverplichtingen. Ook valt op dat het verschil tussen de goedkoopste en de duurste DNB³ in Vlaanderen soms zeer groot is: het verschil loopt op tot 70% voor het grootste afnameprofiel.

Wanneer een gewogen gemiddelde voor de DNB's met de voormalige werkmaatschappij Eandis System Operator cvba (hierna: Eandis) en voor de DNB's met de voormalige werkmaatschappij Infrac cvba (hierna: Infrac) wordt berekend, valt op dat de gewogen gemiddelde totale distributiekost (uitgedrukt in c€/kWh) voor Eandis beperkt hoger is dan voor Infrac voor twee residentiële profielen (enkelvoudige meter en 1.900 kWh afname/jaar – tweevoudige meter en 3.500 kWh afname/jaar) en het kleinste professionele afnameprofiel (jaargelezen meter en 30 MWh afname/jaar). Voor profielen op middenspanning, afnemers met exclusief nachtverbruik en prosumenten is de gewogen gemiddelde totale distributiekost van Eandis telkens lager dan deze van Infrac.

De gewogen gemiddelde totale Vlaamse distributiekost per kWh verschilt zeer sterk tussen de profielen, van ongeveer 13 c€/kWh voor het residentiële afnameprofiel met enkelvoudige meter en 1.900 kWh afname/jaar tot ongeveer 1,3 c€/kWh voor het grootste, professionele afnameprofiel.

Voor de profielen op laagspanning stegen de gewogen gemiddelde Vlaamse totale distributiekosten tot 2017 en daalden licht in 2018. Voor de profielen op middenspanning was er een stagnatie van de gewogen gemiddelde totale distributiekosten waarneembaar tussen 2014 en 2016, en een daling in 2017 en 2018.

¹ Voor het Verenigd Koninkrijk wordt de vergelijking enkel voor 2018 uitgevoerd.

² De klantencategorieën zijn deels geïnspireerd op de vroegere Eurostat-classificatie.

³ DNB: Distributienetbeheerder

Wanneer de Vlaamse tarieven worden vergeleken met deze in andere regio's en landen valt op dat de Vlaamse distributietarieven voor alle profielen op laagspanning de hoogste zijn van alle onderzochte regio's. Voor de profielen op middenspanning is Vlaanderen competitiever, en heeft zelfs de op één na laagste kost voor het grootste afnameprofiel.⁴

De relatief **hoge Vlaamse elektriciteitsdistributiekosten voor afnameprofielen op laagspanning** zijn niet te verklaren door het tarief gebruik van het net, waarvoor relatief weinig verschillen bestaan tussen de verschillende landen, maar wel **door de hoge openbardienstverplichtingen en toeslagen**. Deze componenten zijn niet (of niet afzonderlijk) aanwezig in de distributietarieven van de buurlanden en hebben een grote impact op de totale distributiekost. Dit is ook het geval voor Brussel en Wallonië.

Specifiek voor (prosumenten)profiel 3 zijn Vlaanderen, Brussel en Wallonië de enige regio's waarin voor prosumenten een systeem van teruggedraaiende teller van toepassing is bij de bepaling van de distributietarieven.⁵ Vlaanderen is hiervan de enige regio waar deze prosumenten een aanvullend capaciteitstarief wordt aangerekend.

Distributiekosten voor de injectie van elektriciteit

Voor de injectie van elektriciteit is de gewogen gemiddelde totale Vlaamse distributiekost per kWh lager bij het grootste injectieprofiel. De kosten voor injectie stegen in 2015 ten opzichte van 2014, maar vertoonden sindsdien een dalende lijn.

Als de netkosten voor de zuivere injectieprofielen worden vergeleken met andere landen en regio's, valt op dat de **distributiekosten voor injectieprofielen in Vlaanderen en Wallonië hoog zijn in vergelijking met de buurlanden**.⁶ Dit is onder meer – maar niet alleen – te wijten aan het belang van de component toeslagen.

Distributiekosten voor de afname van aardgas

Bij de totale distributiekosten voor aardgas is de impact van de openbardienstverplichtingen en toeslagen voor alle profielen veel kleiner dan bij elektriciteit.

Geen enkele DNB is consistent de duurste voor alle aardgasprofielen. De verschillen tussen de DNB's zijn groter voor aardgas dan voor elektriciteit, en deze verschillen nemen toe naarmate het een afnameprofiel met een groter verbruik betreft. Voor het huishoudelijke afnameprofiel zijn de totale distributiekosten 80% hoger bij de duurste DNB in vergelijking tot de goedkoopste DNB. Voor de niet-huishoudelijke profielen loopt dit verschil geleidelijk aan op van ruim 2 keer zo duur voor de kleinste professionele afnemer tot bijna 4 keer zo duur voor de grootste professionele afnemer.

De gewogen gemiddelde totale Vlaamse distributiekost volgt voor alle aardgasprofielen dezelfde tendens, namelijk een daling van 2014 tot en met 2016, gevolgd door een stijging in 2017 en 2018. De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost uitgedrukt in c€/kWh neemt af naarmate het een afnameprofiel met een groter verbruik betreft.

Als gevolg van de lage netgebonden kosten enerzijds en de lage toeslagen en openbardienstverplichtingen anderzijds, is **Vlaanderen relatief goedkoop voor alle aardgasprofielen in vergelijking met de andere Belgische regio's en buurlanden**. Voor het residentiële en het kleinste professionele profiel zijn enkel het Verenigd Koninkrijk en Nederland goedkoper. Voor het grootste profiel is Vlaanderen de goedkoopste van de onderzochte regio's en landen. Hierbij valt ook op dat de **verschillen tussen Vlaanderen enerzijds**

⁴ Nederland heeft de laagste tarieven voor dit profiel.

⁵ Wallonië heeft wel beslist een prosumententarieff in te voeren vanaf 2020.

⁶ In Brussel zijn er geen injectietarieven.

en Brussel en Wallonië anderzijds veel markanter voor aardgas zijn dan voor elektriciteit en dit door de hogere toeslagen en openbaredienstverplichtingen voor aardgas in Brussel en Wallonië.

Vergelijking tussen de distributiekosten voor elektriciteit en aardgas

De toeslagen en openbaredienstverplichtingen maken in Vlaanderen een significant deel uit van de totale distributienettarieven voor elektriciteit. Voor aardgas zijn deze componenten veel minder belangrijk.

Dit is in mindere mate ook het geval voor de andere Belgische regio's. Het valt echter op dat Vlaanderen de hoogste openbare dienstverplichtingen en toeslagen heeft voor elektriciteit⁷, en de laagste voor aardgas. Enkel voor de twee grootste afnameprofielen voor elektriciteit heeft Vlaanderen een lager totaal aan toeslagen en openbare dienstverplichtingen dan Wallonië en Brussel.

Vergelijking van de volledige energiefactuur

Net als de vergelijking van de distributienettarieven is ook de vergelijking van de volledige energiefactuur complex, omwille van de verschillende belastingregimes van toepassing op elektriciteit en aardgas in de onderzochte landen en regio's.

De volgende componenten worden onderscheiden in de analyse: de zuivere energiecomponent, de component netwerkkosten (deze omvat de netgebonden transmissie/transport- en distributiekosten) en de component taken & belastingen (deze omvat de niet-netgebonden transmissie/transport- en distributiekosten, de door de leverancier gemaakte kosten groene stroom en WKK en de heffingen). Ook bij deze vergelijking worden een aantal aannames gemaakt.

Zowel voor aardgas als elektriciteit **verbetert de relatieve positie van Vlaanderen en de andere Belgische gewesten naarmate het afnameprofielen met een groter verbruik betreft**. Vlaanderen is in het algemeen een dure regio voor residentiële en kleine professionele afnemers. Voor de grootste profielen zijn zowel Vlaanderen als de andere Belgische regio's relatief goedkoop, en moeten zij slechts Nederland laten voorgaan. Er zijn opmerkelijke verschillen in de totale energiekost per kWh tussen de profielen in alle landen, waarbij de grotere afnameprofielen voor elektriciteit in het algemeen een lagere kost per kWh hebben. Voor Vlaanderen daalt de totale energiekost per kWh van ongeveer 30 c€/kWh voor het kleinste afnameprofiel tot ongeveer 8,60 c€/kWh voor het grootste.

Voor aardgas is de startpositie van Vlaanderen voor het residentiële profiel beter, en is enkel het Verenigd Koninkrijk goedkoper. Vlaanderen is de goedkoopste regio voor alle professionele aardgasprofielen. Net als voor elektriciteit zijn er grote verschillen in de totale energiekost per kWh tussen de profielen in alle landen, waarbij opnieuw de totale kost per kWh geleidelijk aan kleiner wordt naarmate het een afnameprofiel met een groter verbruik betreft. Voor Vlaanderen daalt de totale energiekost per kWh van ongeveer 5 c€/kWh voor het residentiële afnameprofiel tot ongeveer 2 c€/kWh voor het grootste professionele profiel.

Vergelijking tussen de totale energiefactuur voor elektriciteit en aardgas

Gelijkaardig aan het grote aandeel van de componenten openbaredienstverplichtingen en toeslagen in de Vlaamse elektriciteitsdistributienettarieven, is het aandeel van de component taken & belastingen (inclusief deze openbare dienstverplichtingen en toeslagen) in de totale elektriciteitsfactuur in Vlaanderen zeer hoog. Voor aardgas is deze component veel minder belangrijk.

⁷ Voor de meeste profielen liggen de toeslagen in Vlaanderen lager dan in Wallonië en Brussel, maar de openbare dienstverplichtingen hoger. Voor de residentiële en kleine professionele afnemers is de som van de toeslagen en openbare dienstverplichtingen in Vlaanderen wel hoger dan in Brussel en Wallonië.

Hoewel deze tendens tot op zekere hoogte ook waarneembaar is in de overige Belgische regio's, zijn de verschillen groter in Vlaanderen. De totale belastingen en taksen op elektriciteit zijn het hoogst in Vlaanderen voor de meeste profielen.⁸ Voor aardgas heeft Vlaanderen voor alle profielen dan weer de laagste totale belastingen en taksen van alle Belgische regio's. Deze tendens is nog opvallender in een internationale context: de Vlaamse totale taksen en belastingen voor residentiële en kleine professionele profielen zijn de op één na hoogste voor drie van de zes onderzochte afnameprofielen voor elektriciteit⁹, en de laagste voor drie van de vier afnameprofielen voor aardgas.

---

⁸ Vlaanderen is enkel voor het huishoudelijk profiel met exclusief nachtverbruik en het grootste, professionele afnameprofiel voor elektriciteit niet de duurste.

⁹ Duitsland is voor elk afnameprofiel in elektriciteit het duurste land.

Inleiding

De VREG, de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt, staat in voor de regulering, controle en bevordering van de transparantie van de Vlaamse Elektriciteits- en Gasmarkt.

In dit kader vroeg de VREG PwC om de Vlaamse Elektriciteits- en Gasmarkt te analyseren, met als specifieke opdracht de **distributienettarieven voor elektriciteits- en aardgas te vergelijken**. De studie is ingedeeld in vier hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk behandelt de gebruikte data voor de vergelijking van de distributienettarieven. In het tweede hoofdstuk vindt een vergelijking van de Vlaamse distributienettarieven over de afgelopen vijf jaar plaats (periode 2014-2018). In het derde hoofdstuk worden de Vlaamse distributienettarieven vergeleken met deze in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest, Nederland, Duitsland en Frankrijk over de afgelopen vijf jaar (periode 2014-2018). Aan deze lijst van landen werd later ook nog het Verenigd Koninkrijk toegevoegd, maar enkel voor 2018. In het vierde hoofdstuk wordt de totale energiefactuur in het Vlaams Gewest vergeleken met deze in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest, Nederland, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk voor het jaar 2018.

Deze analyse maakt het de VREG mogelijk om de nettarieven in het Vlaams Gewest op een objectieve manier te analyseren en de evolutie van de verschillen te identificeren. Daarbovenop worden de nettarieven in het Vlaams Gewest vergeleken met de nettarieven en de totale energiefactuur in het buitenland om eventuele bestaande verschillen in de nettarieven in een ruimere context te plaatsen.

1 Beschrijving van de data

Deel 1 heeft als doel om de data, die worden gebruikt om de distributietarieven (deel 2 en 3) en de volledige energiefactuur (deel 4) te vergelijken, te beschrijven. Data die enkel worden gebruikt voor de vergelijking van de volledige energiefactuur zijn niet opgenomen in dit deel en worden toegelicht in deel 4.

De eerste sectie beschrijft elk van de profielen waarvoor de distributietarieven en de volledige energiefactuur wordt geanalyseerd. Bijkomende assumpties die genomen werden tijdens de analyse worden beschreven in sectie twee. De derde sectie over de data voor de distributietarieven geeft voor elk land en regio de geselecteerde distributienetbeheerder (hierna DNB) en zijn weging in het gewogen gemiddelde weer. Daarnaast worden ook de tariefcomponenten beschreven, en wordt aangegeven welk tarief op elk profiel van toepassing is. De laatste sectie beschrijft de data die werden gebruikt om de transmissietarieven uit de geïntegreerde tarieven te zuiveren voor de afname van elektriciteit in Nederland, Frankrijk en Duitsland, en de afname van aardgas in Duitsland.

1.1 Beschrijving van de profielen

1.1.1 Voorstelling van de verschillende gebruiksprofielen

Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de distributietarieven en de volledige energiefactuur, worden verschillende gebruiksprofielen opgesteld. Hieronder worden de 13 verschillende profielen en hun kenmerken opgesomd.

Voor de afname van elektriciteit:

- **Huishoudelijke netgebruiker:**

- Profiel 1: Een gezin met een enkelvoudige meter op het laagspanningsnet, met een totale afname van 1.900 kWh/jaar en een jaargelezen meter;
- Profiel 2: Een gezin met een tweevoudige meter op het laagspanningsnet met een afname van 1.600 kWh/jaar overdag, 1.900 kWh/jaar 's nachts en een jaargelezen meter;
- Profiel 3: Een gezin met een enkelvoudige meter op het laagspanningsnet dat zowel elektriciteit afneemt als injecteert op het net, met een totale netto-afname van 600 kWh/jaar, een totaal verbruik van 3.500 kWh/jaar, een zelfconsumptiegraad van 28%, waaruit een bruto-afname van 2.688 kWh/jaar volgt, en een omvormercapaciteit van de PV-installatie van 3,2 kW (prosumert);
- Profiel 4: Een gezin met een tweevoudige meter op het laagspanningsnet met een afname van 3.600 kWh/jaar overdag, 3.900 kWh/jaar 's nachts, 12.500 kWh/jaar exclusief nachtverbruik en een jaargelezen meter.

- **Professionele netgebruiker:**

- Profiel 5: Een onderneming met een afname van 30 MWh/jaar op het laagspanningsnet met een jaargelezen meter;
- Profiel 6: Een onderneming met een afname van 160 MWh/jaar op het middenspanningsnet met een automatisch gemeten meter (AMR) en een piekvermogen van 100 kW;
- Profiel 7: Een onderneming met een afname van 2 GWh/jaar op het middenspanningsnet met een AMR en een piekvermogen van 500 kW.

Voor de injectie van elektriciteit:

- **Professionele netgebruiker:**

- Profiel 8: Een onderneming met een PV-installatie van 200 kW en een totale injectie van 170 MWh/jaar (dit komt overeen met 850 vollasturen). Deze onderneming bevindt zich op het laagspanningsnet, heeft een AMR en het piekvermogen bedraagt 200 kW;
- Profiel 9: Een onderneming met een windmolenpark van 11,5 MW en een totale injectie van 23 GWh/jaar (dit komt overeen met 2.000 vollasturen). Deze onderneming bevindt zich op het middenspanningsnet, heeft een AMR en het piekvermogen bedraagt 11,5 MW.

Voor de afname van aardgas:

- **Huishoudelijke netgebruiker:**

- Profiel 10: Een gezin dat aardgas gebruikt voor verwarming en warm water, met een jaarlijks verbruik van 23.230 kWh, een capaciteit van max. 10 m³/u (G4/G6) en een jaargelezen meter;

- **Professionele netgebruiker:**

- Profiel 11: Een bedrijf met een aardgasverbruik van 116.280 kWh/jaar en een jaargelezen meter;
- Profiel 12: Een bedrijf met een aardgasverbruik van 1.250 MWh/jaar. Dergelijk verbruik komt overeen met een typisch verbruik door een bedrijf dat aardgas aanwendt voor grotere verwarmingsdoeleinden (niet procesmatig) zoals grote opslagruimtes, een grootwarenhuis of een middelgroot ziekenhuis. Dit bedrijf heeft een maandelijks uitgelezen meter (MMR);
- Profiel 13: Een industrieel bedrijf met een aardgasverbruik van 15 GWh/jaar. Dergelijk verbruik komt overeen met een typisch verbruik door een bedrijf dat aardgas aanwendt voor procesdoeleinden zoals de voedingsindustrie, de chemische nijverheid, etc. Dit bedrijf heeft een AMR en een capaciteit van 5.000 kWh/h (utilisatiegraad van 3.000 uren).

1.1.2 Samenvatting van de gebruiksprofielen

Tabel 1 De gebruiksprofielen en hun kenmerken voor de afname van elektriciteit

Profiel	Meter	Totaal afname (kWh)	Afname dag (kWh)	Afname nacht (kWh)	Afname exclusief nacht (kWh)	Omvormer capaciteit (kW)	Piekvermogen (kW)
Profiel 1	Jaaropname	1.900					
Profiel 2	Jaaropname	3.500	1.600	1.900			
Profiel 3	Jaaropname	2.688 (bruto) 600,00 (netto)				3,20	
Profiel 4	Jaaropname	20.000	3.600	3.900	12.500		
Profiel 5	Jaaropname	30.000	18.000	12.000			
Profiel 6	AMR	160.000	96.000	64.000			100
Profiel 7	AMR	2.000.000	1.200.000	800.000			500

Tabel 2 De gebruiksprofielen en hun kenmerken voor de injectie van elektriciteit

Profiel	Meter	Injectie (kWh)	Piekvermogen (kW)	Vollasturen
Profiel 8	AMR	170.000	200	850
Profiel 9	AMR	23.000.000	11.500	2.000

Tabel 3 De gebruiksprofielen en hun kenmerken voor de afname van aardgas

Profiel	Meter	Afname (kWh)	Capaciteit (kWh/h)
Profiel 10	Jaaropname	23.230	-
Profiel 11	Jaaropname	116.280	-
Profiel 12	MMR	1.250.000	-
Profiel 13	AMR	15.000.000	5.000

1.2 Beschrijving van bijkomende assumpties

- *Prosumentarief.* Het aanvullend capaciteitsstarief voor prosumenten met terugdraaiende teller in Vlaanderen trad in voege op 1 juli 2015. Voor het jaar 2014 wordt voor Profiel 3 daarom enkel een laagspanningstarief zonder piekmeting toegepast.
- *Eigendom van de meter.* Er wordt van uitgegaan dat consumenten niet over hun eigen meter beschikken.
- *Unieke contracten.* Er wordt van uitgegaan dat consumenten één contract hebben met hun leverancier dat alle kosten dekt (en dus geen aparte contracten met leverancier en DNB).
- *Zelfconsumptiegraad.* Voor profiel 3 wordt aangenomen dat de gelijktijdigheid tussen productie en verbruik 28% bedraagt.¹⁰
- Indien er *geen exclusief nachttarief* aanwezig is in een land/regio, wordt het nachttarief toegepast op het verbruik exclusief nacht.
- Er wordt geen rekening gehouden met de overschrijdingstarieven van toepassing bij reactieve energie.
- Voor de niet-huishoudelijke gebruiksprofielen met een afname van elektriciteit wordt het jaarverbruik volgens een verdeelsleutel 60%/40% verdeeld over dag- vs. nachtverbruik.
- In Frankrijk wordt in de tariefstructuur onderscheid gemaakt tussen hoogseizoen en laagseizoen voor de profielen 4 tot en met 7 voor de afname van elektriciteit. Dit wordt in rekening gebracht door het jaarverbruik van deze profielen evenredig te verdelen volgens het aantal dagen in beide seizoenen.
- In de UK zijn sommige tarieven ingedeeld in rood, amber en groen. Rood en amber samen zijn equivalent aan het dagtarief in Vlaanderen en groen duidt op het nachttarief.
- Om consistentie aan te houden in de analyse werd ervoor gekozen steeds de *laatst beschikbare tarieffiche van een jaar te gebruiken*. Voor Vlaanderen en Wallonië betekent dit bijvoorbeeld dat de tariefkaarten van de tweede helft van het jaar gebruikt worden. Voor het Verenigd Koninkrijk betekent dit dan weer dat voor het jaar 2018 de tariefkaarten geldig van april 2018 tot april 2019 worden genomen.
- Voor 2014 werden in Wallonië geen injectietarieven gevonden voor AIEG, AIESH en RESA. Daarom werden de gewichten van de overige DNB's aangepast voor dat jaar en sommen deze samen tot 100%.
- De marktaandelen van de verschillende DNB's in een land/regio worden bepaald op basis van de meest recente, beschikbare data van het aantal aansluitingen (EAN) per netgebied.
- De *wisselkoers* die gebruikt wordt voor de berekening van de tarieven van het Verenigd Koninkrijk is afkomstig van de Nationale Bank van België. Er wordt gewerkt met een gemiddelde van de wisselkoers

¹⁰ Zoals verondersteld in de VREG Tariefmethodologie voor distributie elektriciteit en aardgas gedurende de reguleringsperiode 2017-2020. https://www.vreg.be/sites/default/files/Tariefmethodologie/tariefmethodologie_2017-2020_gewijzigd.pdf
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

in de periode april tot augustus 2018 aangezien voor het Verenigd Koninkrijk de nettarieven geldig van april 2018 tot april 2019 in rekening worden genomen. Deze gemiddelde wisselkoers bedraagt 1,118 EUR/GBP.

- Wanneer er verder gesproken wordt over het Verenigd Koninkrijk is dit zonder inbegrip van Noord-Ierland.

1.3 Beschrijving van de data voor de vergelijking van de distributienettarieven

In het kader van deze studie werden data verzameld voor de periode 2014 tot en met 2018 voor Vlaanderen, Wallonië, Brussel, Nederland, Duitsland en Frankrijk, waarbij in geval van keuze data m.b.t. het tweede deel van het jaar werden genomen. Voor het Verenigd Koninkrijk werden enkel data voor 2018 verzameld. Alle data werden steeds verzameld op basis van officiële bronnen: officiële websites van de regulator of van de DNB's zelf.

Voor alle gewesten/landen waarbij verschillende DNB's worden opgenomen in de vergelijking, wordt een gewogen gemiddelde berekend per gewest/land op basis van de marktaandelen van iedere DNB binnen die regio. De marktaandelen worden bepaald op basis van het aantal EAN-connecties.

1.3.1 België

In de analyse wordt België opgedeeld in het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Voor de 3 gewesten worden telkens alle DNB's opgenomen in de analyse.

1.3.1.1 Vlaanderen

1.3.1.1.1 Elektriciteit: afname en injectie

Voor de Vlaamse DNB's wordt een onderscheid gemaakt tussen de DNB's met de voormalige werkmaatschappij Eandis System Operator cvba (hierna: Eandis) en de DNB's met de voormalige werkmaatschappij Infrac cvba (hierna: Infrac). Eandis is voornamelijk actief in de provincie Oost-Vlaanderen, Antwerpen en in een deel van Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen. Infrac is actief in Limburg en in een deel van West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant. De volgende DNB's behoren tot Eandis: Gaselwest, Imea, Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek en Sibelgas. Voor Infrac zijn dit: Infrac West, Inter-energa, Iveg en PBE. De tariefkaarten van de DNB's voor de periode 2014 tot en met 2018 zijn afkomstig van de VREG.¹¹ De DNB's in Vlaanderen worden hieronder in tabel 4 weergegeven met het aantal EAN-connecties in hun netgebied. Op basis hiervan wordt hun marktaandeel berekend (3de kolom).

¹¹ <https://www.vreg.be/nl/distributienettarieven>. De VREG is bevoegd voor de distributienettarieven sinds 1 juli 2014. Voor de distributienettarieven van toepassing in de 1ste jaarhelft van 2014 was bijgevolg de CREG bevoegd.

Tabel 4 Vlaamse DNB's voor elektriciteit met hun EAN-connecties en marktaandeel

DNB	Aantal EAN connecties (01/01/2018) ^[12]	Marktaandeel
Gaselwest	453.041	13,24%
Imea	320.142	9,36%
Imewo	608.508	17,78%
Inter-energa	427.664	12,50%
Intergem	310.707	9,08%
Iveg	90.236	2,64%
Iveka	389.582	11,39%
Iverlek	531.709	15,54%
PBE	91.691	2,68%
Sibelgas	62.940	1,84%
Infrax West	135.560	3,96%
Totaal	3.421.780	100,00%

1.3.1.1.2 Aardgas: afname

Het Vlaams Gewest heeft 11 DNB's voor aardgas waarvoor Eandis en Infrax als werkmaatschappijen fungeerden.¹³

¹² VREG, Rapport van 4 september 2018 met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet in het Vlaams Gewest in 2017, <https://www.vreg.be/sites/default/files/document/rapp-2018-11.pdf>

¹³ In tabel 5 worden slechts 10 DNB's weergegeven. De 11^e DNB is Enexis, voor het gebied Baarle-Hertog. Deze wordt niet meegenomen in de analyses.

Tabel 5 Vlaamse DNB's voor aardgas met hun EAN-connecties en marktaandeel

DNB	Aantal EAN connecties (01/01/2017) ^[14]	Marktaandeel
Gaselwest	292.609	13,73%
Imea	237.961	11,17%
Imewo	395.409	18,56%
Intergem	194.538	9,13%
Iveka	262.070	12,30%
Iverlek	339.022	15,91%
Sibelgas	45.017	2,11%
Iveg	75.139	3,53%
Infrax West	53.445	2,51%
Inter-energa	235.231	11,04%
Totaal	2.130.441	100,00%

1.3.1.2 Brussel

In Brussel is er slechts 1 DNB, namelijk Sibelga (niet te verwarren met Sibelgas, actief in een deel van Vlaams-Brabant), zowel voor elektriciteit als aardgas. Deze wordt een marktaandeel van 100% toegekend.

1.3.1.3 Wallonië

1.3.1.3.1 Elektriciteit: afname en injectie

In Wallonië zijn er 12 DNB's voor elektriciteit, hieronder weergegeven in tabel 6. Deze worden voornamelijk beheerd door ORES en RESA.

¹⁴ VREG, Rapport van 21 augustus 2018 met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening van de aardgasdistributienetbeheerders in het Vlaams Gewest in 2017, <https://www.vreg.be/sites/default/files/document/rapp-2018-12.pdf>
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

Tabel 6 Waalse DNB's voor elektriciteit met hun EAN-connecties en marktaandeel

DNB	Aantal EAN connecties (31/12/2017)^[15]	Marktaandeel
Ores Hainaut	574.987	31,09%
RESA	442.589	23,93%
Ores Namur	235.850	12,75%
Ores Brabant Wallon¹⁶	189.472	10,24%
Ores Luxembourg	153.945	8,32%
Ores Verviers	79.690	4,31%
Ores Mouscron	36.768	1,99%
Ores Est	58.022	3,14%
Gaselwest	14.488	0,78%
AIEG	24.929	1,35%
AIESH	21.094	1,14%
Régie de Wavre	17.818	0,96%
Totaal	1.849.652	100,00%

1.3.1.3.2 Aardgas: afname

In het Waals Gewest zijn er 7 DNB's actief in de aardgasdistributie. Deze worden voornamelijk beheerd door ORES en RESA.

¹⁵ CREG, A European comparison of electricity and natural gas prices for residential and small professional consumers, p. 18.

¹⁶ Ores Brabant Wallon verving PBE vanaf begin 2018, in alle Waals-Brabantse gemeenten waar PBE actief was. Daarom werden de EAN connecties van PBE opgeteld bij deze van Ores Brabant Wallon in de weging. Voor de historische vergelijking wordt in de periode 2014-2017 uitgegaan van 14.766 EAN connecties voor PBE en 174.706 connecties voor Ores Brabant Wallon.

Tabel 7 : Waalse DNB's voor aardgas met hun EAN-connecties en marktaandeel

DNB	Aantal EAN connecties (31/12/2017¹⁷)	Marktaandeel
Ores Hainaut	307.034	42,53%
RESA	238.574	33,05%
Ores Brabant Wallon	89.003	12,33%
Ores Mouscron	27.167	3,76%
Ores Namur	41.811	5,79%
Gaselwest	7.324	1,01%
Ores Luxembourg	11.047	1,53%
Total	721.960	100,00%

¹⁷ CREG, A European comparison of electricity and natural gas prices for residential and small professional consumers, p. 25.
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

1.3.2 Duitsland

1.3.2.1 Elektriciteit: afname en injectie

Duitsland heeft 4 transmissienetbeheerders en meer dan 800 DNB's voor elektriciteit. De transmissiezones worden hieronder weergegeven.

Figuur 1 De Duitse transmissiezones

- De westelijke regio bestaat uit Nordrhein-Westfalen, Rijnland-Palts, Saarland en delen van Hessen en Beieren; Amprion is hier de transmissienetbeheerder (TSO).
- De zuidwestelijke regio bestaat uit Baden-Württemberg; Transnet BW is hier de TSO.
- De centrale regio bestaat uit Niedersachsen, het andere deel van Hessen en Beieren, Sleeswijk-Holstein, Bremen; Tennet exploiteert hier het transmissienet .
- De oostelijke regio bestaat uit het voormalige Oost-Duitsland en Hamburg; 50 Hertz exploiteert het transmissienet in deze regio.

Gezien de verschillen in de onderliggende transmissienettarieven zullen deze zones afzonderlijk worden geanalyseerd.

Aangezien het transmissienettarief een belangrijke impact heeft op de eindfactuur, werd besloten om 2 DNB's te selecteren per transmissiezone. Voor elke transmissiezone werd één landelijke en één stedelijke DNB gekozen, namelijk telkens deze met het hoogste aantal EAN-connecties. Deze DNB's worden hieronder weergegeven en gewogen per transmissiezone.

Tabel 8 Duitse DNB's voor elektriciteit met hun EAN-connecties en marktaandeel

TNB	DNB	Aantal EAN connecties (2018) ¹⁸	Genormaliseerd marktaandeel in zone
TenneT	Bayernwerk	2.379.726	71,13%
	SWM Infrastruktur, Stammgebiet	965.955	28,87%
	Totaal	3.345.681	100%
50 Hertz	E-Dis	1.407.334	37,57%
	Berlin	2.339.003	62,43%
	Totaal	3.746.337	100%
Amprion	Westnetz	4.965.607	82,44%
	RNG-Netz 2 - Köln	1.057.479	17,56%
	Totaal	6.023.086	100%
Transnet BW	Netze BW	2.300.226	85,78%
	Stuttgart Netze	381.165	14,22%
Totaal		2.681.391	100%

1.3.2.2 Aardgas: afname

Aangezien er meer dan 800 DNB's voor aardgas zijn in Duitsland, werd een selectie van 8 DNB's gemaakt. Om een vergelijkbare regionale spreiding, alsook het onderscheid tussen landelijke en stedelijke DNB's te bewaren werd gekozen voor dezelfde DNB's als deze geselecteerd voor de afname en injectie van elektriciteit, uiteraard voor zover deze DNB's ook aardgas distribueren¹⁹.

Tabel 9 Duitse DNB's voor aardgas met hun EAN-connecties en marktaandeel

DNB	Aantal EAN connecties (2018) ²⁰	Genormaliseerd marktaandeel in zone
-----	--	-------------------------------------

18 Elke DNB publiceert het aantal EAN-connecties op zijn website. Dit kan onder de sectie Netzstrukturdaten gevonden worden.

19 Dit was niet het geval voor Stuttgart Netze en Berlin. Daarom werd het grootste stedelijk stadsnet van respectievelijk 50Hertz (NBB) en de Transnet BW-zone (Karlsruhe Netz) gekozen.

20 Elke DNB publiceert het aantal EAN-connecties op zijn website. Dit kan onder de sectie Netzstrukturdaten gevonden worden.

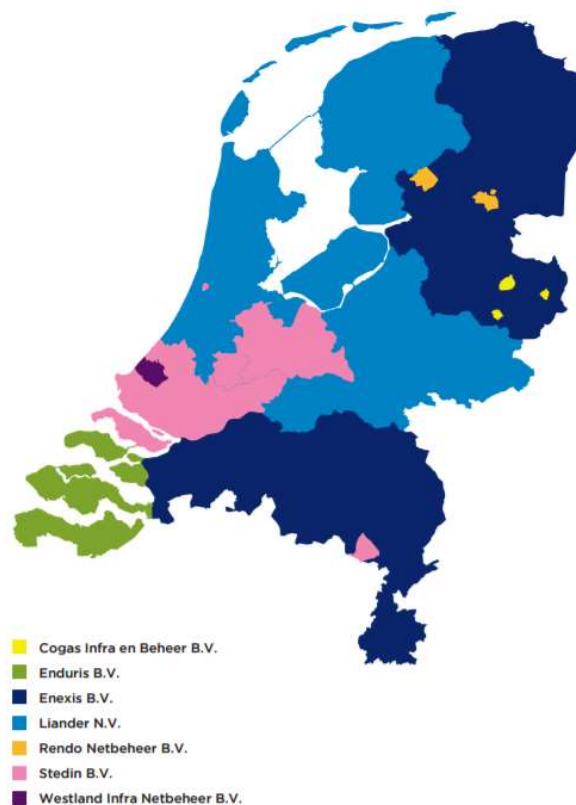
Bayernwerk	86.632	50,98%
SWM	83.302	49,02%
Totaal	169.934	100%
E-Dis	33.023	15,91%
NBB	174.497	84,09%
Totaal	207.520	100%
Westnetz	448.436	65,55%
RNG-Netz 2 - Köln	235.712	34,45%
Totaal	684.148	100%
Netze BW	146.223	84,07%
Karlsruhe Netz	27.697	15,93%
Totaal	173.920	100%

1.3.3 Nederland

1.3.3.1 Elektriciteit: afname en injectie

Er zijn 7 DNB's in Nederland voor de afname en injectie van elektriciteit, waarvan de tarieven worden gewogen op basis van hun aantal EAN-aansluitingen.

Figuur 2 De Nederlandse distributiezones voor elektriciteit

Tabel 10 Nederlandse DNB's voor elektriciteit met hun EAN-connecties en marktaandeel

DNB	Aantal EAN connecties (2016) ²¹	Marktaandeel
Liander	2.950.296	36,13%
Enexis ²²	2.778.347	34,02%

²¹ Netbeheer Nederland, <https://energiecijfers.info/hoofdstuk-1/>

²² Endinet ging op in Enexis in 2017. Daarom werden de EAN connecties van Endinet opgeteld bij deze van Enexis. Voor de historische vergelijking werd Endinet wel in rekening gebracht. In de periode 2014-2016 werd uitgegaan van 109.413 EAN connecties voor Endinet en 2.668.934 connecties voor Enexis.

Stedin	2.081.144	25,49%
Enduris	213.280	2,61%
Westland	57.224	0,70%
Cogas	53.155	0,65%
Rendo	32.248	0,39%
Totaal	8.165.694	100,00%

1.3.3.2 Aardgas: afname

Er zijn 7 DNB's in Nederland voor de afname van aardgas, waarvan de tarieven worden gewogen op basis van hun aantal EAN-aansluitingen.

Figuur 3 De Nederlandse distributiezones voor aardgas

Tabel 11 Nederlandse DNB's voor aardgas met hun EAN-connecties en marktaandeel

DNB	Aantal EAN connecties (2016)²³	Marktaandeel
RENDO Netwerken	104.062	1,45%
Coteq Netbeheer	140.165	1,95%
Liander	2.256.085	31,38%
Enexis²⁴	2.485.126	34,57%
Stedin	1.958.462	27,24%
Westland Infra	53.646	0,75%
Enduris	190.626	2,65%
Totaal	7.188.272	100,00%

1.3.4 Frankrijk

1.3.4.1 Elektriciteit: afname en injectie

Hoewel er verschillende DNB's in Frankrijk zijn, wordt gekozen om enkel Enedis in beschouwing te nemen, aangezien deze DNB een marktaandeel van meer dan 95% heeft.²⁴ In de verdere beschouwing van onze studie, zal Enedis een marktaandeel van 100% worden toegekend voor Frankrijk.

1.3.4.2 Aardgas: afname

Hoewel er verschillende DNB's in Frankrijk zijn, wordt gekozen om enkel GrDF in beschouwing te nemen, aangezien deze DNB een marktaandeel van meer dan 96% heeft.²⁵ In de verdere beschouwing van onze studie, zal GrDF een marktaandeel van 100% worden toegekend voor Frankrijk.

1.3.5 Verenigd Koninkrijk

1.3.5.1 Elektriciteit: afname en injectie

In het Verenigd Koninkrijk zijn 6 verschillende DNB's actief. Aangezien zij echter in verschillende zones, onder verschillende transmissienetbeheerders, actief zijn en hierdoor dus ook verschillende tarieven voor de verschillende zones hebben, worden hun aantal EAN-aansluitingen en marktaandeel hieronder per zone opgelijst

²³ Netbeheer Nederland, <https://energiecijfers.info/hoofdstuk-1/>

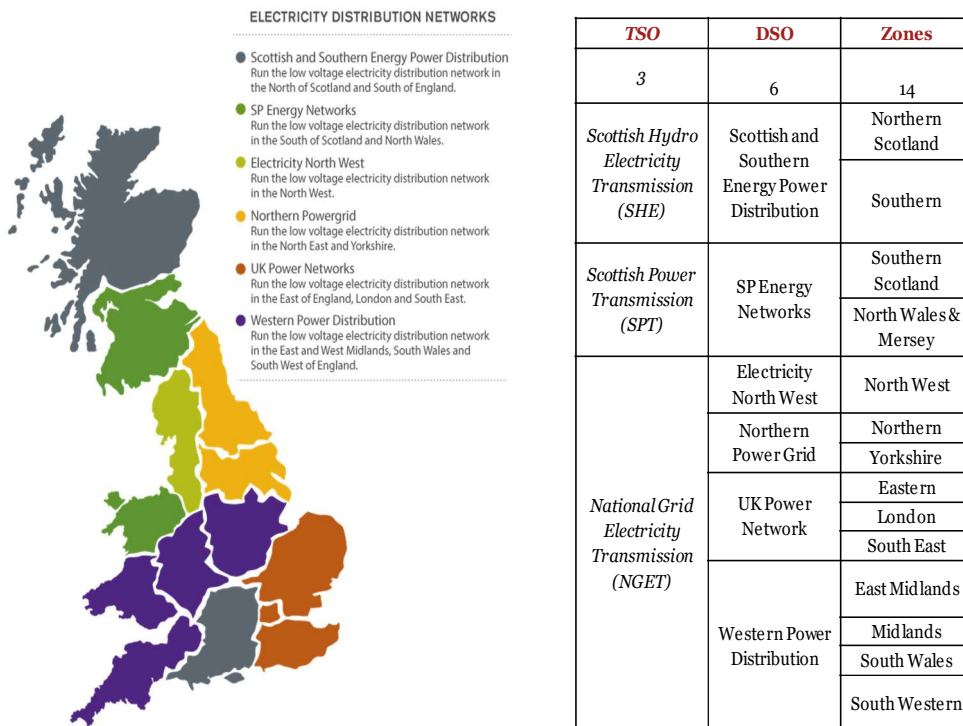
²⁴ Endinet ging op in Enexis in 2017. Daarom werden de EAN connecties van Endinet opgeteld bij deze van Enexis. Voor de historische vergelijking werd Endinet wel in rekening gebracht. In de periode 2014-2016 werd uitgegaan van 401.659 EAN connecties voor Endinet en 2.083.467 connecties voor Enexis.

²⁵ <http://www.cre.fr/reseaux/infrastructures-gazieres/description-generale#section3>

Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

(14 zones). De 6 DNB's zijn Scottish and Southern Energy Power Distribution, SP Energy Networks, Electricity North West, Northern Power Grid, UK Power Network en Western Power Distribution.

Figuur 4 De distributiezones van het Verenigd Koninkrijk voor elektriciteit

Tabel 12 Britse DNB's voor elektriciteit met hun EAN-connecties en marktaandeel per zone

DNB's	Aantal connecties (2016) ²⁶	Marktaandeel
Scottish and Southern Energy Power Distribution (Northern Scotland)	762.398	2,58%
SP Energy Networks (Southern Scotland)	2.002.257	6,78%
Electricity North West (North West)	2.381.080	8,06%
Northern Power Grid (Northern)	1.596.374	5,40%
Northern Power Grid (Yorkshire)	2.291.522	7,76%
SP Energy Networks (North Wales & Mersey)	1.503.914	5,09%

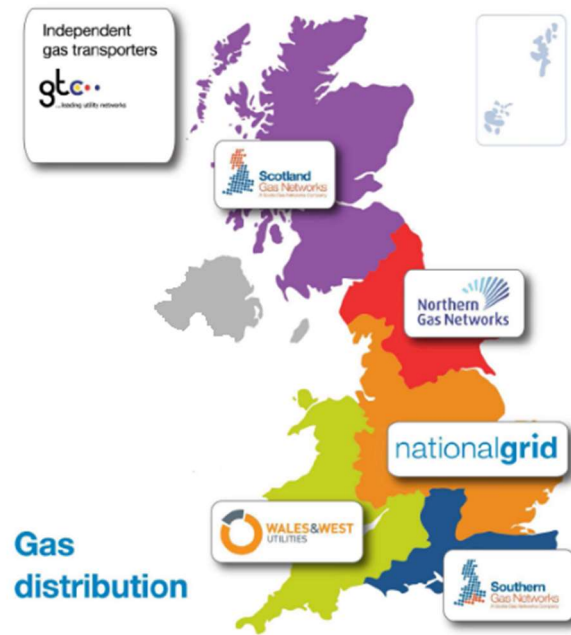
²⁶ <https://www.enedis.fr/profil>

Western Power Distribution (East Midlands)	2.622.449	8,88%
Western Power Distribution (West Midlands)	2.463.217	8,34%
Western Power Distribution (South Wales)	1.122.920	3,80%
Western Power Distribution (South Western)	1.590.050	5,38%
Scottish and Southern Energy Power Distribution (Southern)	3.016.250	10,21%
UK Power Network(Eastern)	3.599.594	12,18%
UK Power Network (South East)	2.281.009	7,72%
UK Power Network (London)	2.311.906	7,83%
Totaal	25.544.940	100,00%

1.3.5.2 Aardgas: afname

De DNB's voor aardgas in het Verenigd Koninkrijk zijn Cadent Gas Ltd, Northern gas Networks Ltd, Wales & West Utilities Ltd en Southern Gas Networks. Ook deze DNB's hebben verschillende tarieven voor de verschillende zones waarin ze actief zijn. Hierdoor worden 8 verschillende tariefzones geïdentificeerd.²⁷

²⁷ <https://www.ofgem.gov.uk/key-term-explained/map-who-operates-gas-distribution-network>
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

Figuur 5 De distributiezones in het Verenigd Koninkrijk voor aardgas

1. Cadent Gas Ltd:
  - West Midlands;
  - North West;
  - East of England and North London;
2. Northern Gas Networks Ltd.:
  - North East England (including Yorkshire and Northern Cumbria);
3. Wales & West Utilities Ltd.:
  - Wales;
  - South West England;
4. Southern Gas Networks
  - Scotland;
  - Southern England (including South London)

Er is geen publieke informatie beschikbaar over het aantal aansluitingen in de 8 verschillende regio's. Er wordt daarom verder gewerkt met het marktaandeel van de 4 overkoepelende DNB's.

Tabel 13 Britse DNB's voor aardgas met hun EAN-connecties en marktaandeel

DSO	Number of EAN connections ²⁸	Market share
Cadent Gas	10.900.000	49,55%
Northern Gas Networks	2.700.000	12,27%
Wales and West Utilities	2.500.000	11,36%

²⁸ Het aantal EAN-connecties werd voor elke DNB van zijn website gehaald. Hierbij waren enkel afgeronde cijfers te vinden. Het jaartal van de data werd niet steeds vermeld op de website.

Scotland and Southern England	5.900.000	26,82%
Total	22.000.000	100,00%

1.4 Beschrijving van tarieven en toewijzing van profielen aan tarieven

Om een vergelijking van de distributienettarieven op tariefcomponentenbasis tussen gewesten/landen mogelijk te maken, worden, a.d.h.v. de standaard tariefkaarten van de DNB's in Vlaanderen, een aantal 'internationale tariefcomponenten' afgeleid, die vervolgens worden toegepast bij de beschrijving van de verschillende tariefcomponenten in de andere gewesten/landen. Daarnaast wordt in sectie 1.4.2 per gewest/land ook de toewijzing van elk gebruiksprofiel aan het toe te passen nettarief beschreven.

1.4.1 Beschrijving van de tarieven

1.4.1.1 Vlaanderen

De tariefkaarten van de DNB's voor elektriciteit zijn opgedeeld in een tariefkaart voor injectie en een tariefkaart voor afname. In de tariefkaarten nemen we enkele kleine verschillen waar tussen Eandis en Infrac.

Vlaanderen heeft een systeem van terugdraaiende tellers, waardoor prosumënten op basis van hun netto-afname worden gefactureerd. Hiernaast betalen prosumënten, zoals hierboven reeds vermeld, het prosumententarief.

Als eerste werd in de tariefkaarten gekeken naar de verschillende klantengroepen. Deze werden dan gekoppeld aan de bovengenoemde verschillende gebruiksprofielen.

1.4.1.1.1 Identificatie tariefcomponenten

De tariefkaarten worden gebruikt om op een duidelijke, transparante manier weer te geven hoe de kosten van het distributienet verdeeld zijn over de klantengroepen. Er bestaan kleine verschillen tussen de DNB's binnen Vlaanderen maar over het algemeen houden ze een gelijke structuur aan. Hierna worden de verschillende tariefcomponenten besproken die alle DNB's aanhouden.

Hierbij wordt een onderverdeling gemaakt in netgebonden versus niet-netgebonden tariefcomponenten. Alle tariefcomponenten die direct gerelateerd zijn aan de kosten voor het gebruik van het net, worden gecategoriseerd als netgebonden. Alle tariefcomponenten zoals heffingen en toeslagen die niet direct zijn verbonden aan het gebruik van het distributienet, worden gecategoriseerd als niet-netgebonden. Tijdens de verdere vergelijking van de studie, is deze onderverdeling echter uitsluitend relevant in België. In de andere landen wordt dit onderscheid in de tariefstructuur niet als dusdanig gemaakt en worden vrijwel alle tariefcomponenten beschouwd als netgebonden. Om verdere vergelijking tussen de landen mogelijk te maken, wordt een internationale tariefcomponent toegevoegd. Deze internationale tariefcomponent is gebaseerd op de onderverdeling die in Vlaanderen wordt gemaakt voor de tariefcomponenten.

Tabel 14 Vlaamse tariefcomponenten voor de afname van elektriciteit

Component	Net gebonden of niet-netgebonden	Internationale tariefcomponent
1. Gebruik van het net	Netgebonden	Gebruik van het net

1.1. Onderschreven en bijkomend vermogen (€/kWh en €/kW ²⁹)	Netgebonden	Gebruik van het net
1.2. Systeemdiensten (€/kWh)	Netgebonden	Gebruik van het net
1.3. Meet- en telactiviteit (€/jaar)	Netgebonden	Meet- en telactiviteit
2. Openbare dienstverplichtingen (€/kWh)	Niet Netgebonden	Openbare dienstverplichtingen
3. Ondersteunende diensten (€/kWh)	Netgebonden	Ondersteunende diensten
3.1. Netverliezen (€/kWh)	Netgebonden	Ondersteunende diensten
4. Toeslagen	Niet Netgebonden	Toeslagen
4.1. Toeslagen ter financiering van de openbare dienstverplichtingen (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
4.2. Toeslagen ter dekking van de werkingskosten van de CREG (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
4.3. Bijdrage ter dekking van de verloren kosten (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
4.4. Niet-gekapitaliseerde pensioenen (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
4.5. Rechtspersonenbelasting (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
4.6. Overige lokale, provinciale, gewestelijke en federale belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
5. Aanvullend capaciteitstarief voor prosumënten met terugdraaiende teller (€/kW)	Gedeeltelijk netgebonden en gedeeltelijk niet netgebonden	Prosumententarief

Tabel 15 Vlaamse tariefcomponenten voor de injectie van elektriciteit

Component	Net gebonden of niet- netgebonden	Internationale tariefcomponent
1. Systeemdiensten	Netgebonden	Gebruik van het net
1.1. Algemeen (€/kWh)	Netgebonden	Gebruik van het net
2. Meet- en telactiviteit (€/jaar)	Netgebonden	Meet- en telactiviteit
3. Ondersteunende diensten	Netgebonden	Ondersteunende diensten
3.1. Netverliezen (€/kWh)	Netgebonden	Ondersteunende diensten
4. Toeslagen	Niet-Netgebonden	Toeslagen

²⁹ €/kW/jaar is enkel voor profielen 6 en 7 van toepassing.
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

4.1. Toeslagen ter financiering van de openbare dienstverplichtingen (€/kWh)	Niet-Netgebonden	Toeslagen
4.2. Toeslagen ter dekking van de werkingskosten van de CREG (€/kWh)	Niet-Netgebonden	Toeslagen
4.3. Bijdrage ter dekking van de verloren kosten (€/kWh)	Niet-Netgebonden	Toeslagen
4.4. Niet-gekapitaliseerde pensioenen (€/kWh)	Niet-Netgebonden	Toeslagen
4.5. Rechtspersonenbelasting (€/kWh)	Niet-Netgebonden	Toeslagen
4.6. Overige lokale, provinciale, gewestelijke en federale belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies (€/kWh)	Niet-Netgebonden	Toeslagen

Tabel 16 Vlaamse tariefcomponenten voor de afname van aardgas

Component	Net gebonden of niet-netgebonden	Internationale tariefcomponent
1. Gebruik van het net	Netgebonden	Gebruik van het net
1.1. Basistarief (€/jaar, €/kWh en €/maximum capaciteit ³⁰)	Netgebonden	Gebruik van het net
1.2. Systeemdiensten (€/kWh)	Netgebonden	Gebruik van het net
1.3 Meet- en telactiviteit (€/jaar)	Netgebonden	Meet- en telactiviteit
2. Openbare dienstverplichtingen (€/kWh)	Niet Netgebonden	Openbare dienstverplichtingen
3. Complementaire diensten (€/kWh)	Netgebonden	Ondersteunende diensten
4. Supplementaire diensten (€/kWh)	Netgebonden	Ondersteunende diensten
5. Belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies	Niet-Netgebonden	Toeslagen
5.1. Toeslagen ter financiering van de openbare dienstverplichtingen (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
5.2. Toeslagen ter dekking van de werkingskosten van de CREG (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
5.3. Bijdrage ter dekking van de verloren kosten (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
5.4. Niet-gekapitaliseerde pensioenen (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
5.5. Rechtspersonenbelasting (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen

³⁰ €/maximum capaciteit is enkel van toepassing voor profiel 13.
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

5.6. Overige lokale, provinciale, gewestelijke en federale belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
--	------------------	-----------

1.4.1.2 Wallonië

1.4.1.2.1 Identificatie tariefcomponenten

De Waalse tariefkaarten houden een vergelijkbare structuur aan als de Vlaamse tariefkaarten. Er bestaan kleine verschillen tussen de DNB's binnen het Waals Gewest maar over het algemeen houden ze een gelijke structuur aan. Hierna worden de verschillende tariefcomponenten besproken die alle DNB's aanhouden.

Wallonië heeft een systeem van terugdraaiende tellers, waardoor prosumenten op basis van hun netto-verbruik worden gefactureerd.

Tabel 17 Waalse tariefcomponenten voor de afname en injectie van elektriciteit

Component	Netgebonden of niet-netgebonden	Internationale tariefcomponent
1. Tarif d'utilisation du réseau	Netgebonden	Gebruik van het net
1.1 Tarif pour les puissances souscrites et complémentaires (€/kWh en €/kW ³¹)	Netgebonden	Gebruik van het net
1.2 Tarif pour la gestion du système (€/kWh)	Netgebonden	Gebruik van het net
1.3 Tarif pour l'activité de mesure et de comptage (€/jaar)	Netgebonden	Meet- en telactiviteit
2. Tarif des obligations de service publique (€/kWh)	Niet Netgebonden	Openbare dienstverplichtingen
3. Tarif pour services auxiliaires	Netgebonden	Ondersteunende diensten
3.1 Tarif pour la compensation des pertes en réseaux (€/kWh)	Netgebonden	Ondersteunende diensten
4. Surcharges	Niet Netgebonden	Toeslagen
4.1 Charges des pensions non capitalisées (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
4.2 Redevances de voirie (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
4.3 Impôts sur les revenus (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
4.4 Autres impôts, surcharges, contributions, rétributions et prélèvement locaux, provinciaux, régionaux ou fédéraux restant dus par le gestionnaire du réseau de distribution concerné (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen

Tabel 18 Waalse tariefcomponenten voor de afname van aardgas

Component	Netgebonden of	Internationale
-----------	----------------	----------------

³¹ €/kW/jaar is enkel voor profielen 6 en 7 van toepassing.
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

	niet-netgebonden	tariefcomponent
I. Tarifs pour les services de base	Netgebonden	Gebruik van het net
1. Tarif pour l'activité d'acheminement sur le réseau (€/jaar, €/kWh en €/maximum capaciteit ³²)	Netgebonden	Gebruik van het net
2. Tarif pour l'activité de mesure et de comptage (€/jaar)	Netgebonden	Meet- en telactiviteit
3. Tarif pour la gestion du système (€/kWh)	Netgebonden	Gebruik van het net
4. Tarifs les obligations de service public (€/kWh)	Niet Netgebonden	Openbare dienstverplichtingen
II. Tarifs pour les services complémentaires (€/kWh)	Netgebonden	Ondersteunende diensten
III. Tarifs pour les services supplémentaires (€/kWh)	Netgebonden	Supplementaire diensten
IV. Impôts, prélèvements, surcharges, contributions et rétributions	Niet Netgebonden	Toeslagen
1. Des obligations de services publiques (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
2. Surcharges pour la couverture des frais de fonctionnement de l'autorité de régulation (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
3. Les cotisations en vue de la couverture des coûts échoués (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
4. Les charges des pensions non capitalisées (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
5. Toutes obligations vis-à-vis des fonds de pensions (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
6. L'impôt sur les sociétés et les personnes morales (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
7. Les autres impôts locaux, provinciaux ou régionaux (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen

1.4.1.3 Brussel

1.4.1.3.1 Identificatie tariefcomponenten

De Brusselse tariefkaarten bevatten gelijkaardige tariefcomponenten als de Vlaamse en Waalse tariefkaarten, zij het wel in een andere indeling, zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Brussel heeft een systeem van terugdraaiende tellers, waardoor prosumanten op basis van hun netto-afname worden gefactureerd.

³² €/jaar/maximum capaciteit is enkel van toepassing voor profiel 13.
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

Tabel 19 Brusselse tariefcomponenten voor de afname van elektriciteit

Component	Net gebonden of niet-netgebonden	Internationale tariefcomponent
1. Tarief gebruik van het net	Netgebonden	Gebruik van het net
1.1 Tarieven Gebruik van het distributienet (€/kWh en €/kW ³³)	Netgebonden	Gebruik van het net
2. Tarief voor de meet- en teleactiviteit (€/jaar)	Netgebonden	Meet- en telactiviteit
3. Toeslagen	Niet Netgebonden	Toeslagen
3.1. Pensioenlasten (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
3.2. Belastingen & heffingen (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
3.3. Wegenisvergoeding (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
3.4. Ven.B. & andere heffingen (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
4. Tarief van de openbare dienstverplichting (€/kWh)	Niet Netgebonden	Openbare dienstverplichtingen

In Brussel zijn er geen injectietarieven.

Ook voor aardgas houdt Brussel een structuur aan die vergelijkbaar is met deze in Wallonië en Vlaanderen. De toeslagen verschillen van deze in Vlaanderen.

³³ €/kW/jaar is enkel voor profielen 6 en 7 van toepassing.
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

Tabel 20 Brusselse tariefcomponenten voor de afname van aardgas

Component	Net gebonden of niet- netgebonden	Internationale tariefcomponent
1. De tarieven voor het gebruik van het distributienet (€/jaar, €/kWh en €/maximum capaciteit ³⁴)	Netgebonden	Gebruik van het net
2. Het tarief voor de metingactiviteit (€/jaar)	Netgebonden	Meet- en telactiviteit
3. Toeslagen	Niet Netgebonden	Toeslagen
3.1. Pensioenlasten (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
3.2. Belastingen & heffingen (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
3.3. Wegenisvergoeding (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
3.4. Ven.B. & andere heffingen (€/kWh)	Niet Netgebonden	Toeslagen
4. Tarief van de openbare dienstverplichting (€/kWh)	Niet Netgebonden	Openbare dienstverplichtingen

1.4.1.4 Nederland

1.4.1.4.1 Identificatie tariefcomponenten

Distributienettarieven en transmissienettarieven in Nederland zijn geïntegreerd voor elektriciteit, maar niet geïntegreerd voor aardgas. Het is niet mogelijk de geïntegreerde tarieven te scheiden aan de hand van de indeling in de verschillende tariefcomponenten. De componenten zijn vergelijkbaar voor de afname van elektriciteit en aardgas.

De tariefcomponenten voor injectie van elektriciteit beperken zich tot een periodieke aansluitingsvergoeding en een huurkost voor de meter.

Tabel 21 Nederlandse tariefcomponenten voor de afname van elektriciteit

Component	Beschrijving	Internationale tariefcomponent
Capaciteitstarief (€/jaar of €/kW en €/kWh ³⁵)	Tarief voor de capaciteit. Dit tarief is een vast bedrag per jaar voor aansluitingen $3 \times 80A$ en hangt af van de gecontracteerde capaciteit en verbruikte elektriciteit voor netgebruikers met een grotere aansluiting op laagspanning en op middenspanning, en hangt af van de gecontracteerde capaciteit voor netgebruikers op hoogspanning (>25 kV).	Gebruik van het net
Vastrecht (€/jaar)	Tarief voor de vaste kosten. Dit is een vast bedrag per jaar.	Gebruik van het net
Periodieke aansluitingsvergoeding (€/jaar of €/kW)	Tarief voor de aansluiting. Dit is een vast bedrag per jaar of per kW, afhankelijk of een capaciteit werd gecontracteerd.	Gebruik van het net
Huurkost meter	Tarief voor de meterkosten. Dit is een vast bedrag per jaar.	Meet- en telactiviteit

³⁴ €/maximum capaciteit is enkel van toepassing voor profiel 13.

³⁵ €/kW en €/kWh is enkel voor profielen 6 en 7 van toepassing.

(€/jaar)	Dit tarief moet niet betaald worden door netgebruikers op middenspanning of hoger.	
----------	--	--

Tabel 22 Nederlandse tariefcomponenten voor de injectie van elektriciteit

Component	Beschrijving	Internationale tariefcomponent
Periodieke aansluitings - vergoeding (€/jaar)	Tarief voor de aansluiting. Dit is een vast bedrag per jaar.	Gebruik van het net
Huurkosten meter (€/jaar)	Tarief voor de meterkosten. Dit is een vast bedrag per jaar. Dit tarief moet niet betaald worden door netgebruikers op middenspanning of hoger en is dus niet van toepassing op de 2 injectieprofielen hier gedefinieerd. ³⁶	Meet- en telactiviteit

Tabel 23 Nederlandse tariefcomponenten voor de afname van aardgas

Component	Beschrijving	Internationale tariefcomponent
Capaciteitstarief (€/jaar of €/kW ³⁷)	Tarief voor de capaciteit. Dit tarief hangt af van de aansluiting en capaciteit.	Gebruik van het net
Vastrecht (€/jaar)	Tarief voor de vaste kosten. Dit is een vast bedrag per jaar.	Gebruik van het net
Periodieke aansluitingsvergoeding (€/jaar)	Tarief voor de aansluiting. Dit is een vast bedrag per jaar.	Gebruik van het net
Huurkosten meter (€/jaar)	Tarief voor de meterkosten. Dit is een vast bedrag per jaar. Dit tarief moet niet betaald worden door aansluitingen met een meetcapaciteit hoger dan G25.	Meet- en telactiviteit

1.4.1.5 Duitsland

1.4.1.5.1 Identificatie tariefcomponenten

De tariefcomponenten voor de afname van elektriciteit en aardgas zijn vergelijkbaar, en bestaan uit een component voor het gebruik van het net en een component voor de meter, meting en afrekening.

Duitsland heeft geen terugdraaiende tellers, waardoor prosumanten op basis van hun bruto-afname worden gefactureerd. De injectie van elektriciteit door prosumanten in het net is niet onderhevig aan nettarieven.

Voor het injecteren van elektriciteit moet enkel het tarief voor de meter, meting en afrekening worden betaald.

Tabel 24 Duitse tariefcomponenten voor de afname van elektriciteit

Component	Beschrijving	Internationale tariefcomponent
-----------	--------------	--------------------------------

³⁶ In punt 1.4.2 wordt aangegeven dat profiel 8 zich in Nederland op middenspanning bevindt.

³⁷ €/kW is enkel voor profiel 13 van toepassing.

Netznutzung: Arbeitspreis (€/kWh)	Tarief voor het gebruik van het net. Dit tarief hangt af van het aantal afgenomen kWh.	Gebruik van het net
Netznutzung: Grundpreis (€/jaar of €/kW ³⁸)	Tarief voor het gebruik van het net. Dit is een vast bedrag per jaar indien het vermogen niet wordt gemeten, en een bedrag per kW indien het vermogen wel wordt gemeten.	Gebruik van het net
Messenstellenbetrieb, messung, abrechnung (€/jaar)	Tarief voor de meter, meting en afrekening. Dit is een vast bedrag per jaar.	Meet- en telactiviteit

Tabel 25 Duitse tariefcomponenten voor de injectie van elektriciteit

Component	Beschrijving	Internationale tariefcomponent
Messenstellenbetrieb, messung, abrechnung (€/jaar)	Tarief voor de meter, meting en afrekening. Dit is een vast bedrag per jaar.	Meet- en telactiviteit

Tabel 26 Duitse tariefcomponenten voor de afname van aardgas

Component	Beschrijving	Internationale tariefcomponent
Netznutzung: Arbeitspreis (€/kWh)	Tarief voor het gebruik van het net. Dit tarief hangt af van het aantal afgenomen kWh. Voor aardgas zijn de tarieven degressief.	Gebruik van het net
Netznutzung: Grundpreis (€/jaar of €/kW ³⁹)	Tarief voor het gebruik van het net. Dit is een vast bedrag per jaar indien het vermogen niet wordt gemeten, en een bedrag per kW indien het vermogen wel wordt gemeten. Voor aardgas zijn de tarieven degressief.	Gebruik van het net
Messstellenbetrieb, Messung, Abrechnung (€/jaar)	Tarief voor de meter, meting en afrekening. Dit is een vast bedrag per jaar.	Meet- en telactiviteit

1.4.1.6 Frankrijk

1.4.1.6.1 Identificatie tariefcomponenten

De tariefcomponenten voor de afname van elektriciteit bestaan uit een component voor het gebruik van het net, een vermindering voor klanten met een uniek contract en een component voor de meet- en telactiviteit.

Frankrijk heeft geen terugdraaiende tellers, waardoor prosumënten op basis van hun bruto-afname worden gefactureerd. De injectie van elektriciteit in het net door prosumënten is niet onderhevig aan nettarieven.

De tariefcomponenten voor de afname van aardgas omvatten een jaarlijks vast bedrag, een tarief per afgenomen kWh, en een capaciteitstarief (enkel voor grote profielen).

Tabel 27 Franse tariefcomponenten voor de afname en injectie van elektriciteit

Component	Beschrijving	Internationale
-----------	--------------	----------------

³⁸ €/kW/jaar is enkel voor profielen 6 en 7 van toepassing.

³⁹ €/kW/jaar is enkel voor profiel 13 van toepassing.

		tariefcomponent
La composante annuelle de gestion (CG) (€/jaar)	Tarief voor het beheer van het net. Deze component kan verschillen naargelang een klant een uniek contract heeft of niet. Dit is een vast bedrag per jaar.	Gebruik van het net
La composante annuelle d'accès au RPD pour la gestion des clients en contrat unique(CGCCU) ⁴⁰ (€/jaar)	Negatief tarief, enkel van toepassing voor netgebruikers met een uniek contract. Dit is een vast bedrag per jaar.	Gebruik van het net
La composante annuelle de soutirage (€/kWh)	Tarief voor de afname van elektriciteit. Voor deze component bestaan er drie tariefopties: korte benutting, middellange benutting met een tijdsdifferentiatie tussen piek- en niet-piekuren, en een lange benutting. Voor elk profiel werd de economisch meest voordelige optie gekozen.	Gebruik van het net
La composante annuelle de comptage (€/jaar)	Tarief voor de meter en meting. Dit tarief verschilt naargelang de netgebruiker zijn meter bezit of niet. Dit is een vast bedrag per jaar.	Meet en tel-activiteit

Tabel 28 Franse tariefcomponenten voor de afname van aardgas

Component	Beschrijving	Internationale tariefcomponent
Abonnement annuel (€/jaar)	Vast tarief gerelateerd aan het gebruik van het net. Dit is een vast bedrag per jaar.	Gebruik van het net
Prix proportionnel (€/kWh)	Proportioneel tarief gerelateerd aan het gebruik van het net. Dit tarief hangt af van het aantal afgenomen kWh.	Gebruik van het net
Terme de souscription annuelle de capacité journalière (€/kW)	Capaciteitsabonnements voor netgebruikers die profiteren van de T4- en TP-opties. Dit tarief hangt af van het aantal gecontracteerde kW.	Gebruik van het net

1.4.1.7 Verenigd Koninkrijk

1.4.1.7.1 Identificatie tariefcomponenten

De tariefcomponenten voor de afname van elektriciteit en injectie zijn dezelfde: een component afhankelijk van de totale afname/injectie, een component afhankelijk van het piekvermogen en een component met een vaste prijs per EAN-connectie.

Het Verenigd Koninkrijk heeft geen terugdraaiende tellers, waardoor prosumenten op basis van hun bruto-afname worden gefactureerd.

De injectie van elektriciteit in het net is niet onderhevig aan nettarieven.

⁴⁰ Dit wordt niet toegepast op de profielen aangezien deze component de leveranciers vergoedt voor het beheer van klanten in het kader van één enkel contract (Besluit van 26 oktober 2017 en van toepassing vanaf 1 januari 2018).
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

Tabel 29 Britse tariefcomponenten voor de afname en injectie van elektriciteit

Component	Beschrijving	Internationale tariefcomponent
Unit Charge (pence/kWh)	Proportioneel tarief gerelateerd aan het gebruik van het net. Dit tarief hangt af van het aantal afgenomen kWh.	Gebruik van het net
Fixed charge (pence/dag) ⁴¹	Dit is een vast tarief per dag per EAN-connectie.	Gebruik van het net
Capacity charge (pence/kW)	Capaciteitstarief dat afhangt af van de maximale piek (gemeten op 1/2h basis) in een dag. Dit tarief hangt af van het piekvermogen in kW.	Gebruik van het net

Tabel 30 Britse tariefcomponenten voor de afname van aardgas

Component	Beschrijving	Internationale tariefcomponent
System Charges (commodity and capacity) (pence/max. kWh per dag en pence/kWh)	Dit is een capaciteitstarief en een proportioneel tarief. Deze zijn ingedeeld in verschillende frequentiebanden tot 73.200 kWh, tussen 73.200 en 732.000 kWh of groter dan 732.000 kWh. Per frequentieband wordt een capaciteitstarief in kWh aangerekend en een proportioneel tarief in kWh. Het capaciteitstarief gebeurt op basis van de maximale afname per dag.	Gebruik van het net
Customer Charges (capacity and fixed) (pence/max. kWh per dag en pence/dag) ⁴²	Dit is een capaciteitstarief en een vast bedrag per dag. Deze zijn ingedeeld in verschillende frequentiebanden afhankelijk van het totale verbruik op een jaar. De frequentiebanden zijn tot 73.200 kWh, tussen 73.200 en 732.000 kWh of groter dan 732.000 kWh. Per frequentieband wordt een capaciteitstarief aangerekend op basis van de maximale dagafname en een vast bedrag per dag.	Gebruik van het net
Exit Capacity Charges (capacity) (pence/max. kWh per dag)	Dit is een capaciteitstarief. Het capaciteitstarief wordt berekend op basis van de maximale afname per dag. Deze kost geeft distributeurs het recht om aardgas af te nemen van het nationaal transmissiesysteem. ⁴³	Gebruik van het net

De capaciteitstermen zijn gebaseerd op de ingeschatte maximale dagafname. Deze wordt berekend aan de hand van het totale verbruik op een jaar gedeeld door het aantal dagen van verbruik vermenigvuldigd met de load factor. Deze load factor is gerelateerd aan de EUC-banden (End User Category). Iedere lokale distributie zone heeft 33 individuele EUC-banden die 9 verschillende verbruiksprofielen definiëren op basis van het jaarlijks

⁴¹ Dit tarief wordt uitgedrukt in pence/MPAN/dag waarbij MPAN = Meter Point Administration Number

⁴² De tariefdrager is een aantal pence per dag, vermenigvuldigd met het piekverbruik in een jaar.

⁴³ <https://www.nationalgridgas.com/capacity/exit-capacity>

verbruik. De load factors verschillen dus naargelang het jaarlijks verbruik van een profiel en de lokale distributiezone. Iedere DNB heeft zijn eigen load factor percentages.⁴⁴

1.4.2 Toewijzing gebruiksprofielen aan tarieven

1.4.2.1 België

In België worden voor de 3 gewesten dezelfde klantengroepen aangehouden, met uitzondering van Brussel waar geen injectieprofielen zijn gedefinieerd en waar de categorie telegemeten klanten (T6) niet bestaat.

Tabel 31 Toewijzing profielen aan verschillende Belgische tarieven

Profiel	Tarief
profiel 1	Laagspanning zonder piekmeting
profiel 2	Laagspanning zonder piekmeting
profiel 3	Prosumenten met terugdraaiende teller op laagspanning zonder piekmeting
profiel 4	Laagspanning zonder piekmeting
profiel 5	Laagspanning zonder piekmeting
profiel 6	Middenspanning
profiel 7	Middenspanning
profiel 8	Laagspanning
profiel 9	Middenspanning
profiel 10	Niet-telegemeten klanten (T2)
profiel 11	Niet-telegemeten klanten (T2)
profiel 12	Niet-telegemeten klanten (T4)
profiel 13	Telegemeten klanten (T6) ⁴⁵

⁴⁴ De load factors per EUC-band worden enkel gepubliceerd door Northern gas. Deze waarden worden als proxy genomen voor de andere DNB's.

⁴⁵ Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestaat er geen tarief telegemeten klanten (T6). Verder in de analyse wordt voor Brussel dan ook geen profiel 13 gedefinieerd.

1.4.2.2 Nederland

Voor Nederland werd de volgende toewijzing bepaald:

Tabel 32 Toewijzing profielen aan verschillende Nederlandse tarieven

Profiel	Tarief
profiel 1	3 x 25A
profiel 2	3 x 25A
profiel 3	3 x 25A
profiel 4	3 x 35A
profiel 5	3 x 80A
profiel 6	Middenspanning (1-20 kV)
profiel 7	Middenspanning (1-20 kV)
profiel 8	Middenspanning (1-20 kV)
profiel 9	Tussenspanning (25-50 kV)
profiel 10	G4
profiel 11	G25
profiel 12	G100
profiel 13	G400

1.4.2.3 Duitsland

Voor Duitsland werd de volgende toewijzing bepaald:

Tabel 33 Toewijzing profielen aan verschillende Duitse tarieven

Profiel	Tarief
profiel 1	Niederspannung, ohne registrierende Lastgangsmessung
profiel 2	Niederspannung, ohne registrierende Lastgangsmessung
profiel 3	Niederspannung, ohne registrierende Lastgangsmessung
profiel 4	Niederspannung, ohne registrierende Lastgangsmessung
profiel 5	Niederspannung, ohne registrierende Lastgangsmessung
profiel 6	Mittelspannung, Entnahme mit registrierender Lastgangsmessung
profiel 7	Mittelspannung, Entnahme mit registrierender Lastgangsmessung
profiel 8	Niederspannung, Entnahme mit registrierender Lastgangsmessung
profiel 9	Mittelspannung, Entnahme mit registrierender Lastgangsmessung
profiel 10	Entnahme ohne Lastgangsmessung, jährliche Messung, G4
profiel 11	Entnahme ohne Lastgangsmessung, jährliche Messung, G25
profiel 12	Entnahme ohne Lastgangsmessung, monatliche Messung, G100
profiel 13	Entnahme mit Lastgangsmessung, stündliche Messdatenbereitstellung G400

1.4.2.4 Frankrijk

Voor Frankrijk werd de volgende toewijzing bepaald:

Tabel 34 Toewijzing profielen aan verschillende Franse tarieven

Profiel	Tarief
profiel 1	BT ≤ 36 kVA
profiel 2	BT ≤ 36 kVA
profiel 3	BT ≤ 36 kVA
profiel 4	BT > 36 kVA
profiel 5	BT > 36 kVA
profiel 6	HTA
profiel 7	HTA
profiel 8	BT > 36 kVA
profiel 9	HTA
profiel 10	T2
profiel 11	T2
profiel 12	T3
profiel 13	T4

1.4.2.5 Verenigd Koninkrijk

Voor het Verenigd Koninkrijk werd de volgende toewijzing bepaald:

Tabel 35 Toewijzing profielen aan verschillende Britse tarieven

Profiel	Tarief
profiel 1	Domestic customers with unrestricted supply
profiel 2	Domestic two rate
profiel 3	Domestic customers with unrestricted supply
profiel 4	Domestic two rate
profiel 5	Small non-domestic customers with two rate
profiel 6	HV HH Metered
profiel 7	HV HH Metered
profiel 8	LV generation intermittent
profiel 9	HV generation intermittent
profiel 10	Consumption band < 73.200 kWh
profiel 11	Consumption band < 732.000 kWh
profiel 12	Consumption band >=732.000 kWh
profiel 13	Consumption band >=732.000 kWh

Tabel 36 Toewijzing profielen aan de verschillende EUC-banden

Profiel	EUC Band
Profiel 10	Band 1
Profile 11	Band 2
Profiel 12	Band 4
Profiel 13	Band 7

1.5 Schatting van de kosten voor transmissie

Voor de afname van elektriciteit in Frankrijk, Nederland en Duitsland en de afname van aardgas in Duitsland worden tarieven gepubliceerd die de transmissie- en distributiekosten geïntegreerd weergeven, en hierbij wordt geen informatie over de opsplitsing gegeven. Teneinde een relevante vergelijking te kunnen maken met de distributienettarieven in Vlaanderen, is het daarom nodig om een proxy voor deze transmissiekosten voor te stellen.

De proxy die in deze studie wordt gebruikt is het gewogen gemiddelde van de proportie van de totale kosten voor transmissie van elke DNB en de verdeelde elektriciteit op zijn elektriciteitsnet. Dit gewogen gemiddelde wordt berekend per TSO-zone. De totale kosten en verdeelde elektriciteit voor de in de studie opgenomen DNB's in elk van deze landen wordt hieronder weergegeven. Hierbij moet worden opgemerkt dat deze proxy slechts een ruwe schatting is, en de resultaten moeten daarom met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

1.5.1 Duitsland

1.5.1.1 Afname en injectie van elektriciteit

De transmissiekosten en verdeelde energie worden hieronder weergegeven. Op basis hiervan wordt een gewogen gemiddelde (weging op basis van aantal EAN-connecties) transmissiekost per kWh berekend.

Tabel 37 Duitse transmissiekosten voor de afname en injectie van elektriciteit

TNB	DNB	Transmissiekosten 2017 (€) ⁴⁶	Verdeelde elektriciteit 2017 (GWh) ⁴⁷
TenneT	Bayernwerk Netz	873.988.186	99.081
TenneT	SWM Infrastruktur	93.743.014	26.718
50Hertz	E.DIS Netz	146.048.645	12.517
50Hertz	Stromnetz Berlin	191.082.388	53.274
Amprion	Westnetz	992.117.652	173.433
Amprion	Rheinische NETZGesellschaft	97.547.326	27.059
Transnet	Netze BW	484.464.513	108.263
Transnet	Stuttgart Netze	56.121.995	8.918

⁴⁶ BNetzA, https://www.bundesnetzagentur.de/DE/Sachgebiete/ElektrizitaetundGas/Unternehmen_Institutionen/Netzentgelte/Transparenz/Transparenz_node.html

⁴⁷ Elke DNB publiceert de verdeelde elektriciteit op zijn website. Dit kan onder de sectie Netzstrukturdaten gevonden worden.

1.5.1.2 Afname van aardgas

Voor aardgas wordt een nationaal gemiddelde berekend, o.w.v. ontbrekende gegevens. Op basis van de DNB's waarvoor zowel de transportkosten als de verdeelde energie bekend zijn wordt een gewogen gemiddelde (weging op basis van aantal EAN-connecties) transportkost per kWh berekend.

Tabel 38 Duitse transmissiekosten voor de afname van aardgas

DNB	Transportkosten 2017 (000 €) ⁴⁸	Verdeelde energie 2017 (GWh) ⁴⁹
Bayernwerk	NA	NA
SWM	83.302	14.045
E-Dis	NA	NA
NBB	174.497	42.783
Westnetz	448.436	45879
RNG-Netz 2 - Köln	235.712	14.200
Netze BW	146.223	18.023
Karlsruhe Netz	NA	NA

1.5.2 Nederland

1.5.2.1 Afname en injectie van elektriciteit

Voor Nederland wordt een nationaal gemiddelde berekend. Op basis van de DNB's waarvoor zowel de transmissiekosten als de verdeelde energie bekend zijn wordt een gewogen gemiddelde (weging op basis van aantal EAN-connecties) transmissiekost per kWh berekend.

⁴⁸BNetzA,

https://www.bundesnetzagentur.de/DE/Sachgebiete/ElektrizitaetundGas/Unternehmen_Institutionen/Netzentgelte/Transparenz/Transparenz_node.html

⁴⁹ Elke DNB publiceert de gedistribueerde hoeveelheden aardgas op zijn website. Dit kan onder de sectie Netzstrukturdaten teruggevonden worden.

Tabel 39 Nederlandse transmissiekosten voor de afname van elektriciteit

DNB	Transmissiekosten (€, 2015) ⁵⁰	Verdeelde elektriciteit (GWh, 2015)
Cogas	0	NA
Enduris	8.791.420	NA
Endinet ⁵¹	0	NA
Enexis	166.429.996	34.121 ⁵²
Liander	151.138.145	28.821 ⁵³
Rendo	0	NA
Stedin	97.956.760	20.013 ⁵⁴
Westland	9.556.978	1.488 ⁵⁵

1.5.3 Frankrijk

1.5.3.1 Afname en injectie van elektriciteit

De transmissiekosten en verdeelde energie worden hieronder weergegeven.

Tabel 40 Franse transmissiekosten voor de afname van elektriciteit

DNB	Geschatte Transmissiekosten 2017 (€) ⁵⁶	Verdeelde elektriciteit (GWh) ⁵⁷
Enedis	3.641.000.000	376.200

⁵⁰ https://www.acm.nl/sites/default/files/old_publication/publicaties/16650_berekening-totale-inkomsten-2017-regionaal-netbeheer-energie-2017.xlsx

⁵¹ Endinet ging op 1 januari 2017 op in Enexis.

⁵² https://www.enexisgroep.nl/media/1163/enexis_holding_nv_jaarverslag_2015.pdf

⁵³ https://www.liander.nl/sites/default/files/Liander_Jaarbericht_2015.pdf

⁵⁴ Stedin, Jaarbericht 2015

⁵⁵ <https://www.westlandinfra.nl/application/files/6514/6651/6910/westland-infra-jaarverslag-2015.pdf>

⁵⁶ CRE: Délibération de la Commission de régulation de l'énergie du 17 novembre 2016 portant décision sur les tarifs d'utilisation des réseaux publics d'électricité dans les domaines de tension HTA et BT, p. 51.

⁵⁷ https://www.enedis.fr/sites/default/files/Chiffres_cles_2017.PDF

2 Vergelijking van de Vlaamse distributietarieven

2.1 Vergelijking van de tarieven tussen de netbeheerders (2018)

2.1.1 Afname van elektriciteit

In de grafieken in deze paragraaf is steeds de volgende legende van toepassing.

Tabel 41 Legende voor de afname van elektriciteit Vlaanderen

Result (€ per jaar)

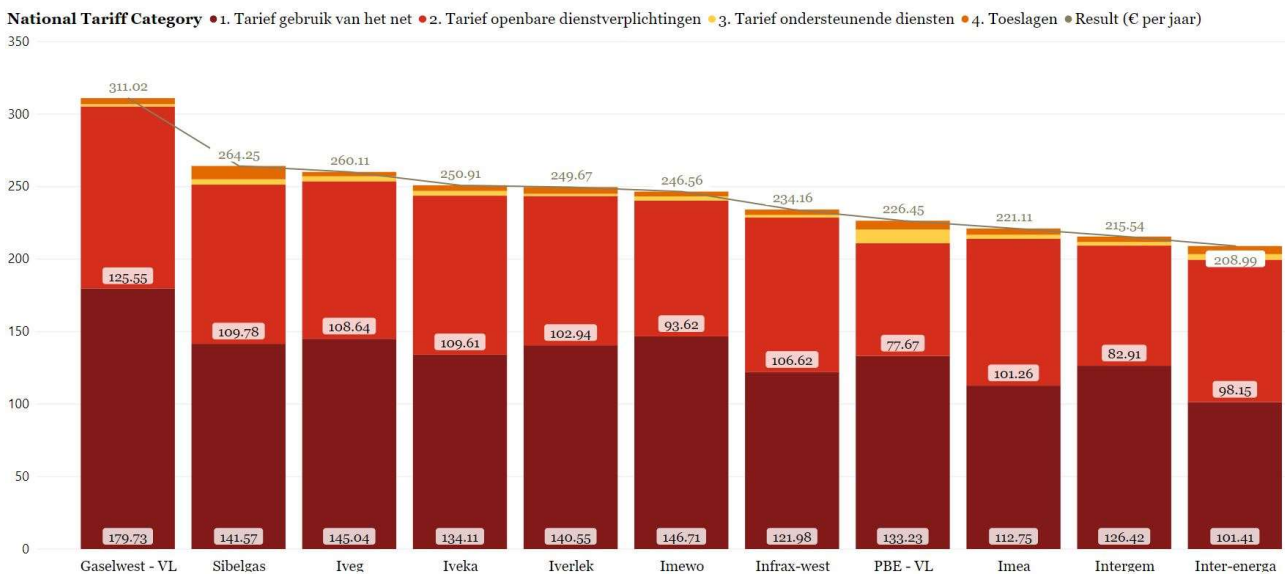
- 1. Tarief gebruik van het net
- 2. Tarief openbare dienstverplichtingen
- 3. Tarief ondersteunende diensten
- 4. Toeslagen

Zoals reeds vermeld in tabel 14 (deel 1.4.1.1) zit in de component tarief gebruik van het net het onderschreven en bijkomend vermogen verwerkt, alsook de systeemdiensten en de meet-en telactiviteit. Ook in component 3 en 4 zitten meerdere onderverdelingen.

2.1.1.1 Profiel 1

Wanneer men de **totale distributiekost** voor Profiel 1 tussen de verschillende DNB's in 2018 vergelijkt, valt meteen het grote verschil op tussen Gaselwest en Inter-energa. De totale distributiekost van Gaselwest is 48,82% hoger dan deze van Inter-energa.

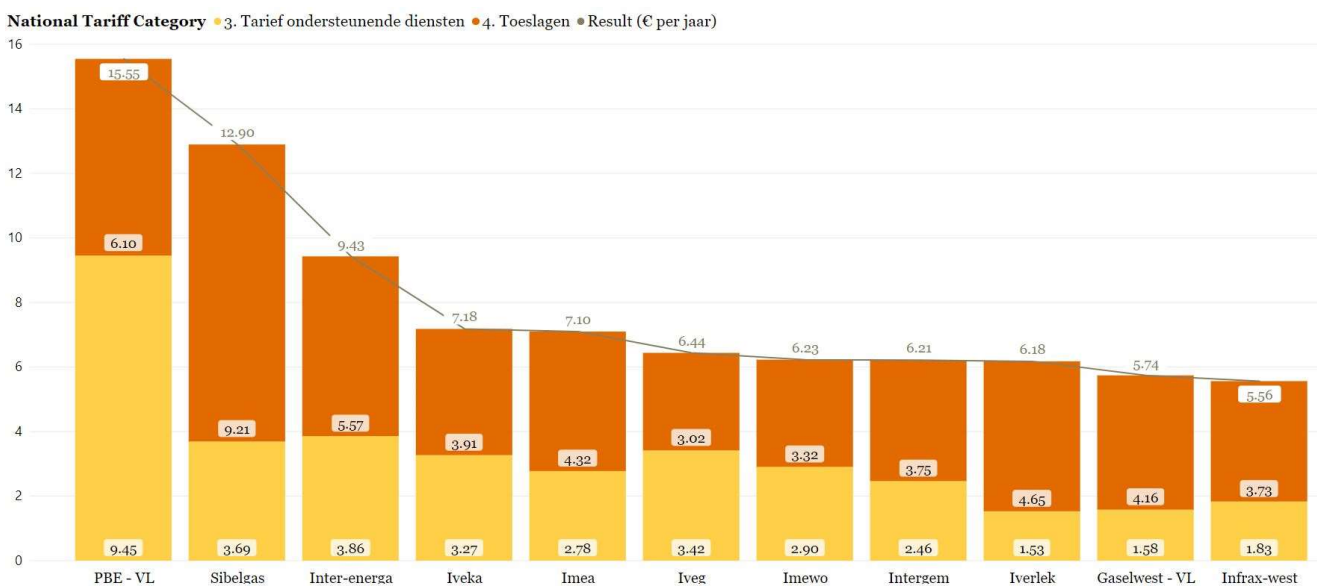
Figuur 6 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 1 (2018) - Vlaanderen

Een analyse van de verschillende tariefcomponenten toont aan dat het **tarief gebruik van het net** over alle DNB's heen voor Profiel 1 gemiddeld 55,17% van de totale distributiekost bedraagt. Vergeleken in absolute waarden is dit tarief het hoogst bij Gaselwest en het laagst bij Inter-energa. In relatieve termen draagt het tarief 'gebruik van het net' het meest bij tot de totale kost bij Imewo waar het 59,50% van de totale distributiekost bedraagt en het minste bij Inter-energa waar het 48,52% van de totale distributiekost uitmaakt.

Het **tarief openbare dienstverplichtingen** draagt gemiddeld 41,53% bij tot de totale distributiekost. Relatief gezien draagt het tarief openbare dienstverplichtingen het meest bij tot de totale distributiekost bij Inter-energa (met 46,97%) en het minst bij PBE (met 34,30%). Het **tarief ondersteunende diensten** (gemiddeld 1,37%) en de component toeslagen (gemiddeld 1,92%) dragen tenslotte slechts beperkt bij tot de totale distributiekost.

Figuur 7 De totale kost in euro per jaar voor de tariefcomponenten ondersteunende diensten en toeslagen voor profiel 1 (2018) - Vlaanderen

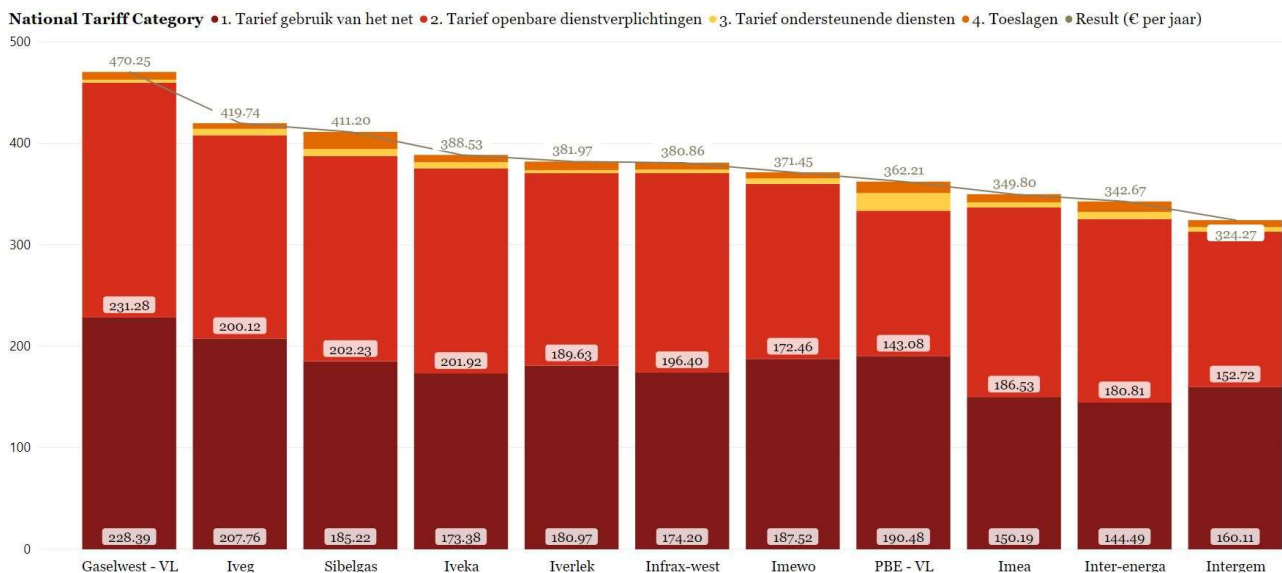
Wanneer we de tarieven vergelijken tussen de entiteiten binnen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infracx-groep anderzijds, valt op dat de totale distributietarieven gemiddeld hoger zijn bij Eandis voor Profiel 1. In het

algemeen dragen de verschillende tariefcomponenten relatief gezien ongeveer hetzelfde bij tot de totale distributiekost bij Eandis en Infrax.

2.1.1.2 Profiel 2

Wanneer men de **totale distributiekost** voor Profiel 2 tussen de verschillende DNB's in 2018 vergelijkt, valt het grote verschil op tussen Gaselwest en Intergem. De totale distributiekost van Gaselwest is 45,02% hoger dan deze van Intergem.

Figuur 8 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 2 (2018) - Vlaanderen

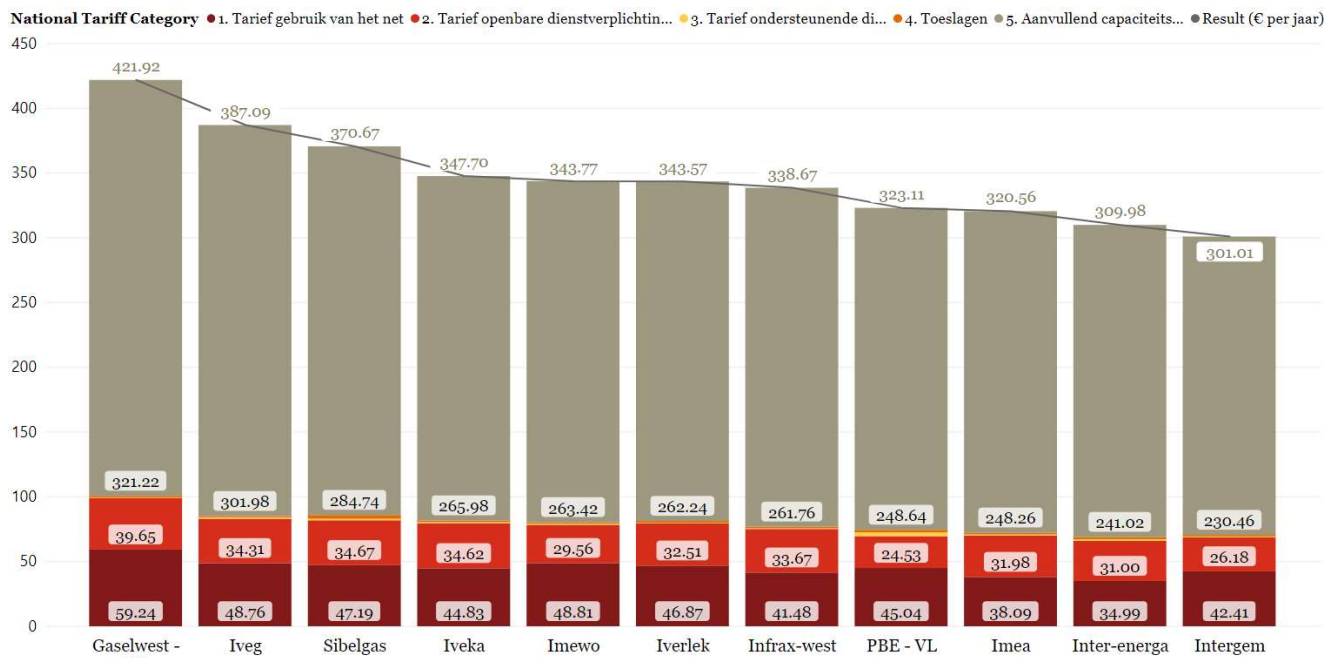
Een analyse van de verschillende tariefcomponenten toont aan dat het **tarief openbare dienstverplichtingen** het grootste deel van de totale distributiekost voor Profiel 2 uitmaakt en gemiddeld 48,95% van de totale distributiekost bedraagt. Dit aandeel is hoger dan bij Profiel 1. Vergeleken in absolute waarden tussen de DNB's is dit tarief het hoogst bij Gaselwest en het laagst bij PBE. In relatieve termen draagt het tarief openbare dienstverplichtingen het meest bij tot de totale distributiekost van Profiel 2 bij Imea waar het 53,33% van de totale distributiekost bedraagt, en het minst bij PBE met 39,5%.

Het **tarief gebruik van het net** draagt gemiddeld 47,17% bij tot de totale distributiekost. Relatief gezien draagt het tarief voor het gebruik van het net het meest bij tot de totale distributiekost bij PBE (met 52,59%) en het minst bij Inter-energa (met 42,17%). Het **tarief ondersteunende diensten** (gemiddeld 1,61% van de totale distributiekost) en de component toeslagen (gemiddeld 2,27% van de totale distributiekost) dragen tenslotte in beperkte mate bij tot de totale distributiekost. Het tarief voor de ondersteunende diensten draagt het meest bij tot de totale distributiekost van Profiel 2 bij PBE en het minst bij Gaselwest. De **component toeslagen** tenslotte is het hoogst bij Sibelgas.

Wanneer we de verschillen in tarieven vergelijken tussen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infrax-groep anderzijds, valt op dat de totale distributienettarieven gemiddeld 6,72% hoger zijn bij Eandis voor Profiel 2.

2.1.1.3 Profiel 3

Ook voor Profiel 3 kan in 2018 de hoogste **totale distributiekost** toegeschreven worden aan Gaselwest, terwijl deze het laagst is bij Intergem. De totale distributiekost van Gaselwest is voor Profiel 3, 40,02% hoger dan deze van Intergem.

Figuur 9 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 3 (2018) - Vlaanderen

Het **aanvullend capaciteitstarief voor prosumenten met terugdraaiende teller** bedraagt gemiddeld 76,94% van de totale distributiekost⁵⁸. Vergelijken in absolute waarden is dit tarief het hoogst bij Gaselwest en het laagst bij Intergem. In relatieve termen draagt het aanvullend capaciteitstarief voor prosumenten met terugdraaiende teller het meest bij tot de totale distributiekost van Iveg (met 78,01%) en relatief het minst bij Gaselwest (met 76,13%).

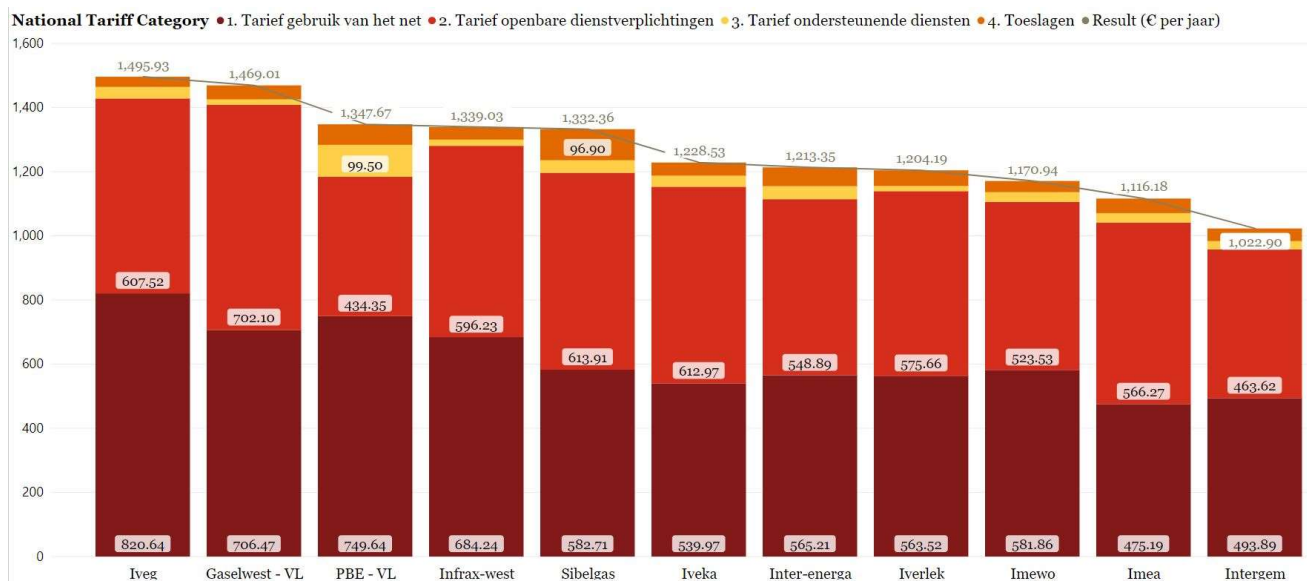
Het tarief voor het gebruik van het net draagt gemiddeld voor 13,07% bij tot de totale distributiekost, het tarief openbare dienstverplichtingen voor 9,26%, de toeslagen voor 0,43% en het tarief ondersteunende diensten voor 0,3%. Het **tarief gebruik van het net** draagt relatief het meest bij tot de totale distributiekost van Profiel 3 bij Imewo en het minst bij Inter-Energa. Het **tarief openbare dienstverplichtingen** draagt relatief het meest bij tot de totale distributiekost van Iveka en het minst bij PBE. Het **tarief ondersteunende diensten** heeft het grootste aandeel in de totale distributiekost van Profiel 3 bij PBE en het minste bij Iverlek. Ten slotte is de component toeslagen het hoogst bij Sibelgas en het laagst bij Iveg.

De verschillen in tarieven tussen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infracx-groep anderzijds zijn beperkt. De totale distributienettarieven zijn gemiddeld 7,44% hoger bij Eandis voor Profiel 3.

2.1.1.4 Profiel 4

Wanneer de **totale distributiekost** voor Profiel 4 tussen de verschillende DNB's in 2018 wordt vergeleken, wordt de hoogste kost bij Iveg waargenomen. Voor Profiel 4 is de totale distributiekost het laagst bij Intergem. De totale distributiekost van Iveg is voor Profiel 4 46,24% hoger dan deze van Intergem.

⁵⁸ Noteer dat het aanvullend capaciteitstarief ook een gedeelte transmissiekosten dekt. Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

Figuur 10 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 4 (2018) - Vlaanderen

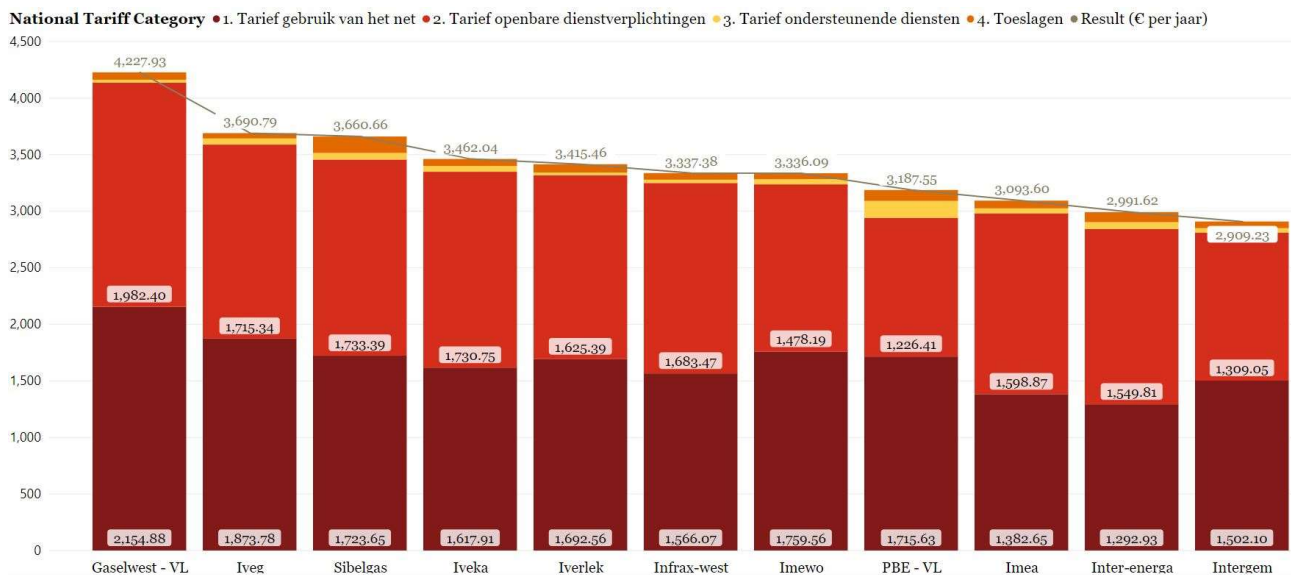
Het **tarief gebruik van het net** vormt voor Profiel 4 de belangrijkste component van de totale distributiekost en draagt gemiddeld bij voor 48,5%. Deze is relatief gezien het hoogst bij PBE (met 55,62%) en het laagst bij Imea (met 42,57%). Het tarief openbare dienstverplichtingen draagt gemiddeld voor 44,8% tot de totale distributiekost bij, de toeslagen voor 3,91% en het tarief ondersteunende diensten voor 2,78%. Relatief gezien draagt het **tarief openbare dienstverplichtingen** het meest bij tot de totale distributiekost van Profiel 4 bij Imea (met 50,73%) en het minst bij PBE (met 32,23%). De **component toeslagen** is het hoogst bij Sibelgas en het laagst bij Iveg. Het **tarief ondersteunende diensten** heeft tenslotte het grootste aandeel in de totale distributiekost bij PBE en het laagste aandeel bij Gaselwest.

Wanneer de tarieven vergeleken worden tussen de ex-Eandis-entiteiten enerzijds en de ex-Infrax-entiteiten anderzijds, is op te merken dat de totale distributietarieven gemiddeld 5,80% hoger zijn bij Infrax dan bij Eandis voor Profiel 4.

2.1.1.5 Profiel 5

Wanneer de **totale distributiekost** voor Profiel 5 tussen de verschillende DNB's in 2018 wordt vergeleken, wordt de hoogste distributiekost bij Gaselwest waargenomen. Voor Profiel 5 is de distributiekost het laagst bij Intergem. De totale distributiekost van Gaselwest is bij Profiel 5 45,33% hoger dan deze van Intergem.

Figuur 11 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 5 (2018) - Vlaanderen

Het tarief voor het gebruik van het net draagt van alle tariefcomponenten voor Profiel 5 het meest bij tot de totale distributiekost (49%). Relatief gezien draagt het **tarief gebruik van het net** het meest bij tot de totale distributiekost voor Profiel 5 bij PBE (met 53,82%) en het minst bij Inter-Energa (met 43,22%).

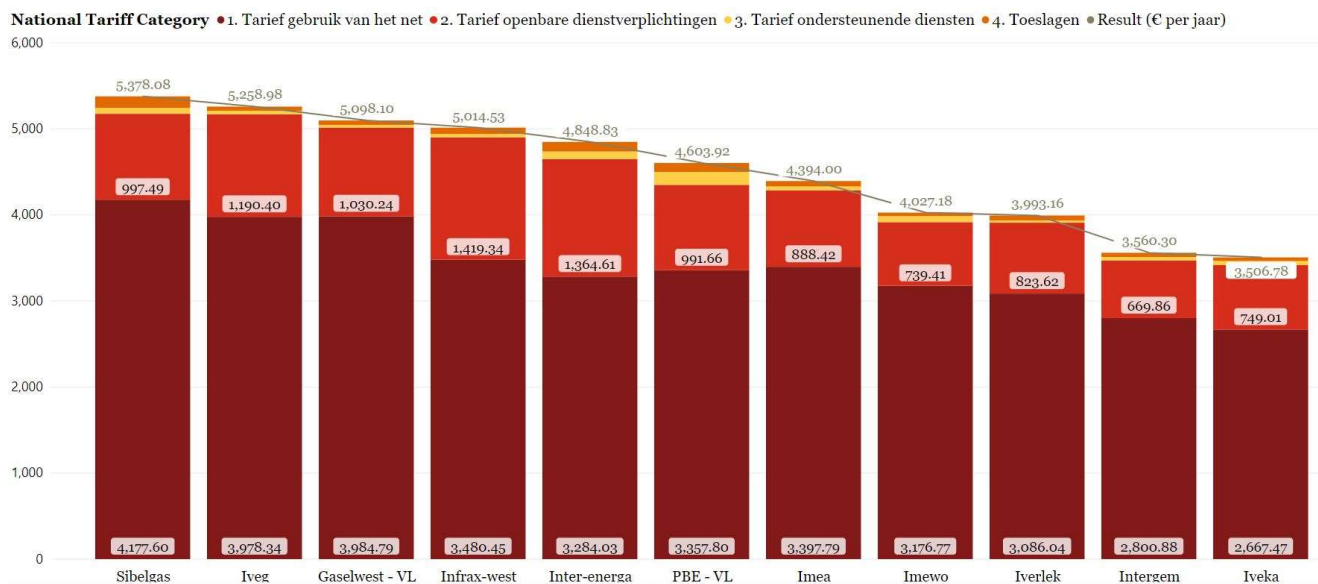
Het tarief openbare dienstverplichtingen draagt gemiddeld voor 47,26% bij tot de totale distributiekost, de component toeslagen voor 2,19% en het tarief ondersteunende diensten voor 1,56%. Het **tarief openbare dienstverplichtingen** is relatief gezien het hoogst bij Imea waar het 51,68% van de totale distributiekost bedraagt en is het laagst bij PBE met 38,47%. De **component toeslagen** is het hoogst bij Sibelgas en het laagst bij Iveg. Het **tarief ondersteunende diensten** heeft tenslotte het grootste aandeel in de totale distributiekost bij PBE en het laagste aandeel bij Gaselwest.

Wanneer we de tarieven vergelijken tussen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infrax-groep anderzijds, zijn de verschillen beperkt. De totale distributienettarieven zijn gemiddeld 9,07% hoger bij Eandis voor Profiel 5.

2.1.1.6 Profiel 6

Wanneer men de **totale distributiekost** voor Profiel 6 tussen de verschillende DNB's in 2018 vergelijkt heeft Sibelgas de hoogste distributiekost. De laagste totale distributiekost wordt waargenomen bij Iveka. De totale distributiekost van Sibelgas is 53,36% hoger dan deze van Iveka.

Figuur 12 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 6 (2018) - Vlaanderen

Wanneer men de verschillende tariefcomponenten in meer detail gaat analyseren, valt het in eerste instantie op dat het **tarief gebruik van het net** gemiddeld het meest bijdraagt tot de totale distributiekost (75,26%). Relatief gezien draagt het tarief voor het gebruik van het net het meest bij tot de totale distributiekost van Profiel 6 bij Imewo (met 78,88%) en het minst bij Inter-energa (met 67,73%).

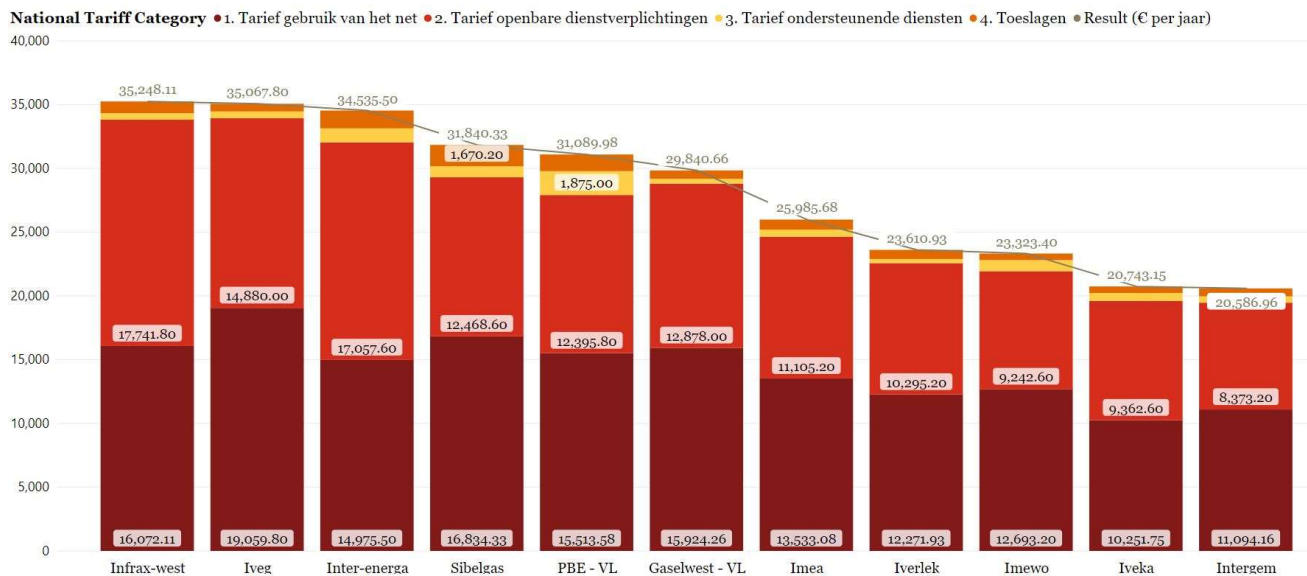
Daarnaast bedraagt het **tarief openbare dienstverplichtingen** gemiddeld 21,87% van de totale distributiekost. In relatieve termen draagt het tarief openbare dienstverplichtingen het meeste bij tot de totale distributiekost bij Infrac-West met 28,30%.

De component toeslagen (gemiddeld 1,56% van de totale distributiekost) en het tarief voor de ondersteunende diensten (gemiddeld 1,31% van de totale distributiekost) dragen tenslotte slechts beperkt bij tot de totale distributiekost van Profiel 6. De **component toeslagen** is relatief gezien het hoogst bij Sibelgas en het laagst bij Iveg. Het **tarief ondersteunende diensten** heeft het grootste aandeel in de totale distributiekost bij PBE en het laagste aandeel bij Gaselwest.

Wanneer we de tarieven vergelijken tussen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infrac-groep anderzijds valt op dat de totale distributienettarieven gemiddeld 15,33% hoger zijn bij Infrac voor Profiel 6. Er zijn vooral sterke verschillen te merken voor het tarief gebruik van het net. Dit is gemiddeld 5,43% hoger bij Infrac dan bij Eandis. Het tarief openbare dienstverplichtingen is gemiddeld 37,09% hoger bij Infrac dan bij Eandis.

2.1.1.7 Profiel 7

Wanneer men de **totale distributiekost** voor Profiel 7 tussen de verschillende DNB's in 2018 vergelijkt, wordt de hoogste distributiekost waargenomen bij Infrac-West. Voor Profiel 7 is de totale distributiekost het laagst bij Intergem. De totale distributiekost van Infrac-West is bij Profiel 7 71,22% hoger dan deze van Intergem.

Figuur 13 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 7 (2018) - Vlaanderen

Het **tarief gebruik van het net** draagt met 50,73% relatief gezien het meest bij van alle tariefcomponenten tot de totale distributiekost. Relatief gezien draagt het tarief voor het gebruik van het net het meest bij tot de totale distributiekost van Profiel 7 bij Imewo (met 54,42%) en het minst bij Inter-Energa (met 43,36%).

De tweede grootste component in de distributienettarieven van Profiel 7 is het **tarief openbare dienstverplichtingen** (gemiddeld 43,54% van de totale distributiekost). Daarna volgt de component toeslagen (gemiddeld 3,11% van de totale distributiekost) en het tarief voor de ondersteunende diensten (gemiddeld 2,61% van de totale distributiekost). Het **tarief openbare dienstverplichtingen** is relatief gezien het hoogst bij Infrax-West, waar het 50,33% van de totale distributiekost uitmaakt en is het laagst bij Sibelgas (met 39,16%). De **component toeslagen** is het hoogst bij Sibelgas en het laagst bij Iveg. Het **tarief voor de ondersteunende diensten** heeft tenslotte het grootste aandeel in de totale distributiekost bij PBE en het laagste aandeel bij Gaselwest.

Wanneer de tarieven vergeleken worden tussen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infrax-groep anderzijds valt op dat de totale distributienettarieven voor Profiel 7 gemiddeld 71,22 % hoger zijn bij Infrax dan bij Eandis. Dit verschil ligt voornamelijk in een hogere kost aan openbare dienstverplichtingen bij de Infrax DNB's.

2.1.1.8 Conclusie afname elektriciteit

Voor de eerste 4 profielen, gedefinieerd als huishoudelijke profielen, is Gaselwest steeds een van de DNB's met de hoogste totale distributiekosten en is Intergem steeds bij de DNB's met de laagste totale distributiekosten. Opvallend is dat de tarieven voor de ondersteunde diensten en toeslagen bij elk van deze profielen het grootste aandeel in de totale distributiekost vertegenwoordigt bij PBE en het tarief voor openbare dienstverplichtingen telkens het laagste. Voor Profiel 5 is een gelijkaardige trend waar te nemen waarbij Gaselwest de hoogste totale distributiekosten heeft en Intergem de laagste. Zodra echter naar de grotere Profielen 6 en 7 wordt gekeken, heeft Gaselwest een gematigde totale distributiekost vergeleken met de andere DNB's. Intergem blijft evenwel de laagste distributiekosten behouden bij Profiel 7 en de op één na laagste bij Profiel 6.

2.1.2 Injectie van elektriciteit

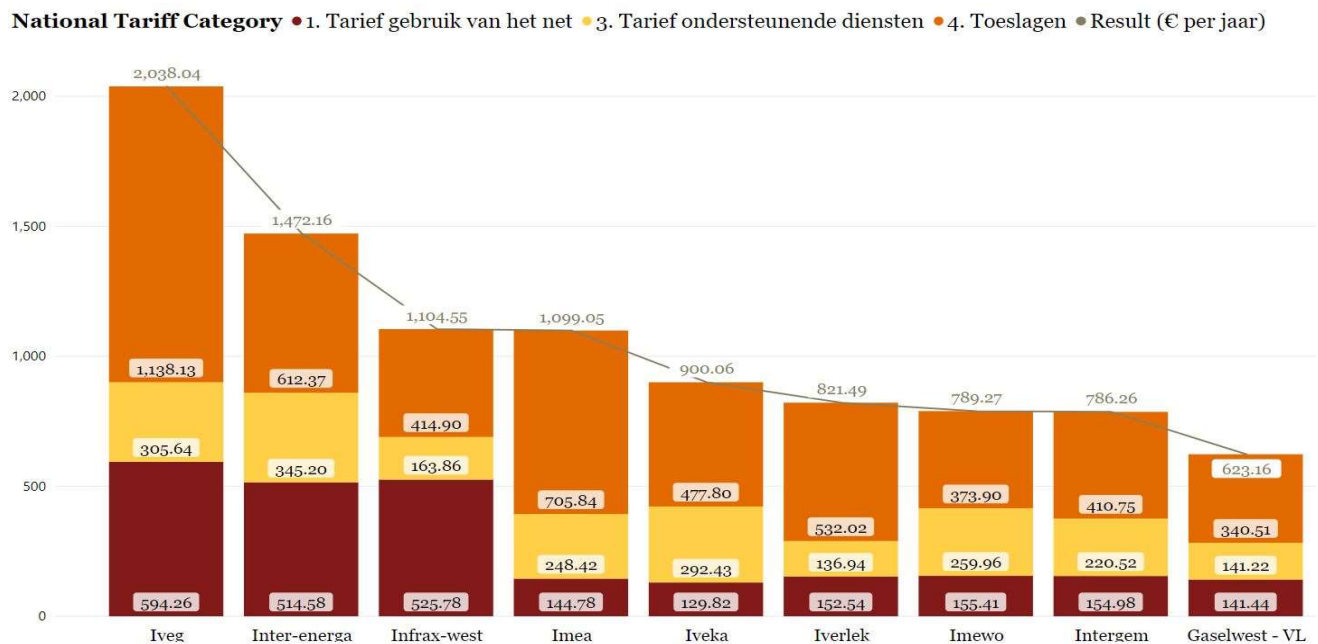
Voor zowel Sibelgas als PBE worden geen distributiekosten voor Profielen 8 en 9 weergegeven. Deze DNB's hebben wel distributienettarieven voor injectie, maar de in deze studie gehanteerde injectieprofielen zijn louter theoretisch, en hierdoor niet representatief, voor deze netgebieden.

2.1.2.1 Profiel 8

De **totale distributiekost** van injectieprofiel 8 is het hoogst in 2018 bij Iveg en het laagst bij Gaselwest. De totale distributiekost van Iveg is bij Profiel 8 227,05% hoger dan deze van Gaselwest.

De component toeslagen bedraagt voor Profiel 8 48,31% van de totale distributiekost. Het tarief ondersteunende diensten is verantwoordelijk voor 26,1% van de totale distributiekost, het tarief meet- en telactiviteit voor 19,69% en het tarief systeemdiensten voor slechts 5,9%. De injectieprofielen betalen geen basistarief (= tarief voor onderschreven en bijkomend vermogen), noch een tarief voor openbare dienstverplichtingen.

Figuur 14 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 8 (2018) - Vlaanderen

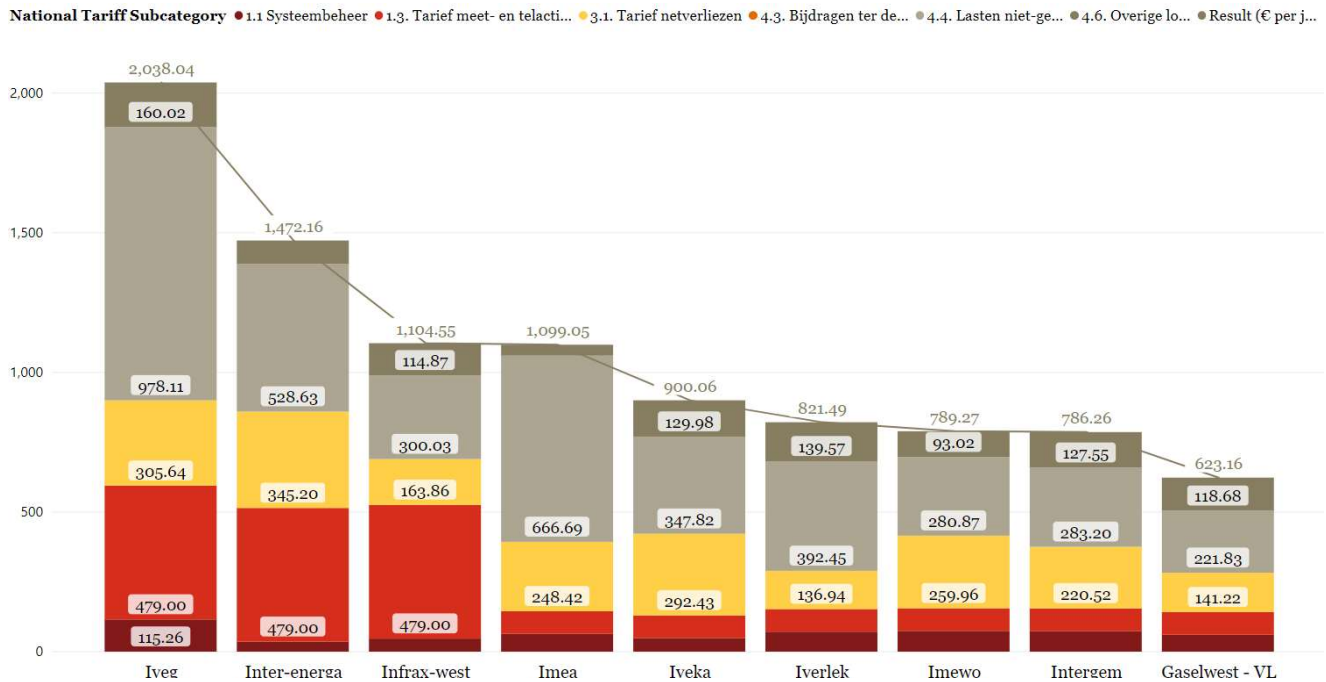

In absolute termen is er in de **component toeslagen** een grote schommeling merkbaar tussen de hoogste toeslagen bij Iveg en de laagste bij Gaselwest. De toeslagen zijn absoluut gezien het hoogste bij Iveg. In relatieve termen bedragen de toeslagen het meest bij Iverlek en Imea met telkens ruim 64 % van de totale distributiekost en het laagst bij Infrax-West met 37,56% van de totale distributiekost. Relatief gezien is het **tarief ondersteunende diensten** het hoogst bij Imewo voor Profiel 8 en het laagst bij Infrax-West.

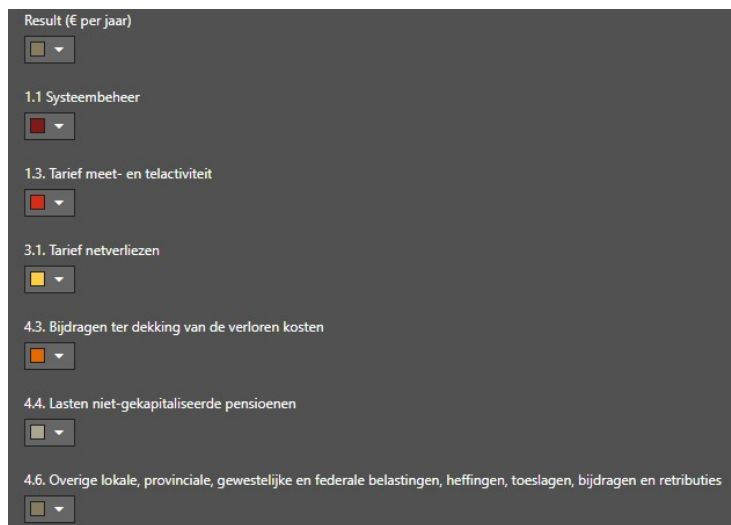
Wanneer de tarieven vergeleken worden tussen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infrax-groep anderzijds, valt in eerste instantie op dat de totale distributietarieven gemiddeld 79,51% hoger zijn bij Infrax. Er zijn vooral sterke verschillen te merken voor het tarief meet- en telactiviteit (bij Infrax maakt dit tarief gemiddeld 31,14% van de totale distributiekost uit terwijl dit bij Eandis gemiddeld slechts 9,68% van de totale distributiekost bedraagt). Dit grote verschil voor Profiel 8 wordt voornamelijk verklaard doordat voor de DNB's binnen de Infrax groep een tarief voor een AMR meter wordt verondersteld terwijl voor de DNB's binnen de Eandis groep een tarief voor een MMR meter wordt gehanteerd⁵⁹.

⁵⁹ Wanneer bij aansluitingen <56 kVA op laagspanning een AMR meter wordt geplaatst, leest Eandis deze slechts maandelijks uit en wordt daarom een MMR tarief aangerekend.

Figuur 15 De totale distributiekost opgedeeld in de verschillende tariefcategorieën in euro per jaar voor profiel 8 (2018) - Vlaanderen

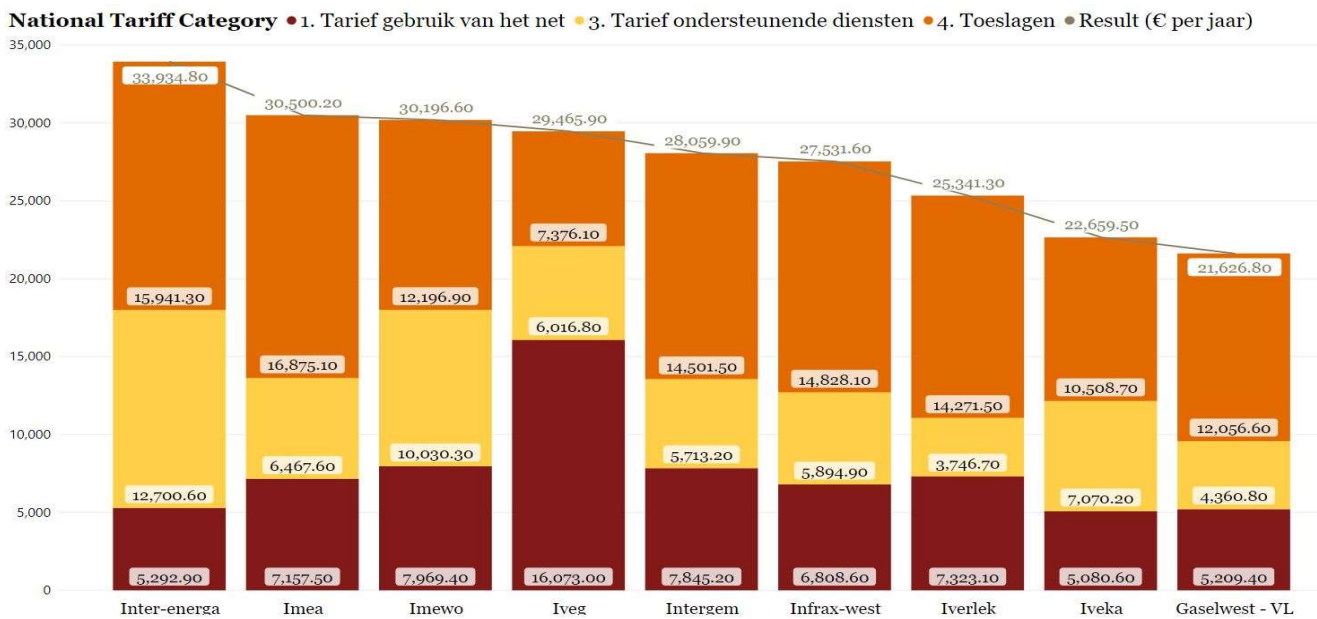

Tabel 42 Legende voor Vlaamse distributienettarieven profiel 8 (2018)

2.1.2.2 Profiel 9

Wanneer de **totale distributiekost** voor Profiel 9 tussen de verschillende DNB's in 2018 vergeleken wordt, wordt de hoogste distributiekost bij Inter-energa waargenomen. Voor Profiel 9 is de distributiekost het laagst bij Gaselwest. De totale distributiekost van Inter-energa is bij Profiel 9 56,91% hoger dan deze van Gaselwest.

Figuur 16 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 9 (2018) - Vlaanderen

Ook bij Profiel 9 dragen de toeslagen gemiddeld het meest bij tot de totale distributiekost (48,71%), gevolgd door het tarief ondersteunende diensten (26,28%), gevolgd door het tarief gebruik van het net (24,52%).

Relatief gezien draagt de **component toeslagen** het meest bij aan de totale distributiekost van Profiel 9 bij Iverlek met 56,32% van de totale distributiekost en het minst bij Iveg met 25,03%. Het **tarief ondersteunende diensten** draagt relatief gezien het meest bij aan de totale distributiekost van Inter-Energa met 37,43% van de totale distributiekost en het minst bij Iverlek met 14,78%. Het relatief hoogste **tarief gebruik van het net** is te vinden bij Iveg met 54,55% van de totale distributiekost; het laagste bij Inter-energa met 15,60% van de totale distributiekost.

Wanneer de tarieven tussen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infrax-groep anderzijds vergeleken worden, kan waargenomen worden dat de totale distributietarieven gemiddeld 21,25% hoger zijn bij Infrax. Er zijn vooral sterke verschillen te merken voor het tarief ondersteunende diensten en de component toeslagen.

2.1.2.3 Conclusie Injectie Elektriciteit

Voor beide injectieprofielen is Inter-Energa bij de DNB's met de hoogste totale distributiekosten en is Gaselwest de DNB met de laagste totale distributiekost.

2.1.3 Afname van aardgas

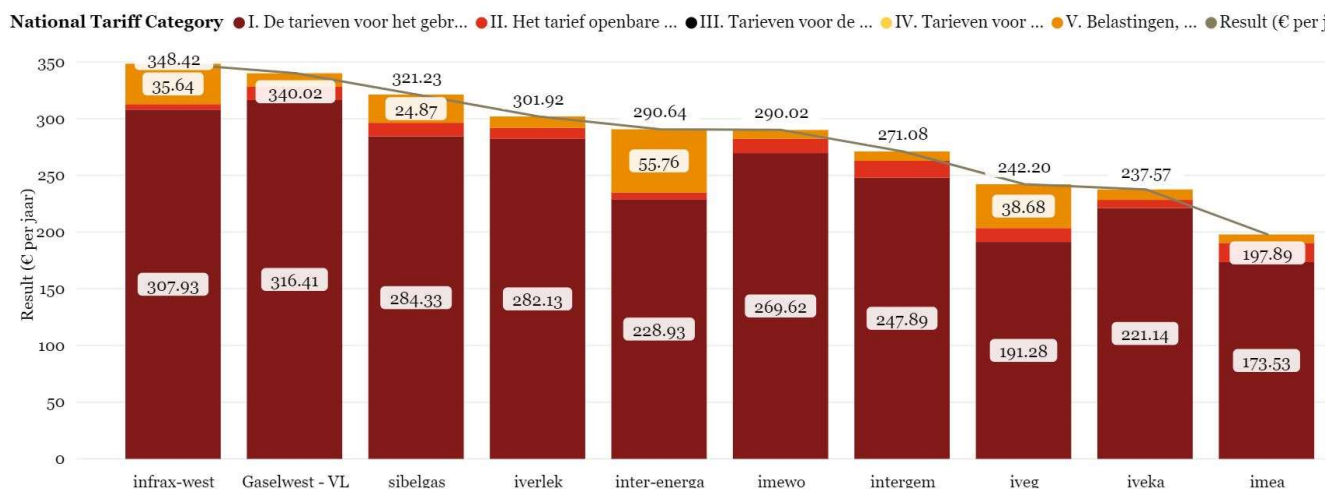
Tabel 43 Legende voor de afname van aardgas Vlaanderen

2.1.3.1 Profiel 10

Wanneer de **totale distributiekost** voor Profiel 10 tussen de verschillende DNB's in 2018 wordt vergeleken, wordt de hoogste distributiekost bij Infrax-West en de laagste bij Imea waargenomen. De totale distributiekost van Infrax-West is bij Profiel 10 zo'n 76,07% hoger dan deze van Imea.

Figuur 17 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 10 (2018) - Vlaanderen

Wanneer men de verschillende tariefcomponenten meer in detail gaat analyseren, valt het in eerste instantie op dat het **tarief gebruik van het net** gemiddeld voor 88,81% bijdraagt tot de totale distributiekost. Deze component is relatief gezien het hoogst bij Iverlek, waar het 93,44% van de totale distributiekost uitmaakt, en het laagste bij Inter-Energa met 78,77%. De component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies draagt gemiddeld voor 7,39% bij aan de totale distributiekosten en het tarief openbare dienstverplichtingen voor 3,80%. De **component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies** is relatief het hoogst bij Inter-Energa en het laagst bij Imewo. Relatief gezien draagt het **tarief voor de openbare dienstverplichtingen** het meest bij tot de totale distributiekost bij Imea en het minst bij Infrax-West.

Wanneer de tarieven tussen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infrax-groep anderzijds vergeleken worden, valt op dat de totale distributienettarieven 3,59% hoger zijn bij Infrax. Daarnaast zijn er sterke verschillen op te

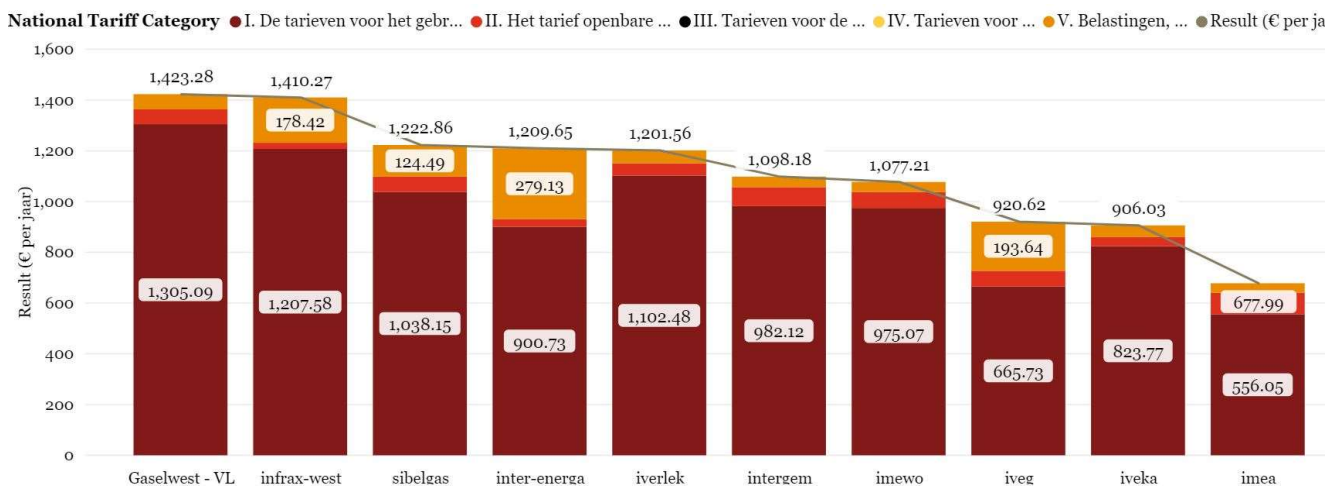

merken voor de component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies. Deze verschillen zijn voornamelijk te verklaren door de recuperatie van de historische saldi.

2.1.3.2 Profiel 11

Wanneer de **totale distributiekost** voor Profiel 11 tussen de verschillende DNB's in 2018 wordt vergeleken, wordt de hoogste distributiekost bij Gaselwest en de laagste bij Imea waargenomen. De totale distributiekost van Gaselwest is voor Profiel 11 zo'n 109,93% hoger dan deze van Imea.

Figuur 18 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 11 (2018) - Vlaanderen

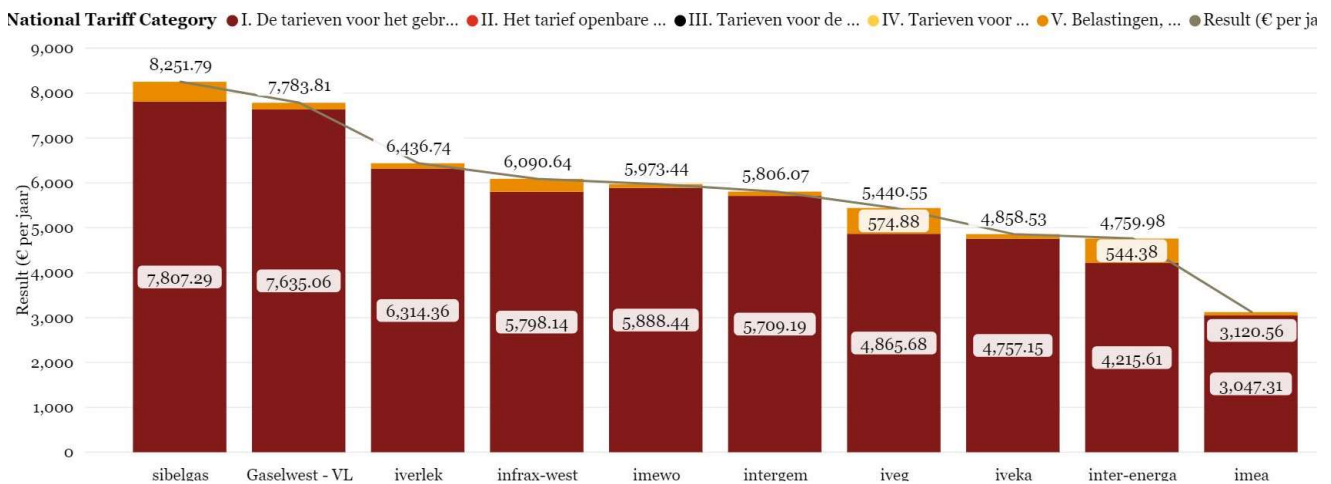
Wanneer men de verschillende tariefcomponenten in meer detail gaat analyseren, valt het in eerste instantie op dat het **tarief gebruik van het net** gemiddeld voor 85,73% bijdraagt tot de totale distributiekost. Deze component is relatief gezien het hoogst bij Iverlek, waar het 91,75% van de totale distributiekost uitmaakt, en het laagst bij Iveg met 72,31%.

De component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies draagt gemiddeld voor 9,43% bij aan de totale distributiekost, terwijl dit voor het tarief openbare dienstverplichtingen 4,85% bedraagt. De **component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies** is het hoogst bij Inter-Energa en het laagst bij Imewo. Relatief gezien draagt het **tarief voor de openbare dienstverplichtingen** tenslotte het meest bij tot de totale distributiekost bij Imea en het minst bij Infrax-West.

Wanneer de tarieven tussen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infrax-groep anderzijds vergeleken worden, valt op dat de totale distributienettarieven 8,68% hoger zijn bij Infrax. Ook voor dit profiel zijn er sterke verschillen op te merken voor de component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies. Deze verschillen zijn wederom voornamelijk te verklaren door de recuperatie van de historische saldi.

2.1.3.3 Profiel 12

Wanneer de **totale distributiekost** voor Profiel 12 tussen de verschillende DNB's in 2018 wordt vergeleken, wordt de hoogste distributiekost bij Sibelgas en de laagste kost bij Imea waargenomen. De totale distributiekost van Sibelgas is bij Profiel 12 ongeveer 164,43% hoger dan deze van Imea.

Figuur 19 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 12 (2018) - Vlaanderen

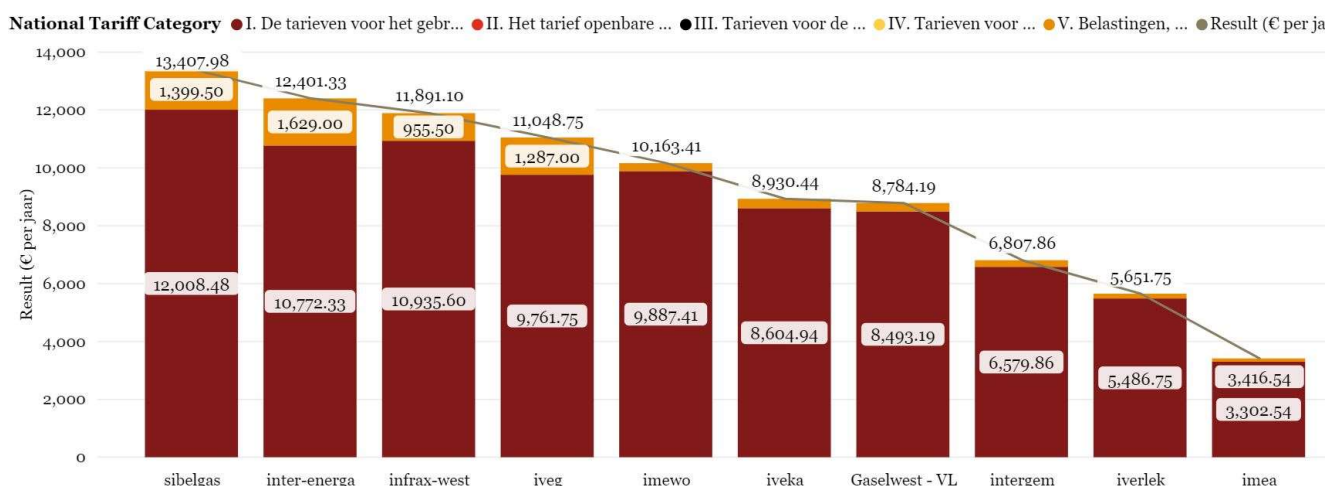
Wanneer men de verschillende tariefcomponenten in meer detail gaat analyseren, valt het in eerste instantie op dat de distributiekost enkel uit een tarief voor het gebruik van het distributienet (gemiddeld 95,76% van de totale distributiekost) en een component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies (gemiddeld 4,24%) bestaat. Voor Profiel 12 worden geen tarieven openbare dienstverplichtingen, noch complementaire of supplementaire tarieven aangerekend.

Het **tarief gebruik van het net** is relatief het hoogst bij Imea waar het 97,65% uitmaakt van de totale distributiekost en relatief het laagst bij Inter-energa (met 88,56%). **De component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies** tenslotte is het hoogst bij Inter-energa en het laagst bij Imewo.

Wanneer de tarieven tussen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infrax-groep anderzijds vergeleken worden, valt op dat de totale distributienettarieven 14,84% hoger zijn bij Eandis. Opvallend is dat ook hier een groot verschil merkbaar is tussen de component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies van Infrax en Eandis. Deze verschillen zijn voornamelijk te verklaren door de recuperatie van de historische saldi.

2.1.3.4 Profiel 13

Wanneer de **totale distributiekost** voor Profiel 13 tussen de verschillende DNB's in 2018 wordt vergeleken, wordt de hoogste distributiekost bij Sibelgas en de laagste bij Imea waargenomen. De totale distributiekost van Sibelgas is bij Profiel 13 ongeveer 292,44% hoger dan deze van Imea.

Figuur 20 De totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 13 (2018) - Vlaanderen

Wanneer men de verschillende tariefcomponenten in meer detail gaat analyseren, valt het in eerste instantie op dat de distributiekost enkel uit een tarief voor het gebruik van het distributienet (gemiddeld 92,97% van de totale distributiekost) en een component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies (gemiddeld 7,21%) bestaat. Ook voor Profiel 13 worden geen tarieven openbare dienstverplichtingen, noch complementaire of supplementaire tarieven aangerekend.

Het **tarief gebruik van het net** is relatief het hoogst bij Imea waar het 97,28% uitmaakt van de totale distributiekost en relatief het laagst bij Inter-energa (met 86,86%). **De component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies** tenslotte is het hoogst bij Inter-energa en het laagst bij Imewo.

Wanneer de tarieven tussen de ex-Eandis-groep enerzijds en de ex-Infrax-groep anderzijds vergeleken worden, valt op dat de totale distributietarieven 56,65% hoger zijn bij Infrax. Opvallend is dat ook hier een groot verschil merkbaar is tussen de component belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies van Infrax en Eandis. Deze verschillen zijn voornamelijk te verklaren door de recuperatie van de historische saldi.

2.1.3.5 Conclusie aardgas

Voor wat betreft aardgas is de eerste conclusie dat voor alle profielen het tarief gebruik van het net veruit het grootste gedeelte van de totale distributiekost uitmaakt. De impact van de tariefcomponenten openbare dienstverplichtingen en belastingen en heffingen is veel kleiner dan bij elektriciteit.

Opvallend voor alle aardgasprofielen is dat Imea steeds een beduidend lagere totale distributiekost heeft dan de andere DNB's. Ook voor elektriciteit zijn de kosten bij Imea eerder laag, maar is het verschil met de andere DNB's kleiner.

2.2 Evolutie van de nettarieven 2014-2018

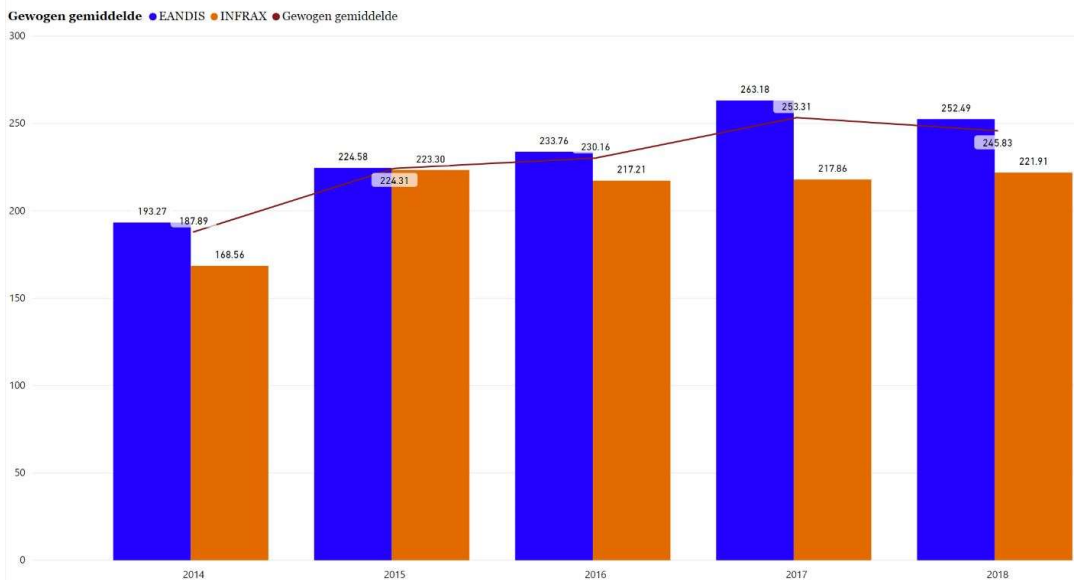
Om de evolutie van de nettarieven tussen 2014 en 2018 weer te geven, werd een gewogen gemiddelde voor Vlaanderen en voor Eandis en Infrax berekend, waarbij de nettarieven werden gewogen aan de hand van het aantal EAN-connecties van elke DNB. De resultaten worden per profiel beschreven.

2.2.1 Evolutie voor de profielen met afname van elektriciteit

2.2.1.1 Profiel 1

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 1 stijgt tot en met 2017 en daalt in 2018. De stijging is het sterkst tussen 2014 en 2015. Voor Profiel 1 kan voor Eandis een jaarlijkse stijging van de distributiekost worden geobserveerd tussen 2014 en 2017. De distributiekost daalt licht in 2018. Voor Infrax wordt een sterke stijging van de gewogen gemiddelde distributiekost waargenomen tussen 2014 en 2015. Vanaf 2016 stagneert deze. Door deze stagnering nam het verschil tussen Infrax en Eandis toe vanaf 2016, en kende een piek in 2017. De daling van de distributiekost bij Eandis in 2018 verkleinde het verschil opnieuw.

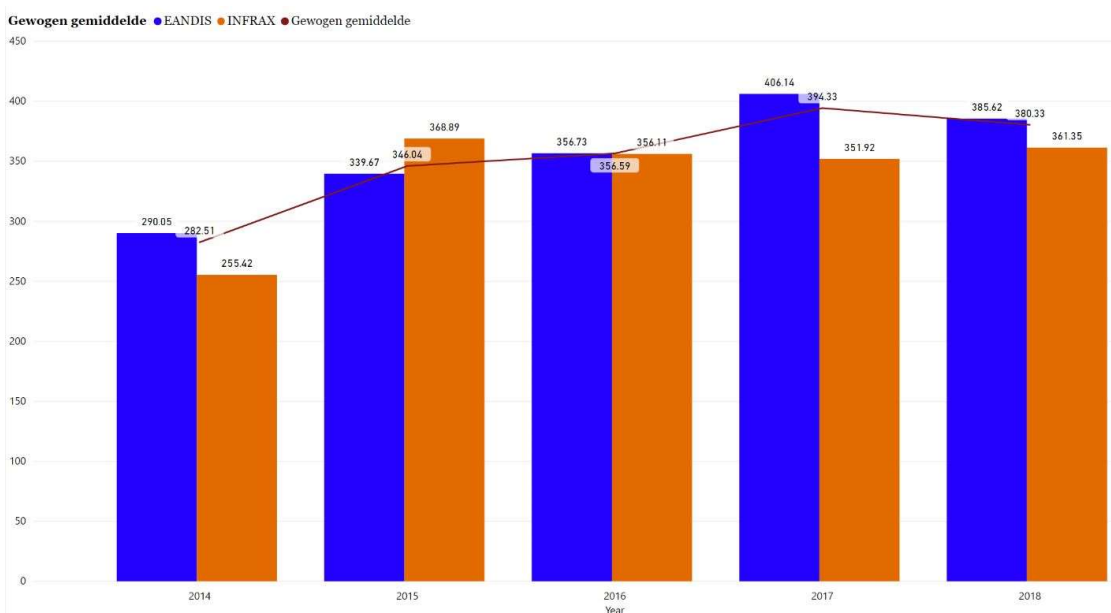
Figuur 21 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrac in euro per jaar voor profiel 1 - Vlaanderen

2.2.1.2 Profiel 2

Profiel 2 heeft dezelfde trend voor de Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost als Profiel 1: een sterke stijging tussen 2014 en 2015, een beperktere stijging tot 2017 en een daling in 2018. Voor Profiel 2 kan voor Eandis een jaarlijkse stijging van de distributiekost worden geobserveerd tussen 2014 en 2017. De distributiekost daalt licht in 2018. Voor Infrac wordt een sterke stijging tussen 2014 en 2015 waargenomen, alsook een lichte daling tussen 2015 en 2016. Nadien stagneert de gewogen gemiddelde distributiekost van Infrac. De sterke stijging van de distributiekost van Infrac in 2015 zorgde ervoor dat Infrac duurder was dan Eandis in 2015 voor Profiel 2. In 2016 was de distributiekost bij beiden nagenoeg even hoog. De stijging van de distributiekost van Eandis in 2017 maakte Infrac goedkoper dan Eandis in 2017 en 2018.

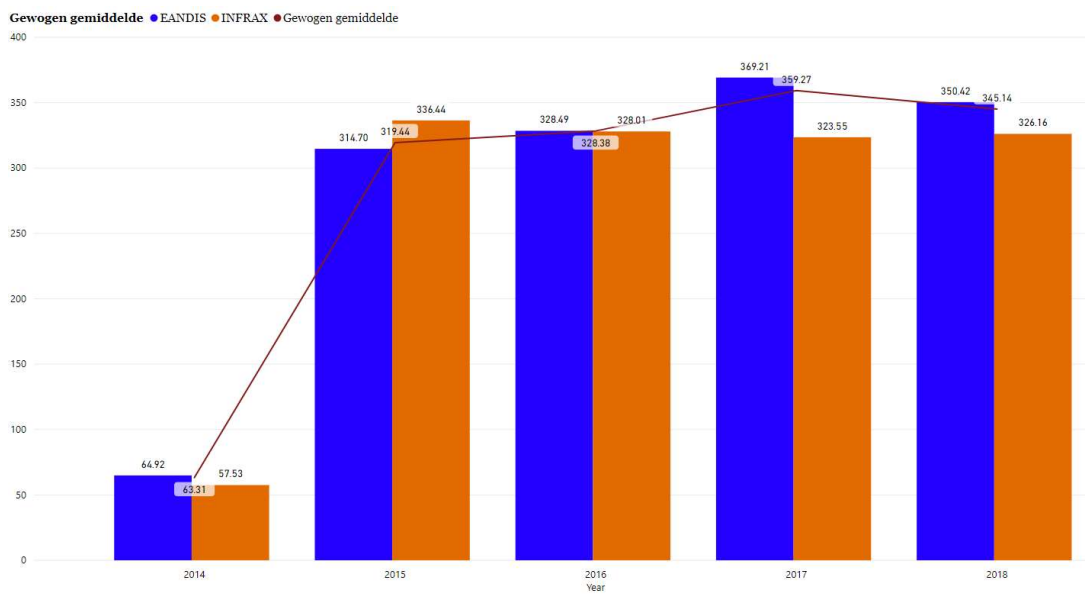
Figuur 22 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrac in euro per jaar voor profiel 2 - Vlaanderen

2.2.1.3 Profiel 3

In 2014 werd voor Profiel 3 geen aanvullend capaciteitsstarief aangerekend. Profiel 3 betaalde in dat jaar enkel voor de netto-afname van 600 kWh. Daardoor is de stijging tussen 2014 en 2015 van een grotere proportie dan deze in de voorgaande 2 profielen. Voor de rest volgt de Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost weer de voorgaande trend. Voor Profiel 3 kan voor Eandis een jaarlijkse stijging van de distributiekost worden geobserveerd tussen 2015 en 2017 en een daling in 2018. Voor Infrac wordt een daling van de gemiddelde totale distributiekost waargenomen tussen 2015 en 2017. De gemiddelde totale distributiekost steeg beperkt voor Infrac over de periode 2017-2018. Door de stijging van de tarieven van Eandis werd Infrac goedkoper dan Eandis vanaf 2017, terwijl Eandis goedkoper was in 2015 en 2016.

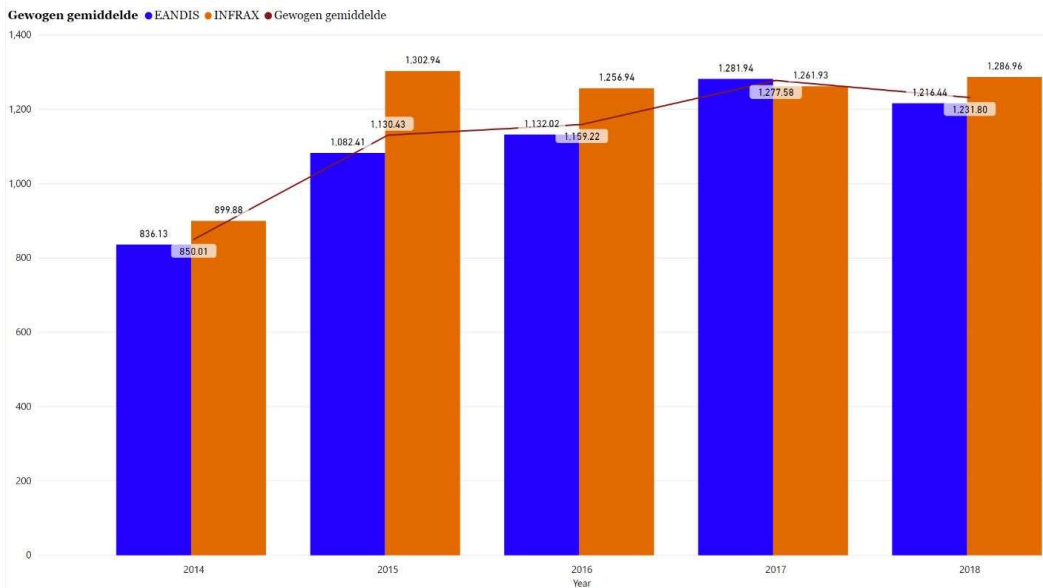
Figuur 23 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrac in euro per jaar voor profiel 3 - Vlaanderen

2.2.1.4 Profiel 4

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 4 volgt dezelfde trend zoals beschreven bij voorgaande profielen. Voor Profiel 4 kan voor Eandis een jaarlijkse stijging van de distributiekost worden geobserveerd tussen 2014 en 2017 en een daling in 2018. Voor Infrac wordt een sterke stijging tussen 2014 en 2015 geobserveerd. Vanaf 2015 stagneert de gewogen gemiddelde distributiekost bij Infrac. Eandis heeft gemiddeld lagere totale distributiekosten dan Infrac in de volledige periode 2014-2018 voor Profiel 4, behalve in 2017.

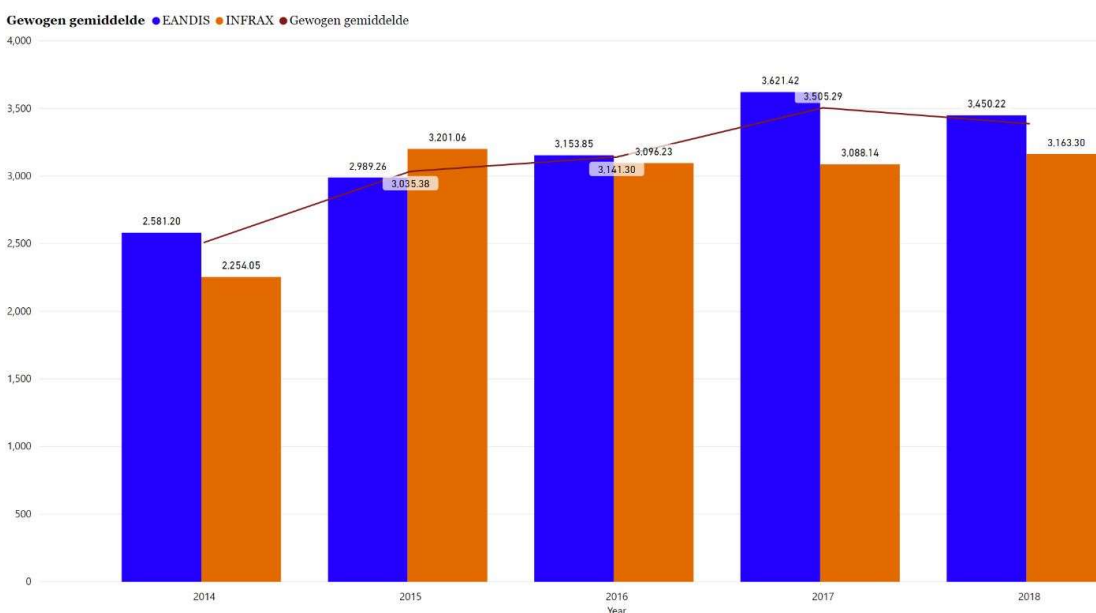
Figuur 24 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrac in euro per jaar voor profiel 4 - Vlaanderen

2.2.1.5 Profiel 5

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 5 volgt dezelfde trend zoals beschreven bij voorgaande profielen. Voor Profiel 5 kan voor Eandis een jaarlijkse stijging van de distributiekost worden geobserveerd tussen 2014 en 2017 en een daling in 2018. Voor Infrac wordt een sterke stijging van de gewogen gemiddelde totale distributiekost tussen 2014 en 2015 geobserveerd en een stagnatie vanaf 2015. Infrac heeft gemiddeld lagere totale distributiekosten dan Eandis in de volledige periode 2014-2018 voor Profiel 5, met uitzondering van 2015.

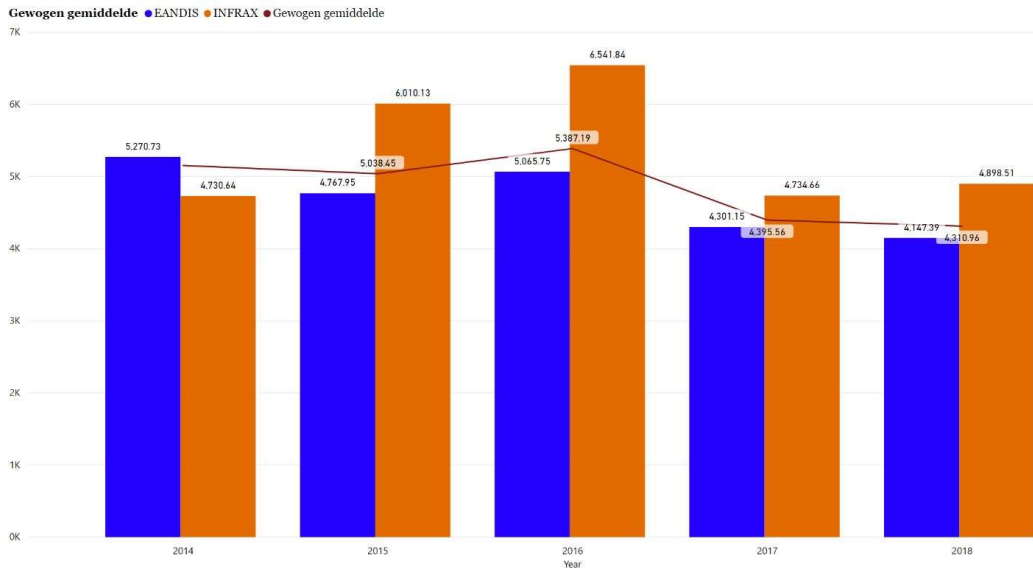
Figuur 25 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrac in euro per jaar voor profiel 5 - Vlaanderen

2.2.1.6 Profiel 6

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 6 daalt tussen 2014 en 2015, stijgt in 2016 en daalt vervolgens beduidend in 2017. Voor Eandis is dezelfde tendens waar te nemen. De gewogen gemiddelde distributiekost bij Infracx steeg daarentegen sterk tussen 2014 en 2016. Een significante daling wordt geobserveerd tussen 2016 en 2017, en een lichte stijging in 2018. Door deze evoluties werd Eandis voor Profiel 6 goedkoper vanaf 2015 en nam het verschil tussen beiden toe tot 2016, waarna het weer afnam. In 2018 nam het verschil opnieuw toe door een daling van de totale distributiekosten bij Eandis en de stijging bij Infracx.

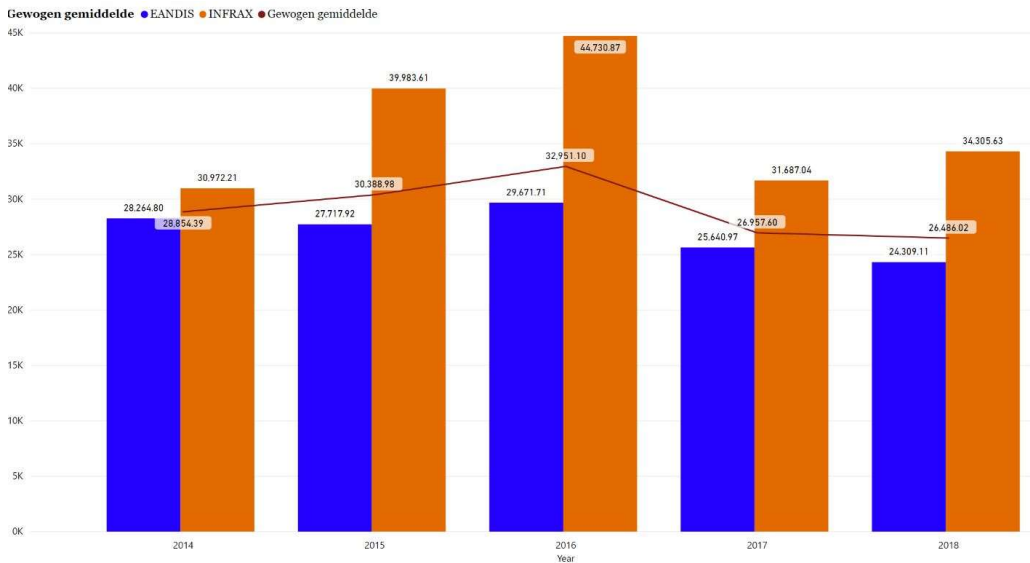
Figuur 26 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infracx in euro per jaar voor profiel 6 - Vlaanderen

2.2.1.7 Profiel 7

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 7 daalt tussen 2014 en 2015 voor Eandis. Voor Infracx stijgt de gemiddelde distributiekost over de periode 2014-2016. Voor zowel Eandis als Infracx wordt een significante daling tussen 2016 en 2017 waargenomen. Hierna daalde de gemiddelde totale distributiekost verder bij Eandis in 2018, terwijl deze bij Infracx weer steeg.

Figuur 27 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 7 - Vlaanderen

2.2.1.8 Conclusie afname elektriciteit

Voor de eerste 5 profielen stegen de gemiddelde totale distributiekosten van Eandis tot 2017 en daalden licht in 2018. Voor profiel 6 en 7 daalden de totale distributiekosten voor Eandis reeds vanaf 2016. De gemiddelde totale distributiekosten van Infrax stegen sterk in 2015 voor alle profielen, wat Eandis goedkoper maakte voor alle profielen in 2015, behalve voor Profiel 1. De kosten voor Infrax stagneerden echter na 2015 voor Profiel 1 tot 5. Voor Profiel 6 en 7 werd voor Infrax een daling waargenomen over de periode 2016-2017. Van 2017 naar 2018 werd voor beide profielen daarentegen een beperkte stijging waargenomen. Als gevolg werd Infrax goedkoper dan Eandis voor Profiel 1, 2, 3 en 5 vanaf 2017 en verkleinde het verschil met Eandis voor Profiel 4, 6 en 7.

De Profielen 1 tot 5 volgen exact dezelfde historische trend (allen op laagspanning). Profielen 6 en 7 daarentegen volgen, hoewel eenzelfde trend bij beide profielen, een andere trend dan de residentiële en kleine niet-residentiële profielen.

Voor de Profielen 1 tot 5 valt de beduidende stijging van de gemiddelde totale distributiekosten op tussen 2014 en 2015. Dit kan deels verklaard worden door het feit dat de tarieven van 2014 nog gebaseerd waren op de budgetten en tarieven voor 2012. Deze werden in het verleden goedgekeurd door de CREG. Vanaf 1 juli 2014 werd de VREG bevoegd voor de vaststelling van de tarieven. De tarieven van 2015 werden door de VREG bepaald op basis van de kostentrend in de periode 2010-2013. De tarieven werden van 2014 naar 2015 dus naar hun werkelijke niveau gebracht. Hierbij viel ook de recuperatie van de REG premies weg en de recuperatie van de regulatoire saldi 2008-2009.⁶⁰

Voor de Profielen 6 en 7 valt de relatief scherpe daling van de gemiddelde totale distributiekosten op tussen 2016 en 2017. 2017 was de start van een nieuwe regulatoire periode. De verdeelsleutels die de VREG voorschrijft in de tariefmethodologie 2017-2020 veroorzaakten een herverdeling van het budget over de klantengroepen. In het jaar 2017 werden voor elektriciteit bovendien de regulatoire saldi uit 2015 m.b.t. de tariefcomponent openbare dienstverplichtingen doorgerekend. Dit leidde tot een stijging van het toegelaten exogene inkomen bij alle DNB's van de ex-Eandis groep en een daling bij alle DNB's van de ex-Infrax groep (m.u.v. Iveg). Tot slot betekende de start van de nieuwe regulatoire periode ook een wijziging van de rekenvolumes (kWh); dit kan eveneens een

⁶⁰ https://www.vreg.be/sites/default/files/press-release/persbericht_distributienettarieven_2015_o.pdf

impact gehad hebben op de evolutie van de nettarieven. Deze redenen liggen deels aan de basis van de vastgestelde evoluties in de periode 2016-2017.^{61,62}

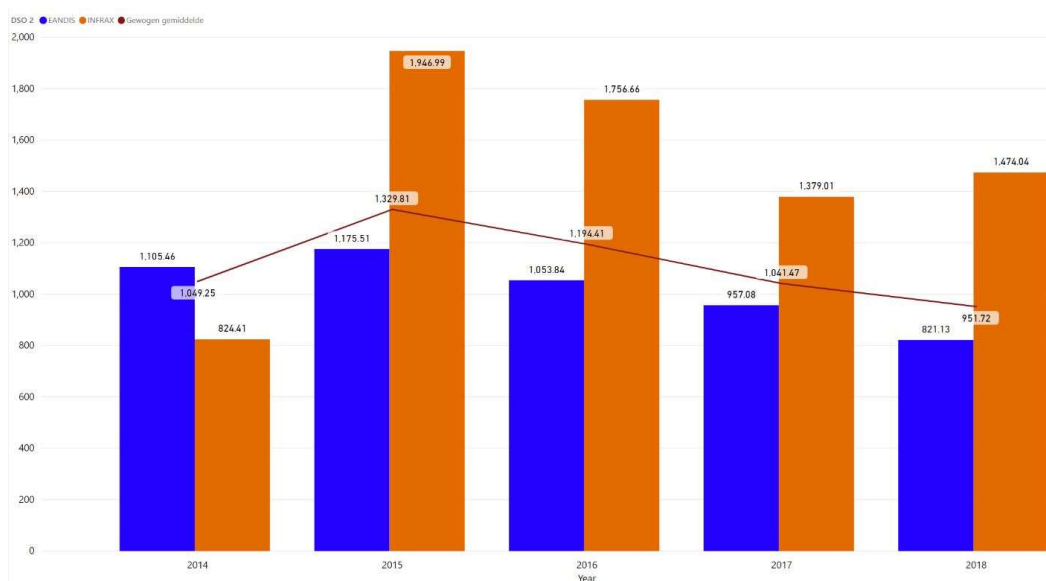
2.2.2 Evolutie voor de profielen met injectie van elektriciteit

Voor zowel Sibelgas als PBE worden geen distributiekosten voor Profielen 8 en 9 weergegeven. Deze DNB's hebben wel distributienettarieven voor injectie, maar de in deze studie gehanteerde injectieprofielen zijn louter theoretisch, en hierdoor niet representatief, voor deze netgebieden.

2.2.2.1 Profiel 8

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 8 steeg tussen 2014 en 2015, waarna ze daalde tussen 2015 en 2018. De gewogen gemiddelde distributiekost bij Infracx steeg tussen 2014 en 2015. Een daling werd verder geobserveerd tussen 2015 en 2017, gevolgd door een lichte stijging in 2018. Eandis had vanaf 2015 telkens gemiddeld de laagste totale distributiekost voor Profiel 8. Het verschil tussen Eandis en Infracx daalde in 2017, wat mogelijk te verklaren valt door de harmonisering van de verdeelsleutels, en nam opnieuw toe in 2018. De hogere gewogen gemiddelde distributiekost voor Infracx tussen 2015 en 2018 is in belangrijke mate te wijten aan het hogere tarief meet- en telactiviteit (cf. supra: tarief AMR bij Infracx vs. tarief MMR bij Eandis).

Figuur 28 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infracx in euro per jaar voor profiel 8 - Vlaanderen

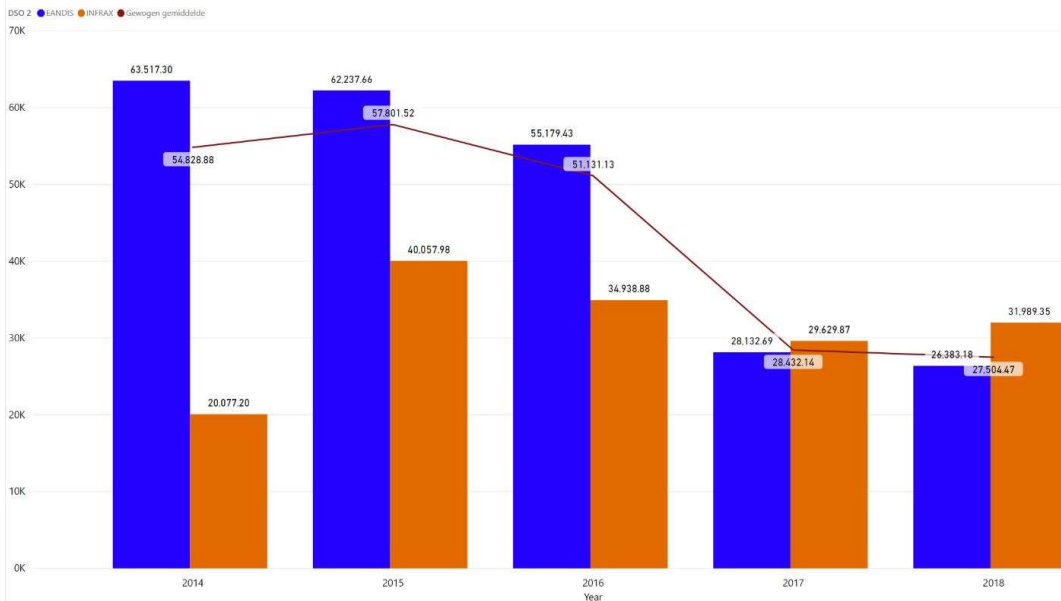
2.2.2.2 Profiel 9

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 9 steeg van 2014 naar 2015 maar daalde daarna tot 2017 aanzienlijk. Tussen 2017 en 2018 nam de distributiekost eveneens af, maar slechts in beperkte mate. Voor Profiel 9 was de distributiekost voor Eandis tussen 2014 en 2015 stabiel, waarna ze daalde vanaf 2015, met een halvering van de totale distributiekost tussen 2016 en 2017. De totale gewogen gemiddelde distributiekost van Infracx steeg sterk tussen 2014 en 2015, daalde tussen 2016 en 2017, en nam opnieuw beperkt toe in 2018. Vanaf 2017 is de totale distributiekost lager bij Eandis dan bij Infracx en dit verschil nam licht toe tussen 2017 en 2018.

⁶¹ <https://www.vreg.be/nl/evolutie-distributienettarieven-2016-2017>

⁶² <https://www.vreg.be/nl/tarifmethodologie-2017-2020-2>

Figuur 29 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrac in euro per jaar voor profiel 9 - Vlaanderen

2.2.2.3 Conclusie injectie elektriciteit

Vergeleken met de afname van elektriciteit zijn voor injectie een aantal andere trends te signaleren. Waar Eandis voor afname een hogere gewogen gemiddelde distributiekost heeft bij de kleinste profielen, en geleidelijk aan competitiever wordt ten opzichte van Infrac naarmate het een profiel met een groter verbruik groter betreft, is de situatie bij injectie verschillend: Eandis is voor beide injectieprofielen duidelijk goedkoper dan Infrac, al is dit voor Profiel 9 een eerder recente situatie (sinds 2017).

De evolutie van de tarieven is verschillend voor beide profielen, met een significante stijging in de gewogen gemiddelde totale distributiekost van Infrac in 2015 voor Profiel 8, gevolgd door een daling, die zich ook afspeelt bij Eandis. Eandis is hierdoor goedkoper voor Profiel 8 vanaf 2015. Voor Profiel 9 is de gewogen gemiddelde totale distributiekost significant lager bij Infrac dan Eandis tot in 2016. Vanaf 2017 wordt Eandis echter goedkoper door een meer dan halvering van de tarieven tussen 2016 en 2017.

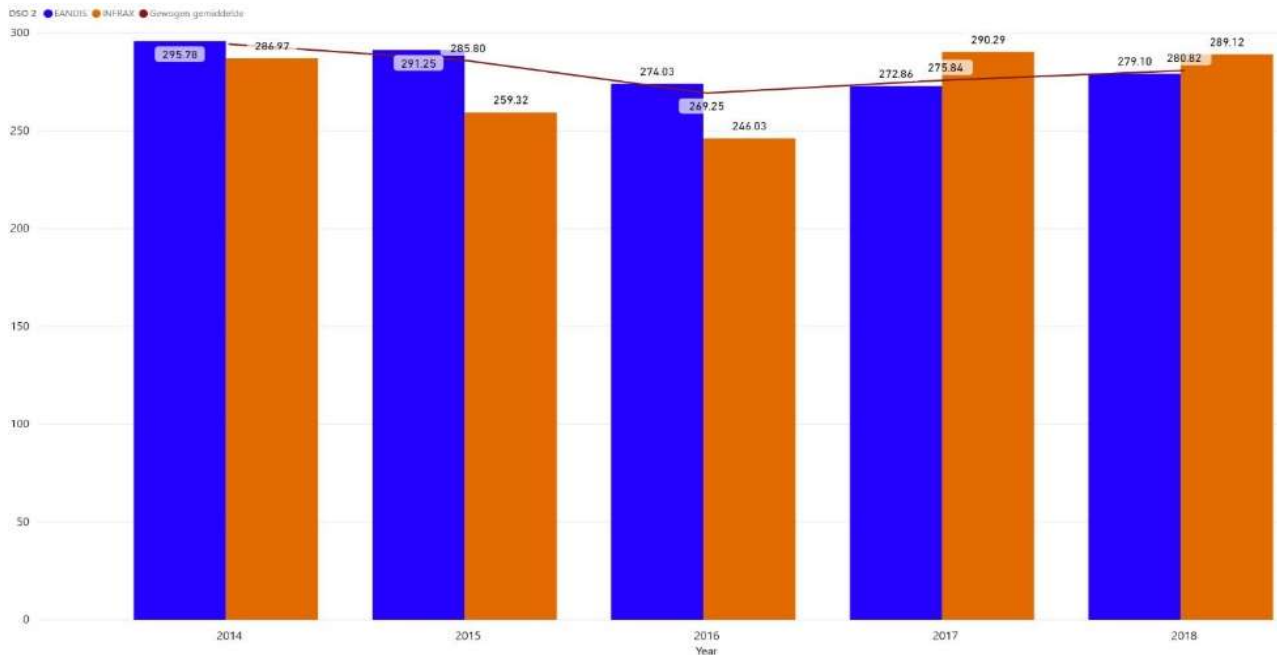
2.2.3 Evolutie voor de profielen met afname van aardgas

2.2.3.1 Profiel 10

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 10 daalde van 2014 tot 2016 en steeg daarna, om in 2018 nagenoeg hetzelfde niveau te bereiken als in 2014. Terwijl de gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 10 bij Eandis is afgenomen over de periode 2014-2018, is deze bij Infrac nagenoeg gelijk gebleven.

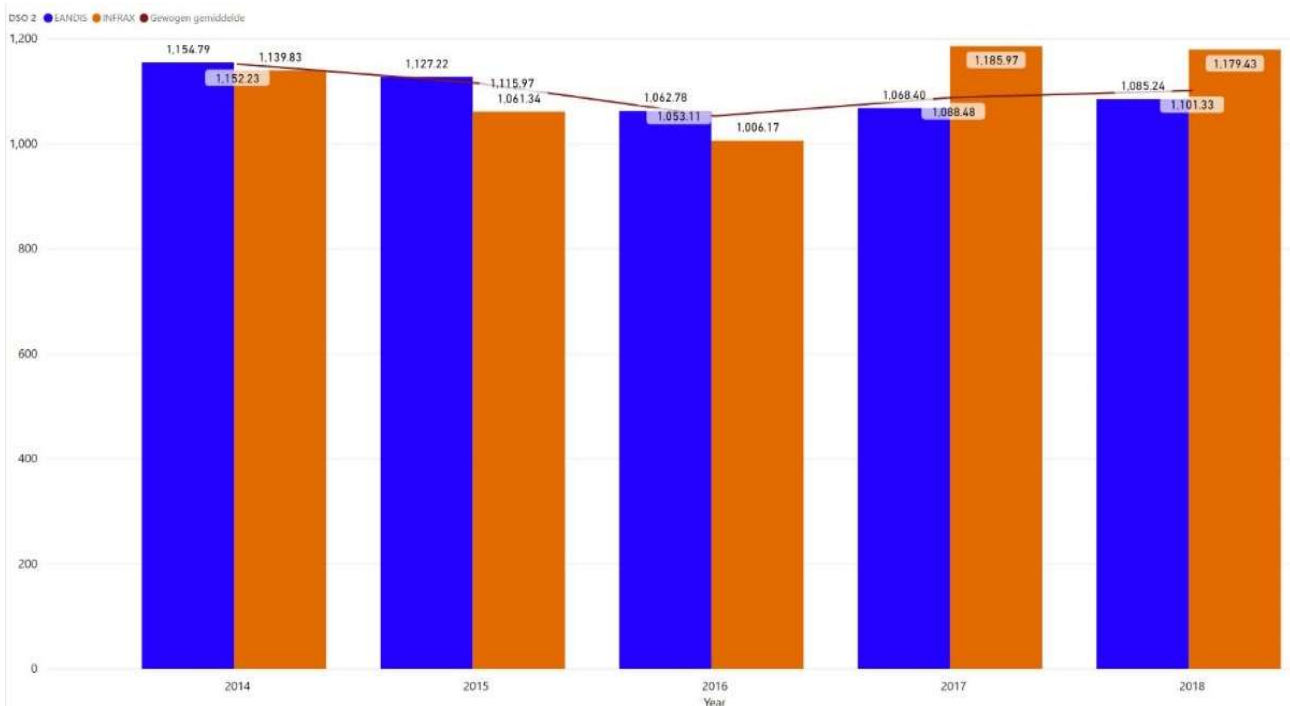
Figuur 30 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrac in euro per jaar voor profiel 10 - Vlaanderen

2.2.3.2 Profiel 11

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 11 volgt dezelfde tendens als deze waargenomen bij Profiel 10. Bij Profiel 11 valt een gelijke tendens op te merken bij Eandis en Infrac tussen 2014 en 2016, namelijk een beduidende daling van de totale distributiekost. Hierna is de evolutie verschillend bij Eandis en Infrac. Bij Eandis is een lichte stijging in de distributiekost merkbaar in 2017 en 2018. Bij Infrac is een beduidende stijging op te merken in 2017 en een lichte daling in 2018. Vanaf 2017 heeft Infrac een hogere gewogen gemiddelde distributiekost dan Eandis.

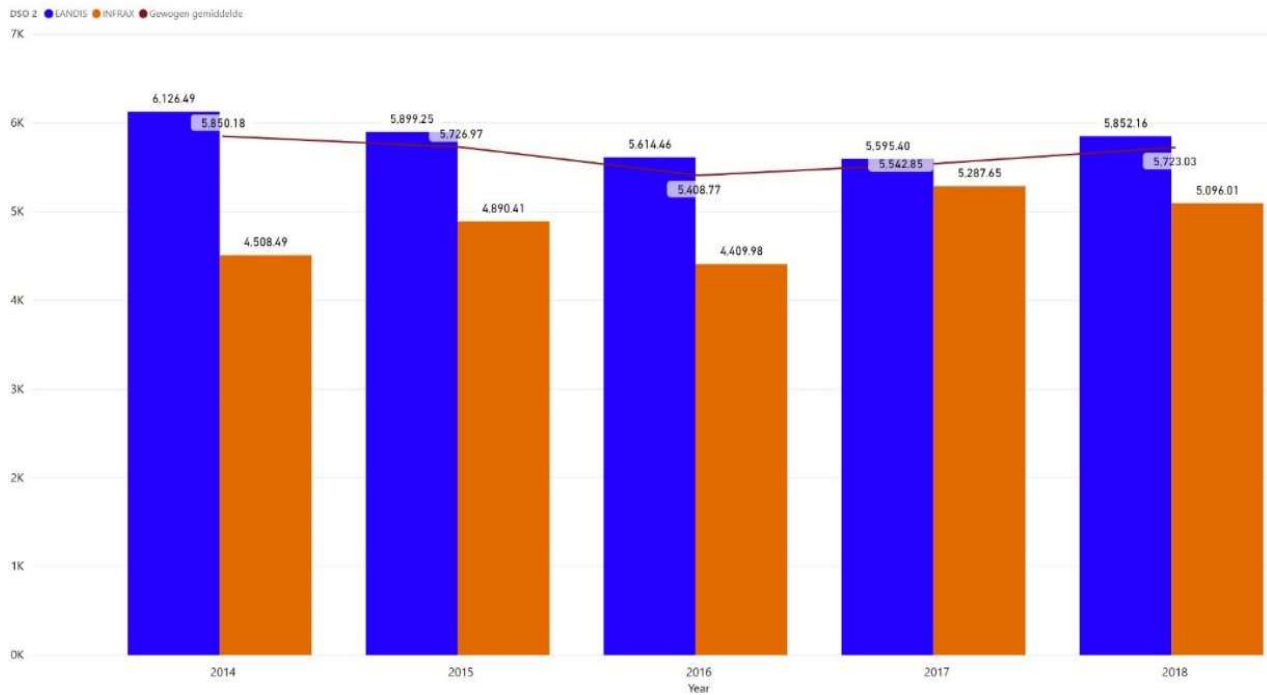
Figuur 31 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 11 - Vlaanderen

2.2.3.3 Profiel 12

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 12 volgt dezelfde tendens als deze waargenomen bij Profielen 10 en 11. Voor Profiel 12 daalt de totale distributiekost tussen 2014 en 2016 bij Eandis, waarna ze terug stijgt in 2017 en 2018. De totale distributiekost bij Infrax steeg tussen 2014 en 2018, met afwisselend pieken en dalen. De gewogen gemiddelde totale distributiekost is over de hele periode 2014-2018 beduidend lager bij Infrax dan bij Eandis.

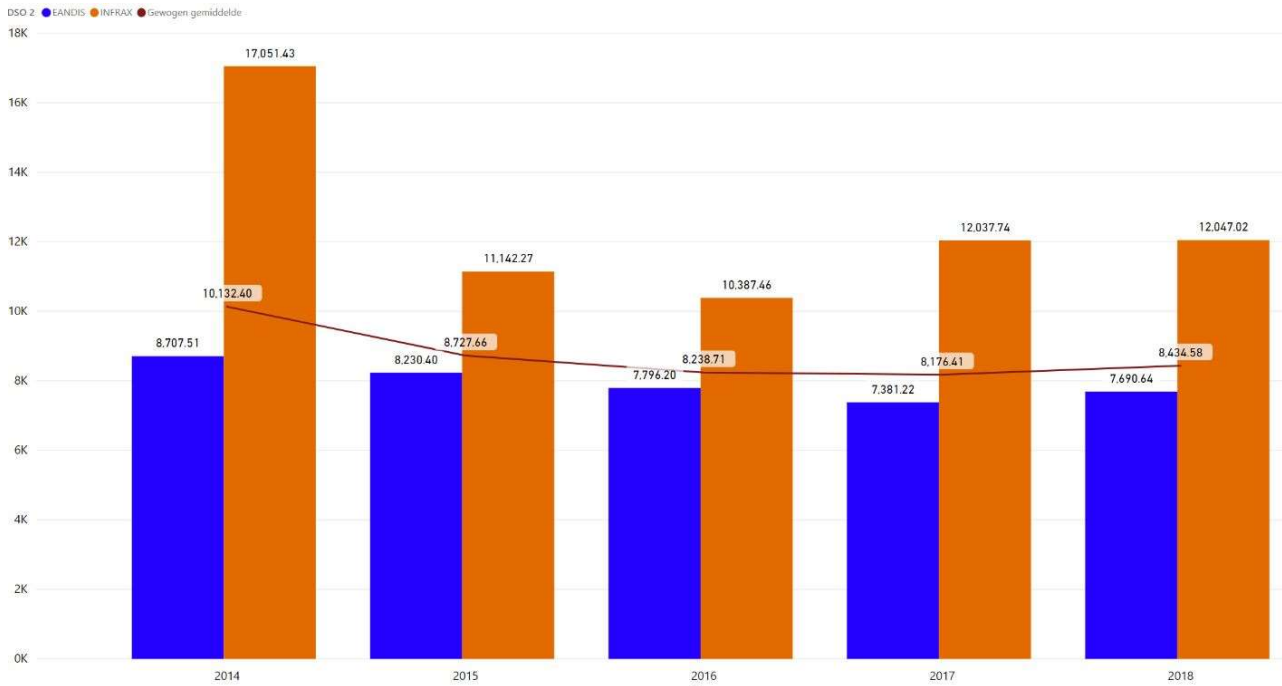
Figuur 32 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrax in euro per jaar voor profiel 12 - Vlaanderen

2.2.3.4 Profiel 13

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost voor Profiel 13 volgt dezelfde tendens als deze waargenomen bij de voorgaande aardgasprofielen. Voor Profiel 13 daalt de totale distributiekost tussen 2014 en 2017 bij Eandis, waarna een beperkte stijging waargenomen wordt in 2018. De totale distributiekost bij Infrax volgt de dalende tendens van Eandis tussen 2014 en 2016, maar met een beduidende daling tussen 2014 en 2015, en neemt vervolgens toe vanaf 2017. Eandis heeft een lagere gewogen gemiddelde totale distributiekost over de hele periode 2014-2018 dan Infrax.

Figuur 33 Evolutie van de gewogen gemiddelde totale distributiekost Eandis/Infrac in euro per jaar voor profiel 13 - Vlaanderen

2.2.3.5 Conclusie afname aardgas

De Vlaams gewogen gemiddelde distributiekost volgt voor alle aardgasprofielen dezelfde tendens, namelijk een daling van 2014 tot en met 2016, gevolgd door een stijging in 2017 en 2018. Voor de Profielen 10 en 11 heeft Eandis steeds een hogere totale distributiekost in de jaren 2014-2016. Daarna is Infrac duurder dan Eandis. Voor Profiel 12 is de totale distributiekost bij Eandis gedurende de hele periode hoger dan deze bij Infrac. Voor Profiel 13 is juist het omgekeerde het geval. Voor alle profielen is de gewogen gemiddelde totale distributiekost van Eandis in 2018 lager dan in 2014. Voor Infrac gaat dit enkel op voor Profiel 13. Voor de andere profielen (10, 11 en 12) is de totale distributiekost in 2018 hoger dan in 2014.

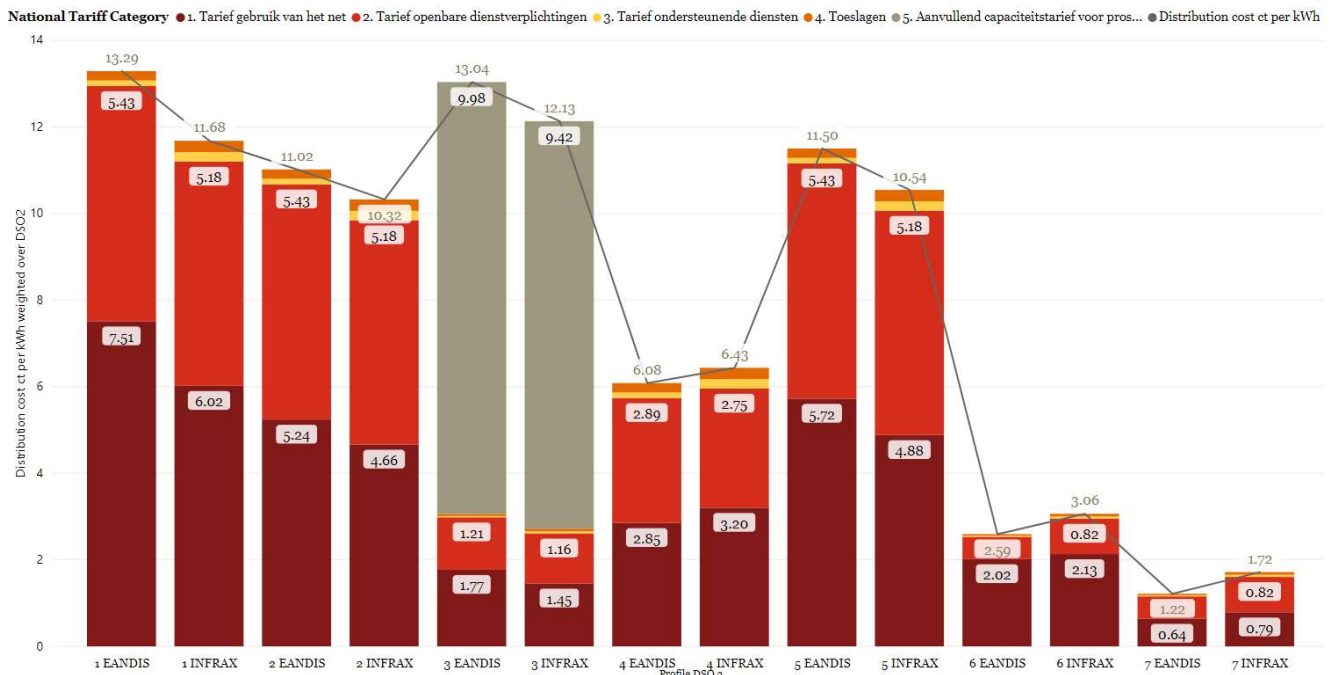
2.3 Vergelijking van nettarieven tussen verschillende types netgebruikers (2018)

Voor de vergelijking van de nettarieven bij Eandis en Infrac in 2018 tussen de verschillende types netgebruikers, wordt een gewogen gemiddelde voor Eandis en Infrac berekend, waarbij de nettarieven worden gewogen aan de hand van het aantal EAN-connecties voor elke DNB. Daarnaast worden de distributiekosten ook omgezet in c€/kWh. Hierdoor kan een vergelijking gemaakt worden van de eigenlijke distributiekost per profiel per kWh. Dit is louter een manier om een vergelijking tussen de profielen mogelijk te maken. In werkelijkheid worden de distributienettarieven immers niet enkel aangerekend op basis van het aantal kWh maar, althans op de hogere spanningsniveau's, ook in belangrijke mate op basis van de capaciteit (kW).

2.3.1 Vergelijking nettarieven tussen de verschillende types netgebruikers voor de afname van elektriciteit

In onderstaande grafiek wordt de gewogen gemiddelde distributiekost voor Eandis vs. Infracx weergegeven in c€/kWh over de profielen heen.⁶³

Figuur 34 Gewogen gemiddelde distributiekost van Eandis/Infracx uitgedrukt in c€/kWh voor profiel 1 tot 7 (2018) – Vlaanderen

Algemeen genomen valt op dat profielen met een kleinere afname doorgaans een hogere distributiekost in c€/kWh betalen. Hoe groter het afnameprofiel, hoe lager de relatieve distributiekost. Deze tendens kan vooral verklaard worden doordat klanten met een hoger verbruik vaak zijn aangesloten op een hoger spanningsniveau (Profiel 6 en 7: middenspanning), waar zij voornamelijk betalen op basis van hun piekvermogen in plaats van hun verbruik. Daarnaast valt op dat Eandis lagere tarieven aanreken voor grote profielen dan Infracx, terwijl Infracx dan weer lagere tarieven aanreken voor kleinere profielen. Eandis is goedkoper dan Infracx voor Profielen 4, 6 en 7, terwijl Infracx goedkoper is voor Profielen 1, 2, 3 en 5.

Wanneer men de verschillende tariefcomponenten meer in detail analyseert, valt op dat voor Profiel 6 het tarief gebruik van het net relatief meer bijdraagt dan bij elk ander profiel.

Wanneer men Profielen 2 en 4 (gezinnen met een tweevoudige meter) in meer detail bekijkt, is de distributiekost voor Profiel 2 ongeveer 5 c€/kWh hoger dan voor Profiel 4, wat vooral komt door het hoge verbruik aan exclusief nachttarief bij Profiel 4. De kost (uitgedrukt als kost per kWh afgenomen) voor zowel de component gebruik van het net als de component openbare dienstverplichtingen is veel lager zodra er een exclusief nachttarief wordt aangerekend. Wanneer we Profiel 4 buiten beschouwing laten en kijken naar de evolutie van Profiel 1, 2 en 5 valt op dat de kost voor Profiel 5 niet lager ligt dan de kost voor Profiel 2. Als de redenering wordt gevolgd dat de

⁶³ Hoewel de distributienettarieven op hoger spanningsniveau's in belangrijke mate worden aangerekend op basis van capaciteit (kW), wordt hier gekozen om de distributiekost in c€/kWh voor te stellen. Dit is louter een manier om een vergelijking tussen de profielen mogelijk te maken.

distributiekost in c€/kWh daalt naarmate het een profiel met een groter verbruik betreft, past Profiel 5 dus niet in de vergelijking. Een mogelijke verklaring hiervoor is het groter relatief dagverbruik bij Profiel 5. Een gezin met een tweevoudige meter waarvan het zwaartepunt van het verbruik in het nachttarief valt (veronderstelde dag-/nachtverhouding Profiel 2: 45%/55%), betaalt dus in eurocent per kWh minder dan een KMO waarvan het in Profiel 5 veronderstelde dag-/nachtverbruik 60%/40% is.

De distributiekosten voor de veronderstelde bruto-afname van 2.688 kWh bij Profiel 3 worden enerzijds aangerekend op basis van de netto afgenomen kWh – op dit moment wordt immers enkel deze netto-afname gemeten (terugdraaiende teller) – en anderzijds op basis van het omvormervermogen van de PV-installatie via het zogenaamd prosumententariaf. Uitgedrukt in c€/kWh leidt dit tot een gewogen gemiddelde distributiekost gelijk aan 12,94 c€/kWh.

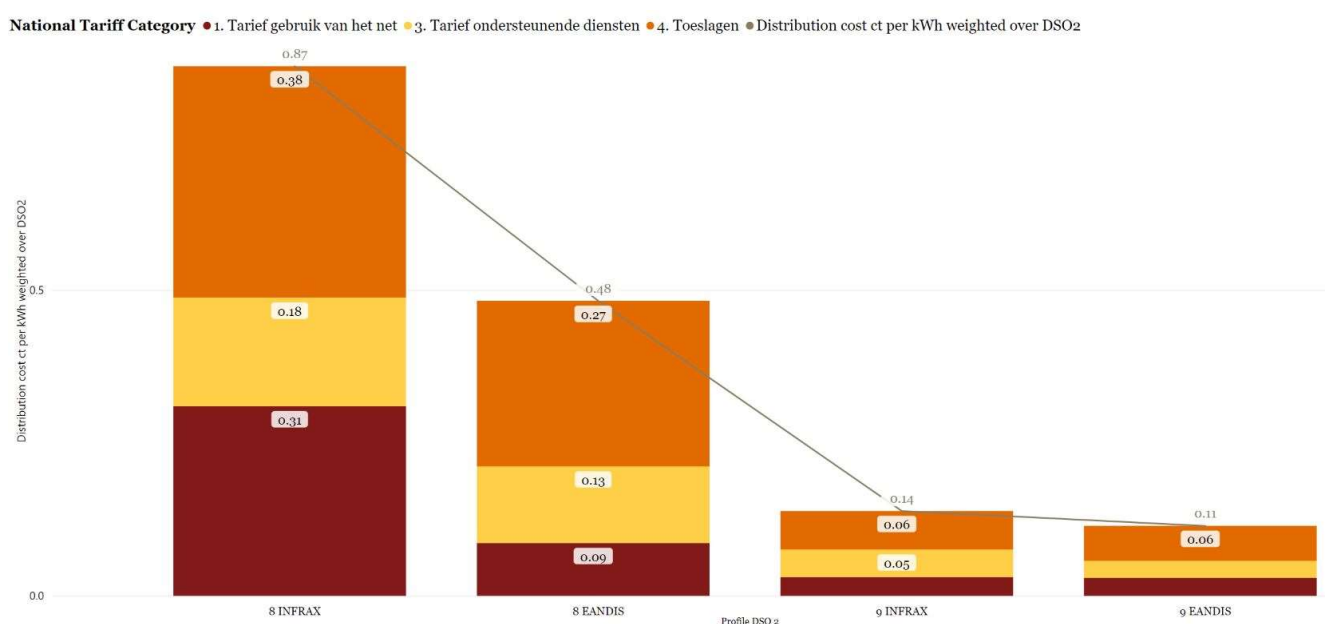
Noteer dat in Figuur 37 enkel voor de distributiekosten aangerekend op basis van de netto-afname (kWh) de verschillende componenten afzonderlijk worden weergegeven. De via het prosumententariaf aangerekende distributiekosten voor de niet-gemeten afgenomen kWh worden weergegeven als 1 afzonderlijke component, terwijl deze component in realiteit kosten vertegenwoordigt gerelateerd aan zowel het gebruik van het net, openbare dienstverplichtingen als ondersteunende diensten en toeslagen.

2.3.2 Vergelijking nettarieven tussen de verschillende types netgebruikers voor de injectie van elektriciteit

Voor zowel Sibelgas als PBE worden geen distributiekosten voor Profielen 8 en 9 weergegeven. Deze DNB's hebben wel distributienettarieven voor injectie, maar de in deze studie gehanteerde injectieprofielen zijn louter theoretisch, en hierdoor niet representatief, voor deze netgebieden.

De gemiddelde distributiekost voor zowel Infrax als Eandis uitgedrukt in c€/kWh neemt af van Profiel 8 naar Profiel 9. Wanneer de gewogen gemiddelde distributiekost van Infrax en Eandis in 2018 wordt vergeleken in c€/kWh voor de injectie van elektriciteit wordt de hoogste distributiekost waargenomen voor Profiel 8 (laagspanning met piekmetering) bij Infrax met 0,87 c€/kWh. De distributiekost is het laagst voor Profiel 9 (26-1kV) bij Eandis, dat hiervoor 0,11 c€/kWh aanrekent.

Figuur 35 Gewogen gemiddelde distributiekost van Eandis/Infrax uitgedrukt in c€/kWh voor profiel 8 en 9 (2018) - Vlaanderen

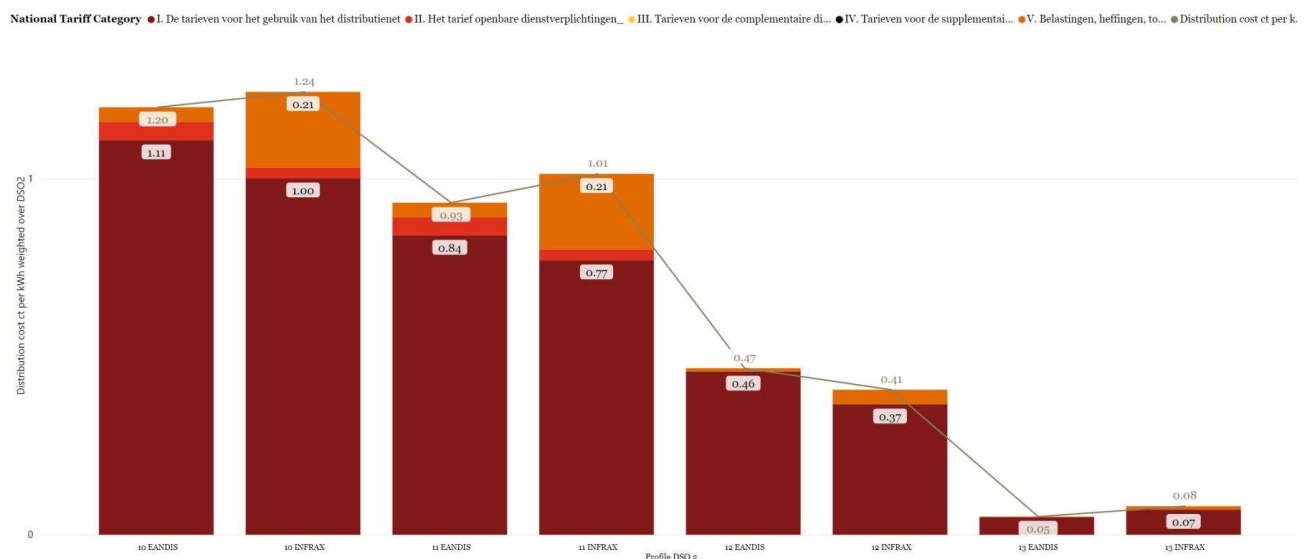
Voor beide profielen, beslaan de toeslagen ongeveer de helft van de distributiekost per eenheid kWh. Nog een opvallend verschil tussen de tariefcomponenten is het belang dat de component tarief meet- en telactiviteit bijdraagt tot de distributiekost per eenheid kWh bij Profiel 8 voor Infrac, nl. 0,28 c€/kWh van de totale distributiekost in kWh terwijl dit 0 c€/kWh is voor Profiel 9 (zowel Infrac als Eandis) en slechts 0,05 c€/kWh bedraagt bij Eandis voor Profiel 8 (cf. supra: tarief AMR bij Infrac vs. tarief MMR bij Eandis).

Algemeen genomen valt op dat Profiel 8 met een beperktere injectie doorgaans een hogere distributiekost in c€/kWh betaalt dan het grotere injectieprofiel. Daarnaast valt het op dat de Eandis lagere tarieven aanreken voor injectieprofielen dan Infrac.

2.3.3 Vergelijking nettatarieven tussen de verschillende types netgebruikers voor de afname van aardgas

De gewogen gemiddelde distributiekost in Vlaanderen, uitgedrukt in c€/kWh, neemt af van Profiel 10 naar Profiel 13. Dit valt af te leiden uit figuur 41. Wanneer de gewogen gemiddelde distributiekost van Infrac en Eandis in 2018 wordt vergeleken in c€/kWh, wordt de hoogste distributiekost voor de afname van aardgas waargenomen voor Profiel 10 (tarief T2) bij Infrac met 1,24 c€/kWh. De distributiekost is het laagst voor Profiel 13 (tarief T6) bij Eandis, dat hiervoor 0,05 c€/kWh aanreken.

Figuur 36 Gewogen gemiddelde distributiekost van Eandis/Infrac uitgedrukt in c€/kWh voor profiel 10-13 (2018) - Vlaanderen

Profiel 10 betaalt de hoogste distributiekost en dit is zowel bij Eandis als Infrac het geval. Het huishoudelijk profiel voor aardgas wordt dus de hoogste distributiekost per eenheid kWh aangerekend. De distributiekost per eenheid kWh daalt naarmate het verbruik toeneemt.

Wanneer men de verschillende tariefcomponenten meer in detail analyseert, valt op dat voor Profiel 12 en 13 geen tariefcomponent openbare dienstverplichtingen wordt aangerekend. Nog opvallend is de hogere kost aangerekend voor de tariefcomponent belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies door Infrac, voornamelijk bij Profiel 10 en 11 waar deze telkens 0,21 c€/kWh van de distributiekost bedraagt. Deze verschillen zijn voornamelijk te verklaren door de recuperatie van de historische saldi.

Algemeen genomen zijn de distributiekosten in c€/kWh lager naarmate het verbruik toeneemt. Hoe groter de afname, hoe lager de totale distributiekost per kWh. Daarnaast valt het op dat de Eandis het laagste tarief aanreken voor alle profielen behalve Profiel 12.

3 Vergelijking van de Vlaamse distributienettarieven met deze in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest, Nederland, Duitsland, Verenigd Koninkrijk en Frankrijk

In een derde fase worden de distributienettarieven in het Vlaams Gewest vergeleken met deze in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest, Nederland, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

Vooraf is het belangrijk om aan te geven dat om deze vergelijking mogelijk te maken de transmissiekosten uit de distributienettarieven werden gezuiverd. Voor de afname van elektriciteit in Frankrijk, Nederland en Duitsland en de afname van aardgas in Duitsland worden immers nettarieven gepubliceerd die de transmissie- en distributiekosten geïntegreerd weergeven zonder informatie over de verdeling. Om de transmissiekosten uit de vergelijking te zuiveren is het daarom nodig om er een proxy voor op te stellen. De proxy die in deze studie wordt gebruikt is het gewogen gemiddelde van de proportie van de totale kosten voor transmissie van elke DNB en de verdeelde elektriciteit op zijn elektriciteitsnet per TSO-zone. (Zie deel 1, schatting voor de kosten van transmissie). Hierbij is het belangrijk te vermelden dat een proxy op basis van kWh is gebruikt wat betekent dat geen rekening gehouden wordt met de capaciteit (kW). Dit levert voor de verschillende profielen in Nederland bijvoorbeeld een verschillende transmissiekost op. Dit komt omdat de distributiekosten voor Nederland berekend worden op basis van een vaste tariefcomponent ongeacht hun verbruik in kWh terwijl de transmissiekosten enkel op basis van kWh worden berekend. Tijdens de analyse in deel 3 moet hier dus voorzichtig mee omgesprongen worden. Een volledig beeld van de impact zal duidelijk worden in deel 4 waar de volledige energiefactuur wordt bestudeerd.

3.1 Vergelijking van nettarieven per profiel tussen de regio's

In dit hoofdstuk worden de nettarieven per profiel voor alle landen en regio's vergeleken. In deze vergelijking worden de kosten voor meet- en telactiviteit expliciet meegenomen, en zitten ze niet meer vervat in de kosten voor het gebruik van het net.

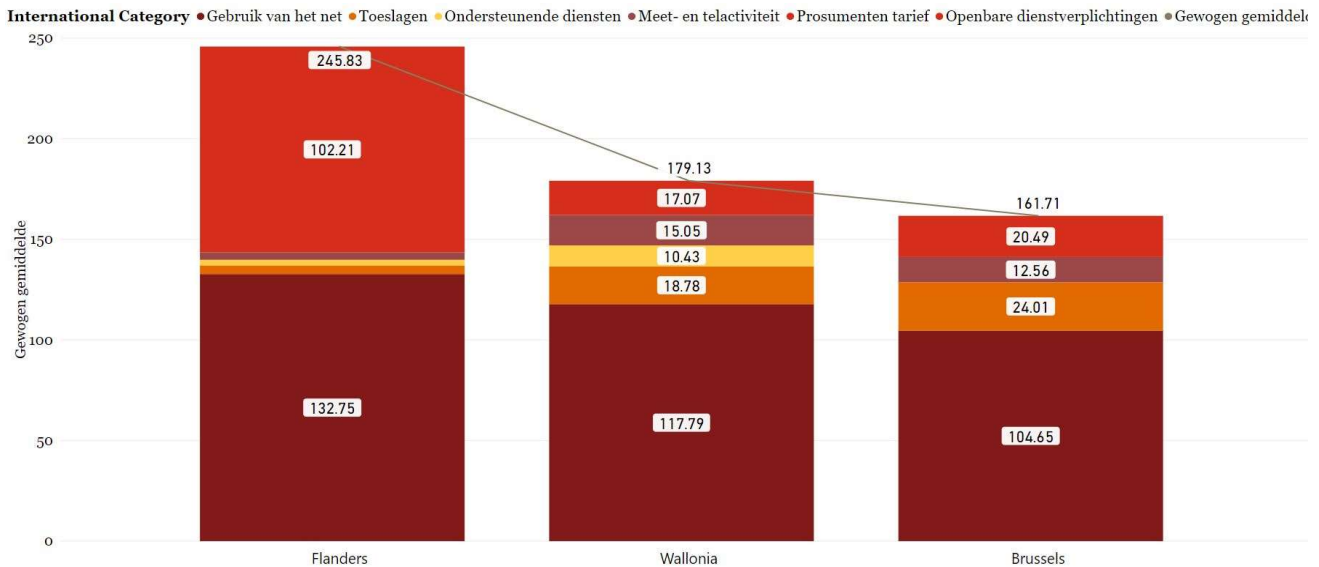
3.1.1 Vergelijking nettarieven tussen de verschillende regio's per type netgebruiker voor de afname van elektriciteit

In het volgende deel worden de totale distributiekosten tussen de drie regio's binnen België vergeleken en ook tussen de andere landen. Hiervoor wordt het gewogen gemiddelde van een land of regio genomen waarbij een grotere DNB (met meer klanten of dus meer EAN-connecties) zwaarder doorweegt dan andere DNB's.

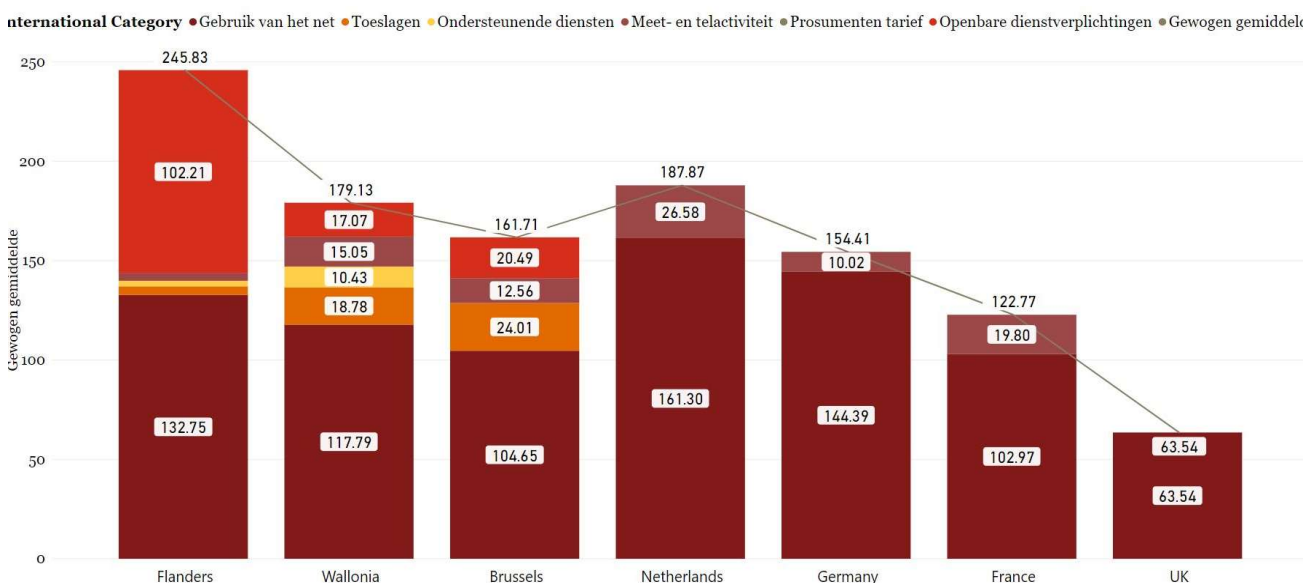
3.1.1.1 Profiel 1

Figuur 37 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 1 (2018) - België

Voor Profiel 1 heeft Vlaanderen hogere totale distributiekosten dan Wallonië en Brussel. De hogere kosten zitten voornamelijk in de component openbare dienstverplichtingen maar ook het tarief gebruik van het net is licht hoger in Vlaanderen dan in Wallonië en Brussel voor kleine afnemers met een enkelvoudige meter. Daarentegen zijn de toeslagen in Vlaanderen voor Profiel 1 laag in vergelijking met Wallonië; in Brussel zijn deze het hoogst. Het relatief hogere tarief gebruik van het net en het relatief lagere tarief toeslagen in Vlaanderen t.o.v. de andere gewesten kan deels verklaard worden door het feit dat de vennootschapsbelasting in Vlaanderen in het tarief gebruik van het net is opgenomen, terwijl dit in Brussel en Wallonië deel uitmaakt van de component toeslagen. Indien de openbare dienstverplichtingen niet zouden worden meegenomen in de vergelijking, zou Vlaanderen competitievere distributienettarieven hebben voor Profiel 1 dan Wallonië.

Figuur 38 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 1 (2018) - vergelijking tussen de landen

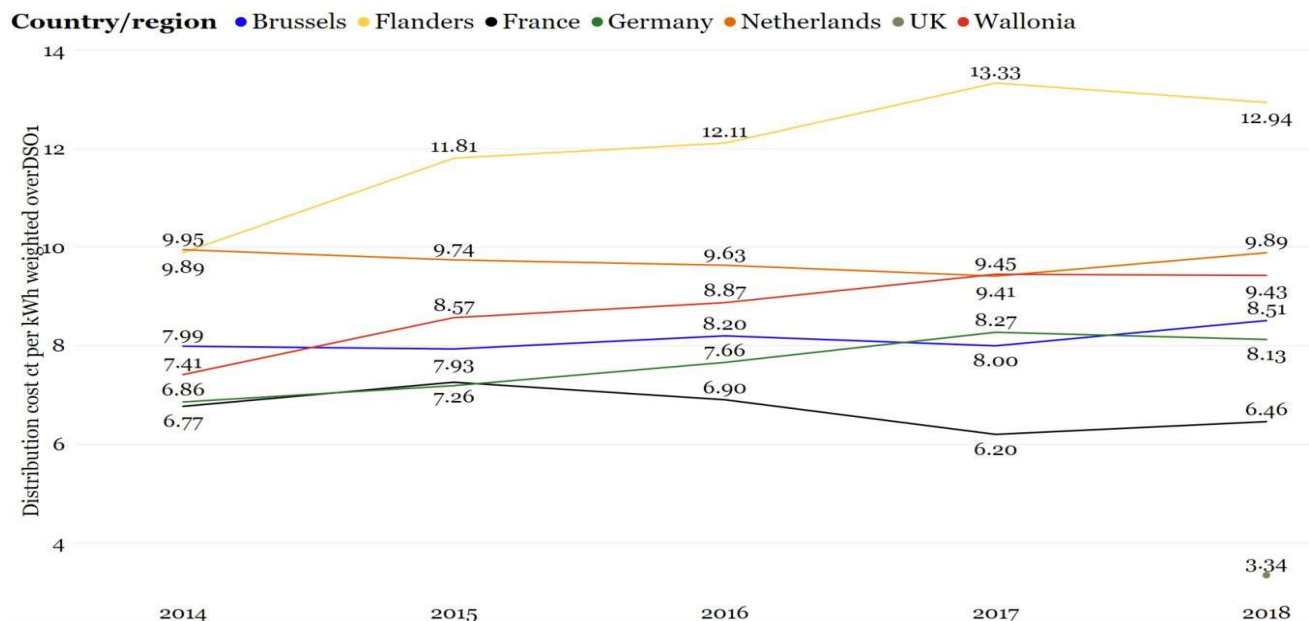

Voor de kleine profielen met een enkelvoudige meter is Vlaanderen niet competitief. Het grote verschil is te wijten aan de component openbare dienstverplichtingen maar ook voor het gebruik van het net ligt de kost slechts in

twee onderzochte regio's/landen hoger dan in Vlaanderen, met name in Nederland en Duitsland. In Nederland is dit te verklaren door de aanwezigheid van een capaciteitstarief dat voor de kleinste netgebruikers een relatief hoge netkost met zich meebrengt. Voor Duitsland is er een gelijkaardige reden, met name het feit dat de klanten op laagspanning zowel een (op capaciteit gebaseerde) *grundpreis* als een (op verbruik gebaseerde) *arbeitspreis* betalen. Deze *grundpreis* is voor Profiel 1 verantwoordelijk voor vrijwel de helft van het tarief gebruik van het net, terwijl dat aandeel voor grotere verbruiksprofielen in Duitsland afneemt.

In het Verenigd Koninkrijk worden de kosten voor meet- en telactiviteit niet apart opgenomen waardoor hiervoor geen opdeling kan gemaakt worden. In vergelijking met Duitsland, Frankrijk en Nederland zijn de distributiekosten voor de meet- en telactiviteit aan de lage kant in Vlaanderen.

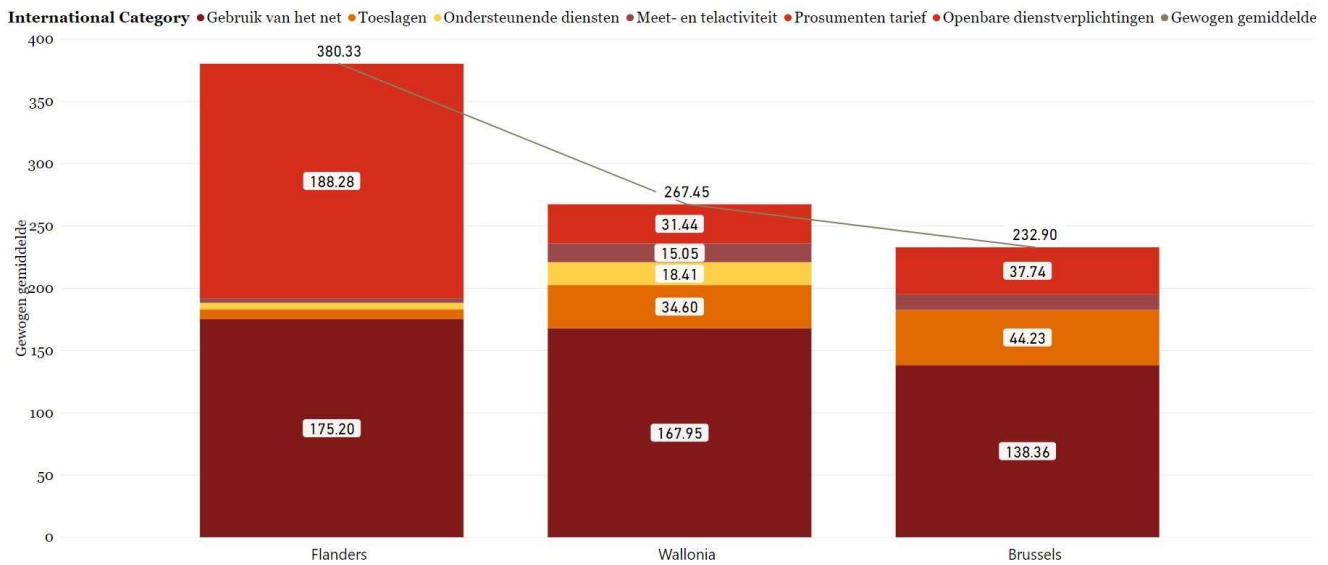
Figuur 39 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 1 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

Over de jaren heen zijn de distributietarieven voor Profiel 1 in c€/kWh gestegen in de verschillende Belgische gewesten en in Duitsland. In Frankrijk zien we daarentegen een daling van de tarieven over de jaren heen. In Nederland blijven de tarieven stabiel over de jaren heen.

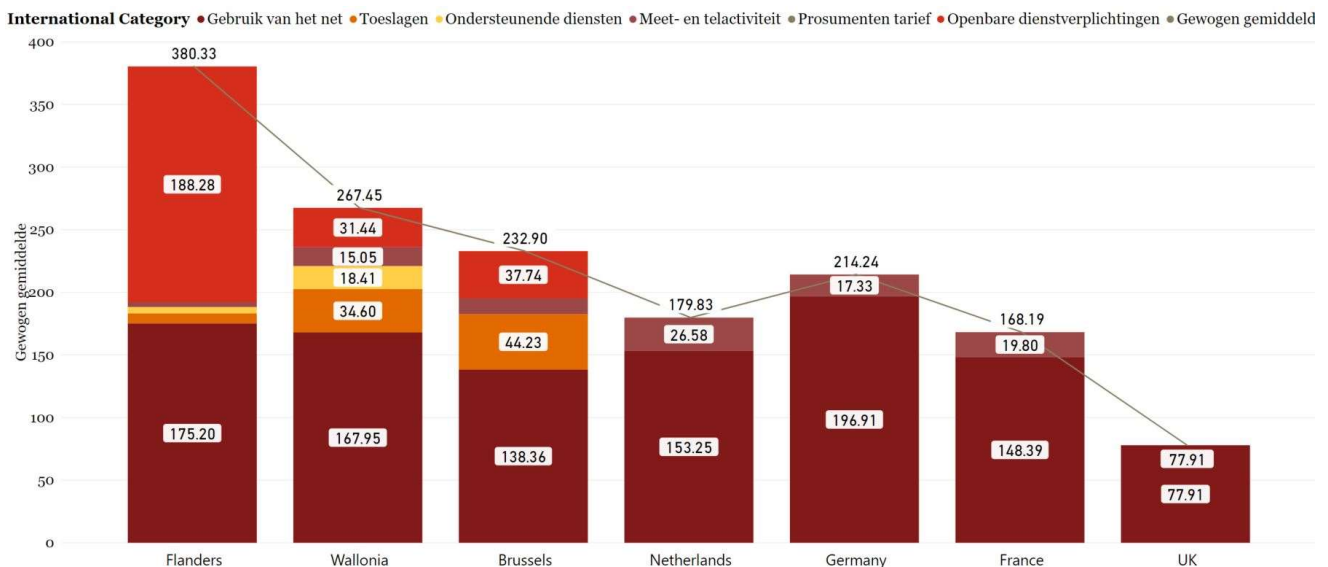
3.1.1.2 Profiel 2

Figuur 40 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 2 (2018) - België

Voor de kleine profielen met een tweevoudige meter heeft Vlaanderen nog steeds de hoogste gemiddelde totale distributiekost binnen de landsgrenzen maar ook hier is dit voornamelijk te verklaren door de component openbare dienstverplichtingen. Indien de openbare dienstverplichtingen voor de drie regio's niet zouden worden opgenomen in de vergelijking, zou Vlaanderen het meest competitieve distributietarief hebben voor profiel 2. Zoals vermeld bij Profiel 1, maakt de vennootschapsbelasting in Vlaanderen deel uit van het tarief gebruik van het net, terwijl dit in Brussel en Wallonië in de component toeslagen wordt opgenomen.

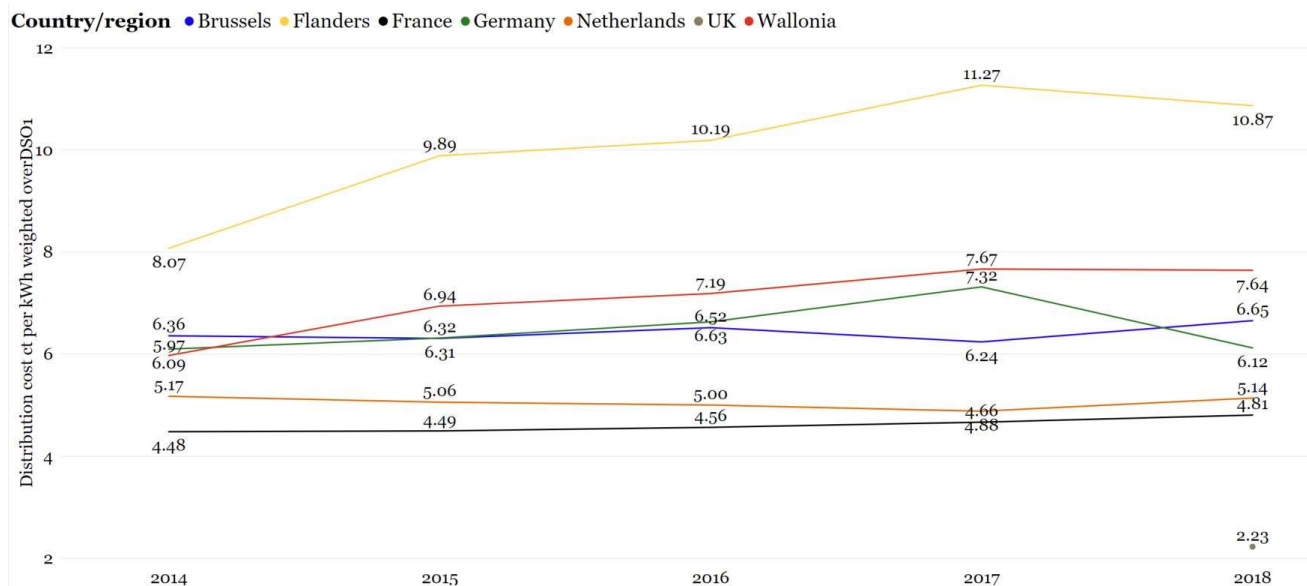
Figuur 41 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 2 (2018) - vergelijking tussen de landen

Op internationaal niveau zien we dezelfde trend als voor Profiel 1. Op vlak van de component gebruik van het net is Vlaanderen competitief met Duitsland en Frankrijk maar Vlaanderen blijft de hoogste totale distributiekosten behouden van alle regio's door het hoge tarief openbare dienstverplichtingen. Ook hier is de kost van meet- en telactiviteit in Vlaanderen eerder beperkt in vergelijking met de andere landen. Opmerkelijk is verder hoe het tarief in Nederland competitiever wordt bij een groter verbruik, dit omwille van het vast capaciteitstarief ongeacht

het verbruik.⁶⁴ Het Verenigd Koninkrijk heeft ook voor Profiel 2 het allergeodkoopste tarief (ook hier met een gedifferentieerd dag-/nachttarief).

Figuur 42 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 2 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

De distributietarieven uitgedrukt in c€/kWh zijn over de jaren heen stabiel in Nederland. Ook voor Brussel zijn de tarieven eerder stabiel. Duitsland, dat weliswaar een piek kende in 2017, had over de jaren heen eveneens een stabiel tarief. Vlaanderen en Wallonië kenden daarentegen een stijging over de jaren heen. Ook Frankrijk kende een stijging over de jaren heen maar slechts in beperkte mate.

3.1.1.3 Profiel 3

In Vlaanderen, Wallonië en Brussel is het principe van de terugdraaiende teller van toepassing en betaalt de prosumant een distributietarief op basis van zijn netto-afgenomen kWh. In Vlaanderen wordt dit aangevuld met een capaciteitstarief, het zogenaamd prosumententarief, waardoor de prosumant ook voor de veroorzaakte kosten gerelateerd aan zijn niet-gemeten afname (= bruto-afname – netto-afname) een bijdrage betaalt.⁶⁵

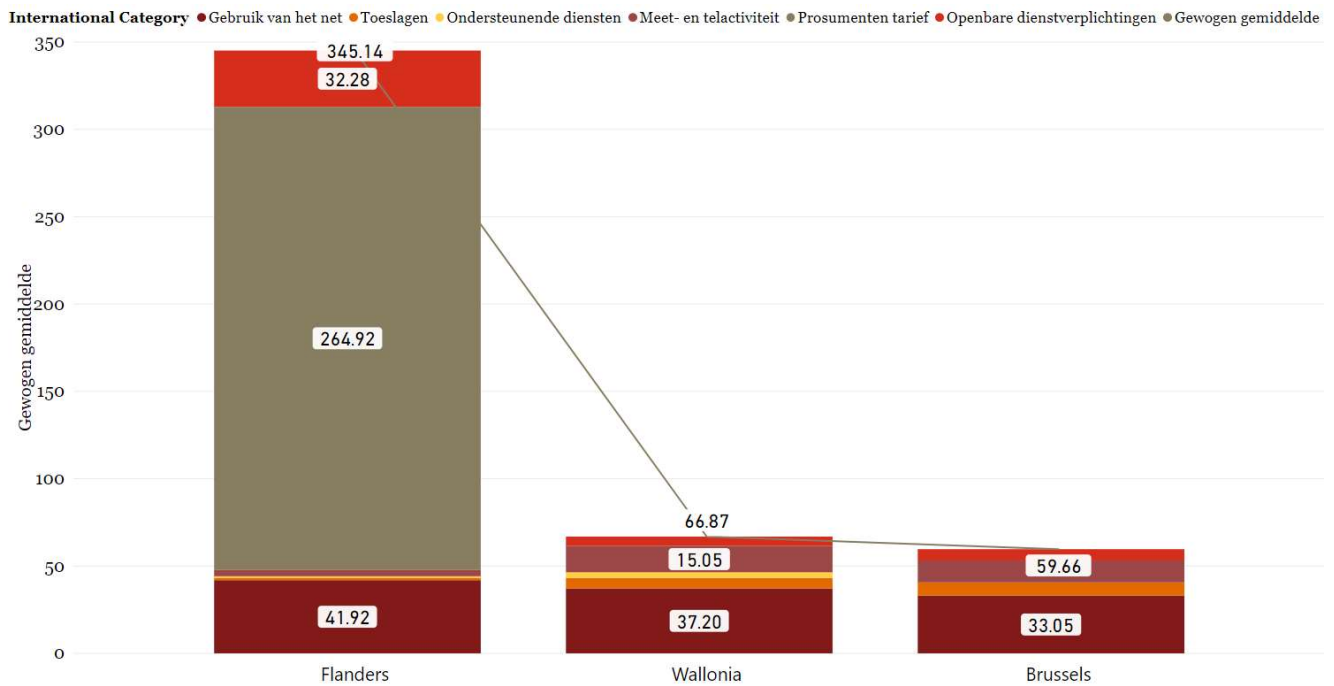
In Nederland wordt de prosumant een capaciteitstarief aangerekend. In de andere buurlanden landen wordt de prosumant een tarief aangerekend op basis van zijn bruto-afname.

Voor een verdere bespreking van Profiel 3 binnen Vlaanderen, wordt verwezen naar deel 2 van deze studie.

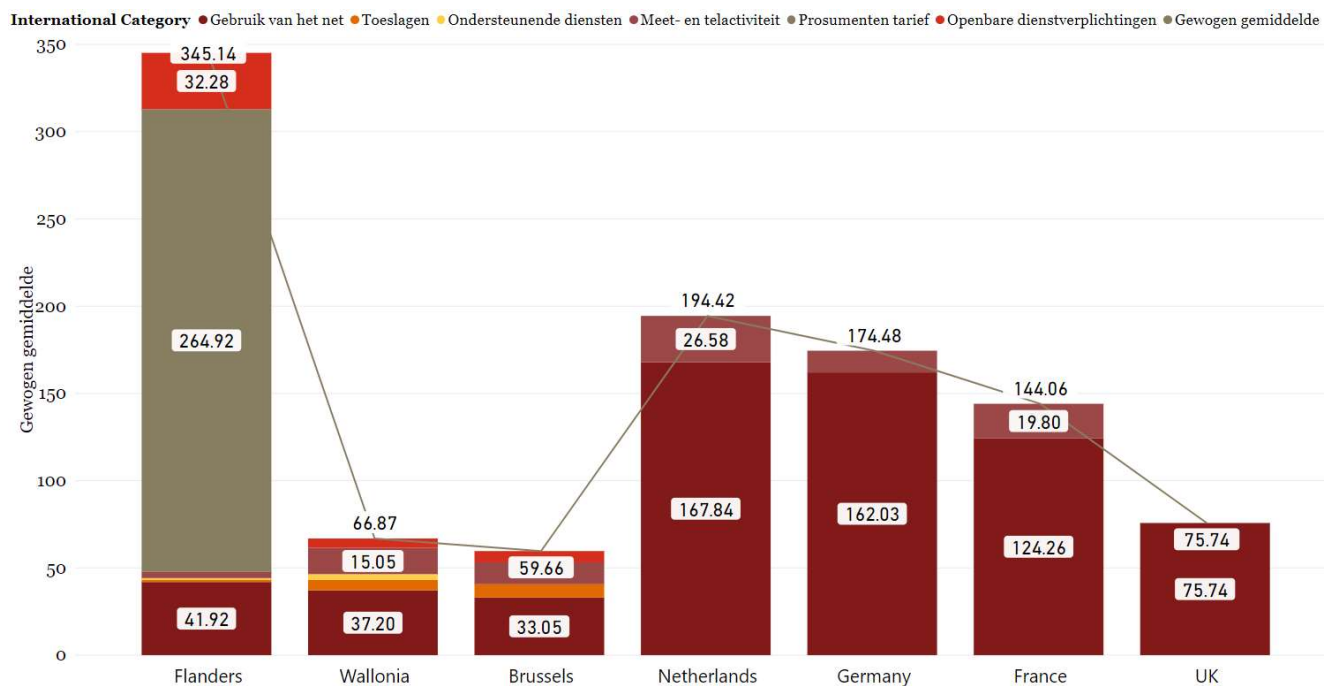
⁶⁴ Voor Nederland moet hierbij wel worden vermeld dat Profiel 2 een lagere absolute totale distributiekost betaalt dan Profiel 1. Dit komt echter door toepassing van de proxy voor transmissiekosten: bij Profiel 2 werd een hogere –verbruiksgebaseerde - transmissiekost afgetrokken van de geïntegreerde kost. Volgens de tarieffiche (zonder rekening te houden met de transmissiekost) betalen Profiel 1 en 2 echter hetzelfde totale bedrag voor netkosten. Indien deze proxy voor de transmissiekosten er niet wordt afgehaald, zijn de distributietarieven in Nederland nog steeds lager dan deze in België, Duitsland en Frankrijk.

⁶⁵ In Wallonië zal een vergelijkbaar tarief worden ingevoerd vanaf 2020.

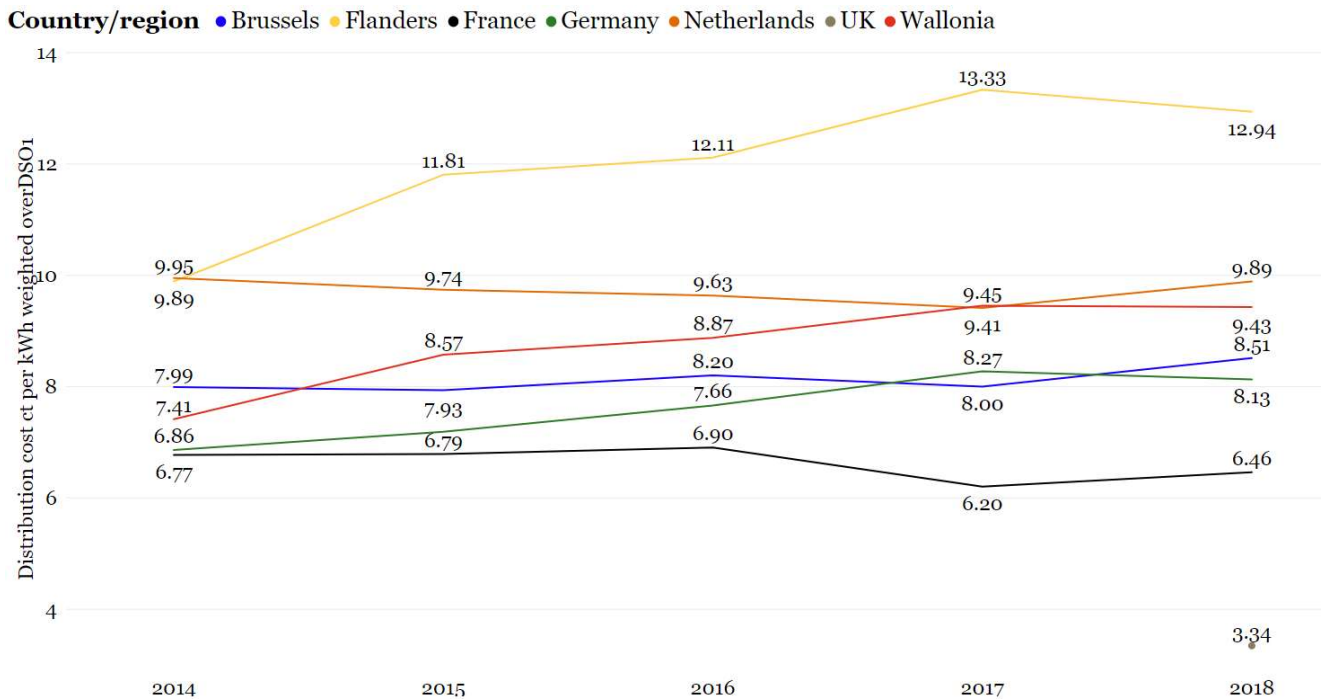
Figuur 43 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 3 (2018) - België

Figuur 44 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 3 (2018) - vergelijking tussen de landen

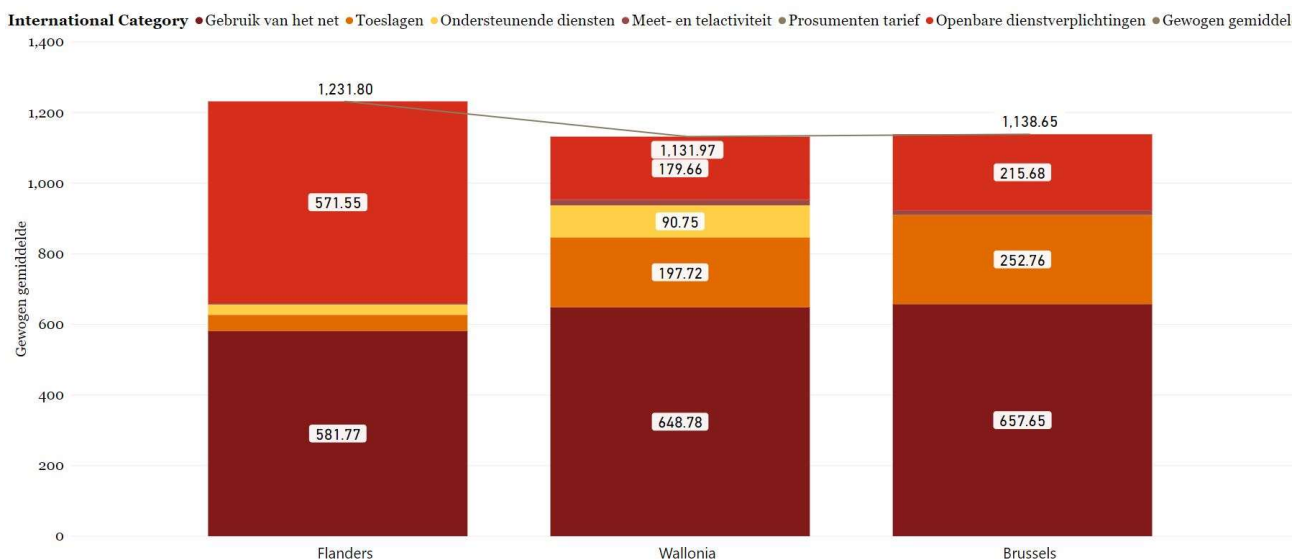
Figuur 45 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 3 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen⁶⁶

3.1.1.4 Profiel 4

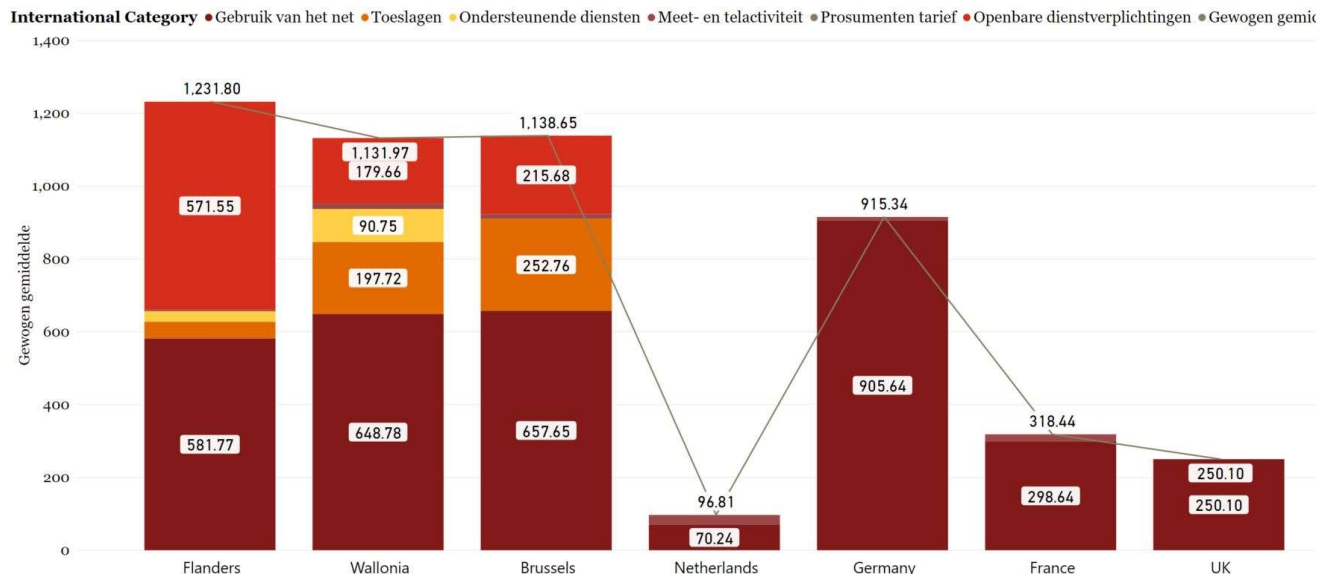
Profiel 4 is een grote residentiële verbruiker. In de grafiek is duidelijk merkbaar dat het Vlaamse tarief gebruik van het net voor dit profiel competitiever is ten opzichte van Wallonië en Brussel in vergelijking met de voorgaande profielen. Hoewel Vlaanderen nog steeds een hogere gemiddelde totale distributiekost heeft, te wijten aan de component openbare dienstverplichtingen, neemt het verschil met de andere regio's duidelijk af.

Figuur 46 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 4 (2018) - België

⁶⁶ Dit bedraagt de gewogen gemiddelde distributiekost gedeeld door de netto-afname. Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

Figuur 47 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 4 (2018) - vergelijking tussen de landen

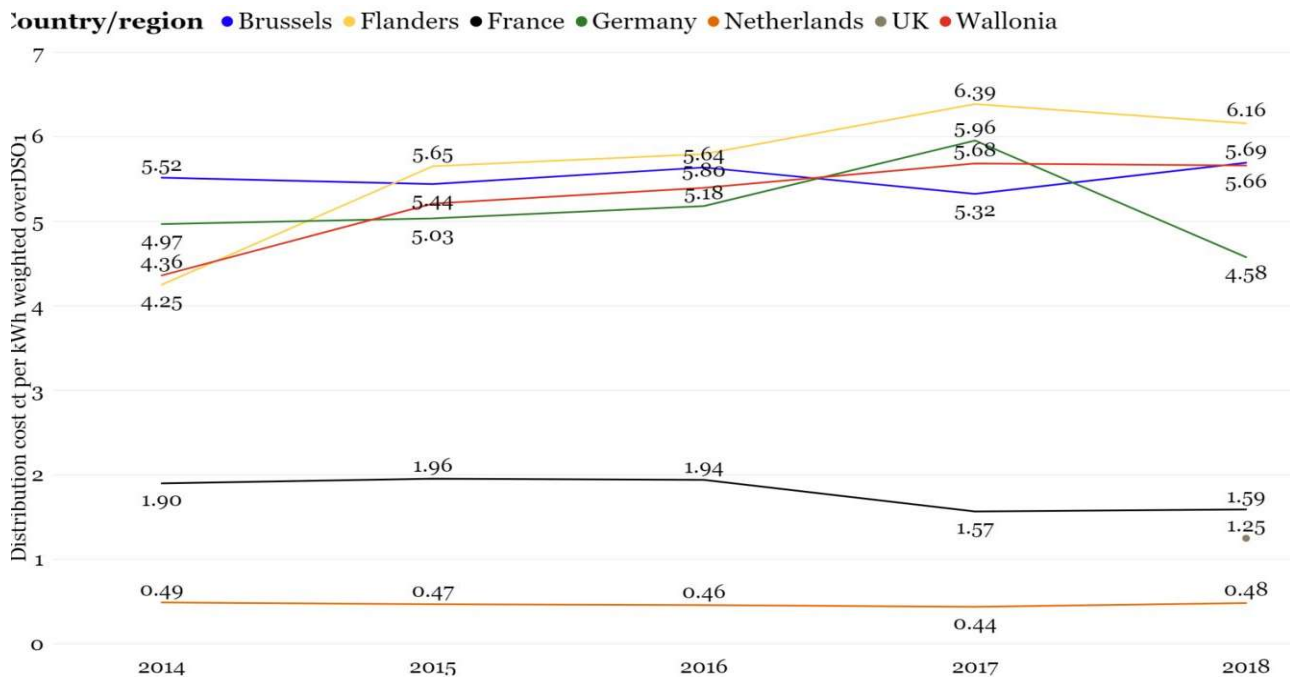
Op internationaal niveau blijft ook voor een grote residentiële verbruiker Vlaanderen duurder dan de andere landen (gewogen gemiddelde van de totale kosten in € per jaar). Zeer opvallend is het lage tarief in Nederland ingevolge het capaciteitstarief⁶⁷. Ook opvallend is het competitieve tarief van het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk. Het Verenigd Koninkrijk hanteert een verbruiksterm gebaseerd op het totale verbruik (gedifferentieerd dag/nacht) en een erg lage vaste term per dag. Frankrijk hanteert een verschillend tarief gebaseerd op dag/nacht en hoog- of laagseizoen. Daarnaast heeft Frankrijk een lage vast kost voor dit profiel en een lage capaciteitsterm.

Als enkel gekeken wordt naar het tarief gebruik van het net, is Vlaanderen nu wel competitief ten opzichte van de andere regio's in België, zoals hierboven al vermeld, en tevens ten opzichte van Duitsland.

⁶⁷ Voor Nederland moet hierbij wel worden vermeld dat Profiel 4 een lagere absolute totale distributiekost betaalt dan profielen 1 en 2. Dit komt echter door toepassing van de proxy voor transmissiekosten: bij Profiel 2 werd een hogere –verbruiksgebaseerde - transmissiekost afgetrokken van de geïntegreerde kost. Volgens de tarieffiche (zonder rekening te houden met de transmissiekost) betalen Profiel 2 en 4 echter hetzelfde totale bedrag voor netkosten. Indien deze proxy voor de transmissiekosten er niet wordt afgehaald, zijn de distributietarieven in Nederland nog steeds de laagste van alle landen in de vergelijking.

Figuur 48 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 4 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

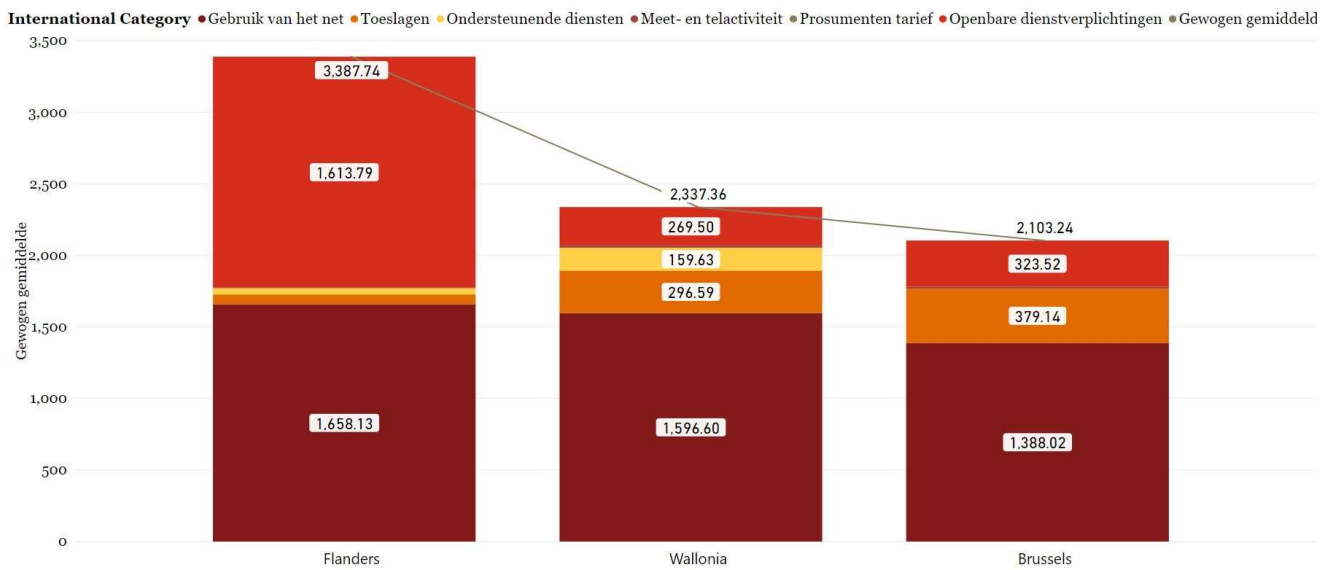
Net als bij Profiel 2, zijn in Nederland de gewogen gemiddelde distributiekosten stabiel gebleven over een tijdspanne van 4 jaar, rond de 0,50 c€/kWh. Voor Frankrijk zijn de tarieven in absolute waarden lichtjes gedaald. In Duitsland kenden de tarieven een sterke daling in 2018. In Vlaanderen zijn de tarieven licht gestegen met vooral een merkbare stijging tussen 2014 en 2015. Deze tendens was ook waarneembaar in Wallonië.

3.1.1.5 Profiel 5

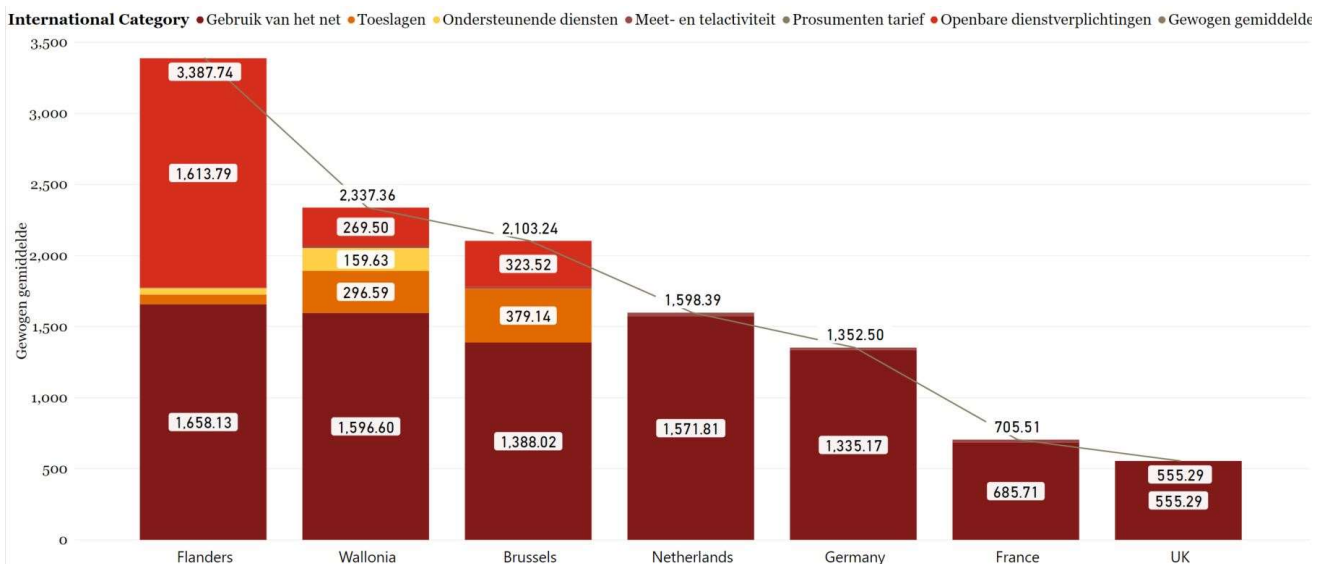
Voor Profiel 5, een klein niet-huishoudelijk profiel met het grootste deel van zijn verbruik in het dagtarief, heeft Vlaanderen de hoogste totale distributiekost binnen België. Hierbij valt op dat het tarief voor het gebruik van het net in Vlaanderen terug het hoogste is van de drie regio's. Hierbij dient rekening gehouden te worden dat in Vlaanderen de vennootschapsbelasting niet onder toeslagen maar onder het tarief voor het gebruik van het net valt. Indien de component gebruik van het net en toeslagen samen wordt geteld, is deze het laagste in Vlaanderen. De totale distributiekost is echter het hoogst voor Vlaanderen en dit is voornamelijk te danken aan de hoge openbare dienstverplichtingen.

Figuur 49 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 5 (2018) - België

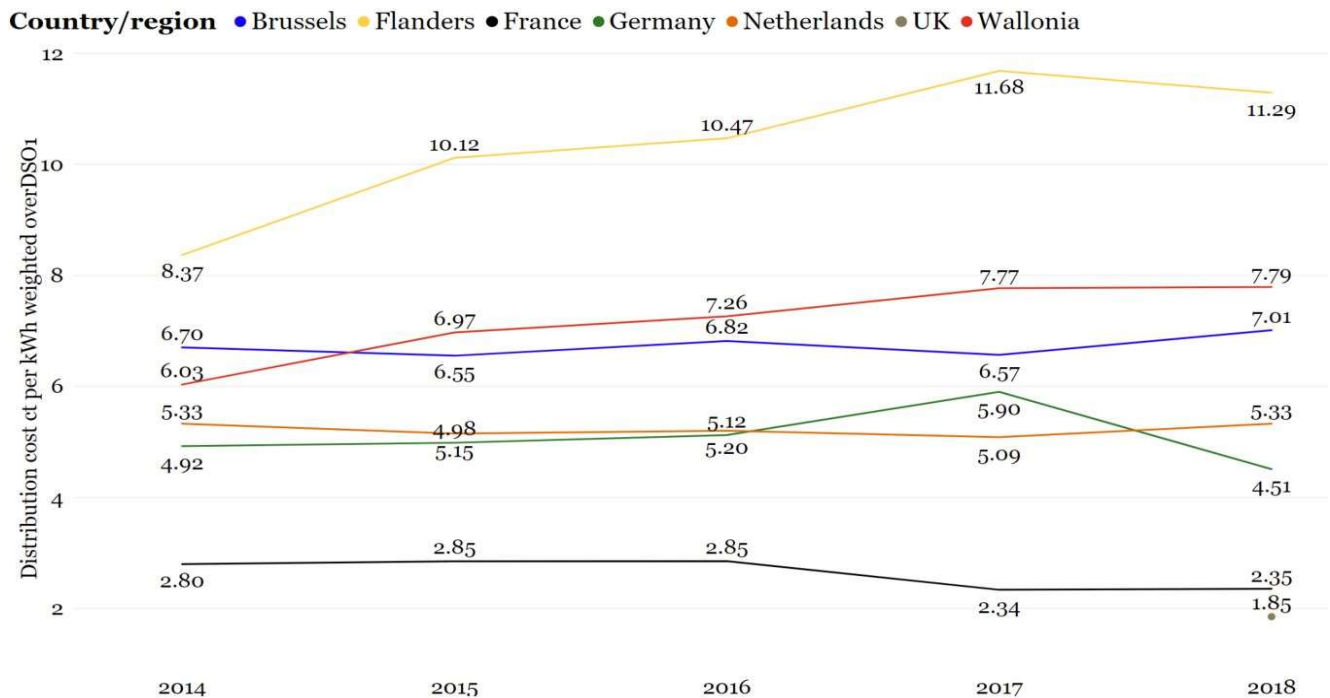

Figuur 50 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 5 (2018) - vergelijking tussen de landen

Op internationaal vlak heeft Vlaanderen weer de hoogste totale distributiekost. De competitieve situatie van Nederland voor dit profiel is sterk gewijzigd ten opzichte van de profielen op laagspanning, aangezien voor een klant met dit vermogen een hoger capaciteitstarief wordt aangerekend.

Figuur 51 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 5 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

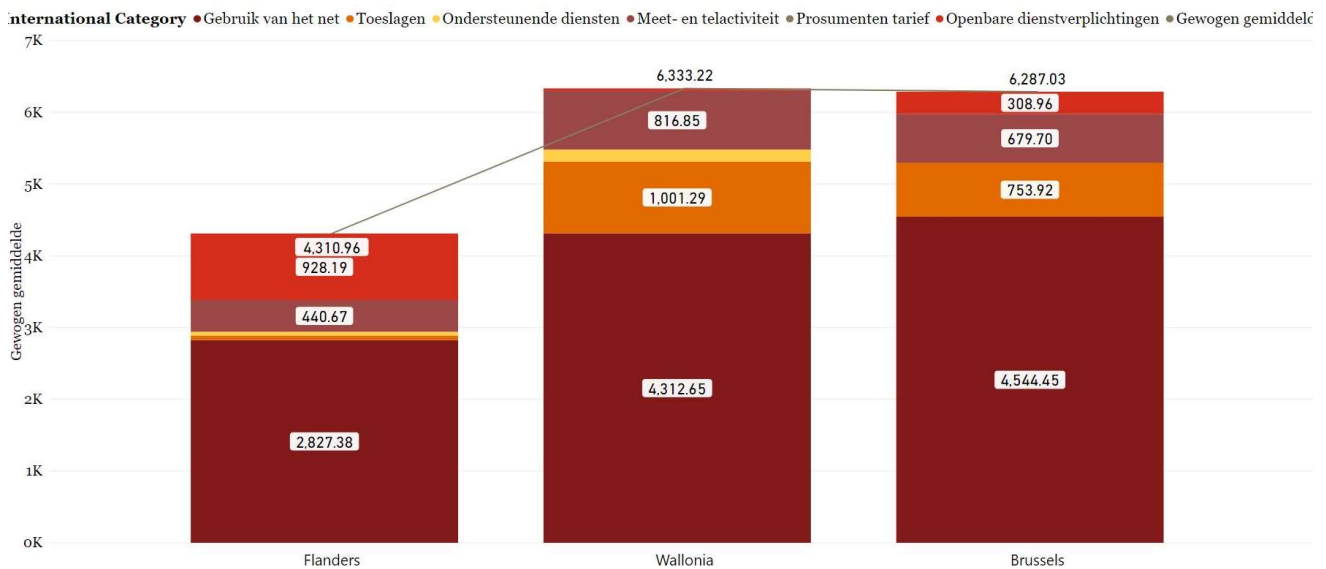

De totale distributiekost in c€/kWh in Vlaanderen ligt veel hoger dan in alle andere regio's. Opmerkelijk voor Vlaanderen is ook de stijging door de jaren heen tot 2017. Deze tendens is gedeeltelijk ook te zien in Wallonië en Brussel. Vergeleken met de andere landen en regio's zijn Brussel, Wallonië en bij uitstek Vlaanderen de enige regio's die over de periode 2014-2018 een stijging laten optekenen. In de overige landen zien we een stabiele (NL) of zelfs dalende (DE,FR) gewogen gemiddelde distributiekost.

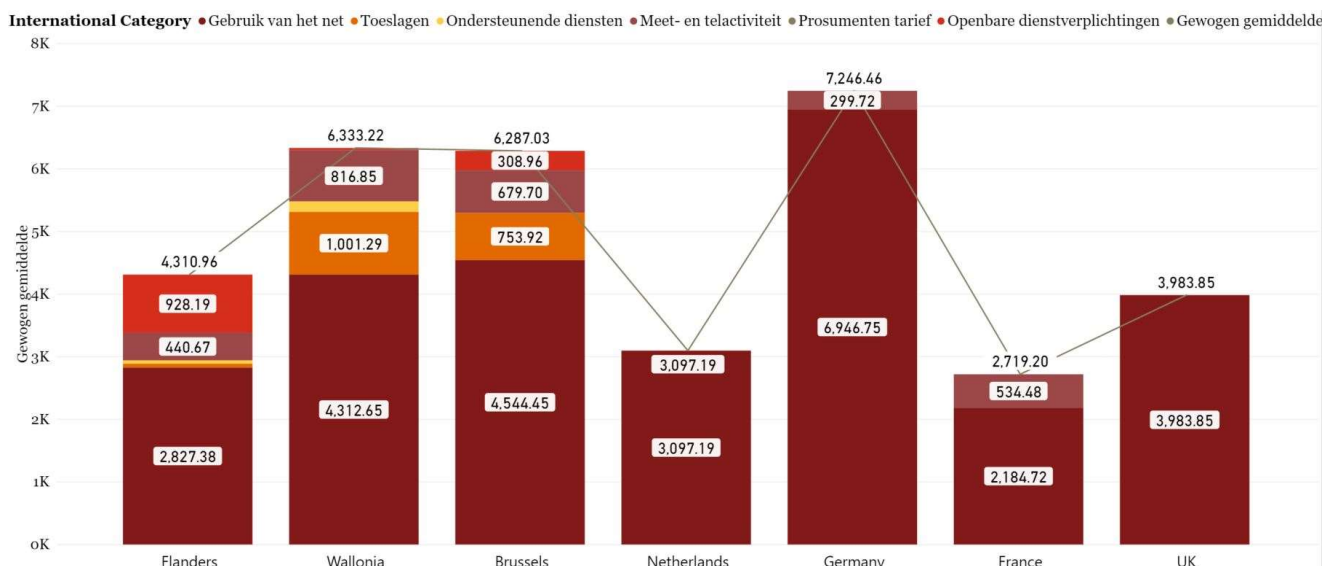
3.1.1.6 Profiel 6

Wanneer we kijken naar Profiel 6 (26-1kv) met een piekvermogen van 100 kW en een hoger dag- dan nachtverbruik (totale verbruik is 160 000 kWh), zien we dat Vlaanderen binnen België een zeer competitieve totale distributiekost kent. Dit is te danken aan onder andere het lage aandeel van de component openbardienstverplichtingen voor Profiel 6 ten opzichte van de vorige profielen, de lage toeslagen in Vlaanderen ten opzichte van Wallonië en Brussel, maar vooral door het lagere tarief voor het gebruik van het net.

Figuur 52 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 6 (2018) - België

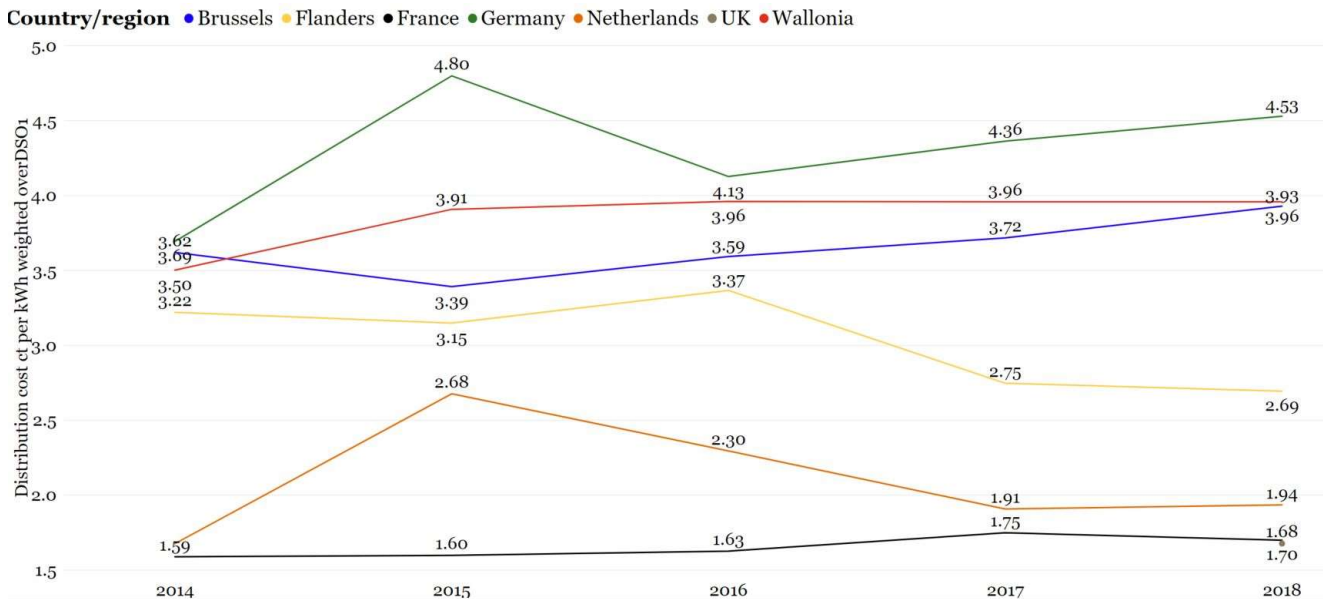

Figuur 53 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 6 (2018) - vergelijking tussen de landen

Bij de voorgaande profielen was het tarief gebruik van het net steeds beduidend lager in het Verenigd Koninkrijk maar bij Profiel 6, heeft Vlaanderen een competitief tarief gebruik van het net ten opzichte van het VK. De meet- en telactiviteit in Vlaanderen ligt hier meer in lijn met deze in Duitsland en Frankrijk. Voor Nederland echter zijn er geen kosten meer voor de meet- en telactiviteit (nieuwe tariefcategorie). Voor wat betreft netgebruik valt vooral de hogere kost in Duitsland op en de lagere kost in Frankrijk. Deze conclusie kan doorgetrokken worden voor Profiel 7. Het valt op dat de positie van Vlaanderen beter is voor de niet-residentiële profielen.

Figuur 54 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 6 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

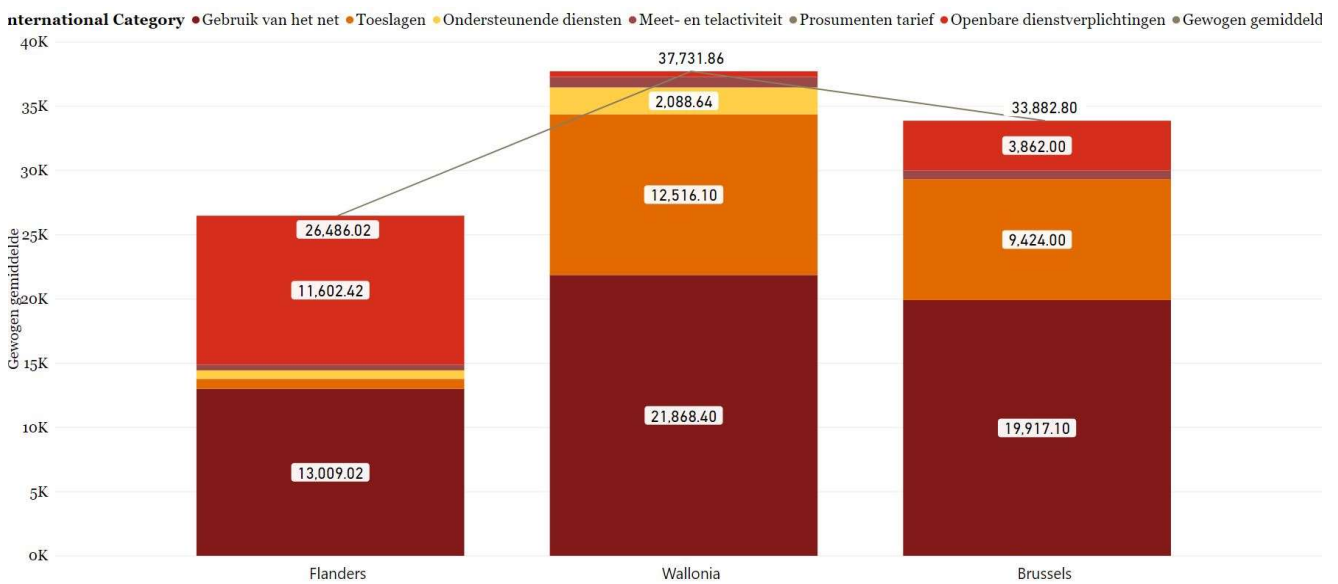
Opmerkelijk is dat voor alle voorgaande profielen, Vlaanderen steeds een hogere distributiekost in c€/kWh had maar voor Profiel 6 zich profileert met de op twee na laagste distributiekost van alle landen in de vergelijking. Dit is een zeer significant verschil tussen profielen.

Voor Profiel 6 heeft Duitsland veruit de hoogste gewogen gemiddelde distributiekost per kWh met een licht stijgende trend vanaf 2016. Ook vermeldenswaardig is de eenmalige tariefpiek in 2015 in Nederland en Duitsland.

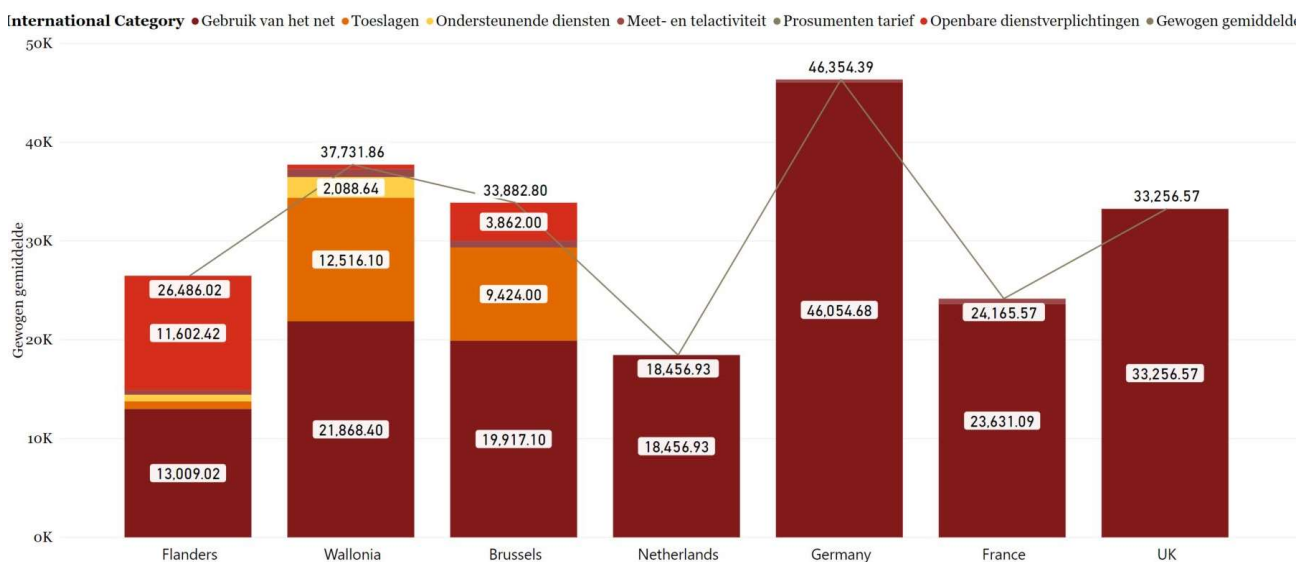
3.1.1.7 Profiel 7

Wanneer we kijken naar Profiel 7 (26-1kv) met een piekmeting van 500 kW en een hoger dag- dan nachtverbruik (totale verbruik is 2.000.000 kWh), zien we dat Vlaanderen zeer competitief is t.o.v. Wallonië en Brussel, hoewel het verschil minder significant is bij Profiel 6. Hierbij vallen vooral de lage toeslagen in Vlaanderen op ten opzichte van de andere 2 gewesten en de lage kost voor de component gebruik van het net; die bedraagt ongeveer de helft van wat in Wallonië en Brussel waargenomen wordt. Hierbij merken we opnieuw op dat, in tegenstelling tot in Wallonië en Brussel, de vennootschapsbelasting in Vlaanderen onder de component gebruik van het net valt. Een andere opvallende vaststelling is dat Brussel voor Profiel 7 een lagere totale distributiekost heeft dan Wallonië terwijl dit voor Profiel 6 omgekeerd was. Dit is voornamelijk te verklaren door de hogere en niet geplafonneerde wegnisvergoeding (toeslagen).

Figuur 55 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 7 (2018) - België

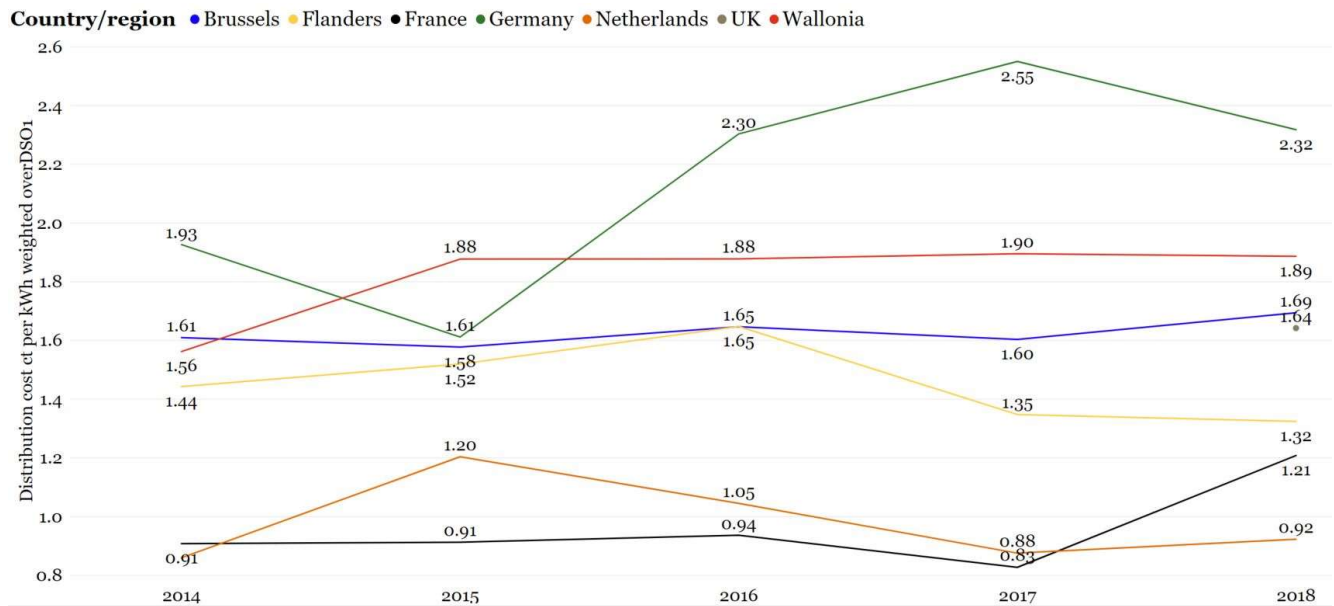

Figuur 56 Totale kost in euro per jaar voor profiel 7 (2018) - vergelijking tussen de landen

Voor dit profiel vallen de erg grote verschillen op tussen de verschillende landen. Op internationaal vlak is ook voor dit profiel Vlaanderen competitief, met veruit de laagste kost voor het gebruik van het net. Opvallend is de dalende kost in Nederland voor Profiel 7 ten opzichte van Profiel 6. Dit is opnieuw te verklaren door het capaciteitstarief. De totale gewogen gemiddelde distributiekost in Vlaanderen ligt zeer dicht bij deze in het Frankrijk, waarbij de samenstelling echter zeer verschillend is (met een laag tarief gebruik van het net maar relatief hoge openbare dienstverplichtingen in Vlaanderen). De hoogste gemiddelde totale distributiekosten zijn voor Profiel 7 te vinden in Duitsland.

Figuur 57 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 7 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

Over de jaren heen zien we voor Nederland weer eerder een stabiele trend van de distributiekost in c€/kWh. Ook Frankrijk heeft hier eerder een stabiele trend tot 2017. De Vlaamse tarieven stijgen tot 2016 maar nemen af naar 2018 toe, zoals ook toegelicht in deel 2. Wallonië en Brussel volgen beiden een licht stijgende trend door de jaren heen. De Duitse tarieven schommelen sterk, maar kennen over een periode van vijf jaar toch een duidelijke stijging.

3.1.2 Vergelijking tussen de profielen voor de afname van elektriciteit

Wanneer we de vergelijking maken tussen de verschillende profielen, zien we dezelfde algemene trend (abstractie makend van Profiel 3): een dalende unitaire kost per kWh naarmate het afnameprofiel een groter verbruik heeft maar met een aantal interessante verschillen op een aantal gebruiksprofielen.

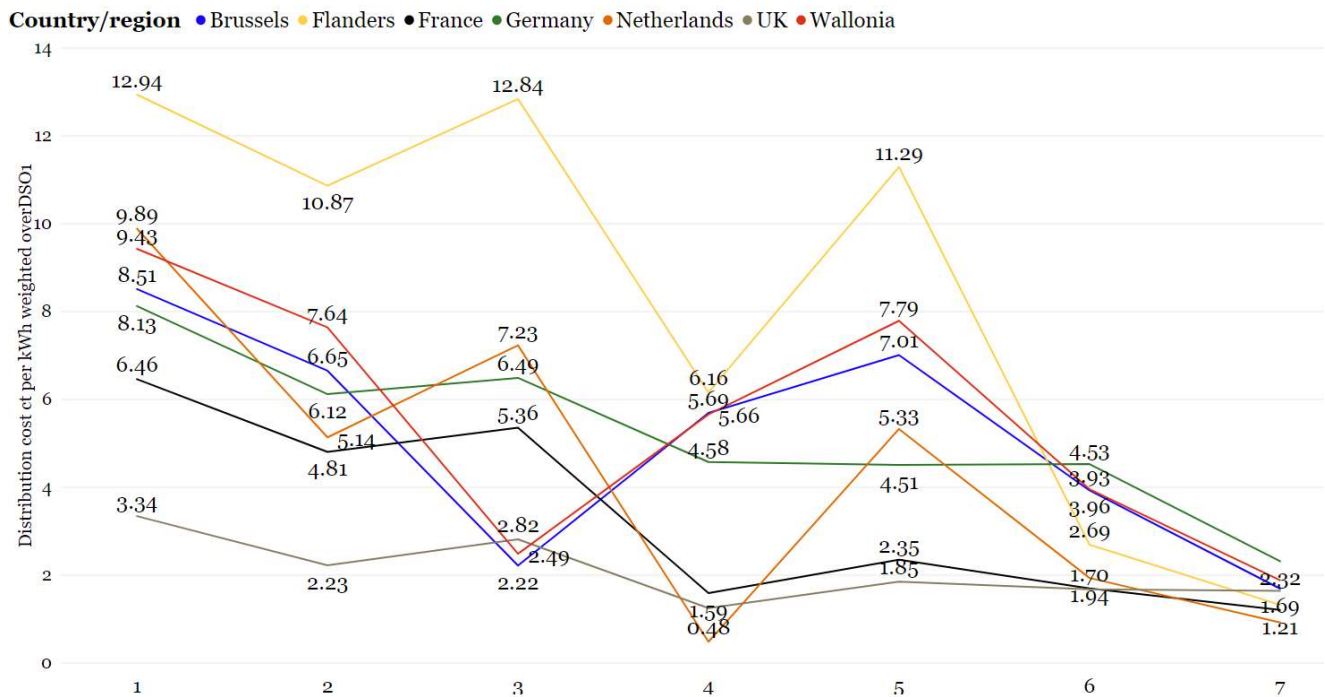
Wanneer de kost in c€/kWh per profiel wordt vergeleken, valt op dat Vlaanderen voor de eerste 5 profielen de hoogste distributiekost heeft. Vooral voor de kleine huishoudelijke Profielen 1, 2 en 3 en het kleine niet-huishoudelijke Profiel 5 is het verschil significant groot ten opzichte van de andere landen en regio's. Het verschil voor Profiel 1 tussen het Vlaamse en Britse tarief bedraagt ongeveer 9,6 c€, terwijl dit verschil voor Profiel 7 ongeveer -0,3 c€ is. De Vlaamse tarieven volgen een zeer gelijkaardige tendens als de Nederlandse tarieven over de profielen heen, waarbij Nederland wel telkens significant goedkoper is. Voor de residentiële profielen, waar het verschil het grootst is, kan dit gedeeltelijk verklaard worden door het hoge aandeel openbardienstverplichtingen in de Vlaamse tarieven.

In vergelijking met het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland, is vooral de stijging voor Profiel 5 zeer verschillend bij België en Nederland. Zoals eerder al vermeld, is dit in Nederland vooral te verklaren door het hogere spanningsniveau waardoor Profiel 5 een hoger capaciteitstarief betaalt. Het verschil voor België kan worden verklaard door het verhoudingsgewijs lager nachtverbruik voor Profiel 5 in vergelijking met Profielen 2 en 4.

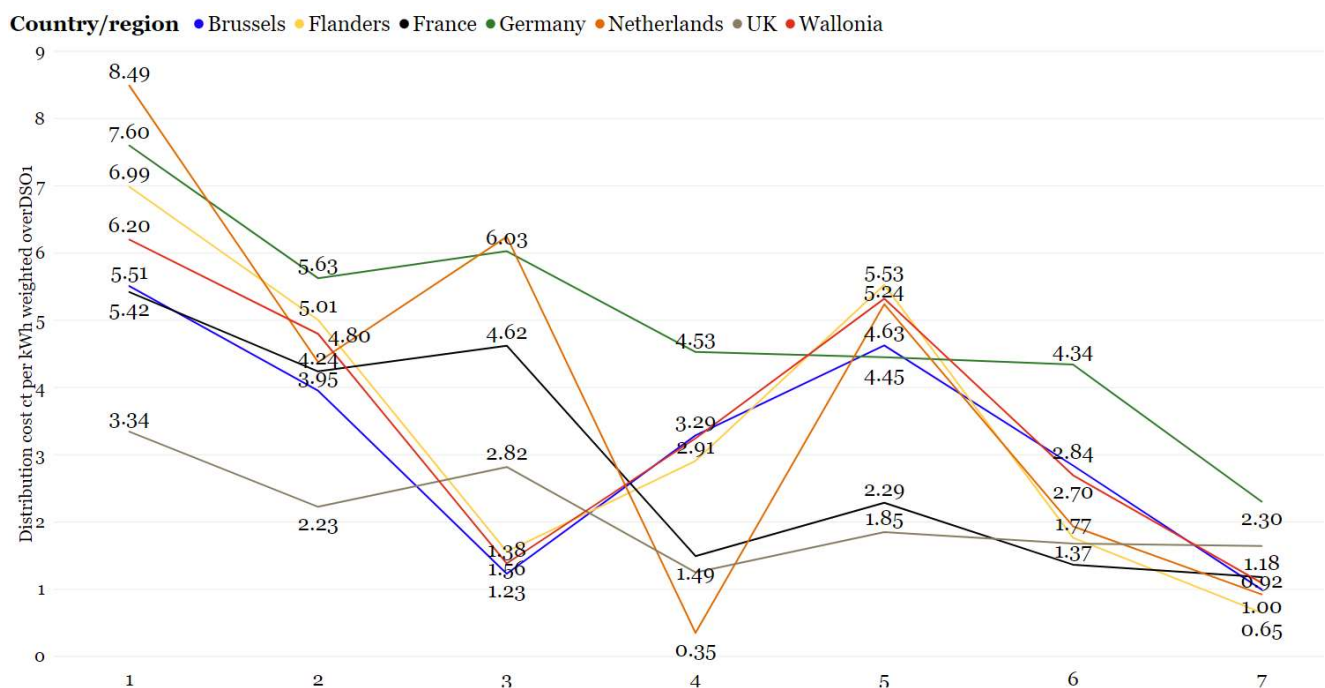
De grote verschillen in gewogen gemiddelde distributiekost tussen Vlaanderen en het buitenland voor bepaalde profielen kunnen mogelijk ook deels verklaard worden door feit dat momenteel via de tarieven nog tekorten uit het verleden worden weggewerkt.

Figuur 58 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 1 tot 7 (2018) - vergelijking tussen de landen

Figuur 59 Gewogen gemiddelde distributiekost voor de tariefcomponent “gebruik van het net” in c€/kWh voor profiel 1 tot 7 (2018) - vergelijking tussen de landen

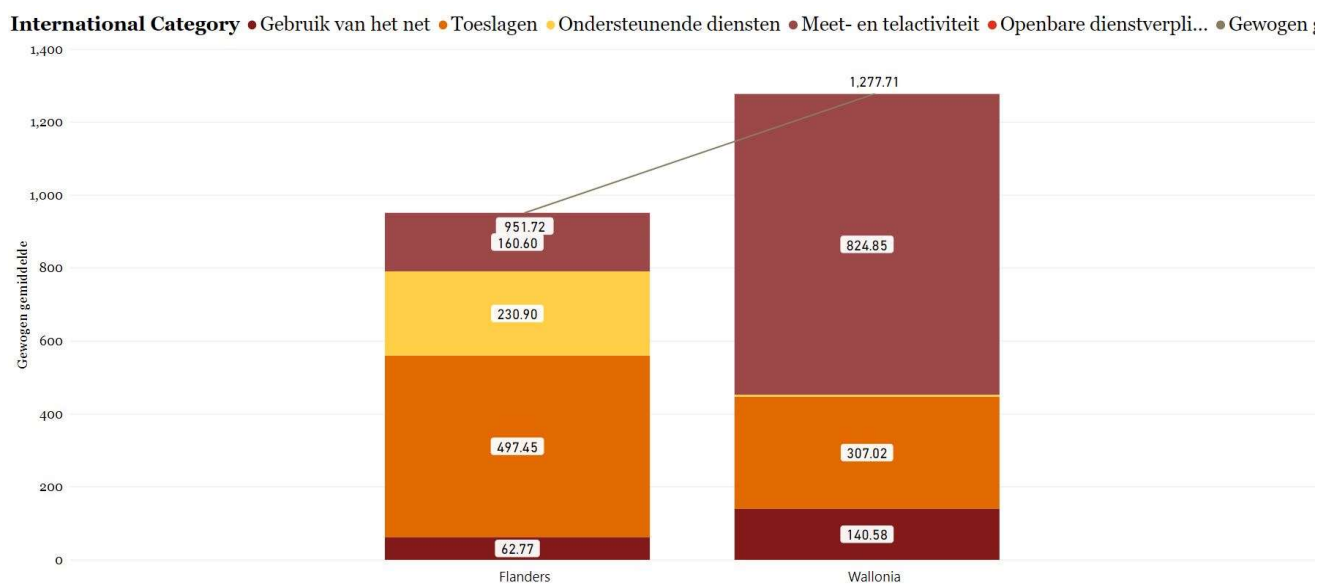
Als we deze grafiek opnieuw bekijken maar nu enkel voor het tarief gebruik van het net, zien we gelijkaardige tendensen voor wat betreft de vergelijking tussen verschillende profielen, maar ook een grote verschuiving waarbij Vlaanderen, Wallonië en Brussel veel competitiever worden omwille van het buiten beschouwing laten van de openbaredienstverplichtingen. Op te merken is echter dat bij Vlaanderen de vennootschapsbelasting in het tarief gebruik van het net is opgenomen, terwijl dit bij Wallonië en Brussel in de component toeslagen vervat zit. Hierdoor geeft de vergelijking van enkel het tarief gebruik van het net binnen België een licht vertekend beeld.

Enkel voor Profiel 5 zijn de Vlaamse distributiekosten voor netgebruik de hoogste van alle regio's, en is het verschil met de andere regio's bovendien erg klein. Het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk kennen een lage distributiekost voor wat betreft zuiver netgebruik, terwijl de positie van Nederland sterk evolueert in functie van het spanningsniveau. Voor de twee grootste gebruiksprofielen in de vergelijking zien we dat Vlaanderen steeds competitiever wordt, om voor Profiel 7 zelfs het laagste tarief netgebruik van alle landen te vertonen.

3.1.3 Vergelijking nettarieven tussen de verschillende regio's per type netgebruiker voor de injectie van elektriciteit

3.1.3.1 Profiel 8

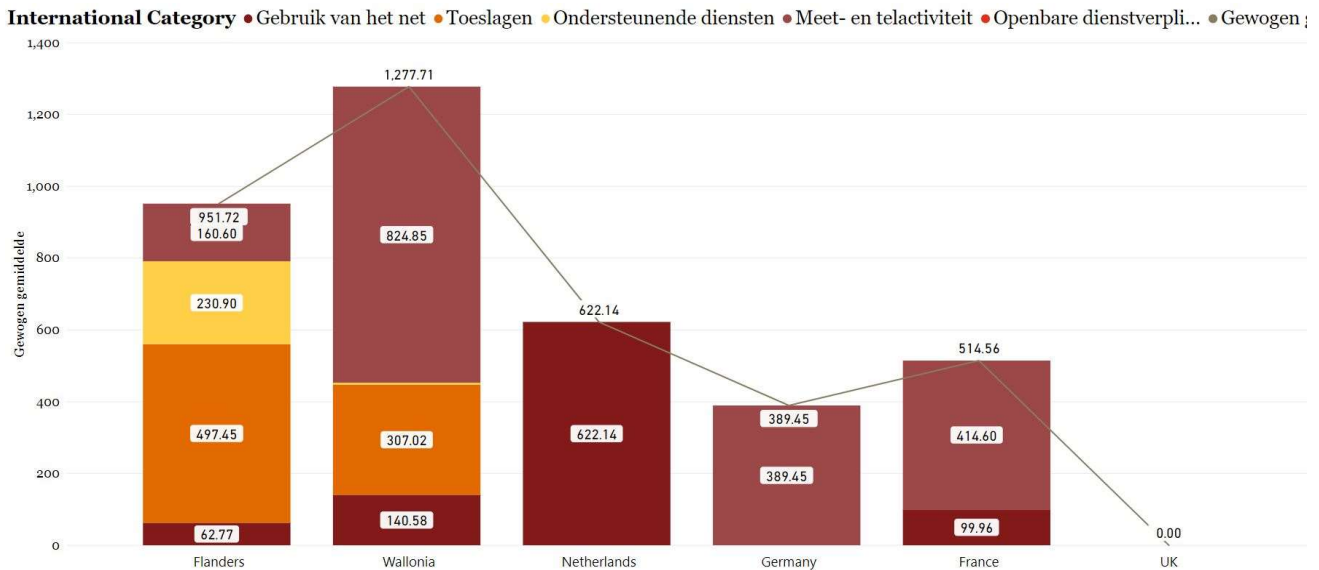
Figuur 60 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 8 (2018) - België

Voor Brussel zijn er geen injectietarieven. Voor Profiel 8 is Vlaanderen competitiever dan Wallonië. Wallonië heeft zeer hoge kosten voor het tarief meet- en telactiviteit, ongeveer viermaal zo hoog als in Vlaanderen. Opvallend zijn de hoge kosten voor ondersteunende diensten en voor toeslagen die van toepassing zijn op injectieprofielen in Vlaanderen.

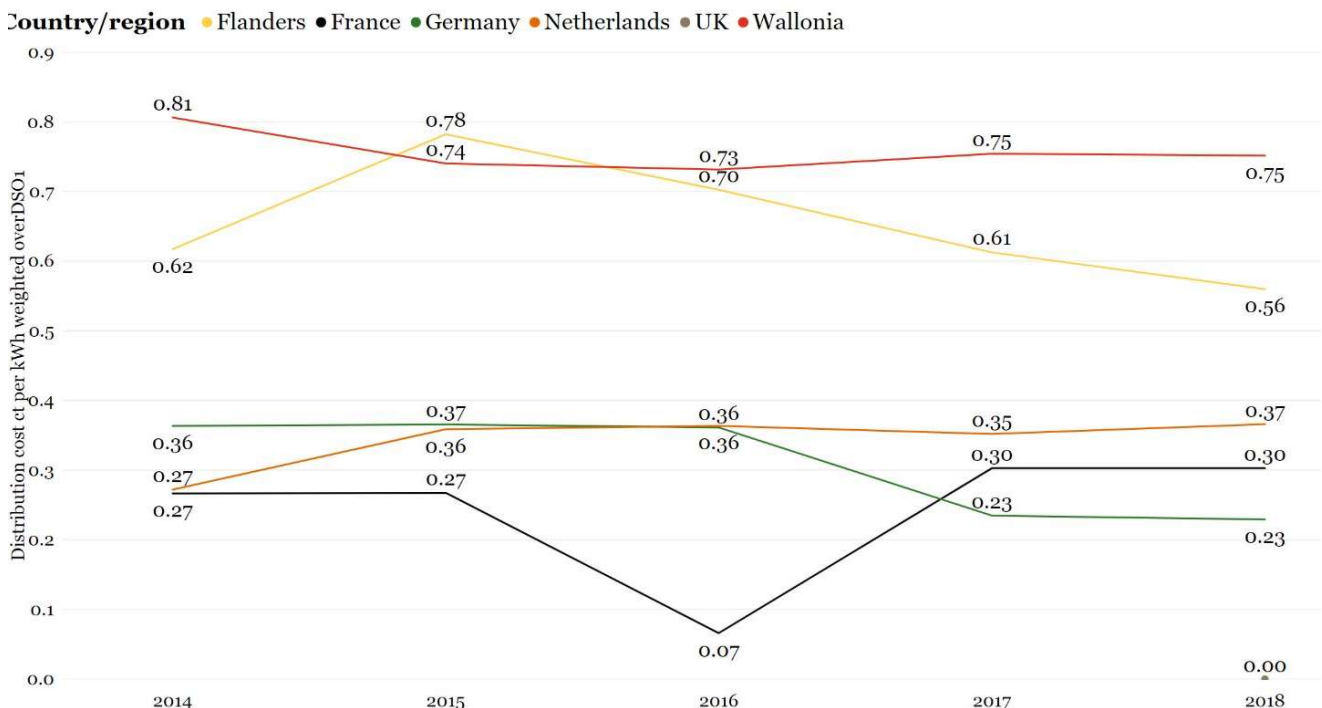

Figuur 61 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 8 (2018) - vergelijking tussen de landen

Op internationaal niveau zien we significante verschillen en erg variabele resultaten. Wallonië heeft duidelijk de hoogste distributiekost voor dit injectieprofiel in 2018. Vlaanderen heeft de op één na hoogste distributiekost en daarna volgt Nederland. In het Verenigd Koninkrijk worden geen kosten aangerekend aan zuivere injectieprofielen.

Figuur 62 Gewogen gemiddelde distributiekost in €€/kWh voor profiel 8 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

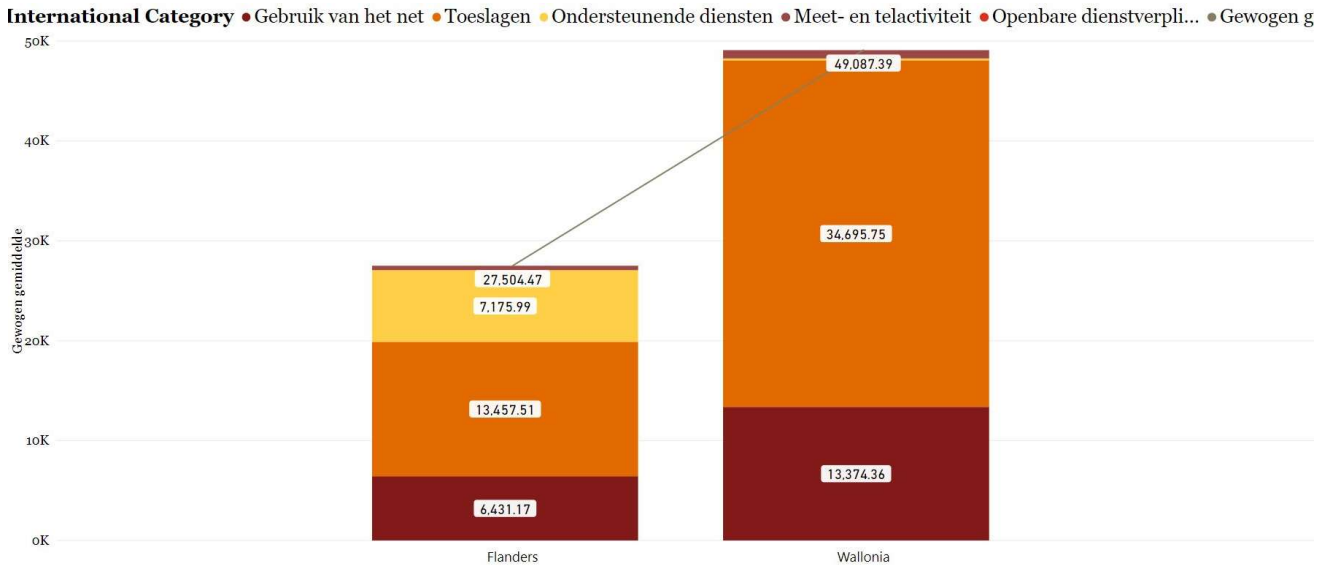

In Vlaanderen is de gemiddelde distributiekost in €€/kWh sterk afgenomen door de jaren heen; deze tendens is ook waar te nemen in Duitsland. In Duitsland is wel een significante daling op te merken tussen 2016 en 2017. In Wallonië is het tarief eerder stabiel gebleven over de jaren heen. Ook in Frankrijk is het tarief stabiel gebleven,

m.u.v. het jaar 2016 waarvoor een abnormaal lage waarde werd geobserveerd. Hiervoor werd tot dusver geen verklaring gevonden.

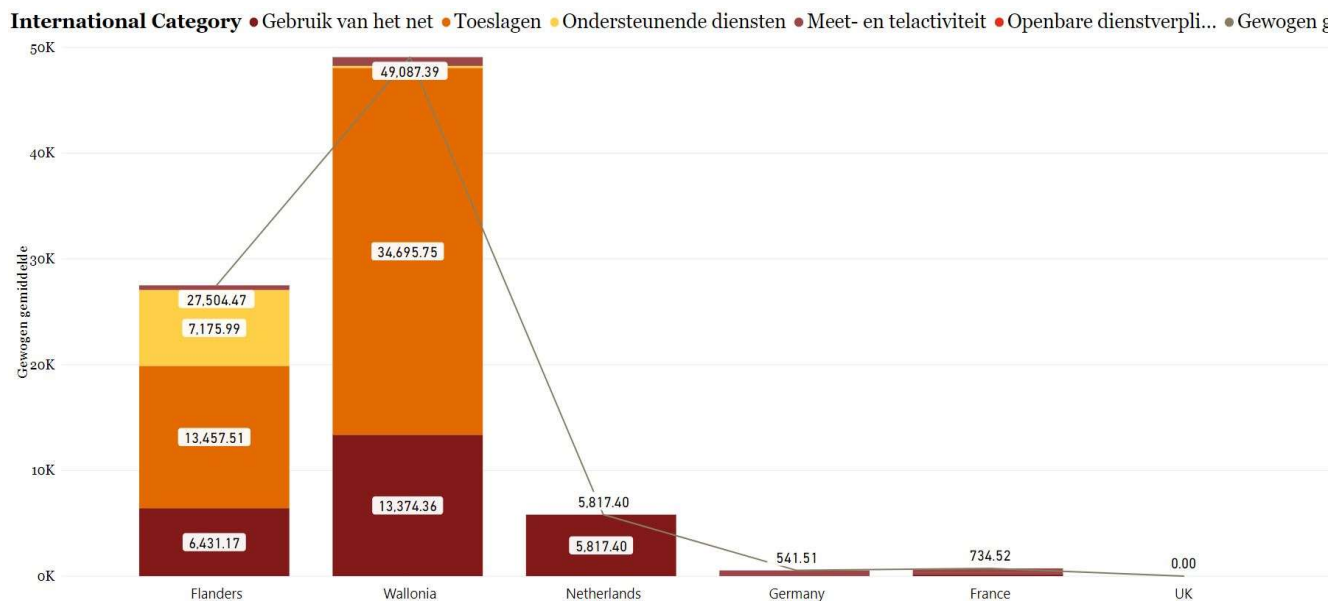
3.1.3.2 Profiel 9

Figuur 63 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 9 (2018) - België

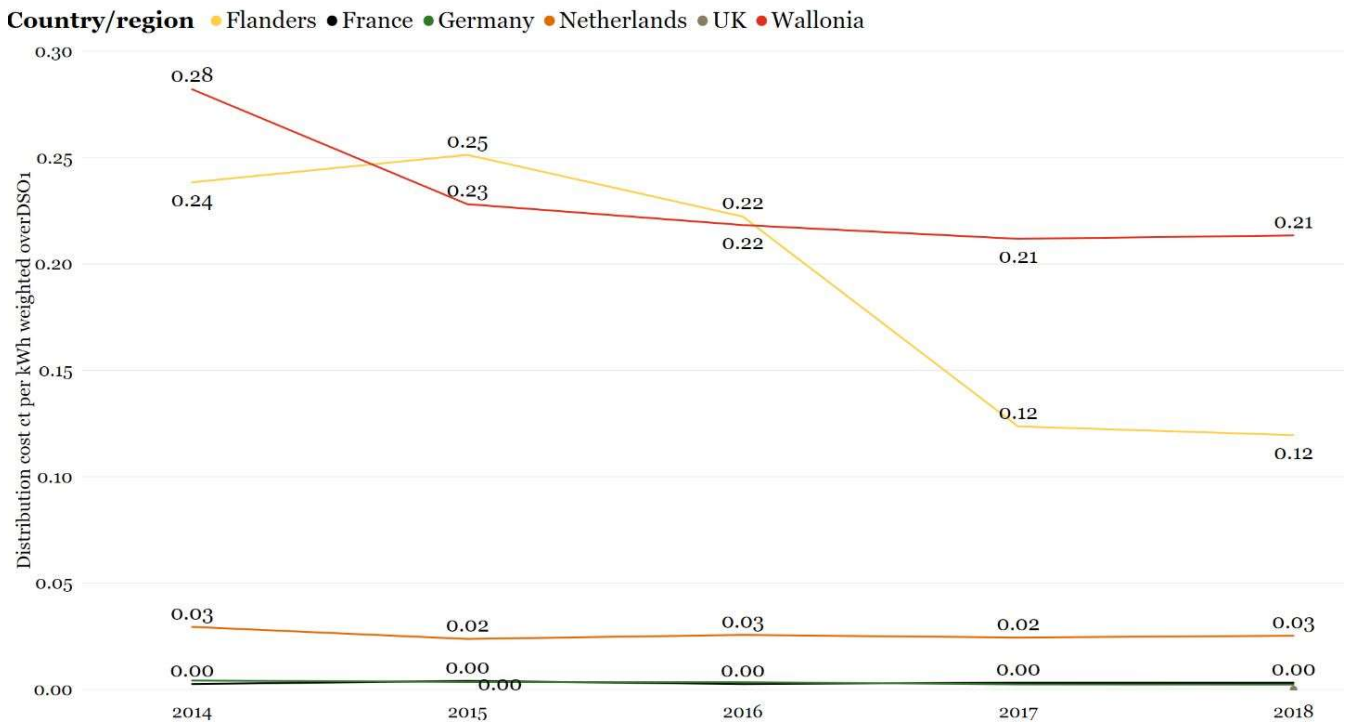
Ook bij dit profiel is het tarief gebruik van het net in Wallonië meer dan het dubbele ten opzichte van Vlaanderen. In contrast met Profiel 8 zien we een omkering voor wat betreft toeslagen: voor Profiel 8 heeft Vlaanderen veel hogere toeslagen maar voor profiel 9 zijn deze significant hoger in Wallonië. Terwijl het tarief voor ondersteunende diensten in Wallonië nagenoeg onbestaand is, ligt dit in Vlaanderen veel hoger.

Figuur 64 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 9 (2018) - vergelijking tussen de landen

Ook hier zijn de tarieven voor Wallonië en Vlaanderen zeer hoog ten opzichte van Nederland, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, net als voor Profiel 8. Wallonië heeft de hoogste distributiekost in 2018, Vlaanderen heeft de op één na hoogste distributiekost en daarna volgt Nederland.

Figuur 65 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 9 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

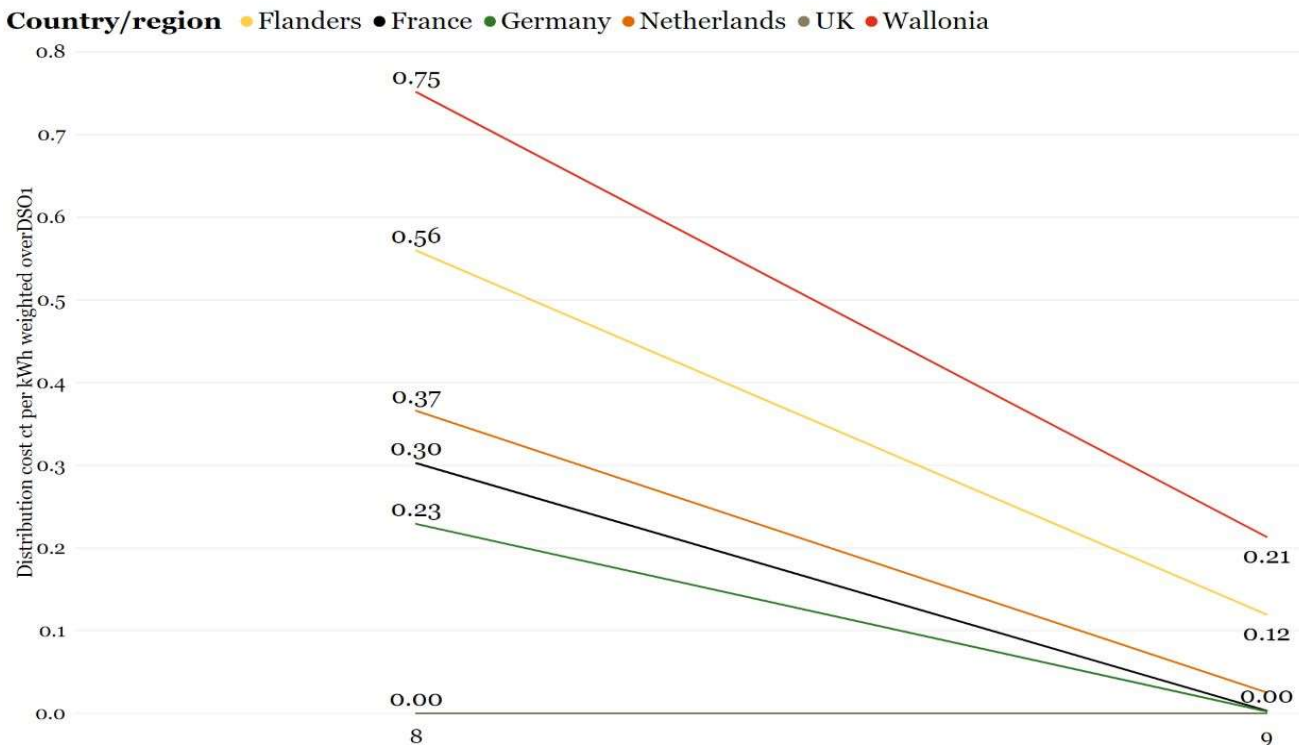

In Vlaanderen is, in lijn met Profiel 8, een significante daling van de gemiddelde distributiekost in c€/kWh tussen 2016 en 2017 op te merken. In Nederland zijn de tarieven echter nagenoeg stabiel. Voor zowel Frankrijk als Duitsland zijn de gemiddelde distributiekosten in c€/kWh zo laag dat de fluctuaties over de jaren heen moeilijk waarneembaar zijn.

3.1.4 Vergelijking tussen de profielen voor de injectie van elektriciteit

De gemiddelde distributiekost uitgedrukt in c€/kWh daalt sterk van Profiel 8 naar Profiel 9 voor alle landen. De distributiekost voor injectie volgt dus dezelfde logica als de distributiekost voor afname: hoe meer men injecteert, hoe lager de injectiekost in c€/kWh. Vlaanderen en Wallonië bieden voor injectieprofielen een weinig voordelige situatie aan voor producenten, vergeleken met de buurlanden.

Figuur 66 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 8 en 9 (2018) - vergelijking tussen de landen

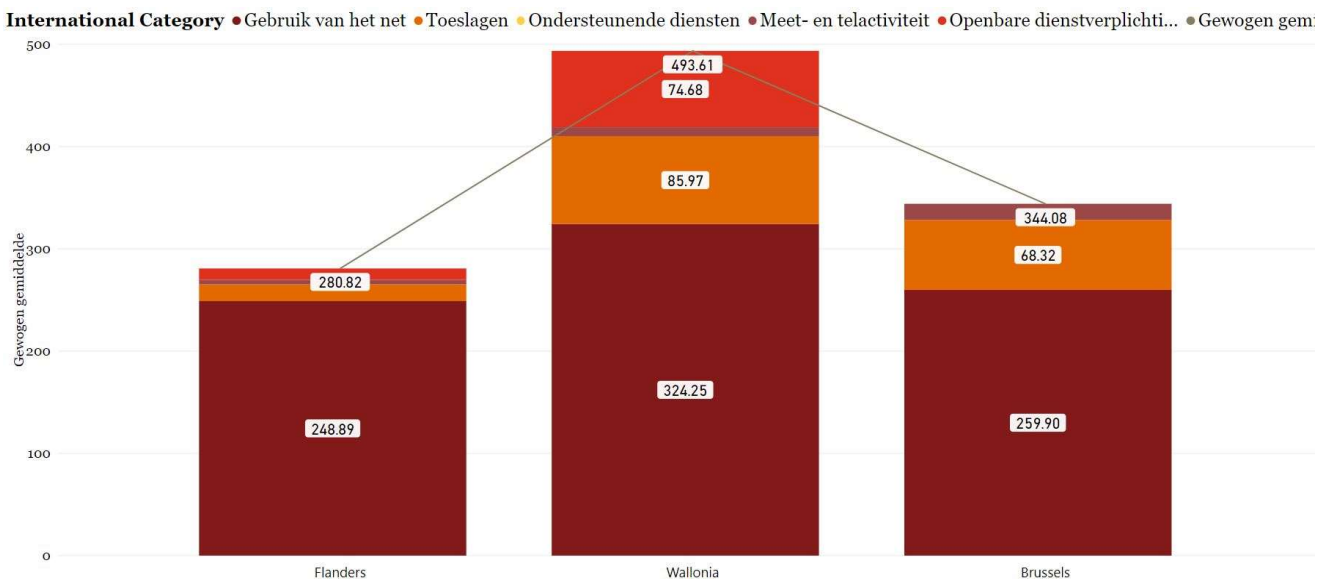

3.1.5 Vergelijking nettarieven tussen de verschillende regio's per type netgebruiker voor de afname van aardgas

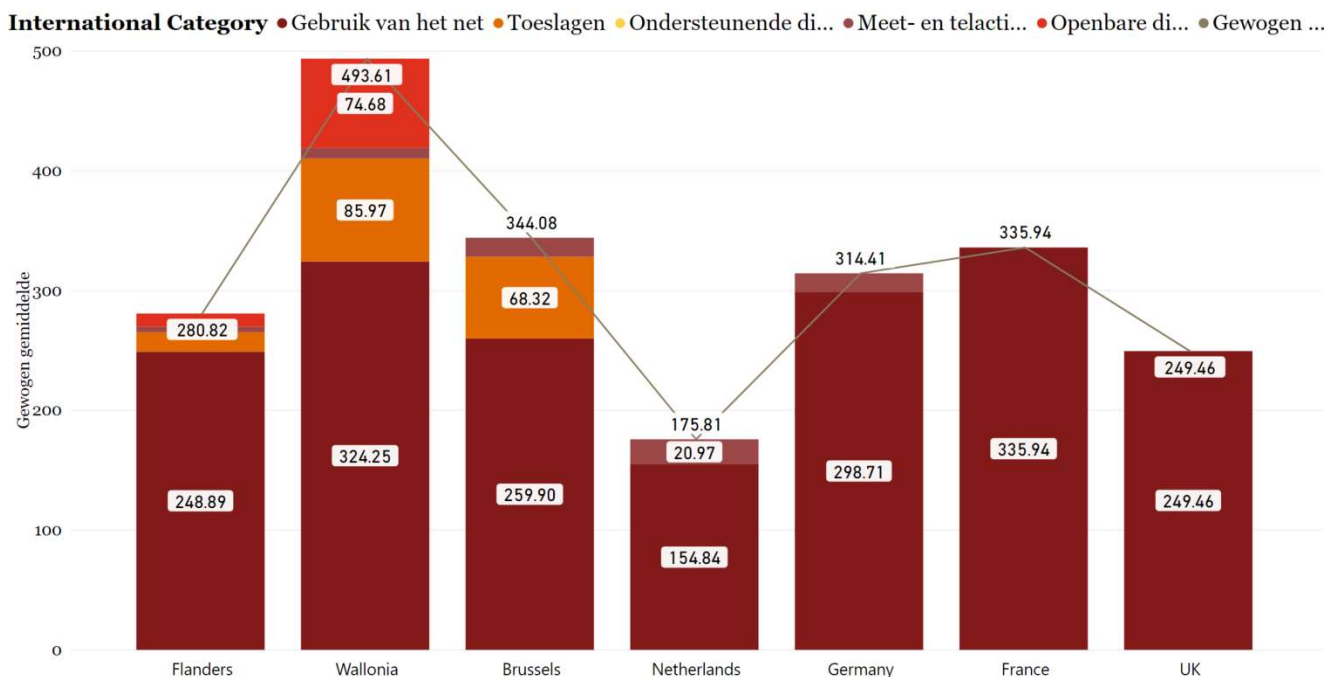
3.1.5.1 Profiel 10

Voor Profiel 10 heeft Vlaanderen de laagste gemiddelde totale distributiekost van de drie regio's. Dit komt door de lagere kost voor het gebruik van het net en de significant lagere toeslagen in Vlaanderen ten opzichte van Wallonië. Dit is grotendeels te verklaren door de hoge 'aansluitingsvergoeding (*redevance de raccordement*)' in Wallonië, van toepassing op alle aardgasprofielen.

Figuur 67 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 10 (2018) - België

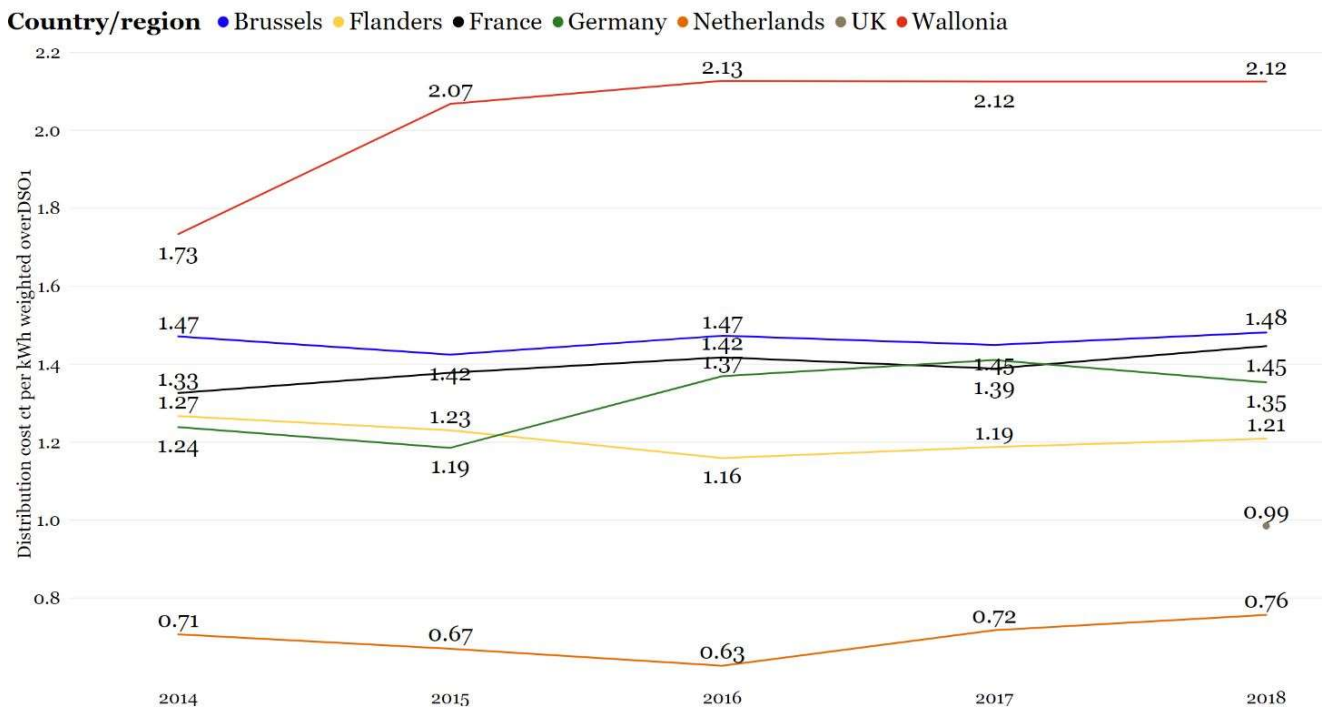

Figuur 68 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 10 (2018) - vergelijking tussen de landen

Voor Profiel 10 is Vlaanderen competitief vergeleken met de buurlanden. Enkel Nederland en het Verenigd Koninkrijk zijn goedkoper. De hoge distributiekost van Wallonië ten opzichte van alle andere geanalyseerde regio's valt op, en deze valt zowel te verklaren door een hoog tarief voor het gebruik van het net als (vooral) een hoge component toeslagen en openbare dienstverplichtingen.

Figuur 69 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 10 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

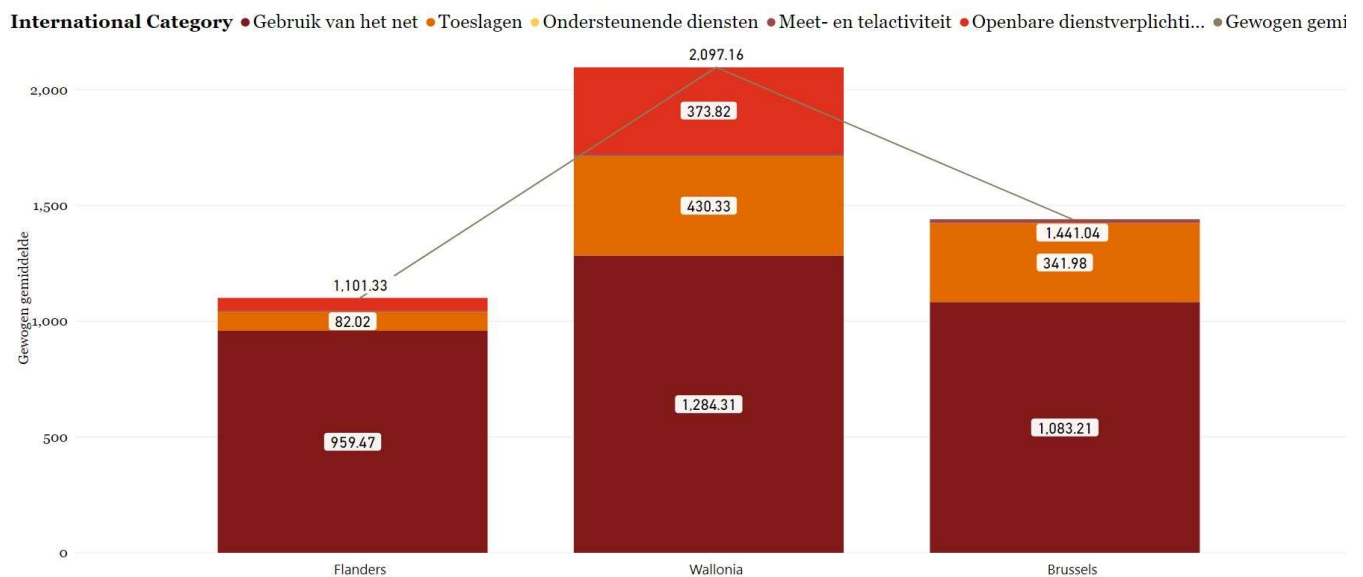

Met uitzondering van de scherpe stijging van de gemiddelde distributiekost in Wallonië in 2015 en de lichte stijging in Duitsland in 2016, zijn de schommelingen en evoluties waargenomen voor distributiekosten voor aardgas voor alle landen zeer gering, zeker wanneer men die vergelijkt met elektriciteit.

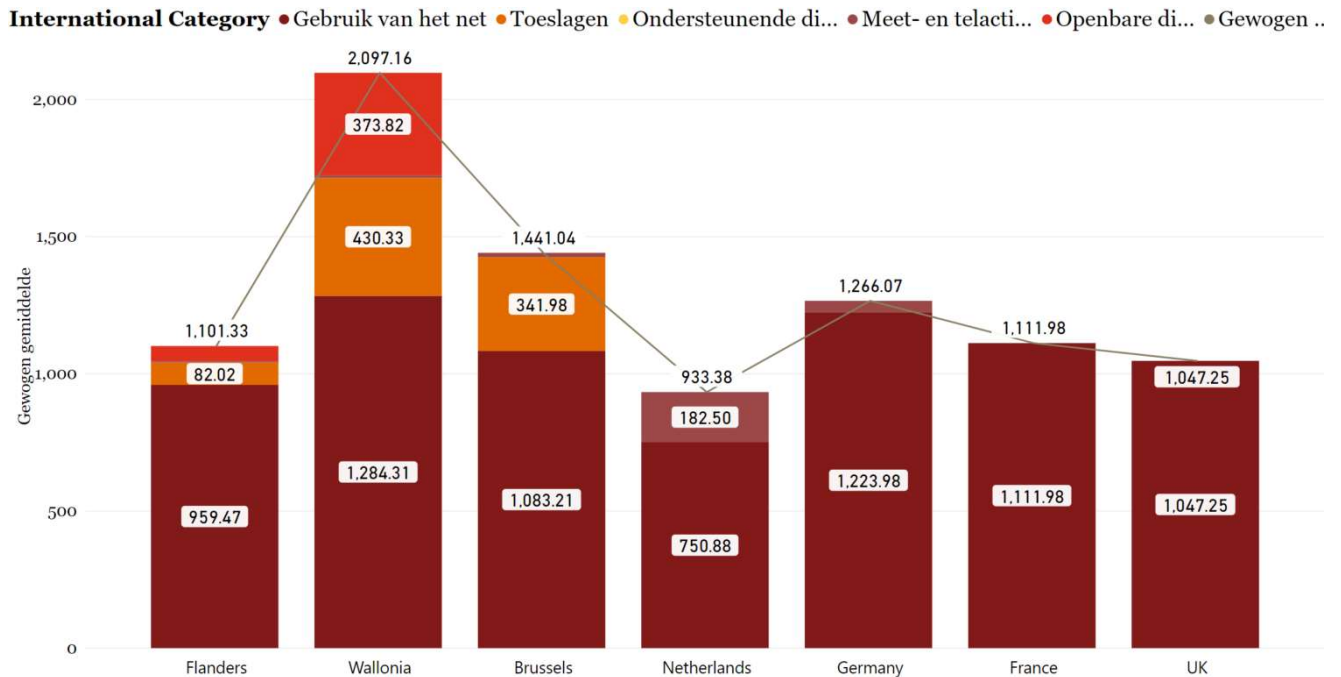
3.1.5.2 Profiel 11

Ook voor Profiel 11 is Vlaanderen het meest competitief in vergelijking met de andere regio's in België. De totale distributiekost in Vlaanderen bedraagt slechts de helft van deze in Wallonië. Deze lagere kost is te danken aan een lager tarief openbare dienstverplichtingen, een lager tarief voor het gebruik van het net en lagere toeslagen in Vlaanderen dan in Wallonië.

Figuur 70 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 11 (2018) - België

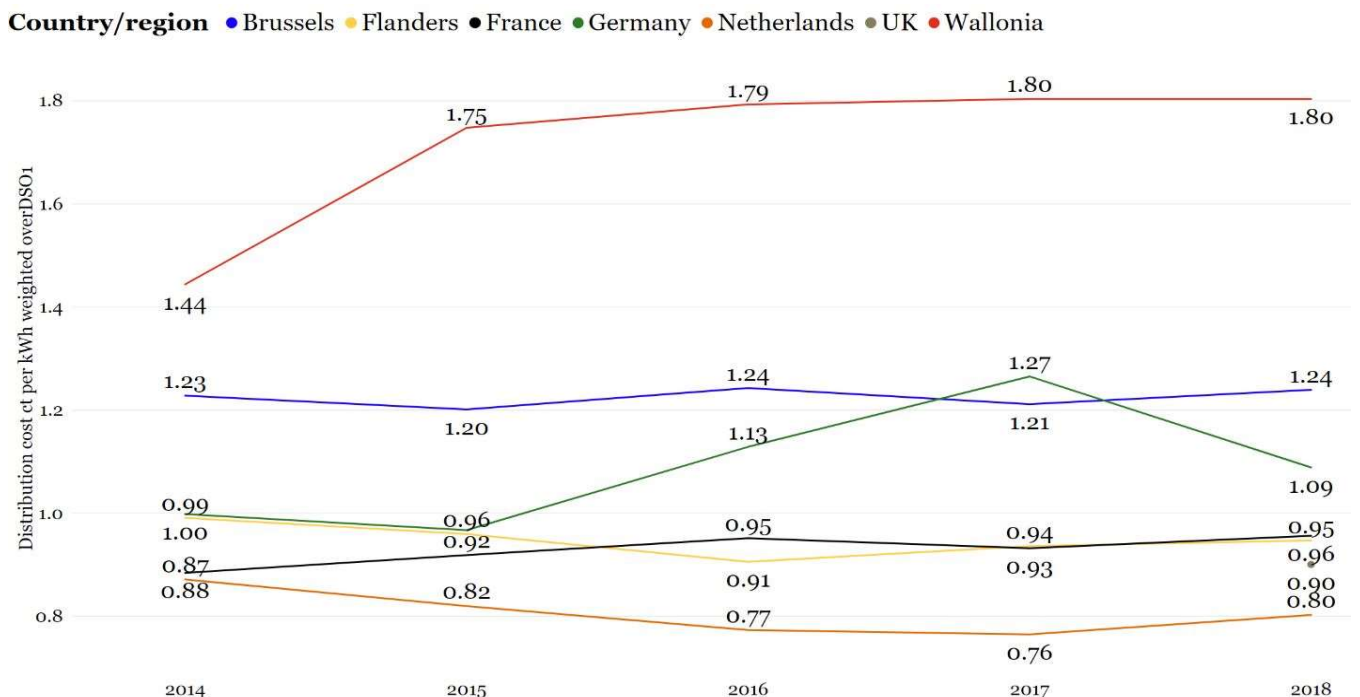

Figuur 71 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 11 (2018) - vergelijking tussen de landen

Voor het grotere gebruiksprofiel 11 zijn Duitsland en Frankrijk relatief competitiever geworden ten opzichte van het kleinere gebruiksprofiel 10. Het tarief is zeer gelijklopend voor Vlaanderen, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Wallonië heeft de hoogste totale distributiekost en Nederland de laagste.

Figuur 72 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 11 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

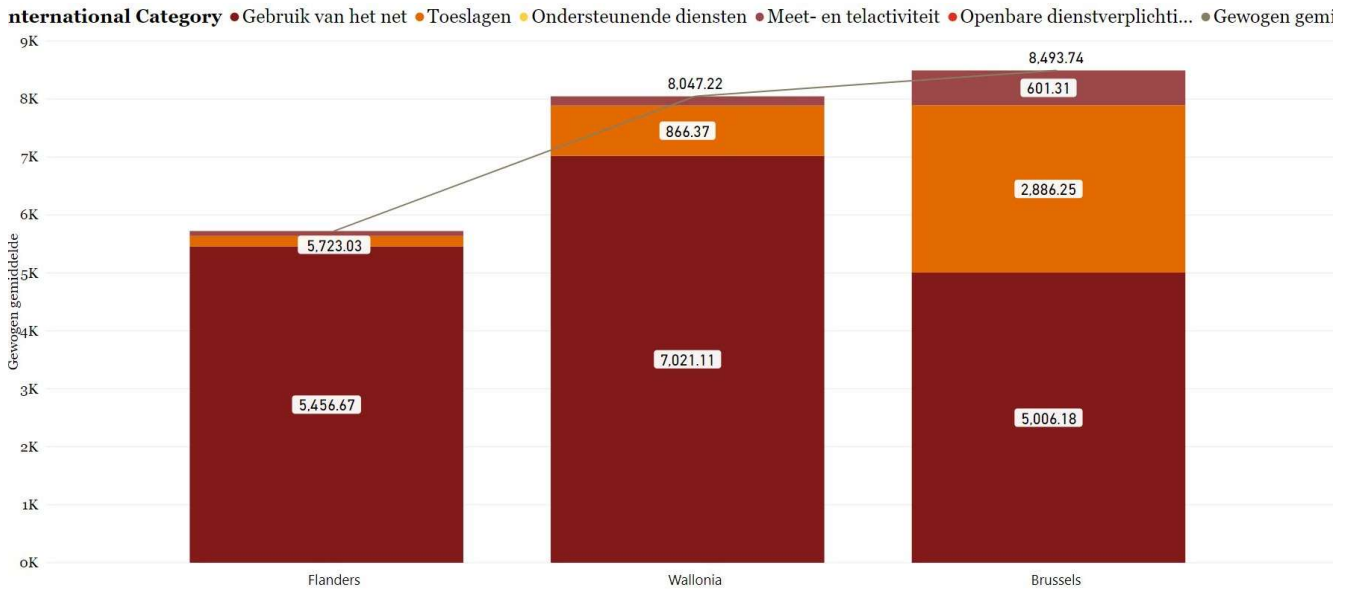
In c€/kWh is het ook hier duidelijk dat Wallonië significant duurder is dan de andere regio's en andere landen. Net als voor Profiel 10 is dit verschil ook voor Profiel 11 toegenomen in 2015 omwille van een sterke stijging. Nederland heeft de laagste distributiekost. Deze kost blijft over de jaren heen ook zeer stabiel. Ook voor Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

Vlaanderen is een stabiele gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh op te merken. De kost van Vlaanderen ligt zeer nauw bij deze van Frankrijk. Duitsland kent meer schommelingen over de jaren heen. De kost per c€/kWh daalde tot 2015 en steeg tussen 2015 en 2017 om daarna weer beduidend af te nemen in 2018.

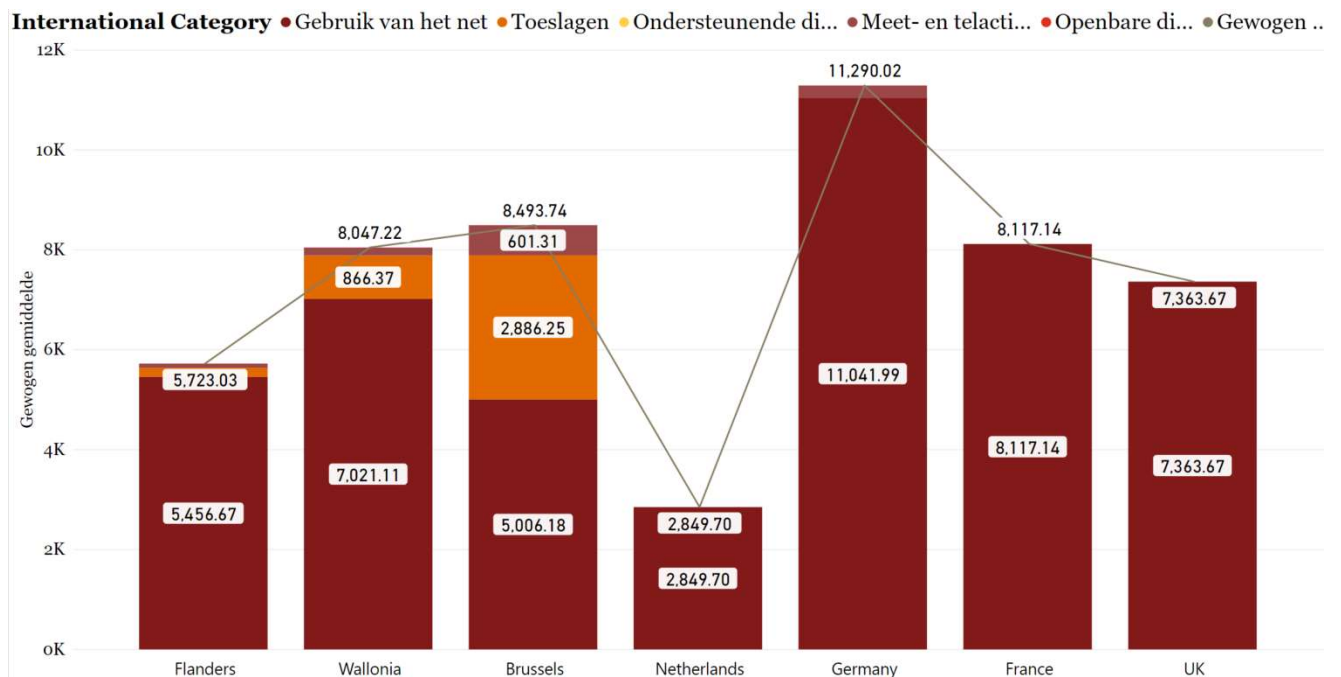
3.1.5.3 Profiel 12

Figuur 73 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 12 (2018) - België

Ook voor Profiel 12 biedt Vlaanderen het laagste distributienettarief van de drie Belgische gewesten. Dit is deels te danken aan een lager tarief voor gebruik van het net (vergeleken met Wallonië), maar ook aan lagere toeslagen (vergeleken met Wallonië en Brussel). Net als voor Profielen 10 en 11 is het Brusselse tarief voor gebruik van het net vergelijkbaar of zelfs lager dan in Vlaanderen. De hoge toeslagen zorgen echter voor een hogere totale distributiekost voor Brussel.

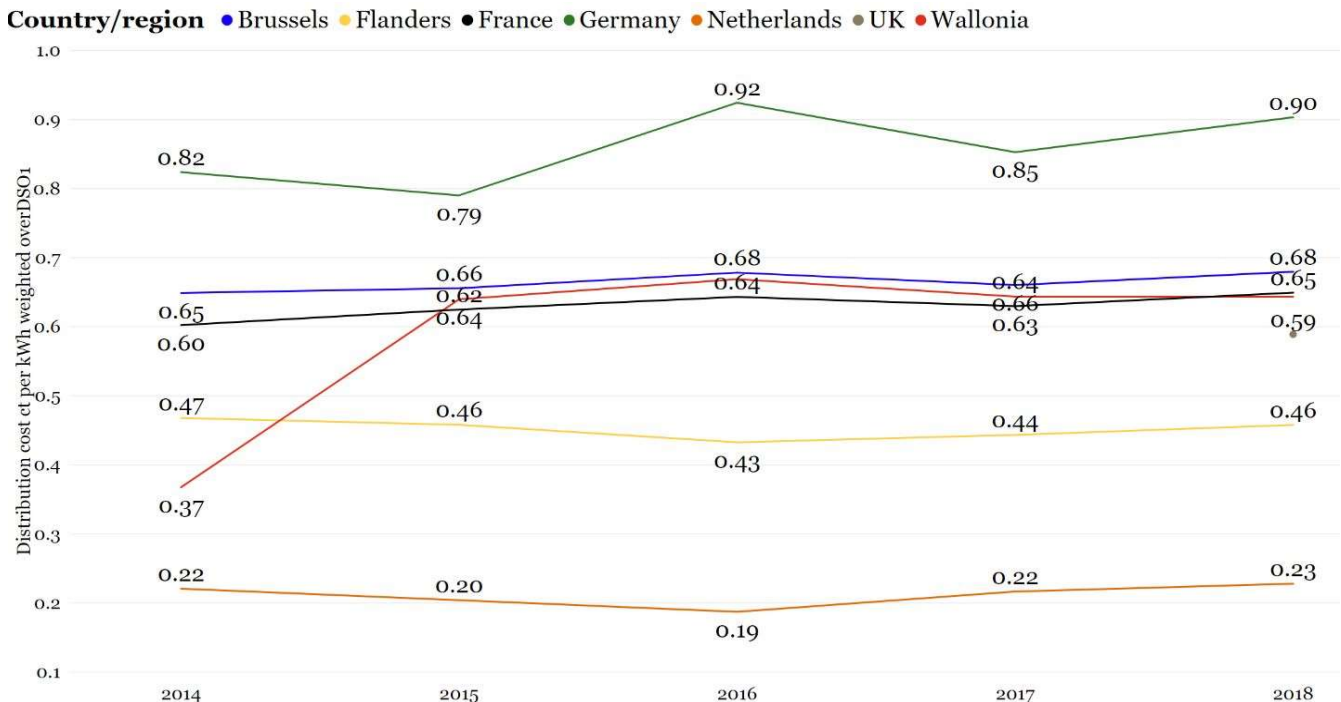
Figuur 74 Totale distributiekost in euro per jaar voor profiel 12 (2018) - vergelijking tussen de landen

Wanneer deze tarieven met de buurlanden worden vergeleken, valt ook hier de lage gemiddelde totale distributiekost in Nederland op, waarbij het verschil tussen Nederland en de andere landen significant groter is dan voor Profielen 10 en 11. Voor Profiel 12 heeft niet Wallonië de hoogste distributiekost maar Duitsland, terwijl Frankrijk zich op het niveau van Brussel en Wallonië bevindt. Vlaanderen heeft een competitieve distributiekost voor Profiel 12 in vergelijking met andere buurlanden.

Figuur 75 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 12 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

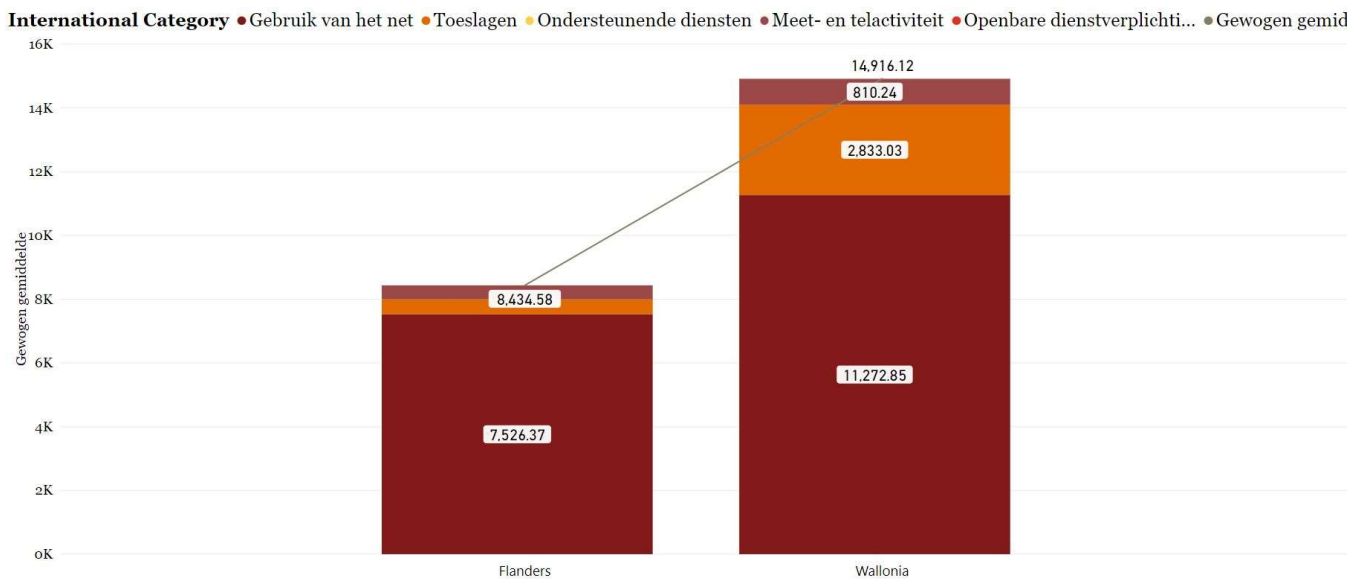

Over de jaren is een stabiele trend waar te nemen voor Vlaanderen, Brussel, Nederland en Frankrijk. Voor alle landen is de distributiekost in c€/kWh gedaald voor Profiel 12 t.o.v. de vorige profielen; enkel voor Duitsland is deze gelijk gebleven. Hierdoor heeft Duitsland de hoogste gemiddelde distributiekost in c€/kWh.

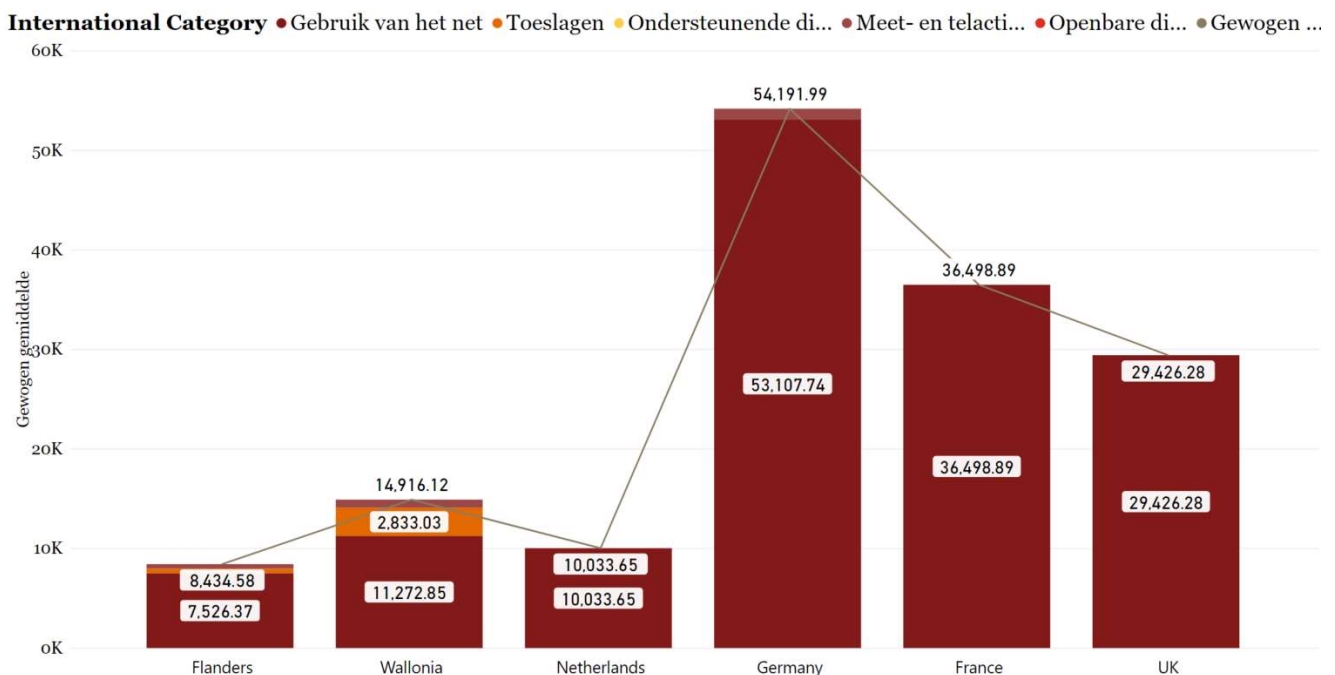
3.1.5.4 Profiel 13

Zoals reeds vermeld in deel 1 van deze studie, bestaat er geen Profiel 13 voor Brussel. Het tarief in Wallonië bedraagt bijna het dubbele van dat in Vlaanderen. Dit is zowel te wijten aan de hogere kost voor de component gebruik van het net als aan de hogere toeslagen in Wallonië.

Figuur 76 Totale kost in euro per jaar voor profiel 13 (2018) - België

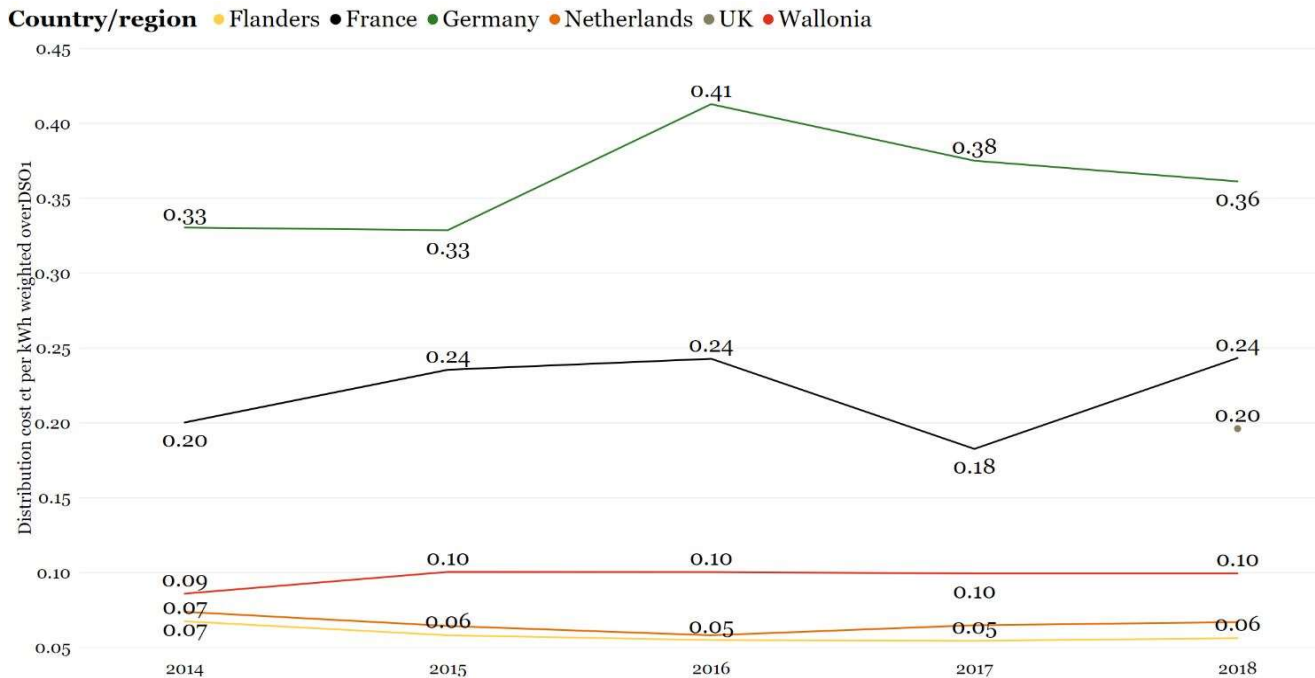

Figuur 77 Totale kost in euro per jaar voor profiel 13 (2018) - vergelijking tussen de landen

In de voorgaande profielen voor de afname van aardgas was de distributiekost steeds zeer hoog in Wallonië. Voor Profiel 13 valt echter waar te nemen dat de Waalse totale distributiekost zich opeens in lijn bevindt met de distributiekost in Nederland en Vlaanderen. Frankrijk, het VK en Duitsland hebben voor dit grote aardgasbruiksprofiel een distributenettarief dat het drie- tot vijfvoudige bedraagt van het tarief in Vlaanderen. Vlaanderen heeft hier de laagste totale distributiekost van alle landen. Duitsland heeft, zoals voor Profiel 12, de hoogste totale distributiekost.

Figuur 78 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 13 (2014-2018) - vergelijking tussen de landen

Als naar de distributiekost in c€/kWh over de jaren heen gekeken wordt, is er opnieuw een stabiele trend voor Nederland, Wallonië, Vlaanderen en Frankrijk op te merken. Duitsland vertoont dezelfde piek in 2016 als bij de vorige profielen. Opmerkelijk is dat voor Profiel 13, de distributiekost in c€/kWh voor Frankrijk nu ook beduidend boven deze van Vlaanderen, Wallonië en Nederland ligt over de jaren heen.

3.1.6 Vergelijking tussen de profielen voor de afname van aardgas

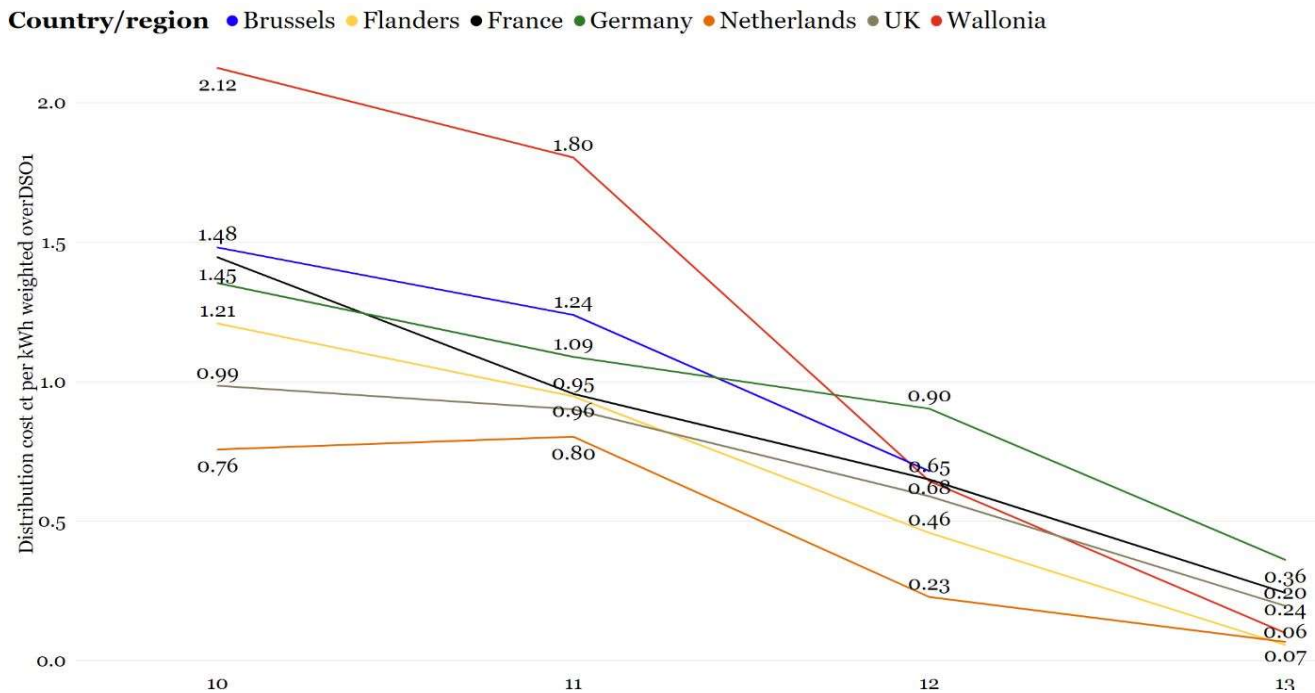
Wanneer we de vergelijking maken tussen de verschillende profielen, zien we dezelfde algemene trend: een dalende unitaire kost per kWh naarmate het verbruik toeneemt, maar met een aantal interessante verschillen op een aantal gebruiksprofielen.

Ten eerste kent Wallonië een scherpere daling in c€/kWh over de profielen heen dan de andere regio's en landen. Waar Wallonië consistent het duurst is voor de twee kleinste profielen, zien we de competitieve positie stelselmatig verbeteren naarmate het verbruik toeneemt tot 15 GWh/jaar. Vlaanderen vertoont consistent lage tarieven, die proportioneel lager worden voor grotere gebruiksprofielen. Nederland heeft consistent de laagste distributiekost, met uitzondering van Profiel 13 waar Vlaanderen de fakkel overneemt.

Voor Duitsland is zoals hierboven vermeld vast te stellen dat de distributiekost in c€/kWh veel gematigder daalt over de profielen heen dan voor de andere landen merkbaar is.

De relatief lage Vlaamse tarieven kunnen tot slot mogelijk gedeeltelijk verklaard worden door de huidige doorrekening van historische overschotten, waardoor de tarieven tijdelijk lager zijn.

Figuur 79 Gewogen gemiddelde distributiekost in c€/kWh voor profiel 10 tot 13 (2018) - vergelijking tussen de landen

3.2 Algemene conclusies over de vergelijking van de distributienettarieven

- Er is geen enkel land over de 13 profielen het goedkoopst. Wel zijn het **Verenigd Koninkrijk en Frankrijk consistent goedkoper** over alle profielen heen voor elektriciteit, zowel afname als injectie.
- Voor aardgas heeft Nederland de laagste distributiekosten voor Profiel 10, 11 en 12. Vlaanderen heeft de laagste distributiekosten voor Profiel 13.
- Opnieuw moet worden gewezen op het feit dat de methode om de transmissiekosten uit de geïntegreerde tarieven te zuiveren voor de afname van elektriciteit in Frankrijk, Duitsland en Nederland en voor aardgas in Duitsland met een grote onzekerheid gepaard gaat en de resultaten daarom met voorzichtigheid dienen te worden geïnterpreteerd.
- Zowel voor aardgas als elektriciteit **verbetert de competitieve positie van de Belgische gewesten naarmate het een profiel met een groter verbruik betreft**. Voor elektriciteit zijn de Vlaamse tarieven weinig competitief op internationaal niveau voor de residentiële profielen, maar zij worden competitief voor de professionele profielen met een groter verbruik. Voor aardgas is de startpositie voor residentiële profielen van Vlaanderen beter, en nemen we bovendien een verdere verbetering waar naarmate het verbruik toeneemt.
- De **hoge Vlaamse distributiekosten op elektriciteit voor residentiële profielen** zijn niet te verklaren door het tarief gebruik van het net – waar relatief weinig verschillen bestaan tussen de verschillende landen – maar wel door hoge openbaredienstverplichtingen en toeslagen. Deze componenten zijn niet (of niet afzonderlijk) aanwezig in de distributienettarieven van de buurlanden en hebben een grote impact op de totale kost voor wat betreft nettarieven. Dit is ook het geval voor Brussel en Wallonië. In deel 4 van dit rapport (analyse van de totale eindprijs) kunnen we hieromtrent een meer zuivere vergelijking aanbieden.
- De **verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië zijn veel markanter voor aardgas** dan voor elektriciteit.

- Nederland rekent voor de distributiekosten voor elektriciteit en aardgas steeds een vast capaciteitstarief aan, waardoor het spanningniveau en de capaciteit van de aansluiting de belangrijkste factor zijn. Het spanningsniveau is ook belangrijk voor de tarieven in Vlaanderen.
- Voor wat betreft de injectie van elektriciteit zijn de **netkosten voor de zuivere injectieprofielen in België en Vlaanderen hoog vergeleken met de buurlanden**. Dit is onder meer – maar niet alleen – te wijten aan het belang van de component toeslagen. In Duitsland, Frankrijk en vooral het Verenigd Koninkrijk (waar men geen injectiekosten betaalt zolang de netto-injectie positief is) bedraagt de distributiekost voor deze grote injectieprofielen een fractie van wat in Vlaanderen en bij uitbreiding België van toepassing is.

4 Vergelijking van de totale energiefactuur in Vlaanderen met deze in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest, Nederland, Duitsland, Verenigd Koninkrijk en Frankrijk

In een vierde fase wordt de totale energiefactuur voor het Vlaams Gewest vergeleken met deze in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest, Nederland, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

4.1 Beschrijving van de data voor de vergelijking van de totale energiefactuur

4.1.1 Introductie

Voor de afnameprofielen van elektriciteit en aardgas (profiel 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13) wordt in hoofdstuk 4 de totale energiefactuur berekend. Deze energiefactuur wordt opgebouwd uit de verschillende samenstellende componenten.

De volgende componenten worden meegenomen:

- **Component 1: Zuivere energiecomponent** (elektriciteit/aardgas), excl. enige andere kosten zoals bijvoorbeeld in België de bijdrage kosten groene stroom en warmtekrachtkoppeling (WKK) (component 3);
- **Component 2: Netwerkkosten:** bestaande uit distributienettarieven (enkel netgebonden componenten⁶⁸) en transmissienettarieven (enkel netgebonden componenten);
- **Component 3: Alle andere kosten** (taksen, heffingen en kosten) die aan de netgebruiker worden aangerekend en **die niet tot de zuivere energiecomponent of netwerkkosten kunnen worden gerekend** met betrekking tot o.a. openbare dienstverplichtingen (ODV's), kosten met betrekking tot rationeel energiegebruik (REG), toeslagen, ...;
- **Component 4: BTW** (enkel voor residentiële netgebruikers, vermits dit voor professionele netgebruikers een recupereerbare component betreft).

De prijsvergelijking wordt uitgevoerd voor alle zuivere afnameprofielen van elektriciteit en aardgas. De injectieprofielen en het prosumentenprofiel worden niet meegenomen in deze vergelijking, aangezien de

---

⁶⁸ Voor zover de netgebonden en niet-netgebonden tariefcomponenten van elkaar te onderscheiden zijn in de verschillende landen.

componenten van de energiefactuur geen volledig beeld weergeven van de componenten die van belang zijn voor de investeringsbeslissing. Bovendien bestaan er verschillen tussen de landen m.b.t. welke van de componenten die van belang zijn voor de investeringsbeslissing al dan niet deel uitmaken van de energiefactuur, wat de vergelijking niet alleen onvolledig maakt, maar bovendien vertekent.

4.1.2 Beschrijving van de bijkomende assumpties voor de vergelijking van de totale energiefactuur

Voor de vergelijking van de totale energiefactuur worden een aantal bijkomende assumpties gemaakt ten opzichte van de al eerder beschreven bijkomende assumpties in sectie 1.2.

- De verschillende componenten worden berekend voor januari 2018. Uitzonderingen hierop zijn de zuivere energiecomponent van Profiel 1, 2, 4, 5, 10, 11 en 12, waarvoor prijzen in februari 2018 worden gebruikt, de netwerkkosten voor het Verenigd Koninkrijk, waarvoor de prijzen van toepassing vanaf april 2018 worden gebruikt, en de groenestroom- en warmtekrachtkoppelingcertificaten in België en de Renewable Energy Certificates in het Verenigd Koninkrijk, waarvoor de periode april 2017-april 2018 wordt gebruikt.
- In verschillende van de landen in deze studie bestaan er diverse verminderingen van netwerktarieven, taksen en toeslagen indien de bedrijven voldoen aan de criteria zoals gedefinieerd in de EEAG⁶⁹. We maken echter de assumptie dat de bedrijven hier niet aan voldoen.
- Alle identificeerbare niet-netgebonden tarieven in de netwerkkosten, zoals ODV's, belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies die gefactureerd worden aan de eindverbruiker via de distributie- en transmissienettarieven worden opgelijst in component 3.

4.1.3 Elektriciteit: Zuivere energiecomponent

Dit hoofdstuk beschrijft de algemene methodologie die wordt gebruikt om de zuivere energiecomponent te berekenen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de residentiële en kleine professionele verbruikers (Profiel 1, 2, 3, 4 en 5) en de grote professionele verbruikers (Profiel 6 en 7).

4.1.3.1 Profiel 1, 2, 3, 4, 5

De energiecomponent van de profielen is gebaseerd op leveringscontracten die worden aangeboden door leveranciers. De volgende secties detailleren hoeveel producten worden meegenomen, welke producten worden meegenomen, en wat de gewichten van de producten zijn.

4.1.3.1.1 Bepalen van het aantal producten

Het aantal producten wordt geselecteerd op basis van de marktconcentratie van de detailhandelsmarkt (HHI-index) voor elk van de onderzochte landen. Deze methode maakt het mogelijk om een verscheidenheid aan producten te selecteren, die per land kunnen verschillen en zelfs kunnen verschillen voor elektriciteit en aardgas. Hoe meer een markt geconcentreerd is (groot gecombineerd marktaandeel van enkele leveranciers), hoe minder producten in aanmerking worden genomen. Hoe minder geconcentreerd een markt is (meerdere leveranciers met lage marktaandelen), des te meer producten in aanmerking worden genomen om de marktdynamiek te weerspiegelen.

Het aantal producten op basis van de HHI-index dat wordt geselecteerd, wordt in onderstaande tabel weergegeven:

Tabel 1 - Definiëren van het aantal producten

HHI-Index	Beschrijving	Aantal producten
-----------	--------------	------------------

⁶⁹ Environmental protection and energy state aid guidelines. De Nederlandse vertaling hiervan is Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie.

HHI < 1.000	Weinig geconcentreerde markt	5
1.000 < HHI < 2.000	Geconcentreerde markt	4
HHI > 2.000	Zeer geconcentreerde markt	3

De HHI-index voor elk land is ontleend aan het verslag van de 2017 Retail Markets Monitoring Report van de Council of European Energy Regulators.⁷⁰

Indien het aantal beschikbare producten kleiner is dan het aantal producten dat volgt uit de HHI index, is het aantal te selecteren producten gelijk aan het aantal beschikbare producten.

4.1.3.1.2 Selectie van productenportefeuille

Op basis van de HHI-index voor elk land wordt een aantal te selecteren producten gedefinieerd. Om te bepalen welke producten in aanmerking worden genomen voor de prijsvergelijking, werd de volgende vuistregel gevolgd:

- Het eerste product dat in aanmerking wordt genomen is het standaardproduct van de grootste leverancier;
- Het tweede product dat in aanmerking wordt genomen is het goedkoopste product op de markt, zonder rekening te houden met forfaitaire verminderingen. Het goedkoopste product wordt geïdentificeerd via een prijsvergelijkingstool in elk land. In bepaalde gevallen is het mogelijk dat deze vergelijkingswebsites niet up-to-date zijn en prijzen van contracten van een vorige maand presenteren⁷¹;
- Het derde product dat in aanmerking wordt genomen is het goedkoopste product van de grootste leverancier;
- Het vierde/vijfde product dat in aanmerking wordt genomen is/zijn één/twee van de goedkoopste producten van de op een na grootste leverancier die nog niet in aanmerking werd genomen.

Het kan gebeuren dat een product van de grootste leverancier het goedkoopste product van de markt is. In dat geval krijgt dit product dezelfde weging als het standaardproduct van de grootste leverancier. Omdat het totale aantal producten niet verandert, wordt het volgende product in de rangorde (bijvoorbeeld in plaats van het derde product het vierde product) geselecteerd. Indien een leverancier slechts één product heeft, wordt ook het volgende product in de rangorde geselecteerd.

In verschillende landen hebben de geselecteerde producten zowel eenheidsprijzen als dag- en nachtprijzen. Voor Profiel 1 wordt de eenheidsprijs gebruikt. Voor Profiel 2 en 5 worden dag- en nachtprijzen gebruikt. In België bestaat er verder ook een exclusief nachtprijs. Dit tarief wordt gebruikt voor Profiel 4. Aangezien de andere landen dit exclusief nachttarief niet kennen, worden voor de andere landen dag- en nachtprijzen gebruikt voor Profiel 4, waarbij het exclusief nachtverbruik wordt opgeteld bij het nachtverbruik. Indien voor een bepaald land enkel de eenheidsprijzen bekend zijn, worden deze genomen voor Profiel 2, 4 en 5.

Voor Profiel 1, 2 en 4 worden producten voor residentiële verbruikers gebruikt. Voor Profiel 5 worden producten voor kleine professionele verbruikers gebruikt.⁷²

4.1.3.1.3 Gewicht van elk product binnen de productenportefeuille

De geselecteerde producten worden als volgt gewogen:

⁷⁰ <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/56216063-66c8-0469-7aa0-9f321b196f9f>

⁷¹ Het is mogelijk dat in het begin van de maand (of zelfs later) de meest recente informatie die op dat moment beschikbaar is, niet wordt gepubliceerd. In die gevallen kan rekening worden gehouden met de prijzen van contracten uit voorgaande maanden.

⁷² Met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk, waar geen aparte prijzen voor kleine professionele verbruikers publiek beschikbaar zijn.

- De switching rate (in %) is het gewicht dat aan het goedkoopste product wordt toegekend (tweede in aanmerking te nemen product).
- Het resterende deel (100% - switching rate) wordt dan gebruikt om de andere producten als volgt te wegen:
  - Indien de overige producten twee producten van de grootste leverancier zijn, is het gewicht van beide producten gewoon het resterende aandeel (100% - switching rate), gedeeld door twee⁷³.
  - Indien rekening wordt gehouden met producten van andere leveranciers, worden de genormaliseerde marktaandelen van de geselecteerde marktspelers geëxtrapoleerd naar het resterende aandeel (100% - switching rate)⁷⁴.
  - Indien meer dan één product van een bepaalde leverancier wordt geselecteerd, krijgt elk van hen hetzelfde gewicht (en heeft dus het vooraf bepaalde gewicht van de leverancier, gedeeld door twee).⁷⁵
- Indien het aantal producten lager ligt dan het aantal dat zou geselecteerd worden op basis van de HHI-regel doordat er minder producten beschikbaar zijn, worden de gewichten op dezelfde manier berekend, door rekening te houden met een gewicht voor het ontbrekend product. Om tot 100% te komen, wordt dan het gewicht van het ontbrekend product gelijk verdeeld over alle overblijvende producten die niet van de grootste leverancier zijn.⁷⁷ Indien er enkel producten van de grootste leverancier overblijven, wordt het gewicht van de ontbrekende producten opgeteld bij het product met het kleinste gewicht.

4.1.3.2 Profiel 6 en 7

De zuivere energiecomponent voor de profielen op middenspanning (Profiel 6 en 7) wordt berekend op basis van de marktprijzen en vertegenwoordigt de kosten van de elektriciteit die de industriële netgebruikers in januari 2018 verbruikten. De nationale indexen die worden gebruikt zijn gespecificeerd voor elk land en regio.

Voor beide profielen gebruiken we alle uren van de spot markten behalve het weekend.

De formule die in deze studie werd gebruikt voor de zuivere energiecomponent werd geleverd door de CREG en is gebaseerd op een analyse door de Belgische regulator van de elektriciteitsleveringscontracten die teruggaat tot 2014.⁷⁸

4.1.3.3 België

De HHI-index voor België was hoger dan 2000 in 2017.⁷⁹ Daarom werden 3 producten geselecteerd: het standaardproduct van de grootste leverancier, het goedkoopste product op de markt, en het goedkoopste product van de grootste leverancier. De switching rate was 12,2%.⁸¹

⁷³ Voorbeeld: als de switching rate 20% bedraagt, wordt de resterende 80% gebruikt voor het wegen van de twee resterende producten van de grootste leverancier, die elk goed zijn voor 40%.

⁷⁴ Voorbeeld: als de switching rate 20% bedraagt, wordt de resterende 80% gebruikt om de resterende producten te wegen. Indien het marktaandeel van de grootste leverancier 40% bedraagt en dat van de op een na grootste leverancier 20%, zal in een eerste fase hun marktaandeel worden "genormaliseerd" (respectievelijk $40\%/60\% = 66,67\%$ en $20\%/60\% = 33,33\%$). Deze marktaandelen worden vervolgens geëxtrapoleerd naar de resterende 80% (respectievelijk $66,67\% \cdot 80\% = 53,33\%$ en $33,33\% \cdot 80\% = 26,67\%$).

⁷⁵ Voorbeeld: Indien de switching rate 20% bedraagt en de grootste leverancier van het vorige voorbeeld twee producten in de mix heeft geselecteerd, heeft elk van zijn producten een gewicht van $53,33\%/2 = 26,66\%$.

⁷⁶ Een uitzondering wordt gemaakt voor de elektriciteitsprofielen in Frankrijk, omdat de meeste klanten nog steeds een gereguleerd product hebben. Het marktaandeel van het gereguleerde product blijft dus behouden en het derde product is 100% - switching rate - het marktaandeel van het gereguleerde product.

⁷⁷ Voorbeeld: Indien volgens de HHI-regel 4 producten moesten worden geselecteerd, maar slechts 3 producten bekend zijn doordat de prijzen van het goedkoopste product niet bekend zijn, worden de gewichten nog steeds berekend op basis van de methode van de switching rate. Indien deze 20% bedraagt wordt daarna deze 20% verdeeld over het product dat niet van de grootste leverancier is.

⁷⁸ CREG. A European comparison of electricity and gas prices for large industrial consumers

⁷⁹ Hoewel het Retail Market Monitoring Reports van CEER vermeldt dat de HHI-index boven 2.000 ligt, wordt de precieze waarde niet vermeld. <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/56216063-66c8-0469-7aa0-9f321b196f9f>

⁸⁰ De regionale regulatoren berekenen elk een gewestelijke HHI. Deze verschilt significant tussen de gewesten. Voor Vlaanderen kan deze worden gevonden op: <https://www.vreg.be/sites/default/files/uploads/pers-2018-07.pdf>.

⁸¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/energy-unionfactsheet-belgium_en.pdf

⁸² De regionale regulatoren publiceren een gewestelijke switching rate. Deze verschilt significant tussen de gewesten. De gewestelijke switching rate voor Vlaanderen kan gevonden worden op: <https://www.vreg.be/sites/default/files/uploads/pers-2018-07.pdf>

Een overzicht van de geselecteerde producten per regio en hun prijzen zijn hieronder weergegeven. De goedkoopste producten zijn geselecteerd via de prijsvergelijkingswebsites van de respectieve regionale regulatoren: <https://vtest.vreg.be/> voor Vlaanderen, www.compacwape.be voor Wallonië en www.brusim.be voor Brussel. Alle vermelde prijzen zijn exclusief BTW.

Voor de Belgische regio's wordt een onderscheid gemaakt tussen eenheidsprijzen en dag-, nacht- en exclusief nachtprijzen. Voor Profiel 1 en 3 worden daarom de eenheidsprijzen gebruikt. Voor Profiel 2 en 5 worden dag- en nachtprijzen gebruikt, en voor Profiel 4 worden dag- nacht- en exclusief nachtprijzen gebruikt.

De producten voor Profiel 1 en 3 zijn weergegeven in volgende tabel.

Tabel 44 Geselecteerde producten voor profiel 1 en 3 in België

Regio	Leverancier - product	Gewicht	Vaste component (€/jaar)	Prijs per kWh (c€/kWh)
Flanders	ENGIE - Easy Fixed	43,90%	39,95	6,07
	Energy People - Elektriciteit Groen 2	12,20%	12,40	4,65
		43,90%	22,60	5,75
	ENGIE – Direct			
Wallonia	ENGIE - Easy Fixed	43,90%	39,95	6,07
	Klinkenberg - Eco	12,20%	8,26	4,67
	ENGIE – Direct	43,90%	22,60	5,75
Brussels	ENGIE - Easy Fixed	43,90%	39,95	6,07
	MEGA - Super	12,20%	8,26	4,14
	ENGIE – Direct	43,90%	22,60	5,75

Voor Profiel 2 en 4 werden dezelfde producten gebruikt, maar werd het dag- en nachttarief gebruikt. Dit wordt in de volgende tabel weergegeven.

Tabel 45 Geselecteerde producten voor profiel 2 en 4 in België

Regio	Leverancier - Product	gewicht	Vaste component (€/jaar)	Dagtarief (c€/kWh)	Nachttarief (c€/kWh)	Exclusief Nacht (c€/kWh)
Vlaanderen	Engie – Easy fixed	43,90%	39,95	7,02	5,10	5,10
	Energy People - Elektriciteit Groen 2	12,20%	15,00	6,74	4,31	4,50
	ENGIE - Direct	43,90%	27,35	7,62	6,25	6,25

Wallonië	Engie – Easy fixed	43,90%	39,95	7,02	5,10	5,10
	Klinkenberg - Eco (incl BTW)	12,20%	8,26	6,75	4,35	4,54
	ENGIE - Direct	43,90%	22,60	6,30	5,17	5,17
Brussel	Engie – Easy fixed	43,90%	39,95	7,02	5,10	5,10
	Mega - Super	12,20%	8,26	4,14	4,14	4,14
	ENGIE - Direct	43,90%	22,60	6,30	5,17	5,17

Ook voor Profiel 5 wordt het dag- en nachttarief gebruikt.

Tabel 46 Geselecteerde producten voor profiel 5 in België

Regio	Leverancier - Product	Gewicht	Vaste component (€/jaar)	Dagtarief(€/kWh)	Nachttarief (€/kWh)
Vlaanderen	Engie – Easy fixed	43,90%	39,95	7,02	5,10
	EBEM - v@st	12,20%	15,00	6,74	4,31
	ENGIE - Direct	43,90%	14,81	7,62	6,25
Wallonië	Engie – Easy fixed	43,90%	39,95	7,02	5,10
	Luminus – Optifix Pro (Maart 2018 _)	12,20%	35,00	5,42	3,43
	ENGIE - Direct Pro	43,90%	14,81	6,06	5,41
Brussel	Engie – Easy fixed	43,90%	39,95	7,02	5,10
	Luminus – Optifix Pro (Maart 2018)	12,20%	35	5,42	3,43
	ENGIE - Direct Pro	43,90%	14,81	6,06	5,41

De prijs voor Profiel 6 en 7 is gebaseerd op de volgende indices:

- ICE Endex CAL
- Belpex DAM

De prijs werd berekend aan de hand van de volgende formule:

Energiecomponent

$$= 47,1\% \text{ CAL } Y_{-1} + 20,1\% \text{ CAL } Y_{-2} + 7,1\% \text{ CAL } Y_{-3} + 7,8\% \text{ Qi}_{-1} + 2,2\% \text{ Mi}_{-1} + 15,7\% \text{ Belpex DAM.}^{83}$$

Tabel 47 Gebruikte indices voor de Belgische regio's

CAL Y ₋₁	Gemiddelde year ahead forward prijs in 2017
CAL Y ₋₂	Gemiddelde two year ahead forward prijs in 2016
CAL Y ₋₃	Gemiddelde three year ahead forward prijs in 2015
Qi ₋₁	Gemiddelde quarter ahead forward prijs in het vierde kwartaal van 2017
Mi ₋₁	Gemiddelde month ahead forward prijs in december 2017

Deze prijs is dezelfde voor alle Belgische regio's.

4.1.3.4 Nederland

De HHI-index voor Nederland lag tussen 1.500 en 2000 in 2017.⁸⁴ Daarom werden 4 producten geselecteerd: het standaardproduct van de grootste leverancier, het goedkoopste product op de markt, en het goedkoopste product van de grootste leverancier. De switching rate was 15,1%.⁸⁵ Het aantal klanten van de grootste leveranciers wordt hieronder gespecificeerd.

Tabel 48 Marktaandelen voor elektriciteitsleveranciers in Nederland

Leverancier	Klanten ⁸⁶	Genormaliseerd marktaandeel
Essent	3.100.000	59,62%
Eneco	2.100.000	40,38%
Totaal	5.200.000	100,00%

Het goedkoopste product werd verkregen door het raadplegen van de prijsvergelijkingswebsite <https://www.energieleveranciers.nl/>. De prijzen zijn zonder kosten en belastingen.

In Nederland konden geen dag- en nachtprijzen voor de geselecteerde producten worden gevonden voor februari 2018. Daarom wordt voor Profiel 1, 2, 3, 4 en 5 gebruik gemaakt van eenheidsprijzen.

De prijzen voor Profiel 1, 2, 3 en 4 worden hieronder weergegeven.

Tabel 49 Geselecteerde producten voor profiel 1, 2, 3, 4 in Nederland

Leverancier - product	Gewicht	Vaste component (€/jaar)	Prijs per kWh (c€/kWh)
-----------------------	---------	--------------------------	------------------------

⁸³ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F20180716EN.pdf>

⁸⁴ Het Retail Market Monitoring Reports van CEER vermeldt dat de HHI-index voor Nederland tussen 1.500 en 2.000 voor ligt. De precieze waarde niet vermeld. <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/56216063-66c8-0469-7aao-9f321b196f9f>

⁸⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/energy-union-factsheet-netherlands_en.pdf

⁸⁶ Het aantal klanten is een schatting <https://www.energieportal.nl/wpcontent/uploads/2016/02/Energieleveranciers-werkzaam-in-Nederland.jpg>

Essent - Modelcontract Elektriciteit & gas variabel	25,30%	42,00	5,27
LEON Zeewolde Modeltarief	15,10%	25,00	5,69
Energiedirect Groene stroom 1 jaar vast	25,30%	45,00	6,50
Eneco Ecoستroom 3 jaar vast	34,30%	48,00	6,65

Voor Profiel 5 worden de producten hieronder weergegeven.

Tabel 50 Geselecteerde producten voor profiel 5 in Nederland

Leverancier - product	Gewicht	Vaste component (€/jaar)	Prijs per kWh (c€/kWh)
Essent - Modelcontract Elektriciteit Zakelijk variabel	29,80%	84,00	5,77
Energiedirect (Essent) - Groene stroom 1 jaar vast	29,80%	84,00	4,99
Eneco - Ecoستroom variabel	20,20%	72,00	4,83
Eneco - Ecoستroom 3 jaar vast	20,20%	72,00	5,69

De prijs voor profiel 6 en 7 is gebaseerd op de volgende indices:

- ICE Endex CAL
- APX NL DAM

De prijs werd berekend aan de hand van de volgende formule:

Energiecomponent

$$= 47,1\% \text{ CAL } Y_{-1} + 20,1\% \text{ CAL } Y_{-2} + 7,1\% \text{ CAL } Y_{-3} + 7,8\% \text{ Qi}_{-1} + 2,2\% \text{ Mi}_{-1} + 15,7\% \text{ APX NL DAM.}^{87}$$

Met:

Tabel 51 Gebruikte indices voor Nederland

CAL Y ₋₁	Gemiddelde year ahead forward prijs in 2017
CAL Y ₋₂	Gemiddelde two year ahead forward prijs in 2016
CAL Y ₋₃	Gemiddelde three year ahead forward prijs in 2015
Qi ₋₁	Gemiddelde quarter ahead forward prijs in het vierde kwartaal van 2017
Mi ₋₁	Gemiddelde month ahead forward prijs in december 2017

⁸⁷ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F20180716EN.pdf>
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

4.1.3.5 Frankrijk

De HHI-index voor Frankrijk was meer dan 6.000 in 2017.⁸⁸ Daarom werden 3 producten geselecteerd: het standaardproduct van de grootste leverancier, het goedkoopste product op de markt, en het goedkoopste product van de grootste leverancier. De switching rate was 5,4%.⁸⁹

Het goedkoopste product werd verkregen via de prijsvergelijkingswebsite <http://comparateur-offres.energie-info.fr>. In deze prijzen zijn belastingen (excl. BTW) en kosten inbegrepen.

In Frankrijk konden zowel eenheidsprijzen als dag- en nachtprijzen worden teruggevonden voor de producten voor de residentiële verbruikers. Voor Profiel 1 en 3 werden eenheidsprijzen gebruikt, en voor Profiel 2 en 4 werden dag- en nachtprijzen gebruikt. Voor Profiel 4 werd het verbruik, dat in Vlaanderen onder exclusief nachttarief valt, beschouwd als nachttarief. De producten voor de residentiële verbruikers worden in de volgende twee tabellen weergegeven.

Tabel 52 Geselecteerde producten voor profiel 1 en 3 in Frankrijk

Leverancier - product	Gewicht	Vaste component (€/jaar)	Prijs per kWh (c€/kWh)
EDF - Tarif Bleu	80,00%	101,00	12,23
Cdiscount - énergie	5,40%	101,00	10,82
EDF - Vert électrique	14,60%	116,00	11,75

Tabel 53 Geselecteerde producten voor profiel 2 en 4 in Frankrijk

Leverancier - Product	Gewicht	Vaste component (€/jaar)	Dagtarief(€/kWh)	Nachttarief (€/kWh)	Exclusief Nacht (€/kWh)
EDF – Tarif Bleu	80,00%	138.60	0.098300	0.071000	0.071000
Cdiscount énergie	5,40%	114.12	0.08560000	0.06090000	0.06090000
EDF – Vert électrique	14,60%	134.65	0.10268000	0.07151333	0.07151333

Ook voor Profiel 5 wordt het dag- en nachttarief gebruikt. Voor één product kon echter geen dag- en nachttarief worden bepaald. Zoals eerder beschreven wordt in dit geval het gewicht van het ontbrekend product opgeteld bij het product met het kleinste gewicht, met andere woorden “EDF - Contract Garanti”.

Tabel 54 Geselecteerde producten voor profiel 5 in Frankrijk

Leverancier - Product	Gewicht	Vaste component (€/jaar)	Dagtarief(€/kWh)	Nachttarief (€/kWh)	Exclusief Nacht (€/kWh)
EDF – Tarif Bleu	80%	248.760000	0.098300	0.071000	0.071000

⁸⁸ Hoewel het Retail Market Monitoring Reports van CEER vermeldt dat de HHI-index boven 6.000 ligt wordt de precieze waarde niet vermeld. <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/56216063-66c8-0469-7aao-9f321b196f9f>

⁸⁹ Le fonctionnement des marchés de détail français de l'électricité et du gaz naturel rapport 2016-2017
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

EDF – Contrat Garanti	20%	458.88	0.0953500	0.0688700	0.0688700
--------------------------	-----	--------	-----------	-----------	-----------

De prijs voor profiel 6 en 7 is gebaseerd op de volgende indices:

- ICE Endex CAL
- EPEX SPOT FR

De prijs werd berekend aan de hand van de volgende formule:

Energiecomponent

$$= 47,1\% \text{ CAL } Y_{-1} + 20,1\% \text{ CAL } Y_{-2} + 7,1\% \text{ CAL } Y_{-3} + 7,8\% \text{ Qi}_{-1} + 2,2\% \text{ Mi}_{-1} + 15,7\% \text{ EPEX SPOT FR.}^{90}$$

Met:

Tabel 55 Gebruikte indices voor Frankrijk

CAL Y ₋₁	Gemiddelde year ahead forward prijs in 2017
CAL Y ₋₂	Gemiddelde two year ahead forward prijs in 2016
CAL Y ₋₃	Gemiddelde three year ahead forward prijs in 2015
Qi ₋₁	Gemiddelde quarter ahead forward prijs in het vierde kwartaal van 2017
Mi ₋₁	Gemiddelde month ahead forward prijs in december 2017

4.1.3.6 Duitsland

De HHI-index voor Duitsland was 2.021 in 2014.⁹¹ Daarom werden 3 producten geselecteerd: het standaardproduct van de grootste leverancier, het goedkoopste product op de markt, en het goedkoopste product van de grootste leverancier. De switching rate was 8,7% in 2016.⁹²

Het goedkoopste product werd verkregen via de website www.stromvergleich.de. Het standaardproduct ("Grundversorgung" product) wordt aangeboden door een standaardleverancier, die in elke DNB-regio verschillend is. Daarom werd voor elke DNB het standaardproduct bepaald, evenals het goedkoopste product van de respectievelijke standaardleverancier.

In Duitsland konden geen dag- en nachtprijzen worden teruggevonden voor de producten voor de residentiële en kleine professionele verbruikers. De geselecteerde producten en hun prijzen staan vermeld in de twee onderstaande tabellen en zijn inclusief belastingen en netwerkkosten, maar exclusief BTW.

Om tot een Duitse prijs te komen, worden deze gewichten vermenigvuldigd met het marktaandeel van de DNB binnen de respectievelijke transmissiezone, zoals bepaald in sectie 1.3.1.2. Van deze transmissiezones werd dan een nationaal gemiddelde berekend. De producten gebruikt voor Profiel 1, 2, 3 en 4 zijn weergegeven in volgende tabel.

Tabel 56 Geselecteerde producten voor profiel 1, 2, 3, 4 in Duitsland

DSO	Supplier and Product	Gewicht	Grundpreis (€/year)	Arbeitspreis (c€/kWh)
Bayernwerk Netz	E.ON Grundversorgung Strom	45,65%	100,00	25,86

⁹⁰ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F20180716EN.pdf>

⁹¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2014_energy_market_en_o.pdf

⁹² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/energy-union-factsheet-germany_en.pdf

	Immergrün! Energie – SparKlassikPremium12	8,70%	76,84	22,89
	E.ON KlassikStrom	45,65%	100,00	23,19
SWM Infrastruktur, Stammgebiet	SWM Grund- und Ersatzversorgung	45,65%	93,08	22,71
	Immergrün! Energie – SparKlassikPremium12	8,70%	91,06	22,10
	SWM M-Strom Garant	45,65%	89,18	22,13
E.DIS Netz, gesamtes Netzgebiet	E.ON Grundversorgung Strom	45,65%	100,00	25,86
	Immergrün! Energie – SparKlassikPremium12	8,70%	92,97	25,76
	E.ON KlassikStrom	45,65%	100,00	27,90
Stromnetz Berlin GmbH, gesamtes Stromnetz	Vattenfall Tarif Berlin Basis Privatstrom	45,65%	82,69	25,03
	Vattenfall Easy24 Strom für Berlin	8,70%	88,74	22,08
	Immergrün! Energie – SparKlassikPremium12	45,65%	67,66	22,31
Westnetz GmbH-GV innogy SE	Innogy – Strom Klassik	45,65%	84,00	23,99
	Innogy - Strom Stabil	8,70%	104,00	23,99
	Immergrün! Energie – SparKlassikPremium12	45,65%	85,82	22,33
RNG-Netz 2 - Köln	RheinEnergie - FairRegio Strom Basis	45,65%	120,80	21,20
	Immergrün! Energie – SparKlassikPremium12	8,70%	108,50	20,53
	RheinEnergie - Stromtarif FairRegio Strom plus Konstant 2018 XL-Option	45,65%	113,60	20,75
Netze BW GmbH	EnBW Komfort Haushalt	45,65%	79,46	24,13
	Immergrün! Energie – SparKlassikPremium12	8,70%	57,18	21,95
	EnBW Online	45,65%	116,37	22,42
Stuttgart Netze, gesamtes Netzgebiet	EnBW Komfort Haushalt	45,65%	79,46	24,13
	Immergrün! Energie – SparKlassikPremium12	8,70%	40,84	24,46

	EnBW Online	45,65%	78,15	21,93
--	-------------	--------	-------	-------

Om dezelfde reden worden ook voor Profiel 5 eenheidsprijzen gebruikt. Opnieuw worden de gewichten vermenigvuldigd met het marktaandeel van de DNB in zijn transmissiezone. Van deze transmissiezones werd dan een gemiddelde berekend. De producten gebruikt voor Profiel 5 zijn weergegeven in volgende tabel.

Tabel 57 Geselecteerde producten voor profiel 5 in Duitsland

DSO	Supplier and Product	Gewicht	Grundpreis (€/jaar)	Arbeitspreis (c€/kWh)
Bayernwerk Netz	E.ON Unternehmer-Strom Fix 12 Öko	45,65%	107,71	21,69
	123Energie - 123Strom Profi	8,70%	207,68	20,83
	E.ON Unternehmer-Strom Online	45,65%	87,71	21,29
SWM Infrastruktur, Stammgebiet	SWM M-Strom business Garant	45,65%	89,18	22,13
	123Energie - 123Strom Profi	8,70%	207,68	20,83
	SWM M-Strom Business Direkt	45,65%	76,18	21,58
E.DIS Netz, gesamtes Netzgebiet	E.ON Unternehmer-Strom Fix 12 Öko	45,65%	100,00	24,50
	123Energie - 123Strom Profi	8,70%	228,69	21,94
	E.ON Unternehmer-Strom Online	45,65%	95,00	24,00
Stromnetz Berlin GmbH, gesamtes Stromnetz	Profi strom	45,65%	105,00	21,30
	123Energie - 123Strom Profi	8,70%	196,24	20,19
	Berlin Gewerbe Strom	45,65%	82,20	25,33
Westnetz GmbH-GV innogy SE	Innogy – Strom Klassik	45,65%	82,11	23,99
	123Energie - 123Strom Profi	8,70%	221,53	20,55
	Innogy - Strom Stabil	45,65%	104,00	23,99
RNG-Netz 2 - Köln	RheinEnergie - Gewerbestrom plus	45,65%	156,00	22,11
	123Energie - 123Strom Profi	8,70%	258,69	18,69

	RheinEnergie - TradeRegio Strom plus	45,65%	174,00	22,63
Netze BW GmbH	Relax Profi	45,65%	289,11	22,03
	123Energie - 123Strom Profi	8,70%	201,60	20,31
	Direktstrom Gewerbe	45,65%	176,07	23,00
Stuttgart Netze, gesamtes Netzgebiet	Relax Profi	45,65%	268,03	21,42
	123Energie - 123Strom Profi	8,70%	163,84	21,08
	Direktstrom Gewerbe	45,65%	138,05	22,73

De prijs voor profiel 6 en 7 is gebaseerd op de volgende indices:

- ICE Endex CAL
- EPEX SPOT DE

De prijs werd berekend aan de hand van de volgende formule:

Energiecomponent

$$= 47,1\% \text{ CAL } Y_{-1} + 20,1\% \text{ CAL } Y_{-2} + 7,1\% \text{ CAL } Y_{-3} + 7,8\% \text{ Qi}_{-1} + 2,2\% \text{ Mi}_{-1} + 15,7\% \text{ EPEX SPOT DE.}^{93}$$

Met:

Tabel 58 Gebruikte indices voor Duitsland

CAL Y ₋₁	Gemiddelde year ahead forward prijs in 2017
CAL Y ₋₂	Gemiddelde two year ahead forward prijs in 2016
CAL Y ₋₃	Gemiddelde three year ahead forward prijs in 2015
Qi ₋₁	Gemiddelde quarter ahead forward prijs in het vierde kwartaal van 2017
Mi ₋₁	Gemiddelde month ahead forward prijs in december 2017

4.1.3.7 Verenigd Koninkrijk

De HHI-index voor het Verenigd Koninkrijk was minder dan 2.000 in 2017.⁹⁴ Daarom werden 4 producten geselecteerd: het standaardproduct van de grootste leverancier, het goedkoopste product op de markt, het goedkoopste product van de grootste leverancier, en het goedkoopste product van de tweede grootste leverancier. De switching rate bedraagt 15,8%.⁹⁵ De marktaandelen van de leveranciers worden hieronder gespecificeerd.

⁹³ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F20180716EN.pdf>

⁹⁴ Hoewel het Retail Market Monitoring Reports van CEER vermeldt dat de HHI-index tussen 1.000 en 2.000 ligt wordt de precieze waarde niet vermeld. <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/56216063-66c8-0469-7aa0-9f321b196f9f>

⁹⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/energy-union-factsheet-united-kingdom_en.pdf

Tabel 59 Marktaandeelen voor elektriciteitsleveranciers in het Verenigd Koninkrijk

Leverancier	Klanten ⁹⁶	Genormaliseerd marktaandeel
British Gas	21%	60,00%
SSE	14%	40,00 %
Andere	65%	
Totaal	100%	100,00%

Een overzicht van de door ons geselecteerde producten wordt in de volgende tabellen gepresenteerd. Het goedkoopste product is geselecteerd via de prijsvergelijkingswebsite van www.uswitch.co.uk.

Voor de geselecteerde producten konden zowel eenheidsprijzen als dag- en nachtprijzen worden teruggevonden voor de meeste producten. Slechts voor één product konden geen dag- en nachtprijzen worden bepaald. Daarom werd dit product uit de vergelijking gelaten voor de profielen met dag- en nachtprijzen, en werd zoals boven beschreven het gewicht verdeeld tussen de producten met het laagste marktaandeel. De geselecteerde producten en hun prijzen staan vermeld in de twee onderstaande tabellen en zijn inclusief belastingen en netwerkkosten, maar exclusief BTW.

De producten voor Profiel 1 en 3 zijn weergegeven in volgende tabel.

Tabel 60 Geselecteerde producten voor profiel 1 en 3 in het Verenigd Koninkrijk

Supplier - Product	Weight	Standard unit charge (p/day)	Standard unit rate (p/kWh)
British Gas – Standard	50,52%	24,77	13,85
Powershop - Easy Saver Promise v2[1]	15,80%	16,56	12,05
SSE - 1 Year Fixed v14	16,84%	14,10	14,30
SSE – Standard DD	16,84%	14,10	15,14

Voor Profiel 2, 4 en 5 werden dezelfde producten gebruikt, maar werd het dag- en nachttarief gebruikt. Dit wordt in de volgende tabel weergegeven. Voor profiel 4 werd het verbruik dat in Vlaanderen onder exclusief nachttarief valt beschouwd als nachttarief. Aangezien er in het Verenigd Koninkrijk geen aparte producten voor professionele verbruikers bestaan, worden dezelfde producten ook voor profiel 5 gebruikt. Voor het product “Powershop - Easy Saver Promise v2[1]” kon het dag- en nachttarief niet worden bepaald. Het gewicht werd verdeeld over de twee kleine producten, aangezien het gewicht van het product “British Gas Safeguard PAYG domestic single rate electricity charges” haar marktaandeel reflecteert.

Tabel 61 Geselecteerde producten voor profiel 2, 4 en 5 in het Verenigd Koninkrijk

Leverancier - Product	Gewicht	Vaste component (pound/dag)	Dagtarief (pound/kWh)	Nachttarief (pound/kWh)	Exclusief Nacht (pound/kWh)
British Gas Safeguard PAYG domestic single rate electricity charges	52,68%	0.27	0.13	0.13	0.13
SSE 1 year fixed (per day)	23,66%	0.14	0.18	0.08	0.08

⁹⁶<https://www.ofgem.gov.uk/data-portal/electricity-supply-market-shares-company-domestic-gb>
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

SSE standard (per day)	23,66%	0.18	0.17	0.09	0.09
------------------------	--------	------	------	------	------

De prijs voor Profiel 6 en 7 is gebaseerd op de volgende indices:

- ICE GQ_x⁹⁷
- APX UK DAM

De prijs werd berekend aan de hand van de volgende formule:

Energiecomponent

$$= 47,1\% \text{ CAL } Y_{-1} + 20,1\% \text{ CAL } Y_{-2} + 7,1\% \text{ CAL } Y_{-3} + 7,8\% \text{ Qi}_{-1} + 2,2\% \text{ Mi}_{-1} + 15,7\% \text{ APX UK DAM.}^{98}$$

Met:

Tabel 62 Gebruikte indices voor het Verenigd Koninkrijk

CAL Y ₋₁	Gemiddelde year ahead forward prijs in 2017
CAL Y ₋₂	Gemiddelde two year ahead forward prijs in 2016
CAL Y ₋₃	Gemiddelde three year ahead forward prijs in 2015
Qi ₋₁	Gemiddelde quarter ahead forward prijs in het vierde kwartaal van 2017
Mi ₋₁	Gemiddelde month ahead forward prijs in december 2017

4.1.4 Elektriciteit: Netwerkkosten

4.1.4.1 België

In België bestaan de netwerkkosten uit niet-geïntegreerde distributie- en transmissiekosten. In dit hoofdstuk worden enkel de netgebonden netwerktarieven meegenomen. De niet-netgebonden netwerktarieven komen aan bod in de taksen en belastingen.

Voor de berekening van de distributienettarieven worden de netgebonden tarieven uit hoofdstuk 3 meegenomen.

Voor de transmissienettarieven worden voor Profiel 1 tot en met 5 de transmissiekosten voor laagspanning zonder piekmeting gebruikt. Voor Profiel 6 en 7 worden de transmissienettarieven van middenspanning opgezocht. (26-1kv hoofdvoeding).

De volgende transmissienettarief-componenten zijn van toepassing op deze profielen:

1. Tarief voor het beheer en de ontwikkeling van de netwerkinfrastructuur: dit bestaat uit een tarief per kWh voor profielen 1,2, 3, 4 en een tarief per kWh en per kW voor profiel 6 en 7.
2. Tarief voor het beheer van het elektrisch systeem;
3. Tarief voor de aanvullende afname van reactieve energie;
4. Tarief voor vermogensreserve en black start;
5. Tarief voor marktintegratie: dit tarief kadert in de diensten aangeboden door Elia zoals de ontwikkeling en integratie van een effectieve en efficiënte elektriciteitsmarkt, het uitbaten van interconnecties, de coördinatie met de buurlanden en Europese autoriteiten, en de publicatie van data zoals vereist door transparantieverplichtingen.

⁹⁷ Voor het Verenigd Koninkrijk bestaan er geen Calendar +1/2/3 producten. Daarom werd het vervangen door een aggregatie van seizoenproducten op de ICE Futures markt. We hebben daarom GQ2 (2 seizoenen of 12 maanden vooruit) gebruikt in plaats van CAL Y-1, GQ4 (4 seizoenen of 24 maanden vooruit) voor CAL Y-2, en GQ6 (6 seizoenen of 36 maanden vooruit) voor CAL Y-3

⁹⁸ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F20180716EN.pdf>

4.1.4.2 Nederland

In Nederland zijn de transmissienettarieven geïntegreerd in de distributienettarieven. De netwerkkosten volgen uit de berekening van de distributienettarieven, zonder aftrek van de proxy voor de transmissienettarieven.

4.1.4.3 Frankrijk

In Frankrijk zijn de transmissienettarieven geïntegreerd in de distributienettarieven. De netwerkkosten volgen uit de berekening van de distributienettarieven, zonder aftrek van de proxy voor de transmissienettarieven.

4.1.4.4 Duitsland

In Duitsland zijn de transmissienettarieven geïntegreerd in de distributienettarieven. De netwerkkosten volgen uit de berekening van de distributienettarieven, zonder aftrek van de proxy voor de transmissienettarieven.

4.1.4.5 Verenigd Koninkrijk

In het Verenigd Koninkrijk bestaan de netwerkkosten uit niet-geïntegreerde distributie- en transmissiekosten.

De kosten voor distributie volgen uit hoofdstuk 3.

De transmissiekosten voor het Verenigd Koninkrijk werden berekend op basis van het document “Final TNUoS tariffs for 2018/19”⁹⁹ afkomstig van National Grid. Hierin worden voor de verschillende regio’s (DNB’s) de verschillende tarieven per gebruiksprofiel gegeven.

De transmissienettarieven hebben slechts 2 type profielen: NHH, wat staat voor geen halfuurlijkse maar een maandelijks meting, en HH, wat op half uur basis gemeten klanten zijn. De Profielen 1 tot en met 5 vallen onder de NHH tarieven, Profiel 6 en 7 vallen onder de HH tarieven. De tarieven voor transmissie verschillen per zone en worden gewogen op basis van de marktaandelen van de verschillende DNB’s, zoals weergegeven in tabel 12 onder punt 1.3.1.5.

De transmissietarieven onder NHH classificatie zijn tarieven op basis van verbruikte energie. Hierbij wordt dit tarief enkel berekend op de geaggregeerde jaarlijkse energiestroom van de verbruiker tussen 4 PM en 7 PM, waarvoor we de veronderstelling van Ofgem hebben gevolgd dat ongeveer 18% van de jaarlijkse elektriciteitsvraag als piekvraag tussen 4 en 7 PM kan worden beschouwd.¹⁰⁰ De HH tarieven worden berekend op basis van de capaciteit van een profiel.

4.1.5 Elektriciteit: Taksen en belastingen (exclusief btw)

4.1.5.1 België

In België zijn er verschillende extra toeslagen van toepassing op elektriciteit, die in vijf categorieën kunnen worden samengevat, zoals hieronder nader wordt toegelicht:

1. Federale openbaredienstverplichtingen (ODV's) op het vervoersnet, van toepassing op alle gewesten:
  - a. Financiering van de aansluiting van offshore windturbineparken;
  - b. Financiering van groenestroomcertificaten;
  - c. Financiering van strategische reserves;
2. Regionale openbaredienstverplichtingen (regionale ODV's)
  - a. Regionale ODV's op het lokale transportnet (30-36-70 kV)

⁹⁹<https://www.nationalgrid.com/sites/default/files/documents/Final%20TNUoS%20Tariffs%20for%202018-19%20-%20Report.pdf>

¹⁰⁰https://www.ofgem.gov.uk/sites/default/files/docs/2015/10/reg_charges_final_master_version_23_october_2015.pdf

- i. Financiering van steunmaatregelen voor energie en warmtekrachtkoppeling in Vlaanderen (0,14849 c€/kWh);
  - ii. Financieringsmaatregelen ter bevordering van rationeel energiegebruik in Vlaanderen (0,0308 c€/kWh)
  - iii. Financiering van steunmaatregelen voor hernieuwbare energie in Wallonië;
  - iv. Financiering van het gewestelijk energiebeleid in Brussel (1,30 €/maand voor profiel 1 tot en 4 waarbij kVA tussen 6 en 9,6 ligt, 3,25 €/maand met een kVA tussen 18 en 36 en 10,58 €/maand voor profiel 6 en 7 waarbij de kVA groter is dan 56kVA¹⁰¹);
- b. Regionale ODV's voor consumenten die zijn aangesloten op het distributienet en die bestaan uit:
- i. een algemeen tarief voor regionale ODV's;
  - ii. Financiering van uitgaven en niet-gefinancierde pensioenen;
  - iii. Financiering van de rechtspersonenbelasting (in Vlaanderen) en de inkomstenbelasting (in Wallonië en Brussel);
  - iv. Financiering van het gebruik van masten en sleuven (in Vlaanderen) in het publieke domein (in Wallonië) en het gebruik van het netwerk (in Brussel);
  - v. Andere lokale, provinciale, rijks- en federale belastingen, heffingen, lasten, bijdragen en betalingen.
3. Belastingen en heffingen op federaal en regionaal niveau:
- a. Federale bijdrage (0,34848 c€/kWh), verhoogd met 1,1% om de administratieve kosten van de leverancier te betalen;
  - b. Energiebijdrage (0,19261 c€/kWh);
  - c. "Bijdrage voor het Energiefonds in Vlaanderen (0,42 €/maand voor profiel 1 tot en met 4, 7,87€/maand voor profiel 5 en 150 €/maand voor profiel 6 en 7);
  - d. Aansluitingskosten in Wallonië (0,075 c€/kWh) ;
4. Certificatenregelingen en andere indirecte kosten. De drie gewesten hebben een groenestroomcertificaten systeem voor hernieuwbare energie, Vlaanderen heeft ook een certificatenstelsel voor warmtekrachtkoppeling. Elke regio heeft zijn eigen quotum voor groenestroomcertificaten en kan toegangshouders boetes opleggen (niet-naleving) voor het niet halen van het quotum. De kosten die door de leverancier aan de consument in rekening worden gebracht, variëren dus ook. Wij houden rekening met de extra kosten van het "Groenestroomcertificaat" die door elk van de geselecteerde leveranciers op hun tariefkaarten in elk van de regio's worden gepubliceerd.

De gebruikte prijzen voor groenestroomcertificaten zijn:

Tabel 63 Prijzen voor groenestroomcertificaten en warmtekrachtkoppeling certificaten voor profiel 1, 2, 3 en 4 in België

Regio	Leverancier product	Gewicht	Prijs groene stroom certificaten (c€/kWh)	Prijs warmtekrachtkoppeling certificaten (c€/kWh)
Flanders	ENGIE - Easy Indexed	41,55%	1,978	0,258
	EP - Elektriciteit Groen 2	16,90%	1,950	0,231
	ENGIE - Direct	41,55%	1,978	0,258

¹⁰¹ <https://www.sibelga.be/nl/tarieven/tarieven-netgebruik/openbare-diensverplichtingen>

Wallonia	ENGIE - Easy Indexed	41,55%	2,531	
	Klinkenberg - Eco	16,90%	2,496	
	ENGIE - Direct	41,55%	2,531	
Brussels	ENGIE - Easy Indexed	41,55%	0,808	
	MEGA - Super	16,90%	0,816	
	ENGIE - Direct	41,55%	0,808	

Tabel 64 Prijzen voor groenestroomcertificaten en warmtekrachtkoppeling certificaten voor profiel 5 in België

Regio	Leverancier - Product	Gewicht	Prijs groene stroom certificaten (c€/kWh)	Prijs warmtekrachtkoppeling certificaten (c€/kWh)
Vlaanderen	Engie - Easy Indexed (Easy Fixed)	41,55%	1,978	0,258
	Energy People - Elektriciteit Groen 2	16,90%	1,950	0,231
	ENGIE - Direct	41,55%	1,978	0,258
Wallonië	Engie - Easy Indexed (Easy Fixed incl BTW)	41,55%	2,531	n.v.t.
	Luminus – Optifix Pro (Maart 2018 Excl BTW)	16,90%	2,496	n.v.t.
	ENGIE - Direct Pro	41,55%	2,531	n.v.t.
Brussel	ENGIE - Easy Indexed (incl BTW)	41,55%	0,808	n.v.t.
	Luminus – Optifix Pro (Maart 2018 Excl BTW)	16,90%	0,816	n.v.t.
	ENGIE - Direct Pro	41,55%	0,808	n.v.t.

Voor Profiel 6 en 7 worden de gemiddelde marktprijzen van de certificaten gebruikt tussen 1 april 2017 en 31 maart 2018. Deze worden hieronder weergegeven:

Tabel 65 Prijzen voor groenestroomcertificaten en warmtekrachtkoppeling certificaten voor profiel 6 en 7 in België

Regio	Prijzen
Vlaanderen (GSC)	0,890 c€/kWh
Wallonië (GSC)	0,659 c€/kWh

Brussel (GSC)	0,890 c€/kWh
Vlaanderen (warmtekrachtkoppeling)	0,202 c€/kWh

4.1.5.2 Nederland

In het algemeen zijn er twee toeslagen van toepassing op de elektriciteitsfactuur voor de onderzochte profielen:

1. De Regulerende Energie Belasting (REB) is een degressieve belasting op alle energiedragers. Een belastingvermindering, de teruggaaf van energiebelasting, van 308,54 €/jaar wordt toegekend aan elke elektriciteitsaansluiting voor residentiële doeleinden. Deze belastingvermindering is ook van toepassing op kleine professionele verbruikers. Daarom werd aangenomen dat deze belastingvermindering van toepassing is op Profiel 1, 2, 3, 4 en 5. Indien de belastingen op elektriciteit minder dan de teruggaaf bedragen, wordt het verschil in mindering van de rest van de energiefactuur gebracht.
2. De ODE-heffing (Opslag Duurzame Energie (ODE)) is een degressieve heffing op elektriciteit, voor de financiering van hernieuwbare energiebronnen.

De tarieven voor de Regulerende Energie Belasting en de ODE-heffing voor elektriciteit in 2018 zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

Tabel 66 Tarieven voor energiebelasting (Regulerende Energie Belasting (REB))¹⁰²

Band	Verbruik	Enheidsprijs
Band A	Verbruik tot 10.000 kWh	10,458 c€/kWh
Band B	Verbruik tussen 10.000-50.000 kWh	5,274 c€/kWh
Band C	Verbruik tussen 50.000-10.000.000 kWh	1,404 c€/kWh
Band D	Verbruik boven 10.000.000 kWh (residentieel)	0,116 c€/kWh
Band E	Verbruik boven 10.000.000 kWh (professioneel)	0,057 c€/kWh

Tabel 67 Tarieven voor de ODE-heffing (Opslag Duurzame Energie (ODE))¹⁰³

Band	Verbruik	Enheidsprijs
Band A	Verbruik tot 10.000 kWh	1,3200 c€/kWh
Band B	Verbruik tussen 10.000-50.000 kWh	1,8000 c€/kWh
Band C	Verbruik tussen 50.000-10.000.000 kWh	0,4800 c€/kWh

¹⁰²

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/overige_belastingen/belastingen_op_milieugro ndslag/tarieven_milieubelastingen/tabellen_tarieven_milieubelastingen?projectid=6750bae7-383b-4c97-bc7a-802790bd1110

¹⁰³

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/overige_belastingen/belastingen_op_milieugro ndslag/tarieven_milieubelastingen/tabellen_tarieven_milieubelastingen?projectid=6750bae7-383b-4c97-bc7a-802790bd1110b

Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

Band D	Verbruik boven 10.000.000 kWh (residentieel en professioneel)	0,0194 c€/kWh
--------	--	---------------

4.1.5.3 Frankrijk

In Frankrijk gelden drie verschillende toeslagen voor elektriciteit:

1. Het "Contribution tarifaire d'acheminement" (CTA) is een toeslag voor pensioenen in de energiesector. Voor de onderzochte profielen bedraagt het CTA 27,04% van het vaste deel van het netwerktarief.
2. Taxes sur la Consommation Finale d'Electricité (TCFE) is een departementale en gemeentelijke belasting. Een standaard belasting is ingesteld op 0,075 c€/kWh, en kan worden gewijzigd door elke afdeling met een factor tussen 2 en 4,25 en door elke gemeente met een factor tussen 0 en 8,5. De mogelijke factoren zijn beperkt tot 0; 2; 4; 6; 8 en 8,50 voor gemeenten en tot 2; 4 en 4,25 voor de departementen. Bijna 80% van de gemeenten stelde de factor vast op 8,5, wat leidt tot een belasting van 0,6375 c€/kWh, terwijl bijna 90% van alle departementen de factor vastgesteld op 4,25, wat leidt tot een belasting van 0,31875 c€/kWh. Bijgevolg worden deze waarden in aanmerking genomen.
3. De "Contribution au service public d'électricité" (CSPE) is een toeslag die een speciaal budgettair programma "Publieke dienst energie" voedt dat (onder andere) de kosten betaalt voor de ondersteuning van de productie van elektriciteit uit aardgasgestookte warmtekrachtcentrales, het "peréquatietarief" (inclusief een klein deel van de kosten van hernieuwbare energie) en sociale tarieven. In 2018 bedraagt de CSPE 2,25 c€/kWh.

4.1.5.4 Duitsland

In Duitsland gelden zeven belastingen/toeslagen voor elektriciteit:

1. De §9 Umlage KWK-G Aufschlag is een toeslag die de subsidies voor WKK-installaties betaalt. De berekening is gebaseerd op de huidige gegevens van de DSO's en het Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (BAFA). Het tarief voor alle profielen is 0,345 c€/kWh.¹⁰⁴¹⁰⁵
2. De "StromNEV" §19-Umlage, een degressieve heffing ter compensatie van de verlagingen van de transmissietarieven overeenkomstig §19. Het tarief voor de eerste 1.000.000 kWh is 0,370 c€/kWh, en boven de 1.000.000 kWh 0,05 c€/kWh, tenzij de elektriciteitskosten in het voorgaande kalenderjaar meer dan 4% van de omzet bedroegen, in welk geval het tarief 0,025 c€/kWh is. Zoals boven aangegeven gaan we nemen we de assumptie dat dit verminderd tarief niet van toepassing is op de profielen opgenomen in de studie.¹⁰⁶
3. De §7 Umlage is een degressieve heffing om te betalen voor offshore windenergiecentrales. Er gelden verschillende tarieven voor verschillende banden van het totale elektriciteitsverbruik. Het tarief voor de eerste 1.000.000 kWh is 0,0370 c€/kWh, en boven de 1.000.000 kWh 0,049 c€/kWh, tenzij de elektriciteitskosten in het voorgaande kalenderjaar meer dan 4% van de omzet bedroegen, in welk geval het tarief 0,0025 c€/kWh is. Zoals boven aangegeven gaan we er van uit dat dit verminderd tarief niet van toepassing is op de profielen opgenomen in de studie.¹⁰⁷¹⁰⁸
4. De "EEG-Umlage" draagt bij tot de financiering van alle hernieuwbare energieën, met uitzondering van offshore windenergiecentrales. Het standaardtarief, gebruikt voor alle profielen, is 6.792 c€/kWh.¹⁰⁹

104 <https://www.netztransparenz.de/KWKG/KWKG-Umlagen-Uebersicht>

105 In theorie is het mogelijk dat profiel 7 in aanmerking komt voor verminderd tarief van 0,052 c€/kWh.

106 <https://www.netztransparenz.de/EnWG/-19-StromNEV-Umlage/-19-StromNEV-Umlagen-Uebersicht>

107 <https://www.netztransparenz.de/EnWG/Offshore-Haftungsumlage/Offshore-Haftungsumlagen-Uebersicht>

108 In theorie is het mogelijk dat profiel 7 in aanmerking komt voor verminderd tarief van 0,0025 c€/kWh.

109 In theorie is het mogelijk dat profiel 7 in aanmerking komt voor verminderd tarief van 1,019 c€/kWh.

5. De "Stromsteuer" is een elektriciteitsbelasting. Sinds 2003 is het normale belastingtarief gelijk aan 2,05 c€/kWh. Dit tarief werd gebruikt voor alle profielen.¹¹⁰¹¹¹
6. De "Konzessionsabgabe" of concessievergoeding is een energiebelasting die aan alle gebruikers wordt opgelegd om lokale overheden te financieren. Het basistarief is afhankelijk van de grootte van de gemeente en of de consument een "Grundversorgung"-contract heeft of niet. De waarde voor de onderzochte profielen is 1,66 c€/kWh, wat een schatting is van het Bundesverband der Energie- und Wasserwirtschaft (BDEW) van de gemiddelde Konzessionsabgabe voor de onderzochte profielen.¹¹²¹¹³
7. De "Ablav §18 Umlage" is een heffing om onderbreekbare belastingsovereenkomsten te financieren. In 2018 droeg het bij aan de elektriciteitsrekening voor een waarde van 0,011 c€/kWh Dit tarief is van toepassing op alle profielen.¹¹⁴

4.1.5.5 Verenigd Koninkrijk

Voor het Verenigd Koninkrijk worden drie verschillende extra kosten vastgesteld: twee heffingen en de indirecte kosten van één regeling voor hernieuwbare subsidies.

1. Energieleveranciers moeten rekening houden met de kosten van de Energy Company Obligation (ECO)-regeling, die bijdraagt aan de vermindering van koolstofemissies en de bestrijding van brandstofarmoede.
2. De Climate Change Levy (CCL) is een heffing op elektriciteit, aardgas, brandstof, enz. Het basistarief voor elektriciteitsverbruik vanaf 1 april 2017 is 0,639 c€/kWh (0,568p/kWh), maar residentiële verbruikers zijn hiervan vrijgesteld, dit is dus Profiel 1 tot en met 4. Tijdens de berekening van dit tarief wordt er vanuit gegaan dat de Profielen 6 en 7 in aanmerking komen voor een vermindering van 10% op hun CLL als gevolg van een CCA-contract.¹¹⁵
3. De Renewables Obligation (RO) is de kosten waarmee energieleveranciers rekening houden voor de grootschalige subsidieregeling voor hernieuwbare energie. Van april 2017 tot april 2018 bedraagt het hernieuwbare quotum 0,409 Renewable Obligation Certificates (ROC's) per MWh. De uitkoopprijs per ontbrekende ROC van £45,58 is een boete voor niet-ROC-gedekte elektriciteit en, vermenigvuldigd met het hernieuwbare quotum van 0,409 bedraagt 2.109 c€/kWh voor alle consumentenprofielen.

4.1.6 Elektriciteit: BTW (profiel 1, 2, 3, 4)

4.1.6.1 België

In België bedraagt de BTW op elektriciteit 21%. Over de federale bijdrage, de bijdrage voor het Energiefonds in Vlaanderen en de aansluitingsvergoeding in Wallonië is geen btw verschuldigd.

4.1.6.2 Nederland

In Nederland bedraagt de BTW op elektriciteit 21%. BTW is verschuldigd op elke component.¹¹⁶

110 Stromsteuergesetz (StromStG) §3 <https://www.gesetze-im-internet.de/stromstg/BJNR037810999.html>

111 In theorie is het mogelijk dat profiel 7 in aanmerking komt voor verminderd tarief van 1,54 c€/kWh.

112 https://www.bdew.de/media/documents/180109_BDEW_Strompreisanalyse_Januar_2018.pdf p.10

113 In theorie is het mogelijk dat profiel 7 vrijgesteld is van de Konzessionsabgabe.

114 <https://www.netztransparenz.de/EnWG/Abschaltbare-Lasten-Umlage/Abschaltbare-Lasten-Umlagen-Uebersicht>

115 https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/617716/LIT_7911.pdf

116

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/btw/tarieven_en_vrijstellingen/goederen_diens_ten_21_btw/

4.1.6.3 Frankrijk

Een verlaagde BTW van 5,5% is van toepassing op het bedrag van het abonnement en op de CTA voor de sites waarvan het onderschreven vermogen lager of gelijk is aan 36 kVA. Een BTW van 20% is van toepassing op het bedrag van het verbruik, alsmede op de CSPE en op de TCFE.¹¹⁷

4.1.6.4 Duitsland

In Duitsland bedraagt de BTW op elektriciteit 19%. BTW is verschuldigd op elke component.¹¹⁸

4.1.6.5 Verenigd Koninkrijk

In Het Verenigd Koninkrijk bedraagt de BTW op elektriciteit 5%. BTW is verschuldigd op elke component.¹¹⁹

4.1.7 Aardgas: Zuivere energiegcomponent

4.1.7.1 Gebruikte methode voor profiel 10, 11, 12

Voor Profielen 10, 11 en 12 worden leverancierscontracten gebruikt. De methode ter bepaling van het aantal te selecteren producten, de selectie van de producten en de gewichten is dezelfde als deze voor de berekening van de zuivere energiegcomponent voor de gebruiksprofielen van elektriciteit op laagspanning.

4.1.7.2 Gebruikte methode voor profiel 13

De zuivere energiegcomponent voor profiel 13 wordt berekend op basis van de marktprijzen en vertegenwoordigen de gemiddelde maandprijzen van het kalenderjaar voorafgaand op 2018. De nationale indexen die worden gebruikt zijn gespecificeerd voor elk land en regio.

4.1.7.3 België

De HHI-index voor België was hoger dan 2000 in 2017.¹²⁰¹²¹ Daarom werden 3 producten geselecteerd: het standaardproduct van de grootste leverancier, het goedkoopste product op de markt, en het goedkoopste product van de grootste leverancier. De switching rate was 15,8%.¹²²¹²³

Een overzicht van de geselecteerde producten per regio en hun prijzen zijn hieronder weergegeven. De goedkoopste producten zijn geselecteerd via de prijsvergelijkingswebsites van de respectieve regionale regulatoren: <https://vtest.vreg.be> voor Vlaanderen, www.compacwape.be voor Wallonië en www.brusim.be voor Brussel. Alle vermelde prijzen zijn exclusief BTW.

Tabel 68 Geselecteerde producten voor profiel 10 in België

Regio	Leverancier/ product	Gewicht	Vaste component(€/jaar)	Prijs per kWh (c€/kWh)
Vlaanderen	ENGIE – Easy Indexed	42,10%	35,00	2,836
	Lampiris – Online	15,80%	28,93	2,221

¹¹⁷ <https://www.energie-info.fr/Pro/Fiches-pratiques/Ma-facture-mon-compteur/CSPE-TICGN-CTA-TVA-Toutes-les-taxes-sur-ma-facture>

¹¹⁸ https://www.energieverbraucher.de/de/steuer-auf-gas_2859/

¹¹⁹ <https://www.gov.uk/guidance/rates-of-vat-on-different-goods-and-services#power>

¹²⁰ Hoewel het Retail Market Monitoring Reports van CEER vermeldt dat de HHI-index boven 2.000 ligt wordt de precieze waarde niet vermeld. <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/56216063-66c8-0469-7aa0-9f321b196f9f>

¹²¹ De regionale regulatoren berekenen elk een gewestelijke HHI. Deze verschilt significant tussen de gewesten. Voor Vlaanderen kan deze worden gevonden op: <https://www.vreg.be/sites/default/files/uploads/pers-2018-07.pdf>.

¹²² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/energy-unionfactsheet-belgium_en.pdf

¹²³ De regionale regulatoren berekenen elk een gewestelijke switching rate. Deze verschilt significant tussen de gewesten. Voor Vlaanderen kan deze worden gevonden op: <https://www.vreg.be/sites/default/files/uploads/pers-2018-07.pdf>.

	ENGIE – Direct	42,10%	15,00	2,223
Wallonië	ENGIE – Easy Indexed	42,10%	35,00	2,836
	Lampiris – Online	15,80%	28,93	2,221
	ENGIE – Direct	42,10%	15,00	2,223
Brussel	ENGIE – Easy Indexed	42,10%	35,00	2,836
	Lampiris – Online	15,80%	28,93	2,221
	ENGIE – Direct	42,10%	15,00	2,223

Tabel 69 Geselecteerde producten voor profiel 11 en profiel 12 in België

Regio	Leverancier/ product	Gewicht	Vaste component(€/jaar)	Prijs per kWh (c€/kWh)
Vlaanderen	ENGIE – Easy Pro Indexed	42,10%	35,00	2,837
	Luminus – Basic.PRO	15,80%	15,00	2,223
	ENGIE – Direct Pro ¹²⁴	42,10%	20,00	2,25
Wallonië	ENGIE – Easy Pro Indexed	42,10%	35,00	2,837
	Luminus – Basic.PRO	15,80%	15,00	2,223
		42,10%	20,00	2,25
Brussel	ENGIE – Easy Pro Indexed	42,10%	35,00	2,837
	Luminus – Basic.PRO	15,80%	15,00	2,223
	ENGIE – Direct Pro	42,10%	20,00	2,25

Voor Profiel 13 is de zuivere energiecomponent voor aardgas in deze studie de gemiddelde maandprijs van het jaar voorafgaand aan januari 2018 aan het Zeebrugge Trading Point (ZTP).

4.1.7.4 Nederland

De HHI-index voor Nederland lag tussen 1.500 en 2000 in 2017.¹²⁵ Daarom werden 4 producten geselecteerd: het standaardproduct van de grootste leverancier, het goedkoopste product op de markt, en het goedkoopste product van de grootste leverancier. De switching rate was 15,1%.¹²⁶ Het aantal klanten van de grootste leveranciers wordt hieronder gespecificeerd.

¹²⁴ Volgens de logica van de productselectie hadden we normaal gesproken rekening moeten houden met een product van Lampiris. Aangezien het enige product voor kleine professionele consumenten van Lampiris momenteel niet beschikbaar is ('slaaproduct'), hebben we gekozen voor de goedkoopste optie van de derde grootste leverancier in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Luminus.

¹²⁵ Hoewel het Retail Market Monitoring Reports van CEER vermeldt dat de HHI-index tussen 1.500 en 2.000 ligt wordt de precieze waarde niet vermeld. <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/56216063-66c8-0469-7aa0-9f321b196f9f>

¹²⁶ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/energy-union-factsheet-netherlands_en.pdf

Tabel 70 Marktaandeelen voor aardgasleveranciers in Nederland

Leverancier	Klanten ¹²⁷	Genormaliseerd marktaandeel
Essent	3.100.000	59,62%
Eneco	2.100.000	40,38%
Totaal	5.200.000	100,00%

Het goedkoopste product werd verkregen door het raadplegen van de prijsvergelijkingswebsite <https://www.energieleveranciers.nl/>. De prijzen zijn zonder kosten en belastingen.

Prijzen in Nederland worden gerapporteerd per m³ in plaats van per kWh. Daarom wordt een omrekeningsfactor gebruikt. De conversiefactor van 9,77 wordt gebruikt, omdat alle huishoudens en kleine gebruikers laagcalorisch aardgas gebruiken.¹²⁸

Tabel 71 Geselecteerde producten voor profiel 10 in Nederland

Leverancier/ product	Gewicht	Vaste component(€/jaar)	Prijs per m ³ (c€/m ³)
Essent - Modelcontract Elektriciteit & Gas variabel	25,31%	50,00	31,30
Greenchoice – Groen uit Nederland	15,10%	40,00	25,70
Essent - Zekerheidsgarantie groene stroom en gas	25,31%	50,00	33,86
Eneco - Aardgas	34,28%	47,50	32,68

Tabel 72 Geselecteerde producten voor profiel 11 en 12 in Nederland

Leverancier/ product	Gewicht	Vaste component(€/jaar)	Prijs per m ³ (c€/m ³)
Essent - Modelcontract Elektriciteit & Gas variabel	25,30%	84,00	25,60
Total – Aardgas vast 3 jaar	15,10%	167,00	20,49
Essent - Vast en zeker	25,30%	60,00	26,54
Eneco - Aardgas vast	34,30%	72,00	26,84

Voor Profiel 13 is de zuivere energiecomponent voor aardgas in deze studie de gemiddelde maandprijs van het jaar voorafgaand aan januari 2018 voor TTF.

¹²⁷ Het aantal klanten is een schatting <https://www.energieportal.nl/wpcontent/uploads/2016/02/Energieleveranciers-werkzaam-in-Nederland.jpg>

¹²⁸ Gebaseerd op de Groningen-gas equivalent van 35,17 per m³. <https://www.gasunietransportservices.nl/en/transparency/dataport/explanation-network-points>

4.1.7.5 Frankrijk

De HHI-index voor Frankrijk was meer dan 5.000 in 2017.¹²⁹ Daarom werden 3 producten geselecteerd: het standaardproduct van de grootste leverancier, het goedkoopste product op de markt, en het goedkoopste product van de grootste leverancier. De switching rate was 10,4%.¹³⁰

Het goedkoopste product werd verkregen via de prijsvergelijkingswebsite <http://comparateur-offres.energie-info.fr>. In deze prijzen zijn belastingen (excl. BTW) en kosten inbegrepen.

Voor Profiel 10, 11 en 12 zitten alle kosten (excl. BTW) in deze prijs vervat. Deze prijzen zijn de mediaanprijzen van de zes tariefzones in Frankrijk.

Tabel 73 Geselecteerde producten voor profiel 10 in Frankrijk

Leverancier/product	Gewichten	Vaste kost (€/jaar)	Prijs per kWh (c€/kWh)
ENGIE – Tarif réglementé	44,80%	220,00	4,78
Alterna - Idea Gaz naturel	10,40%	376,00	3,58
ENGIE - Gaz naturel Energie garantie 1 ans	44,80%	220,00	5,89

Tabel 74 Geselecteerde producten voor profiel 11 en 12 in Frankrijk

Leverancier/product	Gewichten	Vaste kost (€/jaar)	Prijs per kWh (c€/kWh)
ENGIE - Pro	44,80%	186,84	4,81
Dyneff Contrat Malin	10,40%	229,80	4,59
Eni - Fixeo	44,80%	209,04	5,04

Voor Profiel 13 is de zuivere energiecomponent voor aardgas in deze studie de gemiddelde maandprijs van het jaar voorafgaand aan januari 2018 voor PEG Nord.

4.1.7.6 Duitsland

De HHI-index voor Duitsland was 300 in 2014.¹³¹ Omwille van de gefragmenteerde markt konden echter geen marktaandeelen worden vastgesteld, waardoor het onmogelijk is om de op een na grootste leverancier te selecteren. De methodologie werd daarom aangepast, en drie producten werden in aanmerking genomen: het standaardproduct, het goedkoopste product op de markt en het goedkoopste product van de grootste leverancier. Deze wijziging is gerechtvaardigd door de robuustheid geboden door de regionale aanpak, aangezien er voor elke zone drie producten worden geselecteerd (in totaal dus 8*3 of 24 producten).

Net als bij elektriciteit bestaat voor elke DNB zone een standaardproduct ("Grundversorgung"), aangeboden door een standaardleverancier. Deze standaardleverancier verschilt per DNB zone. Voor het goedkoopste product werd gebruik gemaakt van de vergelijkingswebsite www.stromvergleich.de. De switching rate was 8,7% in 2016.¹³²

¹²⁹ Hoewel het Retail Market Monitoring Reports van CEER vermeldt dat de HHI-index boven 5.000 ligt wordt de precieze waarde niet vermeld. <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/56216063-66c8-0469-7aa0-9f321b196f9f>

¹³⁰ Le fonctionnement des marchés de détail français de l'électricité et du gaz naturel rapport 2016-2017

¹³¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2014_energy_market_en_o.pdf

¹³² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/energy-union-factsheet-germany_en.pdf

Om tot een Duitse prijs te komen, worden deze gewichten vermenigvuldigd met het marktaandeel van de DNB binnen de overeenkomende transmissiezone voor elektriciteit, zoals bepaald in sectie 1.3.1.2. Van deze transmissiezones werd dan een nationaal gemiddelde berekend.

Alle kosten zitten in deze prijs vervat (exclusief BTW).

Tabel 75 Geselecteerde producten voor profiel 10 in Duitsland¹³³

DNB	Leverancier - product	Gewicht	Grundpreis (€/jaar)	Arbeitspreis (c€/kWh)
Westnetz	Innogy - Erdgas Klassik	43,85%	111,00	5,87
	BEV Energie - Energie Gas	12,30%	165,28	4,17
	Innogy – Erdgas Smart	43,85%	80,00	5,69
RNG Netz	RheinEnergie - FairRegio	43,85%	124,88	4,65
	BEV Energie - Energie Gas	12,30%	190,08	3,93
	RheinEnergie – FairRegio Erdgas Konstant 2019	43,85%	140,00	4,20
Bayernwerk	E.ON – Grundversorgung Erdgas	43,85%	192,00	4,57
	iMmergrün Energie – SparKlassik Premium12	12,30%	87,23	4,36
	E.ON – Klassik Erdgas	43,85%	150,00	4,75
SWM Infrastructuur	Stadtwerke München – M-Erdgas	43,85%	111,60	4,47
	iMmergrün Energie – SparKlassik Premium12	12,30%	70,79	3,88
	Stadtwerke München - Erdgas Direkt	43,85%	83,96	3,84
NBB Netzeellschaft	GASAG – Erdgas Komfort	43,85%	156,00	4,84
	BEV Energie - Energie Gas	12,30%	58,29	3,84
	GASAG Erdgas Smart	43,85%	160,84	3,66
E.Dis Netz	E.ON Grundversorgung Erdgas	43,85%	168,72	6,19
	BEV Energie - Energie Gas	12,30%	114,96	3,86
	E.ON – Klassik Erdgas	43,85%	180,00	5,45

133 <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F180628pwc.pdf>
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

Stuttgart Netz	StadtWerke Karlsruhe BasisGas	43,85%	162,05	5,00
	iMmergrün – SparKlassik Premium12	12,30%	72,81	4,25
	StadtWerke Karlsruhe – VorteilsGas	43,85%	144,00	4,10
Netze BW	EnBW - Erdgas Plus	43,85%	86,02	4,83
	BEV Energie - Energie Gas	12,30%	49,82	4,34
	EnBW – Ideal Gas	43,85%	109,31	4,46

Tabel 76 Geselecteerde producten voor profiel 11 en 12 in Duitsland¹³⁴

DNB	Leverancier - Product	Gewicht	Grundpreis (€/jaar)	Arbeitspreis (c€/kWh)
Westnetz	Innogy - Erdgas Klassik	43,85%	-	6,10
	E.ON - Gas Fix 12 Oko	12,30%	115,36	3,37
	Innogy – Erdgas Smart	43,85%	80,00	5,69
RNG Netz	RheinEnergie TradeRegio Erdgas Basis	43,85%	143,19	3,91
	E.ON - Gas Fix 12 Oko	12,30%	113,34	3,14
	RheinEnergie – TradeRegio Erdgas Plus	43,85%	117,65	3,53
Bayernwerk	E.ON – Grundversorgung Erdgas	43,85%	192,00	4,57
	ENBW - Erdgas Gewerbe Online			
	E.ON – Klassik Erdgas	12,30%	104,77	3,60
SWM Infrastruktur	SWM Versorgung – M-Erdgas	43,85%	111,63	4,47
	ENBW - Erdgas Gewerbe Online	12,30%	100,54	3,10
	SWM M-Erdgas Direkt	43,85%	70,55	3,23
NBB NetzeGmbH	GASAG - Komfort Business	43,85%	252,00	5,20
	ENBW - Erdgas Gewerbe Online	12,30%	90,76	3,29

134 <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Studies/F180628pwc.pdf>
Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

	GASAG - Erdgas Fix	43,85%	135,13	3,27
E.Dis Netz	E.ON – Grundversorgung Erdgas	43,85%	192,00	4,57
	ENBW - Erdgas Gewerbe Online	12,30%	90,76	3,28
	E.ON – Unternehmer Gas Online	43,85%	-	3,01
Stadtwerke Karlsruhe	StadtWerke Karlsruhe - BasisGas	43,85%	-	5,20
	ENBW - Erdgas Gewerbe Online			
	StadtWerke Karlsruhe - VorteilsGas	12,30%	103,87	3,55
		43,85%	-	3,70
Netze BW	EnBW - Erdgas Plus	43,85%	86,02	4,83
	MAINGAU - GasRegio	12,30%	42,35	3,08
	EnBW – Ideal Gas Profi	43,85%	109,31	4,46

Aangezien in Duitsland twee marktindexen bestaan (Gaspool en NetConnectGermany), wordt voor Profiel 13 een gemiddelde berekend van deze twee indices van de gemiddelde maandprijzen van het jaar voorafgaand aan januari 2018.

4.1.7.7 Verenigd Koninkrijk

De HHI-index voor het Verenigd Koninkrijk was minder dan 2.000 in 2017.¹³⁵ Daarom werden 4 producten geselecteerd: het standaardproduct van de grootste leverancier, het goedkoopste product op de markt, het goedkoopste product van de grootste leverancier, en het goedkoopste product van de tweede grootste leverancier. Aangezien het standaardproduct van de grootste leverancier ook zijn goedkoopste product is, namen we ook het tweede goedkoopste product van de op één na grootste leverancier. De switching rate bedraagt 12,7%.¹³⁶ De marktaandelen van de leveranciers worden hieronder gespecificeerd.

Tabel 77 Marktaandelen voor aardgasleveranciers in het Verenigd Koninkrijk

Leverancier	Klanten ¹³⁷	Genormaliseerd marktaandeel
British Gas	32%	74,42%
SSE	11%	40,38%
Andere	57%	
Totaal	100%	100,00%

¹³⁵ Hoewel het Retail Market Monitoring Reports van CEER vermeldt dat de HHI-index tussen 1.000 en 2.000 ligt wordt de precieze waarde niet vermeld. <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/56216063-66c8-0469-7aao-9f321b196f9f>

¹³⁶ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/energy-union-factsheet-united-kingdom_en.pdf

¹³⁷ <https://www.ofgem.gov.uk/data-portal/retail-market-indicators>

Een overzicht van de door ons geselecteerde producten wordt in de volgende tabellen gepresenteerd. Het goedkoopste product is geselecteerd via de prijsvergelijkingswebsite van www.uswitch.co.uk.

Net zoals voor elektriciteit is het niet mogelijk om aparte producten voor professionele verbruikers te vinden, en zijn dezelfde producten gebruikt voor Profiel 10, 11 en 12. Voor Profiel 13 worden de producten en gewichten gebaseerd op deze van de prijsvergelijking van de CREG voor industriële verbruikers.

Voor Profiel 10, 11 en 12 werden de prijzen genomen van de mediaan zone (Yorkshire). De prijzen zijn all-in prijzen, die naast de commodity component ook nettarieven en belastingen en taksen bevatten (excl. BTW).

Tabel 78 Geselecteerde producten voor profiel 10, 11 en 12 in het Verenigd Koninkrijk

Leverancier/product	Gewichten	Standard unit charge (pence/dag)	Standard unit rate (pence/kWh)
British Gas – Standard	64,97%	24,77	3,55
Green Network Energy – Family 18 Month Fixed v14	12,70%	22,03	2,62
SSE – 1 Year Fixed v14	11,17%	14,10	3,54
SSE – Standard DD	11,17%	14,10	3,75

Voor Profiel 13 is de zuivere energiecomponent voor aardgas in deze studie de gemiddelde maandprijs van het jaar voorafgaand aan januari 2018 voor NBP (National Balancing Point).

4.1.8 Aardgas: Netwerkkosten

4.1.8.1 België

In België bestaan de netwerkkosten uit distributie- en transportnetkosten. In dit hoofdstuk worden enkel de netgebonden netwerktarieven meegenomen. De niet-netgebonden netwerktarieven komen aan bod in de taksen en belastingen.

Voor de berekening van de distributienettarieven worden de netgebonden tarieven uit hoofdstuk 3 meegenomen.

De kosten voor het gebruik van het transportnet wordt voor elke regio en elk profiel geschat op 0.151 c€/kWh.¹³⁸

4.1.8.2 Nederland

De netwerkkosten in Nederland bestaan uit niet-geïntegreerde distributie- en transportnetkosten.

De distributienetkosten voor Frankrijk volgen uit hoofdstuk 3.

¹³⁸

https://www.fluxys.com/belgium/en/Services/Transmission/TransmissionTariffs/~/_media/Files/Services/Transmission/Tariffs/2018/Fluxys_CostEstimation_DomesticExit%202018_EN.ashx

De kosten voor het transportnet zijn in Nederland geen aparte categorie, maar zitten vervat in de energiecomponent.

4.1.8.3 Frankrijk

De netwerkkosten in Frankrijk bestaan uit niet-geïntegreerde distributie- en transportnetkosten.

De distributienetkosten voor Frankrijk volgen uit hoofdstuk 3.

De transportcomponent in Frankrijk is geen aparte categorie, maar zitten vervat in de energiecomponent.

4.1.8.4 Duitsland

In Duitsland zijn de kosten voor het transportnet geïntegreerd in de distributienettarieven. De netwerkkosten volgen uit de berekening van de distributienettarieven, zonder aftrek van de proxy voor de transportnettarieven

4.1.8.5 Verenigd Koninkrijk

In het Verenigd Koninkrijk bestaan de netwerkkosten uit niet-geïntegreerde distributie- en transportkosten.

De kosten voor distributie volgen uit hoofdstuk 3.

Het nationale transportsysteem in het Verenigd Koninkrijk (met uitzondering van Noord-Ierland) wordt beheerd door één enkele entiteit: National Grid Gas. De aardgas transportkosten die vanaf 1 april 2018 van kracht zijn, bestaan uit de volgende componenten:

1. Entry Commodity Charge: heffing per eenheid door NTS getransporteerd aardgas, te betalen voor de stroom die het systeem binnenkomt;
2. Exit Commodity Charge: heffing per eenheid door NTS getransporteerd aardgas, te betalen voor de stroom die het systeem verlaat.

National Grid Gas geeft een gewogen gemiddelde van de tarieven voor entry- en exitcapaciteit in hun Statement.¹³⁹

4.1.9 Aardgas: Alle taksen en belastingen (exclusief btw)

4.1.9.1 België

In België worden twee extra toeslagen in rekening gebracht bij alle profielen:

1. *Federale bijdrage* (0,05758 c€/kWh), verhoogd met 1,1% door de leverancier, waarop geen BTW verschuldigd is;
2. *Energiebijdrage* (0,09978 c€/kWh), waarvoor een volledige vrijstelling geldt voor verbruikers die aardgas gebruiken als grondstof voor hun industrieel proces of verlaagde tarieven (0,054 c€/kWh) voor gebruikers die deel uitmaken van een energie-efficiëntieovereenkomst in hun regio. We nemen aan dat onze profielen het volledige tarief betalen (0,09978 c€/kWh), waarover BTW verschuldigd is.

Naast deze twee federale belastingen bestaan er twee gewestelijke belastingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Wallonië:

3. Een *Brusselse gewestelijke openbardienstverplichting, die afhankelijk is* van de meter die wordt geïnstalleerd. Voor Profiel 10 bedraagt de ODV 9,12 euro per jaar, voor Profiel 11 110,16 euro per jaar, en voor Profiel 12 491,64 eur per jaar. Er is BTW verschuldigd op deze ODV.

¹³⁹ https://www.nationalgridgas.com/sites/gas/files/documents/April%202018%20Transportation%20statement_o.pdf

4. De *aansluitingsvergoeding* in Wallonië (0,075 c€/kWh) is een belasting op de aansluiting op het net met degressieve tarieven. Het tarief voor Profiel 10, 11 en 12 en de eerste 100 kWh van Profiel 13 is 0,075 c€/kWh, en het tarief voor de rest van het verbruik van Profiel 13 is 0,03 c€/kWh. Er is geen BTW verschuldigd op deze component.¹⁴⁰

Voor de verbruikers die aangesloten zijn op het distributienet moeten de lokale distributiebestedingen en -heffingen worden opgeteld bij de federale en gewestelijke belastingen, die in onderstaande tabel per gewest zijn samengevat.¹⁴¹

Tabel 79 Overzicht van de distributiebestedingen en -heffingen

Regio	Vlaanderen	Wallonië	Brussel
Openbaredienstverplichtingen	√	√	√
Uitgaven voor niet bij fondsen ondergebrachte pensioenen	√	√	√
Vennootschapsbelastingen en belastingen voor rechtspersonen		√	√
Andere lokale, provinciale of regionale belastingen (bijvoorbeeld voor het gebruik van het wegennet)	√	√	√

4.1.9.2 Nederland

Voor de aardgasrekening voor de onderzochte profielen in Nederland gelden twee toeslagen op de aardgasrekening:

1. De Regulerende Energiebelasting (REB) is een degressieve belasting op alle energiedragers.
2. De ODE-heffing ("Opslag duurzame energie") is een degressieve heffing op aardgas en elektriciteit die dient voor de financiering van hernieuwbare energiebronnen.

Onderstaande tabellen tonen de tarieven voor 2018 per band van het aardgasverbruik.

Tabel 80 Tarieven voor de Regulerende Energiebelasting (REB)¹⁴²

Band	Verbruik	Eenheidsprijs
Band A	Verbruik tot 170.000 m ³	26,001 c€/m ³
Band B	Verbruik vanaf 170.000-1.000.000 m ³	6,464 c€/m ³

¹⁴⁰ <https://energie.wallonie.be/servlet/Repository/agw-du-19-06-2003.pdf?ID=42299>

¹⁴¹ Voor elke regio van België berekenen we de tarieven aan de hand van een gewogen gemiddelde van elke component over alle DNB's die actief zijn in de regio (gewichten worden gegeven in termen van het aantal EAN-aansluitpunten per DNB voor aardgas in 2018). Zoals hierboven vermeld, werden voor het Vlaams Gewest alle DNB's behorende tot de ex-Infrac of ex-Eandis groep in aanmerking genomen (goed voor 100% van de EAN-aansluitpunten in 2018). Voor het Waals Gewest werden alle 7 DNB's van ORES, RESA en GASELWEST in aanmerking genomen (goed voor 100% van de EAN-aansluitpunten in 2018).

¹⁴² https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/overige_belastingen/belastingen_op_milieugro_ndslag/tarieven_milieubelastingen/tabellen_tarieven_milieubelastingen?projectid=6750bae7-383b-4c97-bc7a-802790bd1110

Band C	Verbruik vanaf 1.000.000-10.000.000 m ³	2,355 c€/m ³
Band D	Verbruik boven 10.000.000 m ³	1,265 c€/m ³

Tabel 81 Tarieven voor de ODE heffing (Opslag duurzame energie (ODE))¹⁴³

Band	Verbruik	Eenheidsprijs
Band A	Verbruik tot 170.000 m ³	2,85 c€/m ³
Band B	Verbruik vanaf 170.000-1.000.000 m ³	1,06 c€/m ³
Band C	Verbruik vanaf 1.000.000-10.000.000 m ³	0,39 c€/m ³
Band D	Verbruik boven 10.000.000 m ³	0,21 c€/m ³

4.1.9.3 Frankrijk

In Frankrijk gelden twee toeslagen op aardgas:

1. Het "Contribution tarifaire d'acheminement" (CTA) is een toeslag voor pensioenen in de energiesector. Voor klanten aangesloten op het distributienet bedraagt de CTA 20,8% van het vaste deel van de distributiekosten.¹⁴⁴
2. De "Taxe intérieure sur la consommation de gaz naturel" (TICGN) is een belasting op het aardgasverbruik, die in 2018 0,84500 c€/kWh bedroeg.¹⁴⁵

4.1.9.4 Duitsland

Er bestaan twee extra kosten voor aardgas voor de verbruikers in Duitsland: de aardgasbelasting (d.w.z. "Energiesteuer - Erdgassteuer") en de concessievergoeding (d.w.z. "Konzessionsabgabe"):

1. De Energiesteuer is een energiebelasting, met verschillende tarieven voor verschillende energiebronnen. Het normale belastingtarief voor residentiële en kleine professionele verbruikers bedraagt 0,550 c€/kWh. Reducties zijn mogelijk voor industrieel aardgasverbruik, met een standaard verminderd tarief 0,412 c€/kWh. Dit is het tarief dat we gebruiken voor Profiel 13.¹⁴⁶
2. De "Konzessionsabgabe" (concessievergoeding) die voor elektriciteit bestaat, is ook van toepassing op het aardgasverbruik en het basistarief hangt af van de grootte van de gemeente en van de vraag of de consument een "Grundversorgung"-contract heeft of niet. Aangezien het niet mogelijk is om een gewogen

¹⁴³

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/overige_belastingen/belastingen_op_milieugroendslag/tarieven_milieubelastingen/tabellen_tarieven_milieubelastingen?projectid=6750bae7-383b-4c97-bc7a-802790bd1110

¹⁴⁴ <https://www.legifrance.gouv.fr/eli/arrete/2013/4/26/DEV1311122A/jo>

¹⁴⁵ <https://www.legifrance.gouv.fr/eli/arrete/2013/4/26/DEV1311122A/jo>

¹⁴⁶ In theorie zou profiel 13 in aanmerking kunnen komen voor een vermindering tot 0.207 c€/kWh.

gemiddelde te berekenen voor de "Konzessionsabgabe", is de waarde die we hebben gebruikt voor de onderzochte profielen 0,305 c€/kWh, wat het normale gemiddelde is van de "Konzessionsabgabe" voor de vier categorieën van gemeenten. Profielen > 5GWh zijn vrijgesteld van de Konzessionsabgabe. Dit betekent dat Profiel 13 is vrijgesteld van deze belasting.¹⁴⁷

4.1.9.5 Verenigd Koninkrijk

In het Verenigd Koninkrijk zijn de volgende belastingen en heffingen verschuldigd aan de onderzochte consumenten:

1. Energieleveranciers moeten rekening houden met de kosten van de Energy Company Obligation (ECO)-regeling, die bijdraagt aan de vermindering van koolstofemissies en de bestrijding van brandstofarmoede. De kosten van de ECO-regeling bedragen ongeveer 1,6% van de totale aardgasfactuur (15,98 €/jaar).
2. Voor kleine professionele verbruikers is er geen Energiebedrijf Verplichting verschuldigd, maar wel een klimaatwijziging heffing (CCL) op het verbruik van aardgas. Het standaardtarief voor aardgas is 0,198 p/kWh (ongeveer 0,22 c€/kWh). Voor Profiel 12 en 13 veronderstellen we dat onze gebruiker een rationele speler is en een CCA heeft afgesloten en daarom profiteert van een korting van 65% (resterende kost ongeveer 0,15 c€/kWh).¹⁴⁸

4.1.10 Aardgas: BTW (profiel 10)

4.1.10.1 België

In België bedraagt de BTW op aardgas 21%. Er is geen BTW verschuldigd op de federale bijdrage en de aansluitingsvergoeding in Wallonië.

4.1.10.2 Nederland

In Nederland bedraagt de BTW op aardgas 21%. BTW is verschuldigd op elke component.¹⁴⁹

4.1.10.3 Frankrijk

Zowel op het bedrag van het abonnement als op de CTA is een verlaagd BTW-tarief van 5,5% van toepassing. Zowel op het verbruik als op de TICGN is 20% BTW van toepassing.¹⁵⁰

4.1.10.4 Duitsland

In Duitsland bedraagt de BTW op aardgas 19%. BTW is verschuldigd op elke component.¹⁵¹

4.1.10.5 Verenigd Koninkrijk

In Het Verenigd Koninkrijk bedraagt de BTW op aardgas 5%. BTW is verschuldigd op elke component.¹⁵²

¹⁴⁷ <https://www.gesetze-im-internet.de/kav/KAV.pdf>

¹⁴⁸ <https://www.gov.uk/guidance/climate-change-levy-application-rates-and-exemptions#main-rates>

¹⁴⁹

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/btw/tarieven_en_vrijstellingen/goederen_diens_ten_21_btw/goederen_diensten_21_btw

¹⁵⁰ <http://www.energie-info.fr/Pro/Fiches-pratiques/Ma-facture-mon-compteur/CSPE-TICGN-CTA-TVA-Toutes-les-taxes-sur-ma-facture>

¹⁵¹ <https://www.gesetze-im-internet.de/kav/KAV.pdf>

¹⁵² <https://www.gov.uk/guidance/rates-of-vat-on-different-goods-and-services#power>

Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

4.2 Vergelijking van de totale energiefactuur per profiel tussen de regio's

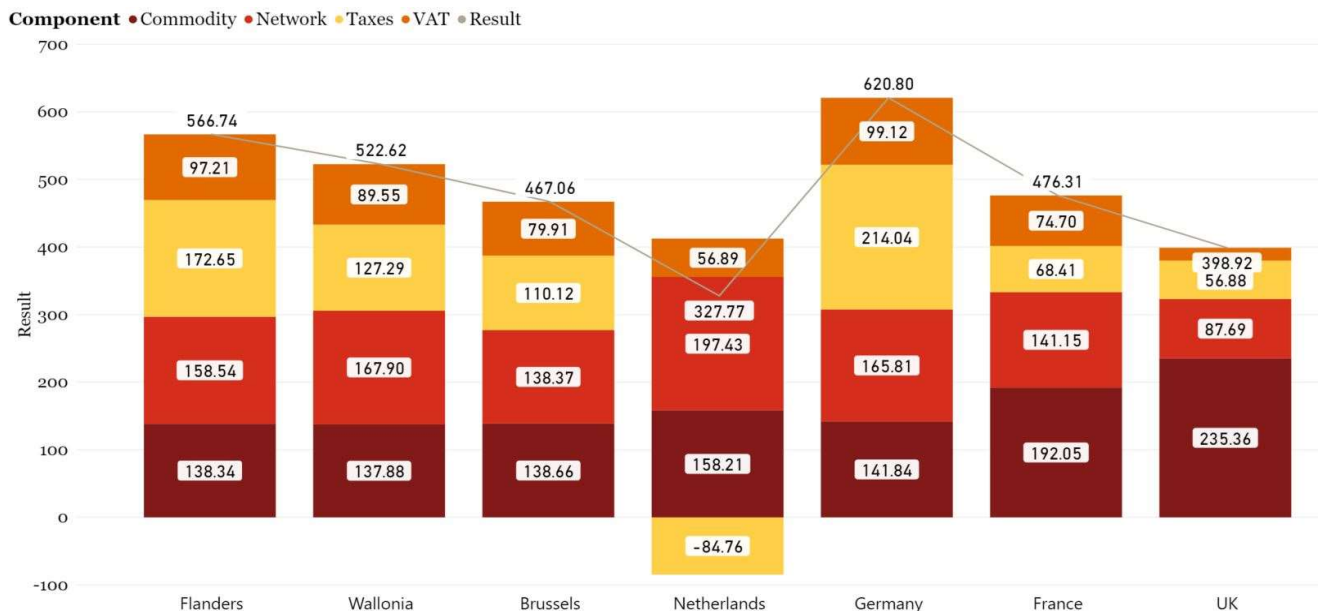
4.2.1 Vergelijking van de totale energiefactuur tussen de verschillende regio's per type netgebruiker voor de afname van elektriciteit

In het volgende deel, worden de totale elektriciteitskosten tussen de drie regio's binnen België vergeleken en ook tussen de andere landen. Hiervoor wordt het gewogen gemiddelde van een land of regio genomen waarbij een grotere DNB (met meer klanten of dus meer EAN-connecties) zwaarder doorweegt dan andere DNB's.

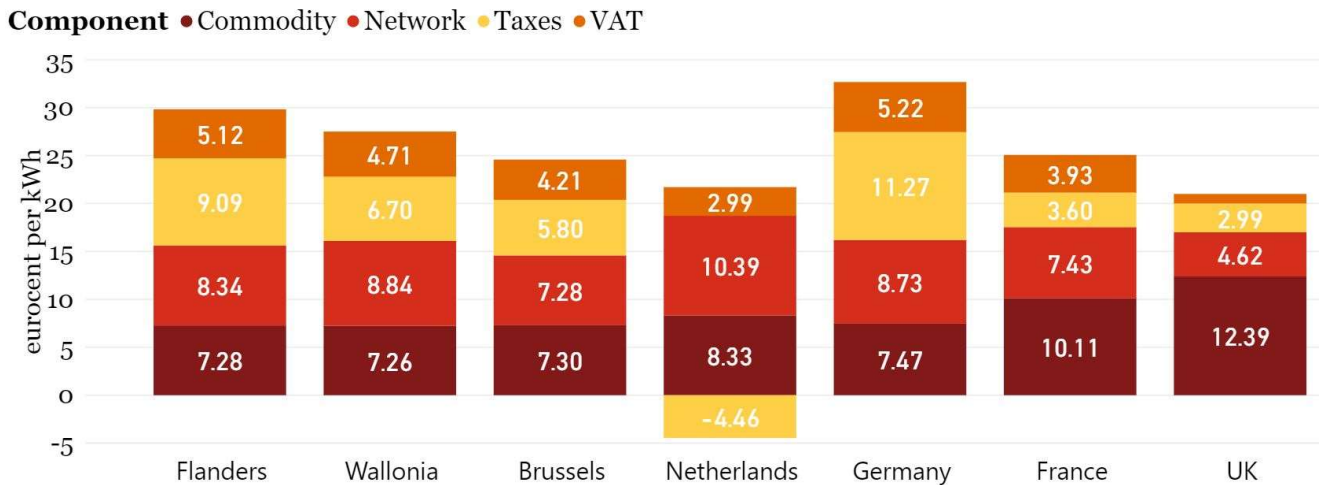
Belangrijk verschil met de voorgaande fase is dat de ODV's voor Vlaanderen, Brussel en Wallonië nu zijn ingedeeld bij overige heffingen en dus niet langer in de distributienet- en transmissienettarieven zijn opgenomen.

4.2.1.1 Profiel 1

Figuur 80 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 1 (2018) - vergelijking tussen de landen

Figuur 81 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 1 (2018) - vergelijking tussen de landen

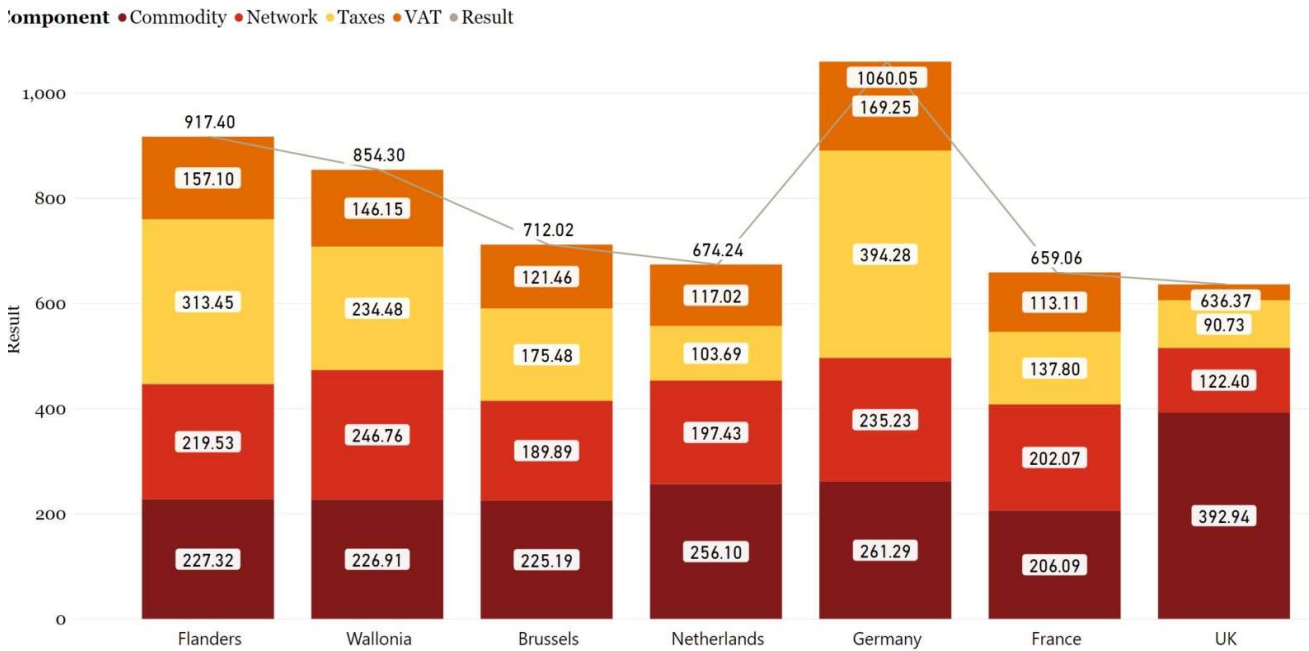
Voor Profiel 1 ligt de hoogste totale energiefactuur in Duitsland. Het grote verschil met de andere landen ligt in de hoge heffingen die in Duitsland worden aangerekend, met name de *Erneubare Energie Umlage (Eeg-Umlage)*. Het tweede hoogste tarief wordt gevonden bij Vlaanderen. Ook Vlaanderen heeft hoge heffingen die de totaalfactuur voor de eindverbruiker aanzienlijk doen stijgen. De laagste energiefactuur wordt waargenomen in Nederland. Dit is gedeeltelijk te danken aan de negatieve heffingen voor Profiel 1. In Nederland is de teruggaaf op de energiebelasting voor kleine profielen (zie sectie 4.1.4.2 taksen en belastingen voor elektriciteit in Nederland) groter dan het totaal aan belastingen. Daarna volgt het VK, Brussel, Frankrijk en Wallonië.

Wanneer naar de verschillende componenten wordt gekeken, wordt de hoogste zuivere energiegcomponent waargenomen bij het Verenigd Koninkrijk. De totale energiefactuur is echter het laagste in het VK en dit is te danken aan de relatief lage netwerkcomponent, heffingen en BTW voor dit profiel. Profiel 1 betaalt de hoogste netwerkkosten in Nederland. De hoogste overige heffingen worden waargenomen in Duitsland. Zo ook wordt voor Duitsland het hoogste niveau van btw waargenomen, op dezelfde hoogte als in Vlaanderen. Dit is een groot verschil met de btw die in het Verenigd Koninkrijk of Nederland wordt aangerekend. Voor meer informatie omtrent de hoogte van de btw, wordt verwezen naar deel 4.1.5.

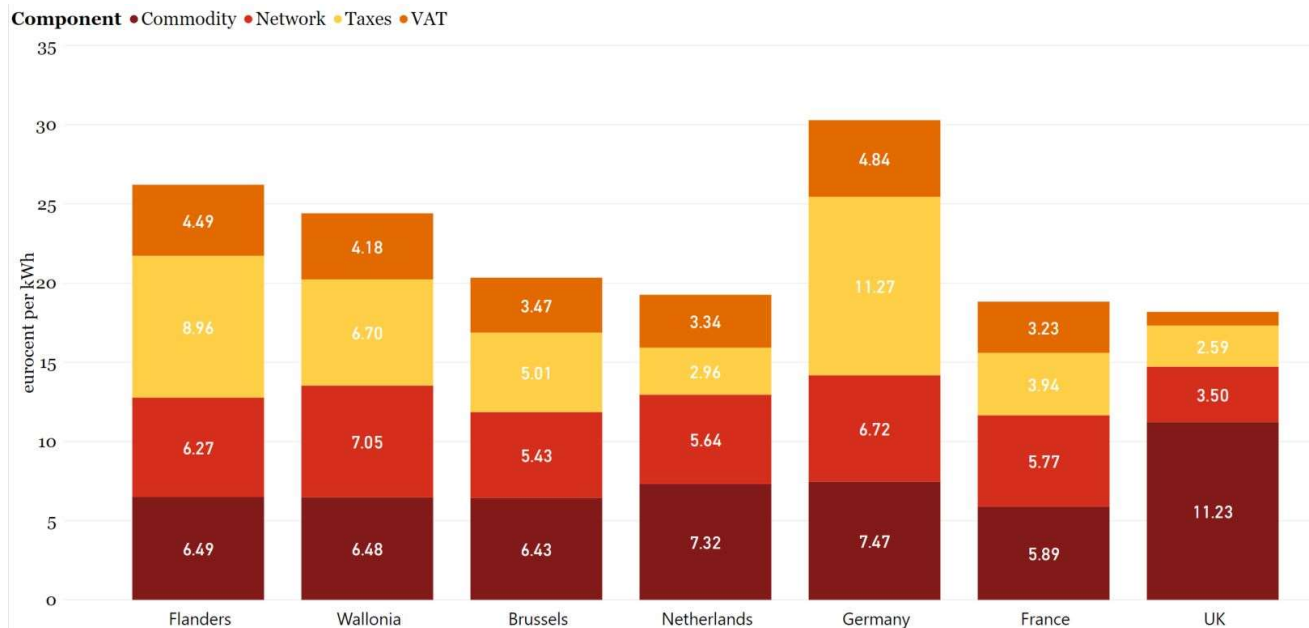

4.2.1.2 Profiel 2

Figuur 82 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 2 (2018) - vergelijking tussen de landen

Figuur 83 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 2 (2018) - vergelijking tussen de landen

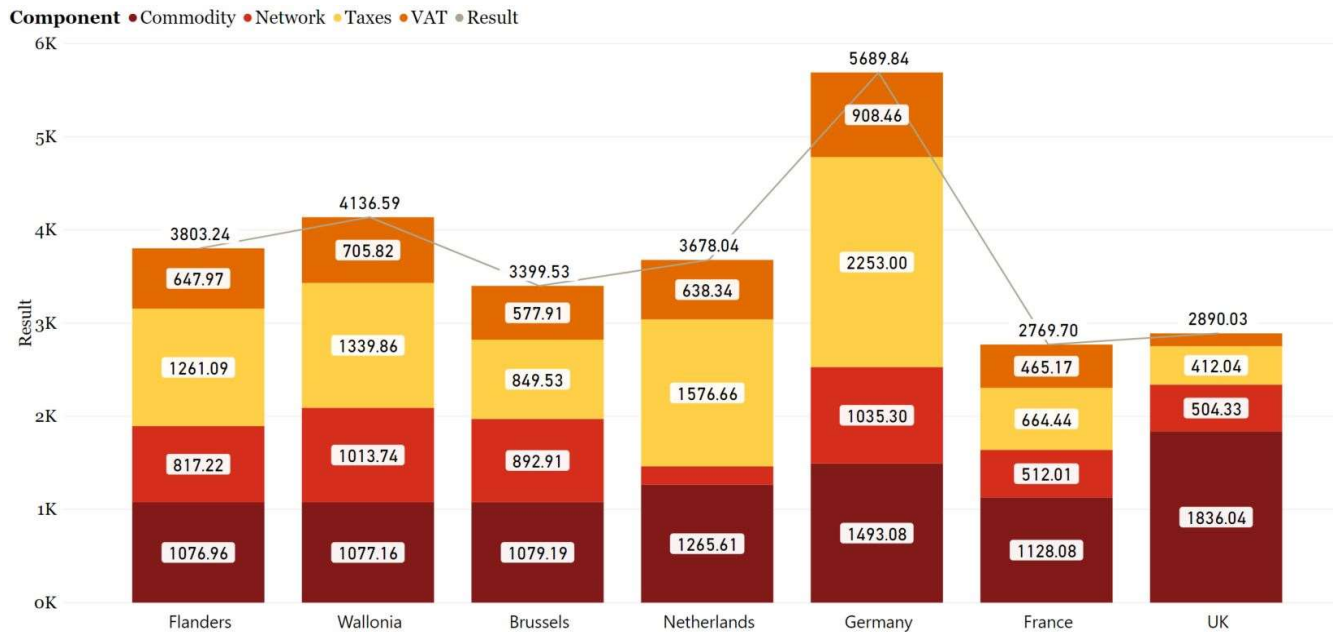

Voor Profiel 2 ligt de hoogste totale energiefactuur in Duitsland, net als voor Profiel 1. Het grote verschil met de andere landen ligt in de hoge heffingen die in Duitsland worden aangerekend, met name de *Erneubare Energie Umlage (Eeg-Umlage)*. Alle Belgische regio's hebben een lagere totale factuur dan Duitsland, maar een hogere totale factuur dan Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Toch zijn er aanzienlijke verschillen tussen de Belgische gewesten, waarbij het Vlaams Gewest de hoogste factuur heeft, gevolgd door het Waals Gewest. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft de laagste jaarlijkse factuur in België.

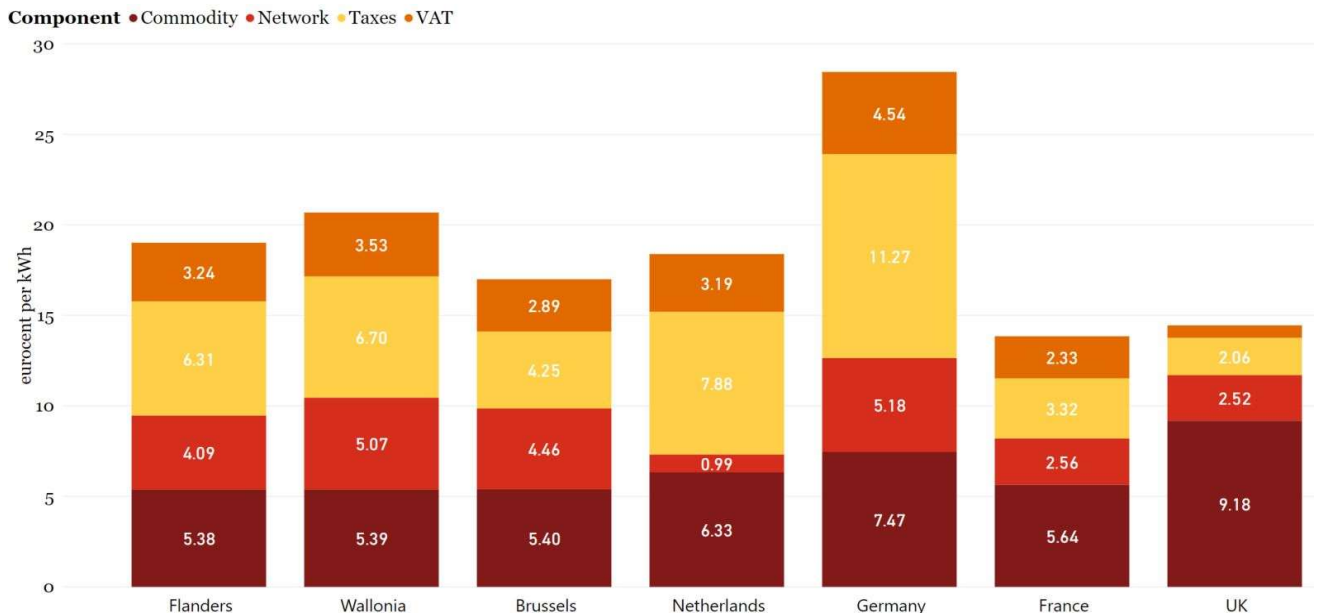
Tussen de regio's in België is het verschil in de totale elektriciteitsfactuur toe te schrijven aan een groot verschil in heffingen. Hierbij heeft Vlaanderen de hoogste heffingen. Dit komt onder andere door een hogere totale kost in groenestroomcertificaten, die zich reflecteert zowel in de leveranciersquota als in de openbare dienstverplichtingen.

4.2.1.3 Profiel 4

Figuur 84 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 4 (2018) - vergelijking tussen de landen

Figuur 85 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 4 (2018) - vergelijking tussen de landen

Voor Profiel 4 ligt de hoogste totale energiefactuur in Duitsland. Het grote verschil met de andere landen ligt in de hoge heffingen die in Duitsland worden aangerekend. Alle Belgische regio's hebben een lagere totale factuur dan Duitsland, maar een hogere factuur dan Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Verschillend ten opzichte van Profiel 2 is dat Brussel hier goedkoper is dan Nederland. Dit komt door een stijging in de kost voor heffingen in Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

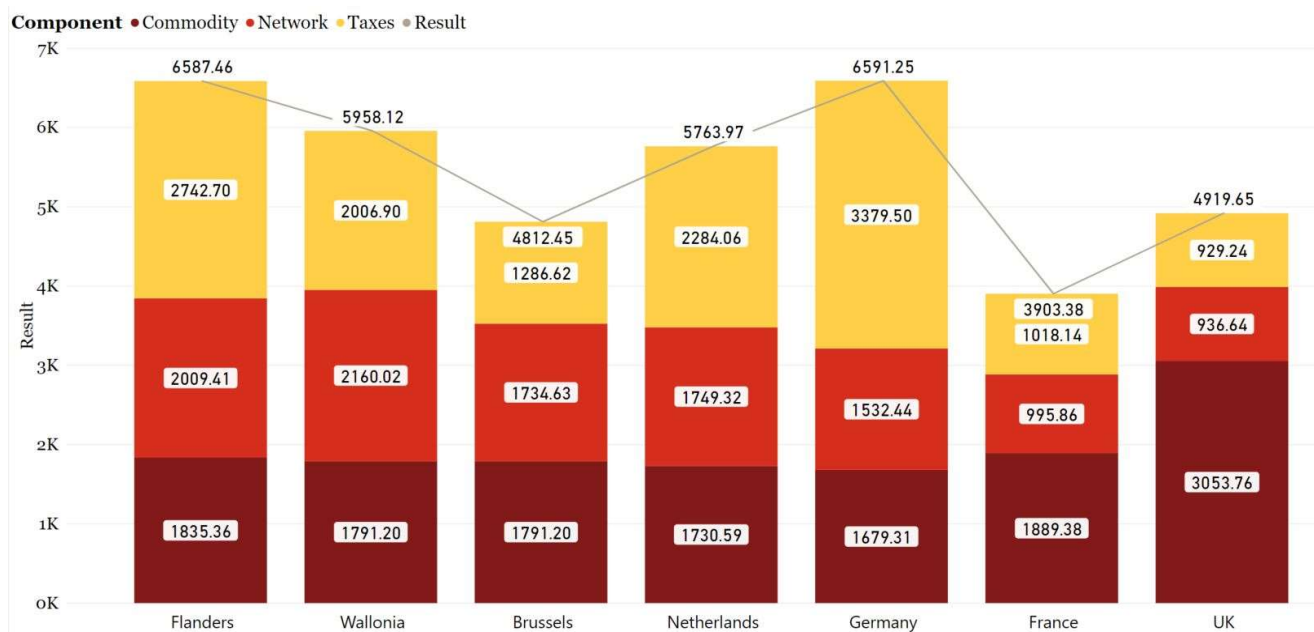
Nederland vergeleken met de vorige profielen. De component heffingen voor Profiel 4 in Nederland, uitgedrukt in c€/kWh, is dubbel zo hoog dan bij Profiel 2. Dit komt doordat de belastingteruggaaf, wat een vaste belastingvermindering is, ongeacht het verbruik, in Nederland proportioneel minder belangrijk wordt voor Profiel 4. De totale belastingen zijn voor profiel 4 dus veel hoger door een stijgend deel aan belastingen op basis van kW en of op basis van kWh ten opzichte van het vast bedrag aan belastingsvermindering voor alle profielen.

Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de Belgische gewesten, waarbij Wallonië de hoogste factuur heeft, gevolgd door Vlaanderen. Brussel heeft de laagste jaarlijkse factuur in België. Tussen de regio's in België is het verschil in de totale energiefactuur gedeeltelijk toe te schrijven aan een groot verschil in heffingen. Voor Profiel 4 heeft Wallonië de hoogste heffingen. Daarnaast heeft Wallonië ook een hogere netwerkkost. Zoals uiteengezet in 3.1.1.4 is die hogere netwerkkost voor dit profiel specifiek te verklaren door een hogere kost voor gebruik van het net in Wallonië.

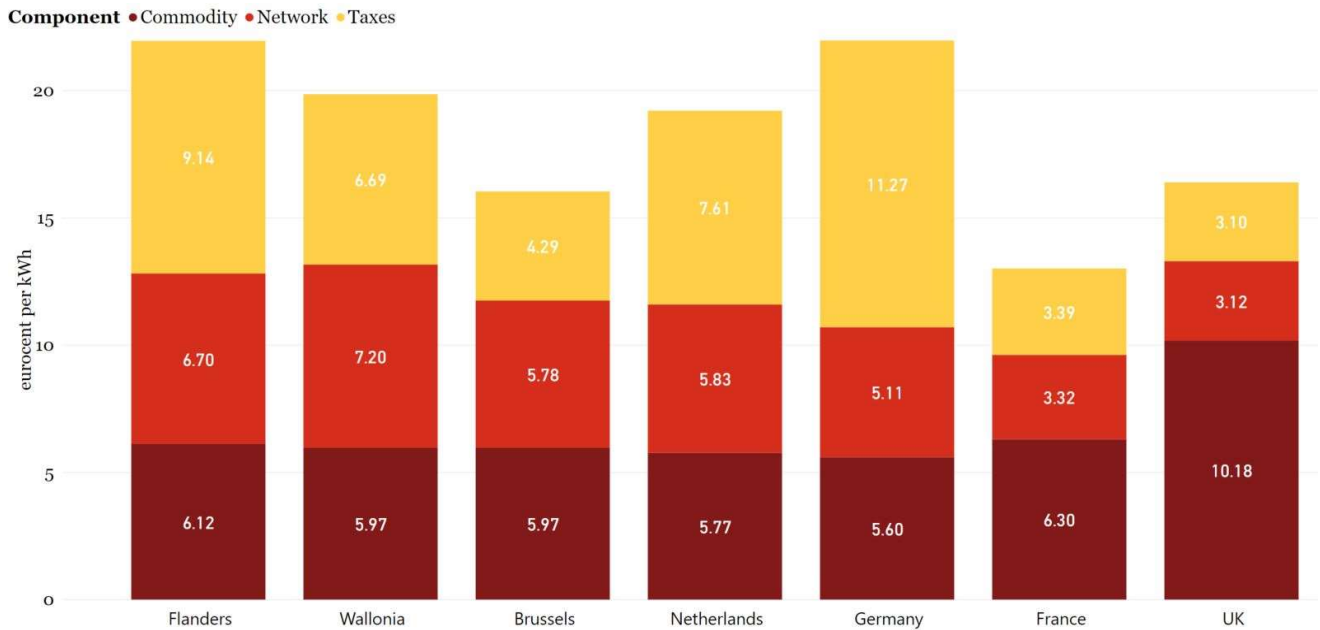
4.2.1.4 Profiel 5

Vanaf Profiel 5 valt de component btw buiten beschouwing. De volgende 3 profielen zijn immers bedrijven en kunnen hierdoor hun volledige btw terugvorderen. Voor de verdere eenvoud wordt de component daarom uit de totale energiefactuur gehaald voor Profiel 5,6 en 7.

Figuur 86 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 5 (2018) - vergelijking tussen de landen

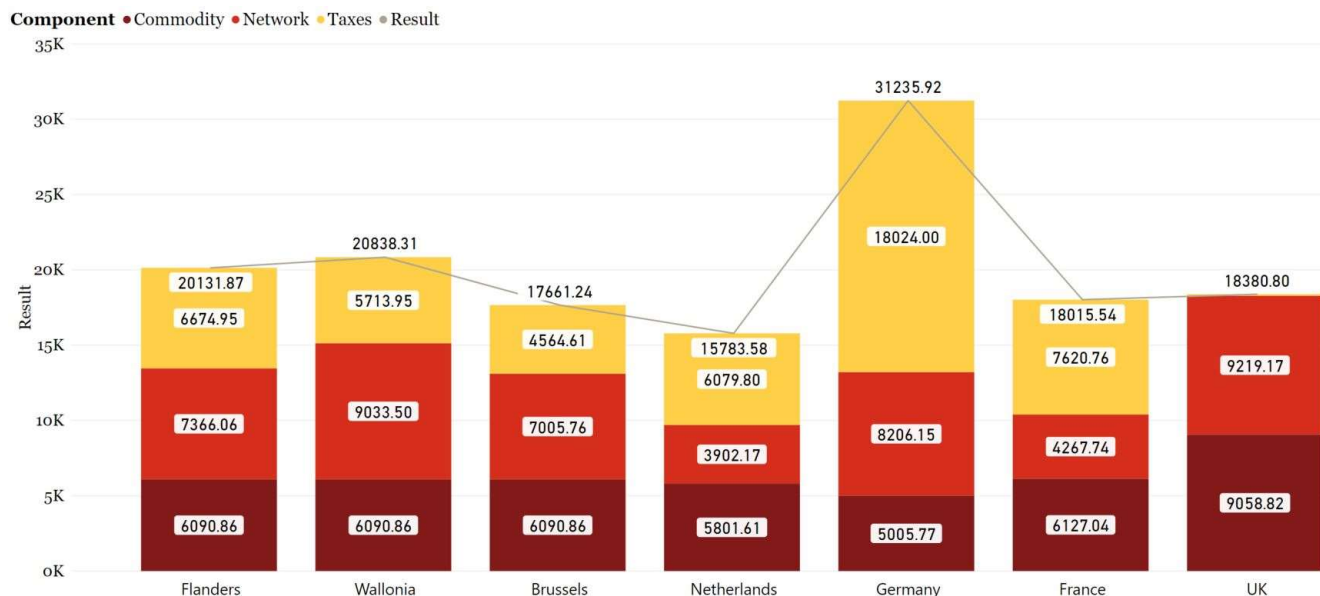
Figuur 87 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 5 (2018) - vergelijking tussen de landen

Voor Profiel 5, wat een klein niet-huishoudelijk profiel is met het grootste deel van zijn verbruik in het dagtarief, is Duitsland wederom het land met de hoogste totale energiefactuur. Dit komt deze keer niet enkele omwille van de hoge Eeg-Umlage, maar ook door de relatief hoge marktprijzen voor kmo-contracten in Duitsland. De heffingen toepasbaar in Duitsland zijn zesmaal hoger dan deze in het Verenigd Koninkrijk. Brussel heeft de op één na laagste totale elektriciteitsfactuur. De laagste elektriciteitsfactuur voor Profiel 5 is in Frankrijk. Vlaanderen en Wallonië hebben een lagere totale factuur dan Duitsland, maar een hogere totale factuur dan Frankrijk, Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Brussel. Voor beide regio's is de zuivere energiecomponent in lijn met de andere landen. Er zijn echter hogere tarieven voor de netwerkkosten en voor de heffingen. Opnieuw valt op te merken dat de zuivere energiecomponent in het Verenigd Koninkrijk het hoogst is van alle landen.

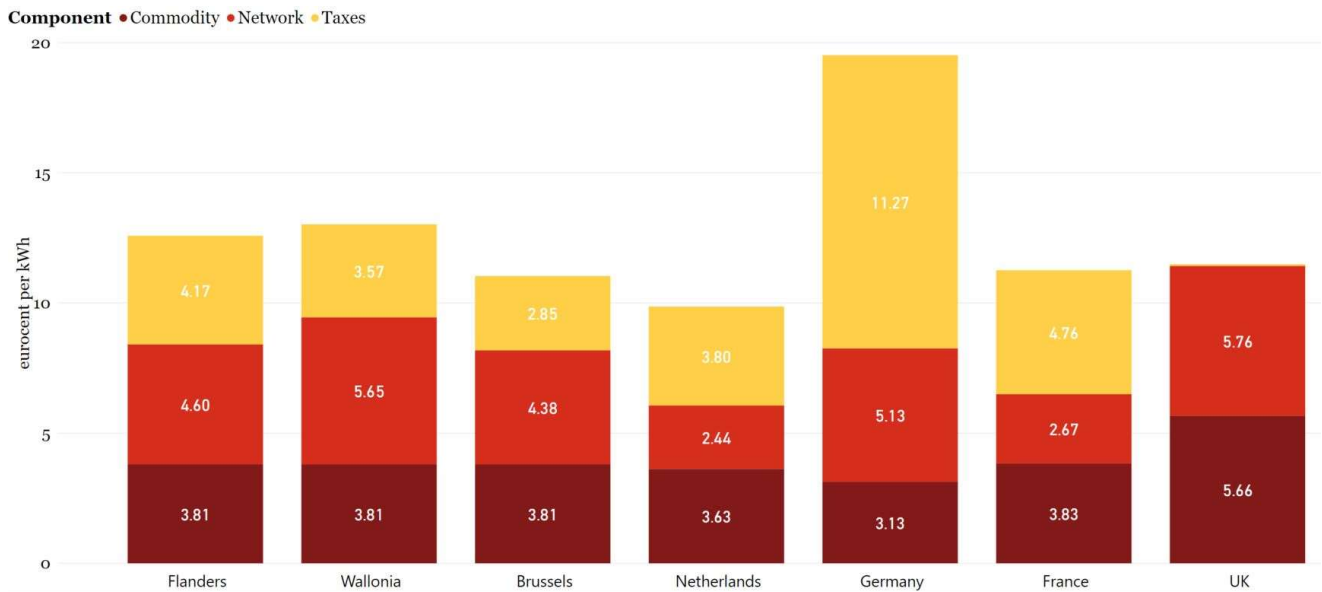
4.2.1.5 Profiel 6

Figuur 88 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 6 (2018) - vergelijking tussen de landen

Vergelijking van distributietarieven voor elektriciteit en aardgas

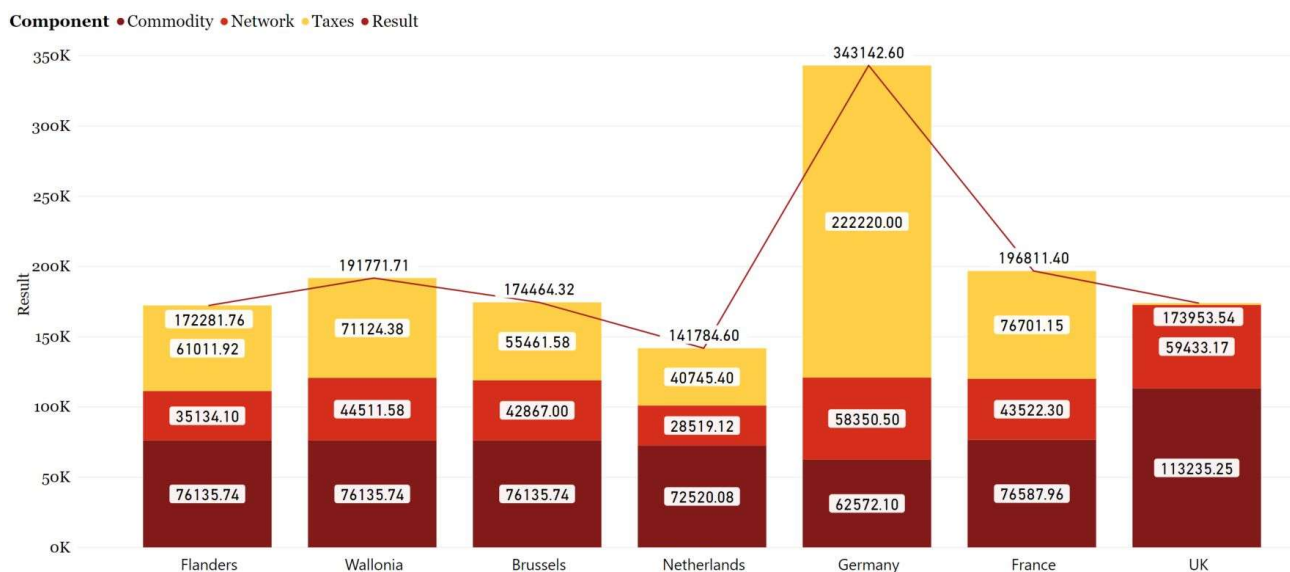
Figuur 89 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 6 (2018) - vergelijking tussen de landen

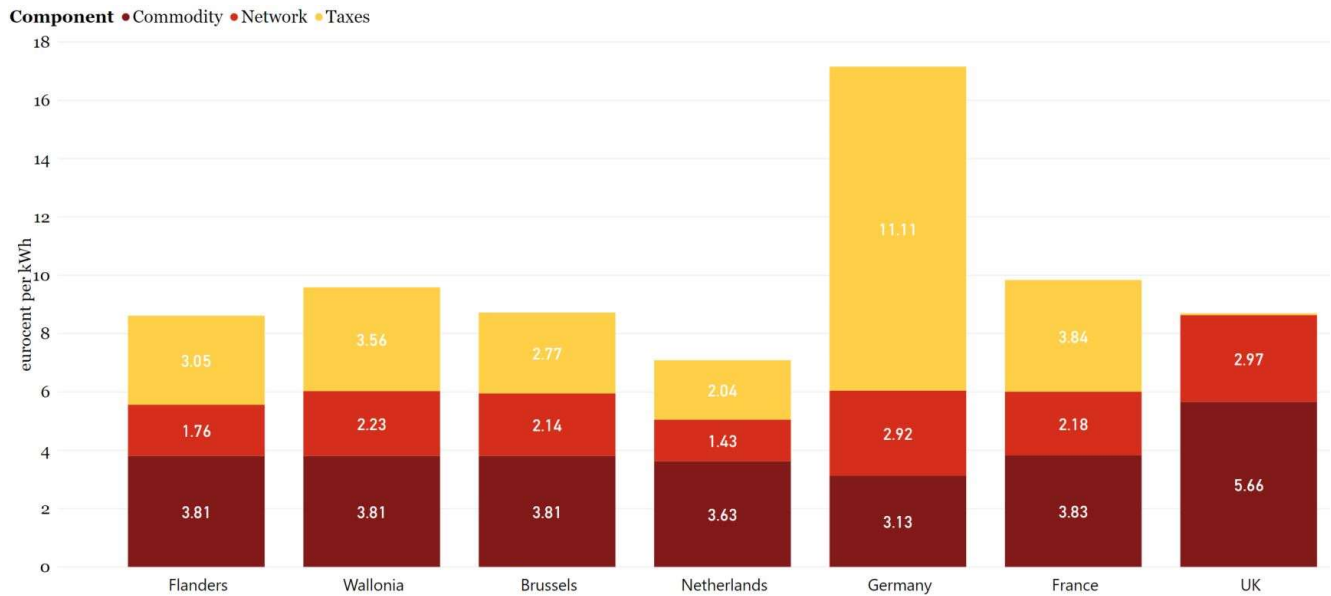
Voor Profiel 6 ligt de hoogste totale elektriciteitsfactuur in Duitsland. Het grote verschil met de andere landen ligt in de hoge heffingen die in Duitsland worden aangerekend. Alle Belgische regio's hebben een lagere totale factuur dan Duitsland, maar een hogere totale factuur dan Nederland en Frankrijk (met uitzondering van Brussel). Brussel heeft voor Profiel 6 een goedkopere totale elektriciteitsfactuur dan het Verenigd Koninkrijk. In het Verenigd Koninkrijk zijn de heffingen zeer laag met een totale waarde van €102,81. De competitiviteit van Vlaanderen en Wallonië neemt voor Profiel 6 toe ten opzichte van Profiel 5. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan een lagere kost voor heffingen (omwille van degressiviteit op een aantal federale en gewestelijke meerkosten) en lagere netwerkkosten (uitgedrukt in c€/kWh).

4.2.1.6 Profiel 7

Figuur 90 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 7 (2018) - vergelijking tussen de landen

Figuur 91 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 7 (2018) - vergelijking tussen de landen

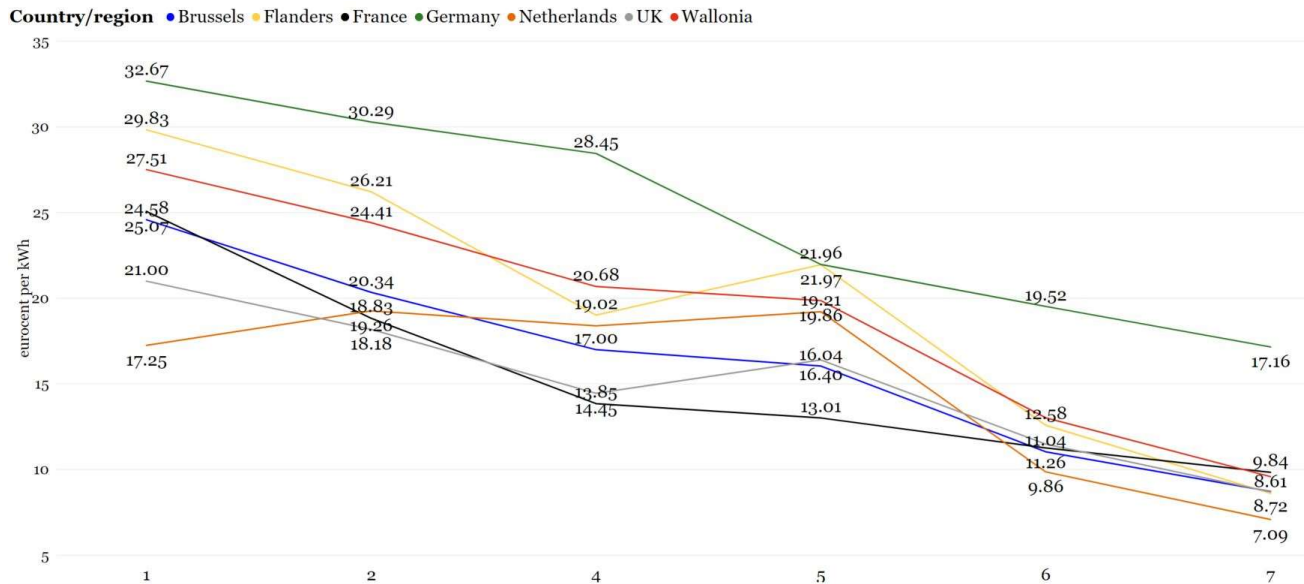
Voor Profiel 7 ligt de hoogste totale energiefactuur in Duitsland. Het grote verschil met de andere landen ligt in de hoge heffingen die in Duitsland worden aangerekend. Voor Profiel 7 heeft Nederland de laagste totale elektriciteitsfactuur. België heeft de tweede laagste totale elektriciteitsfactuur. Dit betekent dat alle regio's in België een lagere totale energiefactuur hebben dan Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

Er blijven echter wel verschillen tussen de Belgische gewesten, waarbij het Waals Gewest de hoogste factuur heeft, gevolgd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het Vlaams Gewest heeft de laagste jaarlijkse factuur in België. Tussen de regio's in België is het verschil in de totale elektriciteitsfactuur voornamelijk toe te schrijven aan een lagere kost in de netwerkkosten voor Vlaanderen ten opzichte van de andere 2 gewesten. Opvallend zijn de hogere toeslagen dan de andere 2 gewesten. Opvallend bij het Verenigd Koninkrijk is het lage aandeel van heffingen in de totale energiefactuur voor profiel 7.

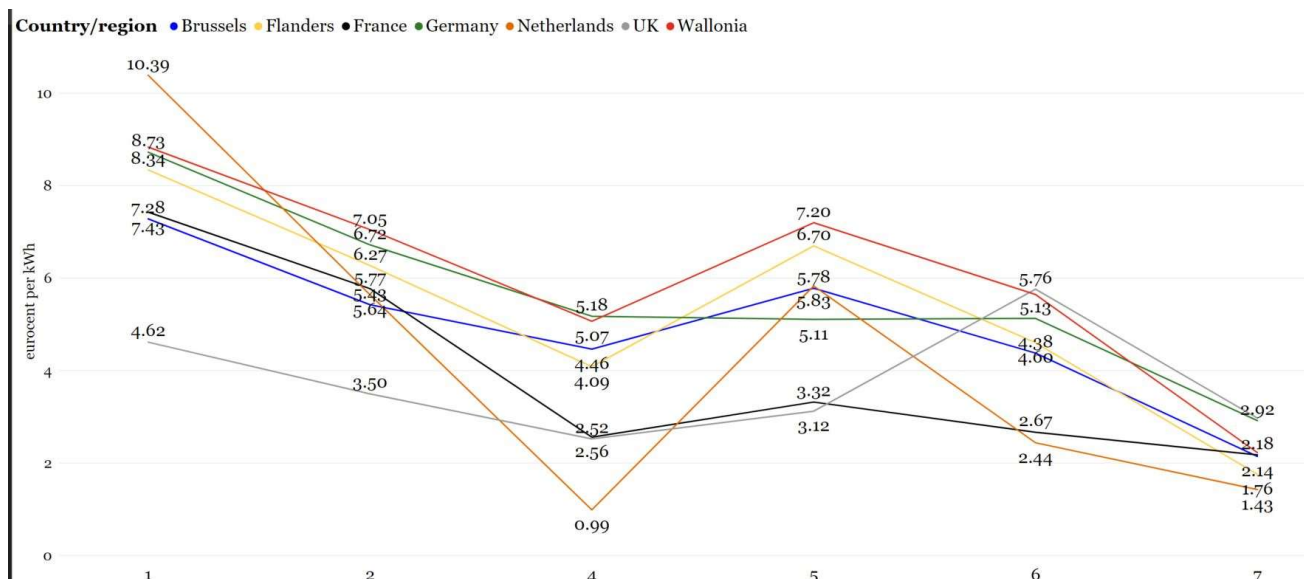
4.2.2 Vergelijking tussen de profielen voor de afname van elektriciteit

Figuur 92 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 1 tot 7 (2018) - vergelijking tussen de landen

Indien figuur 97 wordt vergeleken met de grafiek hieronder, die het gewogen gemiddelde van enkel de netwerkkosten weergeeft, is er een verschil te zien in de ranking van de landen. Indien enkel naar de netwerkkost wordt gekeken, dit zijn dus de distributie en transmissiekosten uitgezuiverd voor ODV's of toeslagen, valt opnieuw het capaciteitstarief uit Nederland op. De totale energiefactuur van Nederland is lager voor alle profielen dan Vlaanderen, Wallonië en Duitsland. Frankrijk heeft de laagste gewogen gemiddelde totale energiefactuur in €/kWh voor profiel 4 en 5. Wanneer er echter enkel naar de netwerkkost wordt gekeken, figuur 98 hieronder, heeft Nederland voor de eerste profielen een hogere netwerkkost dan zij het capaciteitstarief. Daarnaast valt ook op dat de totale energiefactuur in Vlaanderen hoger ligt voor het merendeel van de profielen dan in Wallonië maar dat dit voor de netwerkkosten juist omgekeerd is.

Figuur 93 Gewogen gemiddelde netwerkkost in c€/kWh voor profiel 1 tot 7 (2018) - vergelijking tussen de landen

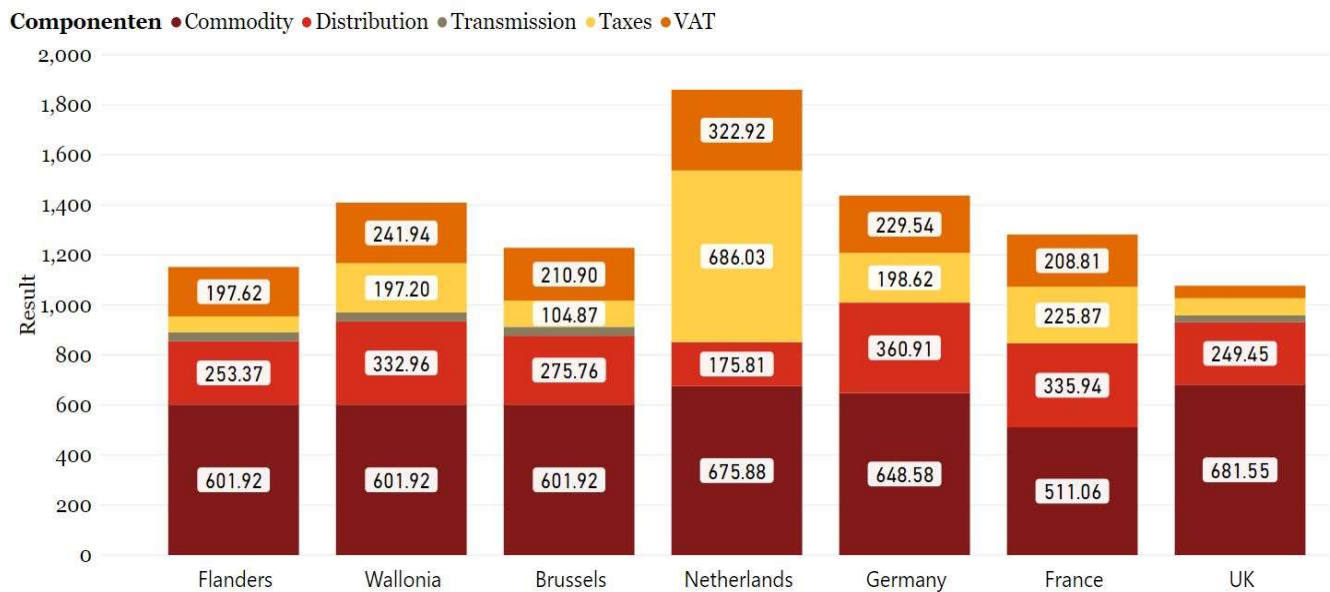
Naarmate het een afnameprofiel met een groter verbruik betreft, daalt de kost per kWh. Het belangrijkste verschilpunt is echter de positie van Duitsland. Duitsland is, wanneer enkel de distributiekosten worden vergeleken (figuur 63), goedkoper dan de drie Belgische gewesten. Zodra echter gekeken wordt naar enkel de netgebonden netwerkkosten (distributie en transmissie) dan zijn de tarieven reeds hoger in Duitsland dan Brussel (figuur 98). Als de overige onderdelen van de totaalfactuur worden toegevoegd, is deze competitiviteit volledig verdwenen en nemen we voor Duitsland de hoogste kost waar voor alle profielen (figuur 97). De impact van de verschillende heffingen in Duitsland is dus erg groot op de eindfactuur.

Het sterke verschil tussen de distributiekost in het Verenigd Koninkrijk en de andere landen uit figuur 3.1.2 is niet meer zo groot in bovenstaande grafiek. Dit is voornamelijk toe te wijzen aan de hoge grondstofprijzen in het Verenigd Koninkrijk.

4.2.3 Vergelijking van de totale energiefactuur tussen de verschillende regio's per type netgebruiker voor de afname van aardgas

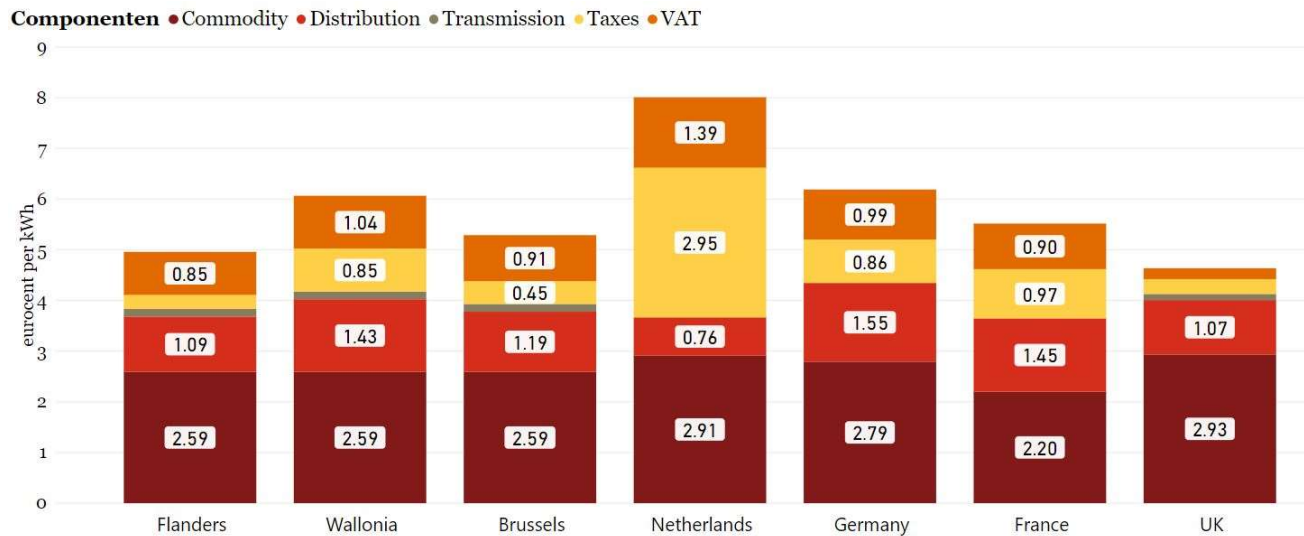
4.2.3.1 Profiel 10

Figuur 94 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 10 (2018) - vergelijking tussen de landen

Figuur 95 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 10 (2018) - vergelijking tussen de landen

De totale jaarlijkse aardgasfactuur voor Profiel 10 is het hoogst voor Nederland. Deze totale energiefactuur is bijna het dubbele van de totale aardgasfactuur in het Verenigd Koninkrijk. Vlaanderen heeft de op één na laagste factuur voor Profiel 10. Alle Belgische regio's hebben een lagere totale factuur dan Duitsland en Nederland. Toch zijn er verschillen tussen de gewesten: het Vlaams Gewest heeft de laagste factuur, gevolgd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het Waals Gewest heeft de hoogste jaarlijkse factuur van België, omwille van zowel hogere netkosten als hogere heffingen (met name de *redevance de raccordement* is hoog in Wallonië).

Er kan worden vastgesteld dat de zuivere energiegcomponent het laagste is in Frankrijk, hoewel de verschillen in het algemeen kleiner zijn tussen de landen dan voor elektriciteit. Het toont ook aan dat het Verenigd Koninkrijk de laagste jaarlijkse factuur heeft vanwege de lage belastingen en BTW. Anderzijds zien we dat Nederland de hoogste eindfactuur heeft; de belangrijkste reden hiervoor zijn de hoge heffingen (energiebelasting) en in mindere mate de zuivere energiegcomponent, terwijl voor wat betreft netwerkkosten Nederland het goedkoopste land is. Rekening houdend met de verschillen tussen de Belgische gewesten komt het belangrijkste verschil slechts in geringe mate voort uit de netwerkkosten, maar vooral uit verschillen in belastingen en heffingen.

4.2.3.2 Profiel 11

Figuur 96 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 11 (2018) - vergelijking tussen de landen

Figuur 97 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 11 (2018) - vergelijking tussen de landen

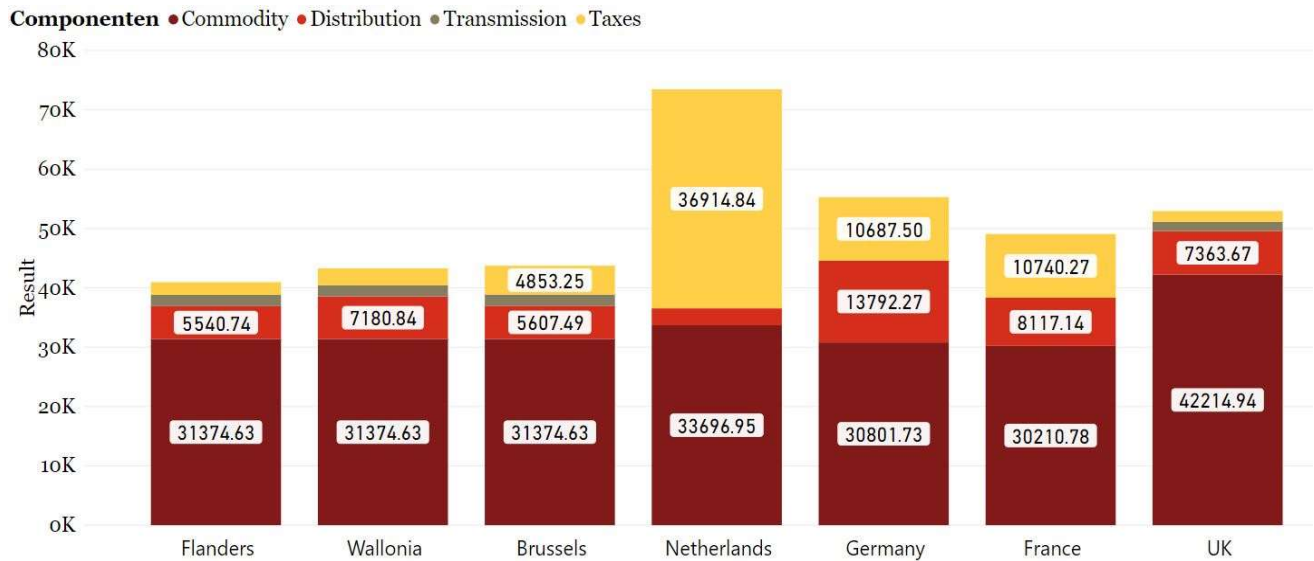

De totale jaarlijkse aardgasfactuur voor Profiel 11 is het hoogst in Nederland, gevolgd door Duitsland. In België bestaan er grote verschillen tussen de gewesten, het Vlaams Gewest heeft de laagste factuur en het Waals Gewest de op drie na hoogste factuur van alle landen en gewesten. Voor Profiel 11 is de laagste totale jaarlijkse aardgasfactuur te vinden in Vlaanderen, gevolgd door het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk.

Voor Profiel 11 is de zuivere energiecomponent het hoogst in het Verenigd Koninkrijk, gevolgd door Nederland, daarna België en Duitsland en tot slot Frankrijk. De hoge kost in Nederland is net als voor Profiel 10 voornamelijk te verklaren door hoge heffingen die het competitief voordeel omwille van de lage netwerkkosten volledig compenseren.

4.2.3.3 Profiel 12

Figuur 98 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 12 (2018) - vergelijking tussen de landen

Figuur 99 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 12 (2018) - vergelijking tussen de landen

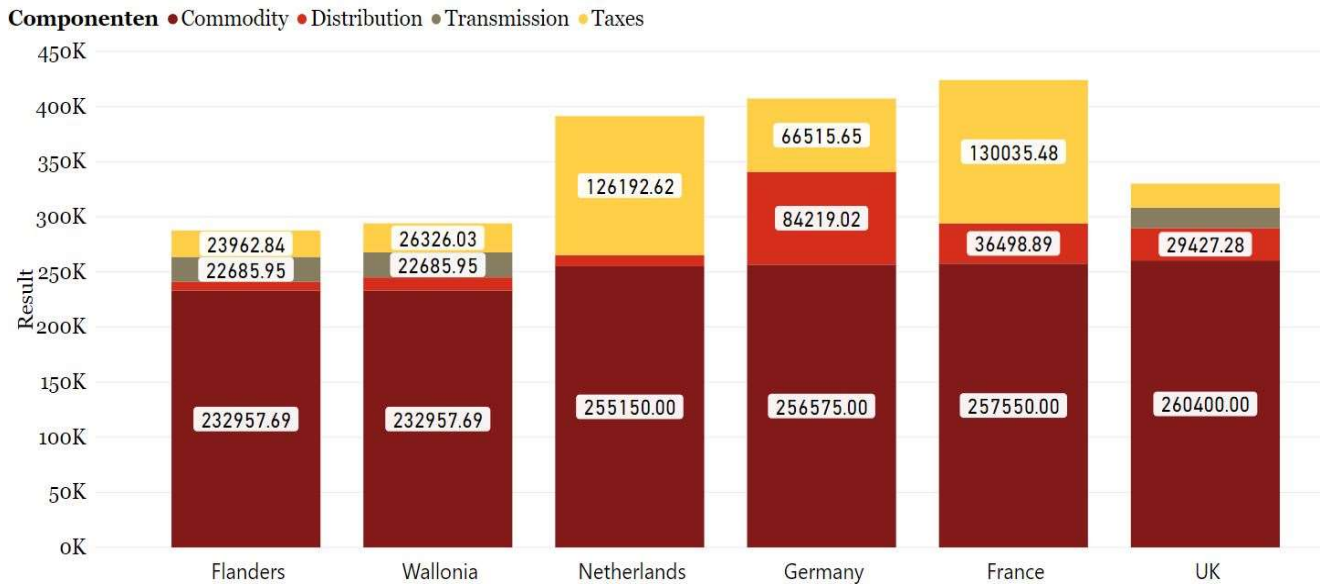
De totale jaarlijkse aardgasfactuur voor Profiel 12 is het hoogst in Nederland, gevolgd door Duitsland. De laagste totale jaarlijkse aardgasfactuur nemen we waar in België, net als voor Profiel 11. Alle drie de gewesten hebben een lagere totale energiefactuur dan de andere landen. De verschillen tussen de verschillende regio's in België zijn afgenomen ten opzichte van de resultaten voor Profiel 11. Dit komt door lagere heffingen in Wallonië ten opzichte van Profiel 11 in c€/kWh. Ook de netwerkkosten zijn gedaald ten opzichte Profiel 11.

Ook voor Profiel 12 ligt de zuivere energiecomponent het hoogst in het Verenigd Koninkrijk. De hoge kost in Nederland is net als bij de andere aardgasprofielen voornamelijk te verklaren door hoge heffingen die het competitief voordeel omwille van de lage netwerkkosten volledig compenseren.

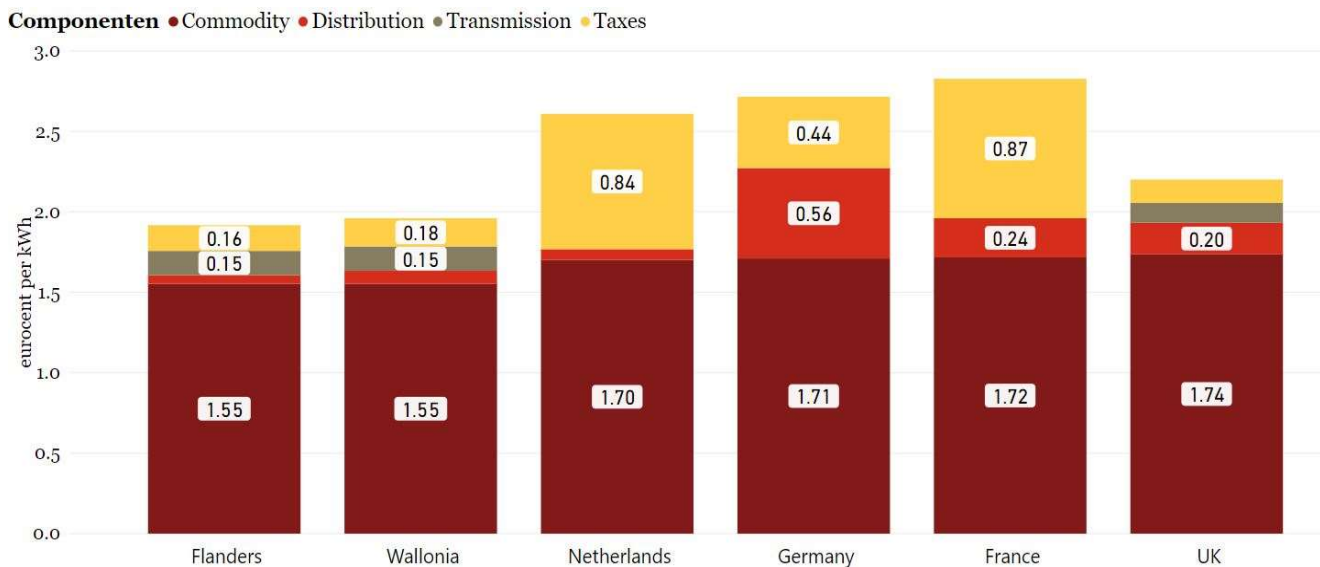
4.2.3.4 Profiel 13

Voor Profiel 13 wordt Brussel uit de vergelijking gelaten aangezien dit profiel niet voorkomt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Figuur 100 De totale energiefactuur in euro per jaar voor profiel 13 (2018) - vergelijking tussen de landen

Figuur 101 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 13 (2018) - vergelijking tussen de landen

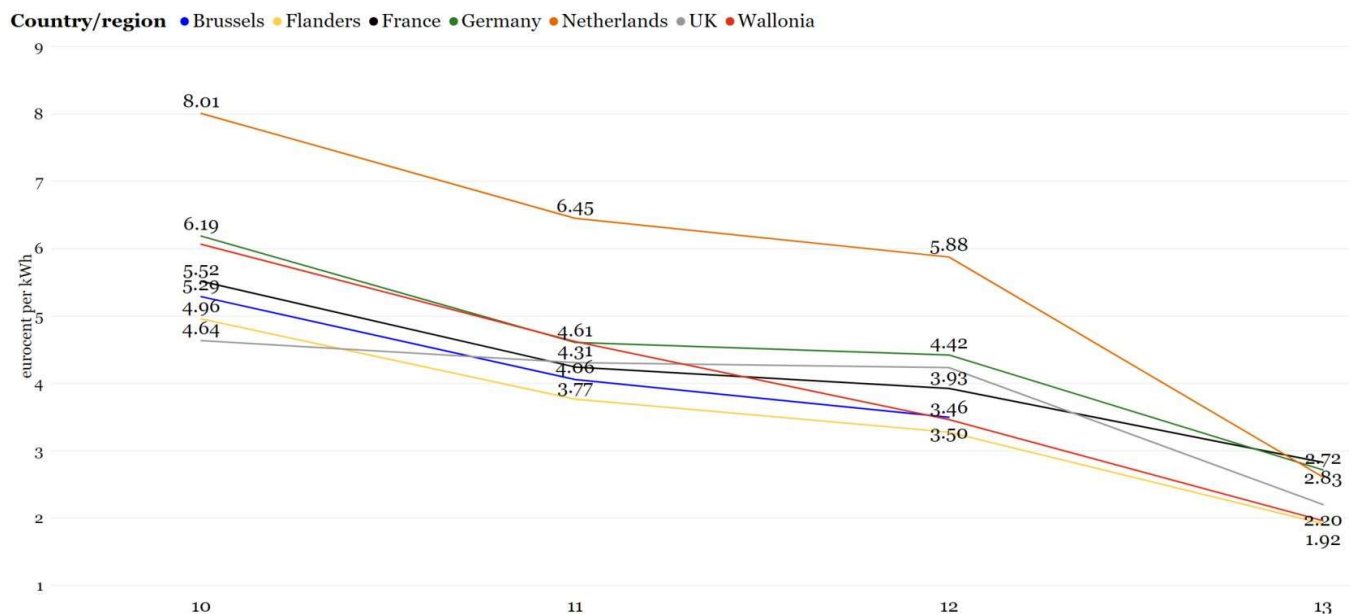
Voor Profiel 13 heeft Frankrijk de hoogste totale energiefactuur. Dit kan voornamelijk verklaard worden door de hoge heffingen.

Meer dan voor elektriciteit spelen in alle landen de grondstofkosten een belangrijke rol in de samenstelling van de totale gasprijs. Voor dit relatief grote verbruiksprofiel maken netwerkkosten en heffingen slechts een klein deel van de factuur uit, en dit is bij uitstek het geval in België door de lage heffingen. De grondstofprijzen liggen op een gelijkaardig niveau tussen de regio's en landen. Het Verenigd Koninkrijk heeft de hoogste zuivere energiegcomponent gevolgd door Frankrijk. De impact van de andere twee componenten is aanzienlijk lager. In

termen van netwerkkosten zien we twee verschillende groepen landen: België en Nederland hebben vergelijkbare, lage tarieven, terwijl in Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk de netwerkkosten aanzienlijk hoger liggen. De belastingen en de heffingen zijn voornamelijk hoog in Nederland en Frankrijk en in mindere mate in Duitsland. Voor Frankrijk liggen de taken per kWh hoger voor Profiel 13 dan voor Profiel 12 door de proportioneel hogere CTA (Contribution tarifaire d'acheminement), als gevolg van een hoger vast bedrag in het distributienettarief van Profiel 13.

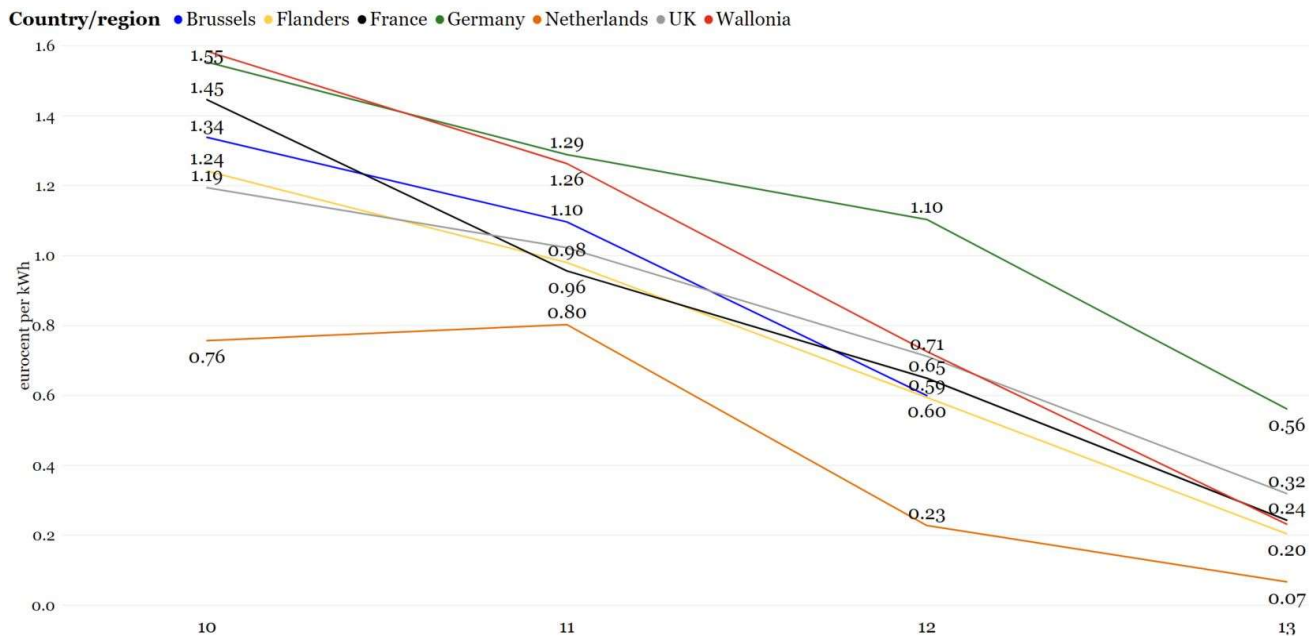
4.2.4 Vergelijking tussen de profielen voor de afname van aardgas

Figuur 102 De gewogen gemiddelde totale energiefactuur in c€/kWh voor profiel 10 tot 13 (2018) - vergelijking tussen de landen

Globaal gezien blijft de evolutie doorheen de profielen vergelijkbaar met de grafiek hieronder weergegeven voor enkel de netgebonden netwerkkosten. Er is een dalende totale kost en een gemiddelde netwerkkost in c€/kWh van profiel 10 tot 13.

Figuur 103 Gewogen gemiddelde netwerkkost in c€/kWh voor profiel 10 tot 13 (2018) - vergelijking tussen de landen

Naarmate het verbruik stijgt daalt de kost per kWh. Voor wat betreft de onderlinge verhouding tussen de verschillende landen en regio's is vooral de wijziging van de Nederlandse positie opvallend; De verhouding tussen de landen verandert echter wel. Indien naar figuur 84 gekeken wordt uit deel 3.1.5 voor de totale distributiekosten was Nederland het land met de laagste gewogen gemiddelde distributiekost uitgedrukt in c€/kWh. Indien naar de gewogen gemiddelde netwerkkost in figuur 108 wordt gekeken wat dus enkel de netgebonden distributie en transmissiekosten zijn, blijft Nederland de laagste gemiddelde kost in c€/kWh behouden maar zodra naar de volledige energiefactuur gekeken wordt in figuur 107 heeft Nederland veruit de hoogste gewongen gemiddelde totale kost in c€/kWh. Dit is toe te schrijven aan de relatief hoge energiebelasting op aardgas. Opvallend ten opzichte van figuur 80, de gewogen gemiddelde totale distributiekost, is daarnaast ook de gestegen competitiviteit van de Belgische regio's over alle profielen heen in c€/kWh voor de gewogen gemiddelde totale energiefactuur, en meer specifiek Vlaanderen: met uitzondering van Profiel 10 is de totale aardgasfactuur in Vlaanderen de laagste van alle landen en regio's.

4.3 Algemene conclusies over de vergelijking van de totale energiefactuur

- Er is geen enkel land voor alle onderzochte profielen het goedkoopst. Wel is **Duitsland consistent duurder** voor alle profielen die elektriciteit afnemen. **Nederland is dan weer het duurste land voor de drie kleinste aardgasprofielen.**
- De **hoge taken en belastingen in Duitsland** verklaren voornamelijk de hoge factuur voor elektriciteit. Het valt op dat voor Profiel 6 en 7 de taken en belastingen in het Verenigd Koninkrijk slechts een zeer klein deel uitmaken van de totale factuur.
- De **hoge energiefactuur in Nederland voor aardgas is voornamelijk te wijten aan de hoge belastingen en taken.**
- Algemeen kan gesteld worden dat **de Vlaamse totale energiefactuur voor elektriciteit hoog is in vergelijking met de andere regio's en landen.** Voor Profiel 1, 2, en 5 is Vlaanderen de op één na duurste van alle onderzochte regio's. **Voor aardgas is de totale energiefactuur in**

Vlaanderen dan weer laag in vergelijking met de andere regio's en landen, met de laagste factuur voor Profielen 11, 12, 13 en de op één na laagste factuur voor Profiel 10.

- Het sterke verschil tussen de relatieve positie van Vlaanderen voor elektriciteit en aardgas kan in belangrijke mate worden verklaard door de verdeling van taksen en belastingen tussen elektriciteit en aardgas. In vergelijking met de andere **Belgische regio's wordt aardgas veel minder belast, terwijl elektriciteit veel zwaarder wordt belast.**
- De **belastingen en taksen voor elektriciteit (inclusief openbare dienstverplichtingen en toeslagen op de distributie- en transmissienettarieven) op elektriciteit zijn hoog in Vlaanderen.** Voor Profiel 1, 2 en 5 zijn de belastingen en taksen op Duitsland na het hoogst voor alle onderzochte landen en regio's. Voor Profiel 6 en 7 heeft Frankrijk echter hogere belastingen en taksen.
- De **belastingen en taksen op aardgas voor Vlaanderen zijn zeer laag voor alle profielen.** Voor Wallonië zijn deze significant hoger voor Profiel 11 en 12, maar dalen tot een vergelijkbaar niveau voor Profiel 12 en 13.
- Zowel voor aardgas als elektriciteit **verbetert de relatieve positie van de Belgische gewesten naarmate het een afnameprofiel met een groter verbruik betreft.** Voor elektriciteit zijn de Belgische regio's het duurst op Duitsland na, maar ze worden relatief goedkoper voor grotere afnameprofielen. Enkel Nederland blijft iets goedkoper voor Profiel 7. Dit is te verklaren door de degressieve kortingen op zowel de gewestelijke als federale meerkosten. Voor aardgas is de startpositie voor residentiële profielen van elk van de regio's beter, en nemen we nog verbetering waar naarmate het verbruik toeneemt.
- De **Nederlandse elektriciteitsfactuur voor Profiel 1 is zeer laag ten gevolge van de negatieve belastingen.** Dit komt omdat de belastingen die op de beperkte afgenomen elektriciteit zouden moeten betaald worden lager zijn dan de belastingsteruggaaf.

This publication has been prepared for general guidance on matters of interest only, and does not constitute professional advice. You should not act upon the information contained in this publication without obtaining specific professional advice. No representation or warranty (express or implied) is given as to the accuracy or completeness of the information contained in this publication, and, to the extent permitted by law, PricewaterhouseCoopers CI LLP, its members, employees and agents do not accept or assume any liability, responsibility or duty of care for any consequences of you or anyone else acting, or refraining to act, in reliance on the information contained in this publication or for any decision based on it.

© 2018 PwC. All rights reserved. PwC refers to the PwC network and/ or one or more of its member firms, each of which is a separate legal entity. Please see www.pwc.com/structure for further details.

At PwC, our purpose is to build trust in society and solve important problems. We're a network of firms in 158 countries with more than 236,000 people who are committed to delivering quality in assurance, advisory and tax services. Find out more and tell us what matters to you by visiting us at www.pwc.com.